

Wes-Kaap Onderwysdepartement
Western Cape Education Department
ISebe leMfundo leNtshona Koloni

Jaarverslag Annual Report INgxelo yoNyaka

2007/08

©2008 Western Cape Education Department

PR Number: PR125/2008

ISBN Number: 978-0-621-37918-1

*To obtain additional copies of this document
please contact:*

*Head Education, Private Bag X9114,
Cape Town, 8000.*

Tel: 021 467 2531

Fax: 021 461 3694

E-mail: media1@pgwc.gov.za

*Om verdere afskrifte van hierdie dokument te bekom,
tree asseblief in verbinding met:*

*Hoof:Onderwys , Privaatsak X9114,
Kaapstad, 8000.*

Tel: 021 467 2531

Faks: 021 461 3694

E-pos: media1@pgwc.gov.za

*Ukuba ufuna iikopi ezongezelelweyo zolu xwebhu,
nceda uqhagamshelane*

kunye:

*NeNloko: kwezeMfundo, Private Bag X9114,
Cape Town, 8000*

Umnxeba: 021 467 2531

Ifekisi: 021 461 3694

I-E-Mail: media1@pgwc.gov.za

Wes-Kaapse Onderwysdepartement

Jaarverslag: 2007/2008

Inhoud	Bladsy
Algemene Inligting	1-5
Programprestasie	1-79
Verslag van die Ouditkomitee	1-3
Jaarlikse Finansiële State	1-50
Mensehulpbronbestuur	1-27

VOORWOORD

Die Jaarverslag bied 'n omvattende rekord van die werk van die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) vir die 2007/08 finansiële jaar, in die implementering van die WKOD se Jaarlikse Prestasieplan en die strewe na verbeterde toeganklikheid tot onderwys van gehalte vir almal.

Van die belangrikste projekte vir die jaar het ingesluit die implementering van die herontwerp van die Departement om sy kapasiteit te vergroot om sy doelwitte te bereik. 'n Belangrike element van die herontwerp is die skep van 49 sterk kringspanne wat ontwikkelingsondersteuning baie nader aan skole sal bring. Verbeterde kapasiteit vir navorsing, beleidsontwikkeling en strategiese beplanning is ook sleutelemente van die herontwerp.

Die WKOD het die makrostruktuur van die herontwerp in Oktober 2007 bekendgestel en sal die mikrostruktuur gedurende 2008/09 implementeer, met besondere fokus op die kapasiteitsbou van die kringspanne en onderwysdistrikte.

Ander sleutelprojekte het die Geletterdheids- en Gesyferdheidstrategie ingesluit. Die WKOD het feitlik elke graad 6-leerder in 2007 getoets. Die slaagsyfer in geletterdheid het verder verbeter, maar leerders sukkel steeds met Wiskunde. Aansienlike werk moet nog gedoen word om te verseker dat leerders voldoen aan die vereistes van die leerplan in geletterdheid sowel as gesyferdheid, en dat die ongelykhede binne die stelsel verminder word.

Die deurvoerkoers in hoërskole bly 'n groot uitdaging, waar tot 50% leerders die skool verlaat voor hulle graad 12 bereik. Spesiale programme om hierdie uitdaging die hoof te bied, het ingesluit die Nasionale Leerderprestasiestrategie vir leerders wat 'n slaagsyfer van minder as 60% in die Senior Sertifikaat-eksamen behaal het.

Die WKOD implementeer 'n wye reeks programme wat ontwerp is om 'n menigte uitdagings in ons skole en VOO-kolleges die hoof te bied, soos vroeëkindontwikkeling, onderwys vir leerders met leerstoornisse, skoolveiligheid en onderwys aan volwassenes.

Die heel belangrikste faktor wat met al hierdie uitdagings verbind word, is armoede. Die voorsiening van onderwys van gehalte, veral aan arm gemeenskappe, is 'n belangrike verbintenis en is 'n voortgesette uitdaging aan die WKOD. Die onderwys het 'n lewensbelangrike rol te vervul in die transformasie van ons gemeenskap deur te verseker dat ons leerders oor die nodige beskik om suksesvolle lewens te ly en by te dra tot die sosiale, ekonomiese en kulturele ontwikkeling.

Hierdie verslag kyk na die baie uitdagings wat die Wes-Kaap in die oë staan en na wat die WKOD tans doen om dit die hoof te bied. Ons nooi alle geïnteresseerde partye om hierdie verslag te bestudeer, en met ons krities in verbinding te tree sodat ons konstruktief kan saamwerk om 'n onderwysstelsel te bou wat ontwerp is om lewens te transformeer en die toekoms van hierdie land te bou.

Yousuf Gabru
LUR vir Onderwys, Wes-Kaap

DEEL 1 – ALGEMENE INLIGTING

1.1 Voorlegging van die jaarverslag aan die uitvoerende gesag

Hiermee geskied die formele voorlegging van die jaarverslag vir die Wes-Kaapse Onderwysdepartement vir die jaar 2007/2008 aan die verantwoordelike uitvoerende gesag.

1.2 Inleiding deur die Departementshoof

Die organiseerders van die Mensekapitaalontwikkelingstrategie word aangewend om sommige van die leweringshoogtepunte van die jaar onder beskouing vas te lê.

Die Onderwysituasie

- a) Die Direkoraat MHB het 'n opleidingsprogram vir Skoolbeheerliggame (SBL's) ontwikkel. Die KOI het verskeie leierskapintervensies in plek soos die kursusse "Skoolhoof as bestuurder van die kurrikulum" en "Vroue in leiersposte", 'n kursus vir aspirantskoolhoofde en SBS-opleidingskursusse.
- b) Die getal skole wat Artikel 21- (van die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996) status verwerf het, het toegeneem tot 996 (2007/2008). Ondersteuning vir die oorblywende 456 skole word voortgesit om hulle aan te spoor om Artikel 21-skole te word.

Die verbetering van die Onderwysomgewing

- a) Die prestasie van Dalubuhle Primêre Skool is nie heeltemal volgens program nie. Bouwerk aan die nuwe Wellington en Bloekombos Sekondêre Skole vorder baie goed. Daar word verwag dat hierdie twee sekondêre skole teen die begin van die 2009 akademiese jaar gereed sal wees vir gebruik.
- b) Die Gehalteverbeterings-, Ontwikkelings-, Ondersteunings- en Opheffingsprogram (GVOO-OP; *Engels QIDS-UP*) verbeter die tempo en doeltreffendheid van die lewering van dienste en hulpbronne aan skole in benadeelde omgewings en dra by tot die verbeterde bestuur van skoolhulpbronne.
- c) Die geïntegreerde Veilige Skole-strategie is ontwikkel en is in sy finale konsepstadium. Formulering van die strategie was 'n gesamentlike poging van die onderskeie rolspelers in die WKOD, en is versterk deur die deelname en toegewydheid van ander provinsiale en nasionale departemente, met inbegrip van Gemeenskapsveiligheid, die Suid-Afrikaanse Polisiediens (SAPD), Justisie en Maatskaplike Ontwikkeling.
- d) Die leerdergedragstrategieprogramme is geïmplementeer in alle distrikte en personele is toegerus as "afleidings-" of "ontwikkelings-"programfasiliteerders. Die beleid oor minimumstandaarde vir spesiale onderwysdienste aan leerders wat emosionele en/of gedragsprobleme ondervind, is goedgekeur en handleidings is ontwikkel en by skole versprei.
- e) Streek-SBL-konferensies is gedurende September 2007 gehou.
- f) Die MIV/vigs-portuuronderwysprogram het alreeds internasionale goedkeuring gekry. Dit is tans in 136 sekondêre skole en meer as 200 primêre skole en word nou in die VOO-kolleges ingevoer.
- g) Die "Skole as Nodusse van Sorg" (SNVS)-program fokus op weerlose kinders om liefdadige, inklusiewe en ondersteunende skoolgemeenskappe te bevorder. In noue samewerking met SBL's en gemeenskapsgebaseerde organisasies bring die program plaaslike vennootskappe of netwerke van ondersteuning tot stand, en is nou gemoeid met verwante inisiatiewe soos Gesondheidsbevorderende Skole (GBS), Veilige Skole en die Buitemuurse Onderwysprogram (BMOP). Nodusskole het saamtrekke gehou om vaartbelynde nasionale, provinsiale en plaaslikeregeringsdienste (soos geboorte- en ID-registrasies, die verwerking van maatskaplike toekennings, vrywillige MIV- en TB-berading en -toetsing) na die skoolgemeenskap te bring.
- h) In 2007/2008 was daar 5 spesiale projekte oor leer- en onderrigsteunmateriaal vir skole ter waarde van altesaam R138.447 miljoen. 100% van die benodigdhede is voor die eerste dag van die skooljaar aan skole gelewer.

Verbetering van die Gehalte van Onderwys

- a) Die Direkoraat Gehalteversekering het 'n besprekingsdokument voorgelê oor openbare onderwys van gehalte en het in Augustus 2007 'n geslaagde konferensie oor Gehalte in Onderwys gehou.
- b) Die leerderopspringstelsel is in alle gewone en spesiale openbare skole in gebruik.
- c) Die WKOD het van die DvO goedkeuring verkry om skakeling te bewerkstellig tussen SOBIS en die Suid-Afrikaanse Skoleadministrasie- en -bestuurstelsel (SASABS).
- d) Die matriekklas van 2007 het die land se hoogste slaagsyfer van 80,6% behaal. Vir die laaste volwaardige Senior Sertifikaat-eksamen wat in 2007 geskryf is, was daar 'n wesenlike toename in die getal leerders wat daaraan deelgeneem het. Altesaam 69 310 voltydse en deeltydse kandidate het geregistreer, van wie 33 787 geslaag het. Altesaam 10 300 voltydse kandidate het matrikulasie-endorsemente ontvang waarvan 4 530 deur manlike leerders en 5 770 deur vroulike leerders verwerf is.
- e) Die totale getal geen-geldskole in die Wes-Kaap is nou 653, en dié skole akkommodeer ongeveer 346 000 leerders of 37,6 persent van alle leerders.
- f) 'n Progressiewe toename in die getal onderwysposte (n bykomende 747 vir 2008) het aansienlik bygedra tot die verbetering van die onderwyser-leerder-verhouding, wat van kritieke belang is met die oog op die lewering van gehalte-onderwys. Aan die begin van die 2008-kalenderjaar was daar 31 619 goedgekeurde opvoederposte.
- g) Volgens die Onderwysassistentprogram (OAP) is 510 onderwysassistente in 163 skole aangestel. Hierdie onderwysassistente is deur middel van die VOO-kolleges opgelei. 'n Aanvoorprojek is bygevoeg vir assistente om gesinsgeletterdheid in 28 skole (280 gesinne) te ondersteun en die impak daarvan word nagespoor.
- h) Die geletterdheid- en syfervaardigheidstrategie het 'n hupstoot ontvang deur die aanstelling van 'n projekleier wat die proses voltyds sal bestuur.
- i) Die Taaltransformasieplan (TTP) wat moedertaalgebaseerde tweetalige onderwys vir die eerste ses jaar van skoling aanmoedig, is in 2007 formeel ingestel. Daar is van alle skole verwag om skooltaalbeleid op te stel, wat ook planne aangedui het vir leerders om teen die einde van graad 9 basiese kommunikatiewe vaardigheid in al 3 tale van die provinsie te ontwikkel. Die TTP is in 2008 aangewys as PANSAT se "Veeltaligheid- en nasiebou- provinsiale regeringsdepartement van die dekade".
- j) Die opleiding van 5 648 graad 10- tot 12- VOO-onderwysers het in Junie 2007 plaasgevind, met langer opleidingssessies vir nuwer vakke, met inbegrip van landbou, dansstudie en tegnologievakke (insluitend RTT en IT).
- k) Die Khanya-projek, wat verantwoordelik is vir die ondersteuning en verbetering van onderrig en leer in skole met behulp van inligtings- en kommunikasietegnologie (IKT), word deurlopend erken as 'n innoveerder in skoolgebaseerde IKT en het die afgelope twee jaar 12 nasionale en provinsiale toekennings ontvang. Tot dusver is 813 skole bygestaan met die doeltreffende gebruik van IKT en daar is nog 179 skole in verskillende stadiums van voorbereiding. Daar word 32 011 rekenaars in Khanya-skole gebruik. Die tegnologie word deur 19 750 opvoeders gebruik vir kurrikulumdoeleindes en toegang word verskaf aan 663 852 leerders.
- l) Vroeëkinderonderwys is erken as 'n sleutelhefboom ter verbetering van geletterdheid en syfervaardigheid in die provinsie. 2 600 leerderskappe is voorsien as deel van die geïntegreerde VKO-strategie saam met die Departement van Maatskaplike Dienste. 200 stelle bestaande uit toerusting vir binnemuurse en buitemuurse leer is uitgereik aan die vlak 5-praktisyns wat in graad R-klasse werk. 4 000 plakkate (in 3 tale) waarop mense aangespoor word om vroegtydig vir graad R te registreer is versprei by plekke deur die hele provinsie. Teen die einde van die 2007/2008 finansiële jaar sou klouterrame en omheining aangebring wees by 100 hoofstroomskole wat graad R-klasse het.
- m) Die Mobiele Biblioteek-projek wat bedryf word onder die beskerming van Onderwysbiblioteek- en Inligtingsdiens (OBID - *EDULIS*), het 'n Brons-ster-toekenning by die Impumelelo-innovasietoekenningstrust verower. Met die bystand van die Japanse NRO "Together with Africa and Asia Association (TAAA)" is vyf mobiele biblioteekbusse bekom. Nog twee busse, waarvoor tans invoergoedkeuring afgewag word, is aan *EDULIS* toegeken. Bykomende busse is vir die toekoms belowe.
- n) Gedurende die finansiële jaar 2007/2008 is verskillende vlakke van monitering en evaluering geïmplementeer en versterk deur die Direkoraat: Gehalteversekering. Dit sluit die volgende in: Verifiëring van die data wat verskaf is vir die prestasiemaatreëls oor leerdervervoerskemas, opvoederafwesigheid en leerderafwesigheid; evaluering van die opleiding van VKO-praktisyns (UOWP); evaluering van sleutel-MKOS-projekte soos Dinaledi en NLSA; ontwikkeling van 'n raamwerk vir klassifikasie van skool en teikenstelling.

Verbetering van toegang tot die wêreld van werk en skaars vaardighede

- a) 53 Dinaledi/WWT-skole word steeds ondersteun met die oog op die ontwikkeling van Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie in die provinsie. Daar was 'n toename van 32% in die getal leerders in hierdie skole wat Wiskunde en Wetenskap as vakke neem.
- b) 28 fokusskole wat gespesialiseerde onderwys in Kuns en Kultuur; Besigheid, Handel en Bestuur; en Ingenieurswese en Tegnologie aanbied, toon bestendige vordering. Fondse is bestee aan infrastruktuur, toerusting en LOOM om die fokusvakke te akkomodeer. Die GOS-kursus word deelyds by die Kaapse Skiereilandse Universiteit van Tegnologie aangebied vir 20 opvoeders. Daarbenewens is werksessies, konferensies en leerdersessies gehou. In 2007 was daar 'n algehele toename van 460 in die getalle wat die senior sertifikaat-eksamens in die gefokusde leerterreine afgelê het. Teenoor 2006 het die slaagsyfer in al die leerterreine verbeter. Die persentasieslaagsyfer vir Kuns en Kultuur het met 13% (72% tot 85%) gestyg, Besigheid, Handel en Bestuur met 1% (87% tot 88%) en Ingenieurswese en Tegnologie met 20% (41% tot 61%).
- c) Die herkapitalisering van die VOO-kolleges vorder as gekyk word na die implementering van 11 Nasionale Sertifikaat- (Beroeps-) programme. In Januarie 2007 het die kolleges altesaam 3 222 studente in die 11 nuwe NSB-programme ingeskryf. 47 117 kandidate het deelgeneem aan die 2007-eksamens in N vakke, en van hulle het 74% geslaag.
- d) Vanweë die groot vraag na die plasing van leerders by vaardigheidskole is die Mitchells Plain-vaardigheidskool in Januarie 2007 geopen, en het die Siviwe-vaardigheidskool in April 2007 in Gugulethu geopen.
- e) Graad 9-lewensoriëntering-opvoeders is opgelei en ondersteun in loopbaanvoorigting deur die gebruik van die *PACE*-program. Loopbaanvoorigtingsopleiding in die gebruik van *PACE* is onderneem vir nog 171 onderwysers in graad 10, 11 en 12. Die graad 9-lewensoriënteringsopvoeders by die fokusskole is opgelei om leerders by te staan met vakkeuses vir graad 10. As 'n toets is nog 37 graad 7-opvoeders opgelei om leerders by te staan met leiding en aansoeke by spesifieke fokusskole.
- f) Altesaam 1 896 volwasse leerders het geregistreer om die AOO-eksamens in Oktober 2007 af te lê (81,8% van die volwasse leerders was jonger as 44 jaar). Die Afdeling Onderwys en Opleiding vir Volwassenes het onderrig gegee aan 627 werknemers van 10 verskillende provinsiale departemente. Sy 267 gemeenskapleersentrumterreine het aan 40 100 volwassenes die geleentheid gebied om hul skoolloopbane te voltooi. 1573 volwassenes het deelgeneem aan kort vaardighedsprogramme wat by sentrums vir volwasseneleer aangebied is. Die programme was gefokus op naaldwerk, modeontwerp, die maak van kerse, kuns en handwerk, met inbegrip van mosaïekwerk, kralerwerk, weefwerk en houtbewerking. Hierdie programme rus volwassenes toe met broodnodige vaardighede om hulle meer geskik te maak vir werk en/of selfwerksaamheid.

1.3 Inligting oor die Ministerie

Die prioriteitsmoniteringsfokus van die LUR vir Onderwys is die verbetering van geletterdheid en syfervaardigheid; die herontwerp van die WKOD; die suksesvolle implementering van die VOO-kurrikulum en die uitbreiding van die VOO-kollegesektor; skoleveiligheid; infrastruktuurontwikkeling en die ontwikkeling van maatskaplike kapitaal. Saam met die fokus op VKO, BOOV en op skoolverbetering som dit die besondere klemplasing op wat hierdie 5-jaartydperk kenmerk.

In die jaar onder beskouing het die LUR, sy mediaskakelbeampte en 'n VOO-kollegebeampte die VSA van 20 tot 30 April 2007 besoek (grootliks geborg deur die gasheer "*Association of School Business Officials*") om hierdie betrekkinge verder te ontwikkel en om inligting in te samel en kontakte te smee met betrekking tot die Geïntegreerde Ontwikkelingsinisiatief vir Skeppende Kunste wat skakel met *La Guardia Community College*, die *Association of Community Colleges* en "*Teach for South Africa*". Hierdie besoek het 'n ontmoeting ingesluit met *Operation Hope* wat gelei het tot 'n memorandum van verstandhouding om 'n belegging van meer as R7 miljoen in finansiële geletterdheid vir Wes-Kaapse skole te bekom.

Die LUR was deel van 'n provinsiale afvaardiging na Sjandong-provinsie in die Volksrepubliek China van 29 Oktober tot 6 November 2007 insake formele ooreenkomste wat aangegaan is tussen die WKOD en die Sjandongse Onderwysdepartement en met *Qindao Agric University* en Boland-kollege. Fokusareas het ingesluit onderwyseruitruilprogramme, VOO-kolleges en mari-/akwakultuur-skakels deur die VOO-kollege-sektor.

Van 5 tot 10 Februarie 2008 het die LUR en die ADG: Kurrikulum die VK besoek om 'n voorkeurtouligtingsvergadering van *Apple* by te woon oor die rol van IKT in die verskaffing van wêreldklasonderwys. Daar was 'n kort besoek aan Ierland in verband met die Amawele-vennootskapsprojek tussen Ierse en Wes-Kaapse skole – 'n vennootskapsfokus tussen Corkse skole en skole in die SSG ten opsigte van die skeppende kunste.

1.4 Missiestelling

Die missie¹ van die Wes-Kaapse Onderwysdepartement is om te verseker dat alle leerders die kennis, vaardighede en waardes verwerf wat hulle nodig het om:

- hul potensiaal te verweselik;
- vervulde lewens te lei;
- by te dra tot maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling;
- voluit deel te neem aan die lewe in die land;
- internasionaal mee te ding, en
- gemeenskappe te bou wat in staat is om hul lewens suksesvol en met waardigheid te bestuur.

1.5 Wetgewende mandaat

Die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996), soos gewysig

Die Grondwet van die Wes-Kaap, 1998 (Wet 1 of 1998)

Die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996), soos gewysig

Die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, 1996 (Wet 27 van 1996)

Die Wet op Verdere Onderwys- en Opleidingskolleges, 1998 (Wet 16 van 2006)

Die Wet op Gehalteversekering vir Algemene en Verdere Onderwys en Opleiding, 2001 (Wet 58 van 2001)

Die Wet op die Indiensneming van Opvoeders, 1998 (Wet 76 van 1998)

Die Wes-Kaapse Provinsiale Wet op Skoolonderwys, 1997 (Wet 12 van 1997)

Die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999), soos gewysig

Die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, 2003 (Wet 56 van 2003)

Die Wet op die Jaarlikse Verdeling van Inkomste

Die Staatsdienswet, 1994 (Proklamasie 103 van 1994)

Die Wet op die Suid-Afrikaanse Kwalifikasie-owerheid, 1995 (Wet 58 van 1995)

Die Wet op Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes, 2000 (Wet 52 van 2000)

Die Mediumtermyn-begrotingsbeleidsverklaring 2008 – 2011

Die Provinsiale *iKapa Elihlumayo*-strategie

Mensekapitaalontwikkelingstrategie

Nasionale Kurrikulumverklarings

Mikro-ekonomiese Ontwikkelingstrategie

Witskrif 4 oor Verdere Onderwys en Opleiding

Witskrif 5 oor Vroeëkindertontwikkeling

Witskrif 6 oor Inklusiewe Onderwys

¹ Soos aangebied in die "Mensekapitaalontwikkelingstrategie" van die provinsie

DEEL 2: PROGRAMPRESTASIE

1. Bewilligde fondse

Hoofaanwending	Aangepaste aanwending	Werklike bedrag bestee	Onderbesteding
R7 684 658 000	R7 822 732 000	R7 737 797 000	R84 935 000
Verantwoordelike Minister	Provinsiale Minister van Onderwys		
Administrerende Departement	Departement van Onderwys		
Rekenpligtige Amptenaar	Departementshoof, Wes-Kaapse Onderwysdepartement (WKOD) (Superintendent-generaal van Onderwys)		

2. Doel met die begrotingspos

Om te verseker dat alle leerders die kennis, vaardighede en waardes verwerf wat hulle nodig het om hul potensiaal te verwesenlik en so 'n bydrae te lewer tot die lewe van die land, om internasionaal mee te ding en om gemeenskappe te bou wat in staat is om hul lewens suksesvol en met waardigheid te bestuur. Hierdie missie is ingesluit in die visie van "n Lerende tuiste vir almal" en is gedrewe deur die provinsiale Mensekapitaalontwikkelingstrategie wat daarop gemik is om onderwystoestande te verbeter, die onderwysomgewing te verbeter, die gehalte van onderwys te verbeter en die vaardigheid- en kwalifikasiebasis te verbreed.

3. Opsomming van programme

Die Onderwyssektor het eenvormige begrotings- en programstrukture aanvaar wat die minimum aantal programme weerspieël. Die aktiwiteite van die WKOD is georganiseer in die volgende agt programme.

Program	Subprogram
1. Administrasie	1.1. Kantoor van die LUR 1.2. Korporatiewe Dienste 1.3. Onderwysbestuur 1.4. Mensehulpbronontwikkeling 1.5. Onderwysbestuursinligtingstelsels (OBIS)
2. Openbare Gewoneskoolonderwys	2.1. Openbare Primêre Skole 2.2. Openbare Sekondêre Skole 2.3. Professionele Dienste 2.4. Mensehulpbronontwikkeling 2.5. Nasionale Skoolvoedingsprogram
3. Onafhanklike Skoolsubsidies	3.1. Primêre Fase 3.2. Sekondêre Fase
4. Openbare Spesialeskoolonderwys	4.1. Skole 4.2. Professionele Dienste 4.3. Mensehulpbronontwikkeling
5. Verdere Onderwys en Opleiding	5.1. Openbare Instellings 5.2. Professionele Dienste 5.3. Mensehulpbronontwikkeling 5.4. Voorwaardelike Toekenning
6. Basies Onderwys en Opleiding vir Volwassenes	6.1. Subsidies aan Private Sentrums 6.2. Professionele Dienste 6.3. Mensehulpbronontwikkeling
7. Vroeëkindertontwikkeling	7.1. Grade R in Openbare Skole 7.2. Grade R in Gemeenskapsentrums 7.3. Professionele Dienste 7.4. Mensehulpbronontwikkeling
8. Hulp- en verwante dienste	8.1. Betalings aan SOOO 8.2. Voorwaardelike toekenningsprojekte: MIV-vigs 8.3. Eksterne Eksamens 8.4. Onderwysersopleiding 8.5. iKapa Elihlumayo

4. Oorsig oor die dienslewingsomgewing vir 2007/2008

Die Populasie van die Wes-Kaap het oor die afgelope vyf jaar vinnig gegroei en is steeds aan die groei. Volgens die Gemeenskapsopname van 2007 wat op 24 Oktober 2007 deur Statistiek Suid-Afrika (*StatsSA*) bekendgestel is, is die Wes-Kaap die tuiste vir ongeveer 5,279 miljoen mense, wat 10,9% van Suid-Afrika se totale Populasie verteenwoordig. Die Populasie van die Wes-Kaap het met 16,7% toegeneem sedert Sensus 2001, wat verreweg die hoogste groeikoers is van al die provinsies. Hierdie in-migrasie, gekombineer met natuurlike Populasiesaanwas, het 'n aansienlike impak gehad op die toename in die provinsiale werkloosheidsyfer, wat veral merkbaar is onder die jeug in die provinsie.

StatsSA projekteer dat interprovinsiale migrasie van 2005 tot 2015 teen hoofsaaklik dieselfde tempo as tussen 1996 en 2001 sal plaasvind. Die netto provinsiale vyfjaarmigrasie-aannames (positief dui op netto in-migrasie en negatief dui op netto uit-migrasie) van 2006 tot 2011 word hier onder aangedui:

Provinsie	Toename/(afname)	Provinsie	Toename/(afname)
Oos-Kaap	(323 622)	Mpumalanga	(42 190)
Vrystaat	(58 514)	Noord-Kaap	(28 167)
Gauteng	533 410	Noordwes	(64 176)
KwaZulu-Natal	7 707	Wes-Kaap	228 480
Limpopo	(252 928)		

'n Gevolg van hierdie toename in die Populasie van die Wes-Kaap is dat elke vorm van onderwys en opleiding in die provinsie die afgelope vyf jaar groei in getalle ervaar het: VKO-terreine, skole, VOO-kolleges, sentrums vir volwassenes en leerderskappe. Die groei in leerdergetalle is egter onvoorspelbaar, en dit maak beplanning van dienslewering, veral wat klaskamers en onderwysers betref, uiters kompleks.

Die data vir die Wes-Kaapse openbare gewoneskool-stelsel van 1995 tot 2008 word in tabel 1 hier onder aangetoon om die groei in leerdergetalle in die provinsie te illustreer. Dit illustreer die eerste van die dienslewingsuitdagings wat die WKOD in die gesig staar. Terwyl sommige provinsies 'n afname ervaar het in inskrywings, het die WKOD tot 2004 steeds groei ervaar. Die abnormale groei van 2003 tot 2004 van 23 121 was hoofsaaklik vanweë die verslapping van die inname/toelatingsbeleid vir graad 1-leerders wat van 2000 af in werking was (en ook die rede vir die afname in leerdergetalle van 1999 tot 2000). Die 2005 Jaarlikse Opname van Skole het van 2004 tot 2005 geen groei aangetoon nie, hoofsaaklik vanweë die abnormale groei in 2004. Die 2006-syfers wat vir die eerste keer van die SOBIS (Leerderopsporingstelsel) verkry is, weerspieël 'n wesenlike afname van 2005 tot 2006. Die toename van 2006 tot 2007 is as gevolg van die verwagte normale groei.

Tabel 1: Inskrywing in openbare gewone skole 1995 – 2007

Jaar	Gr. 1	Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr. 7	Gr. 8	Gr. 9	Gr. 10	Gr. 11	Gr. 12	Totaal
1995	99,158	84,963	80,921	79,199	76,789	72,293	68,795	67,473	61,079	50,698	41,124	34,659	817,151
1996	99,998	84,845	81,137	79,996	77,673	74,142	69,474	72,116	62,696	54,440	43,574	36,764	836,855
1997	97,854	84,892	80,608	81,191	76,894	74,368	70,967	73,261	64,892	57,070	44,586	38,940	845,523
1998	99,380	90,168	85,625	85,188	80,881	76,716	73,928	76,949	67,644	61,926	46,115	40,980	885,500
1999	87,436	92,925	88,613	88,014	83,074	78,495	74,661	79,043	69,674	63,479	49,247	40,206	894,867
2000	64,844	81,865	92,343	91,949	85,766	80,658	75,813	80,026	70,634	63,840	48,934	40,996	877,668
2001	81,790	62,960	81,832	94,302	89,254	83,305	77,778	82,190	71,966	67,034	50,206	39,910	882,527
2002	86,969	77,026	64,134	83,022	93,188	86,786	80,865	75,601	80,450	69,752	51,618	40,468	889,879
2003	86,916	82,454	75,931	66,033	82,383	92,341	84,514	81,154	73,200	81,739	51,746	39,644	898,055
2004	104,105	82,130	81,489	76,781	66,060	82,574	89,614	85,053	78,964	80,756	54,199	39,451	921,176
2005	93,515	94,231	80,695	80,809	74,984	66,141	81,953	88,778	82,169	81,577	56,657	39,303	920,812
2006	90,346	85,738	89,955	80,398	77,835	73,096	65,090	80,665	81,869	84,095	57,385	38,845	905,317
2007	92,794	82,548	83,900	89,960	78,658	78,007	72,726	66,403	80,698	86,494	61,938	41,301	915,427

Databron:

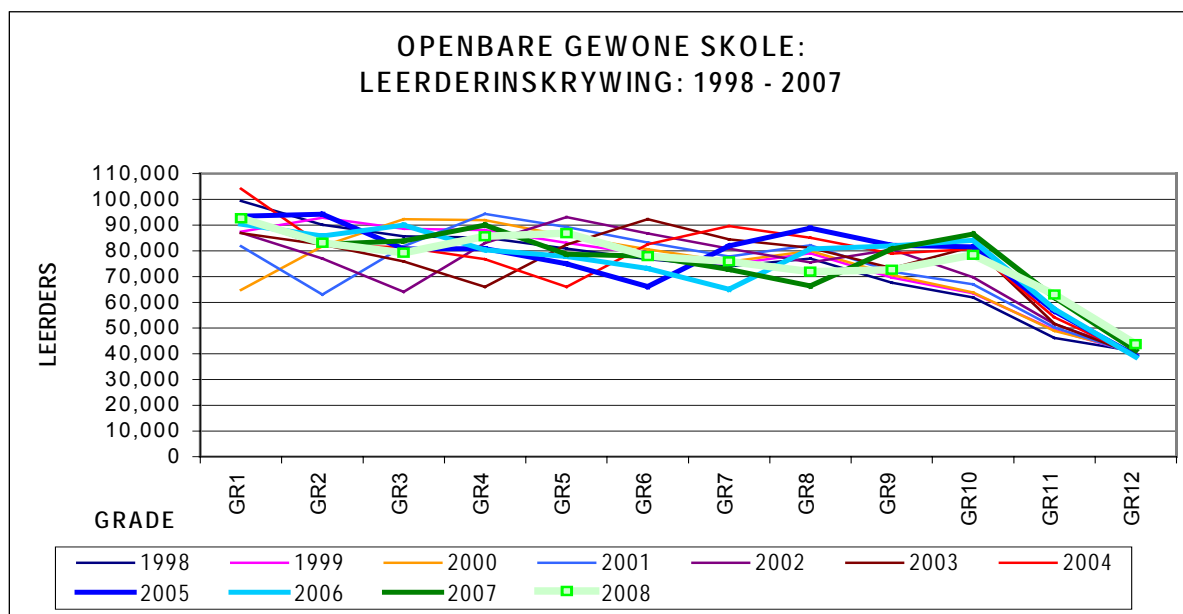
1995 – 2005: Jaarlikse Opname vir Skole (Openbare Gewone Skole)

2006: SOBIS huidig (31 Maart 2007)

2007: SOBIS huidig (31 Julie 2007)

2008: SOBIS huidig (31 Maart 2008)

Figuur 1:

Databron:

1995 - 2005: Jaarlikse Opname vir Skole (Openbare Gewone Skole)

2006: SOBIS huidig (31 Maart 2007)

2007: SOBIS huidig (31 Julie 2007)

2008: SOBIS huidig (31 Maart 2008)

StatsSA: Populasie 2007 gebaseer op 2006 Algemene Huishoudelike Opname

Die Wes-Kaap het oor die afgelope vyf jaar 'n effense verbetering in die opvoedkundige profiel van sy werkmag beleef. Dit is nie onverwags nie dat indiensnemingskoerse onder die jeug, spesifiek by diegene onder die ouderdom van 25 jaar, laer sou wees as vir die nie-jeug. Dit is duidelik in 'n indiensnemingskoers van net 29,3 persent onder 15- tot 24-jariges (van wie die meeste nog studeer gedurende 'n gedeelte van die betrokke jare) en 69,7 persent onder 25- tot 34-jariges. Net so is dit waarskynliker dat ouer individue afgetree sou wees uit aktiewe werksaamhede en dus is die indiensnamekoers in die ouderdomsgroep 55 tot 65 jaar om en by een derde (32,8%).

Daar bestaan 'n sterk korrelasie tussen ongeletterdheidsvlakke en die werkloosheidskoers. Hoë vlakke van ongeletterdheid word aangetref in oorwegend landelike gebiede. Die ongeletterdheidsvlakke is veral besonder hoog vir die Sentraal-Karoo (37%), Kaapse Wynland (28%), Eden (26%), Overberg (27%) en Weskus (29%). Sentraal-Karoo het die ongunstigste aanwysers gehad met betrekking tot werkloosheid, ongeletterdheid en skoolinskrywingskoerse. Volgens Sensus 2001 was die werkloosheidskoers die hoogste (36%); die ongeletterdheidskoers, waar 37 persent van die Populasie oor 14 ongeletterd is, was die hoogste en die inskrywingskoers (87%) was die laagste.

Meer as 70 persent van die werkloos het niks meer as graad 11 nie. Alhoewel hierdie proporsie effens laer was in 2005 as wat dit vyf jaar tevore was, het die getal werklose individue met graad 9- tot 11-onderwys oor dié tydperk dramaties gestyg, met 'n statisties betekenisvolle 12,6% per jaar. 'n Soortgelyke groeikoers is waargeneem in die getal werklose individue met matrieksertifikate.

5. Oorsig oor die organisasie-omgewing vir 2007/2008

Die WKOD, as die grootste werknemer in die Wes-Kaapse Provinsiale Regering, bestaan uit die Provinsiale Ministerie van Onderwys, met as hoof die Lid van die Uitvoerende Raad verantwoordelik vir Onderwys (LUR), 'n provinsiale hoofkantoor, distrikskantore en opvoedkundige instellings, insluitend openbare gewone en spesiale skole, VOO-kolleges, gemeenskapsleersentrums vir volwassenes en VKO-terreine.

Die opvoedkundige instellings bestaan uit openbare gewone en spesiale skole, onafhanklike skole, VOO-kolleges, gemeenskapsleersentrums vir volwassenes en vroeëkindertontwikkelingsterreine.

Leerders *	945,215
Openbare gewone skole **	1,460
Skole vir leerders met spesiale behoeftes **	72
Instellings vir verdere onderwys en opleiding (tegniese kolleges)**	6 (39 terreine)

Gemeenskapsleersentrums vir volwassenes**	112 (301 terreine)
Gesubsidieerde pre-primêre skole**	446
Distrikskantore**	8
Opvoeders (Na-voorsieningsmodel)	31 619
Staatsdienspersoneel (goedgekeurde diensstaat)	8 971

*2008: SOBIS huidig (12 Februarie 2008) (Grade Pre-G.r R tot Na-matriek)

** Instellings huidig (Alle openbare gewone skole, Grade Pre-Gr. R tot Na-matriek, insl. 8 Pre-primêre skole)

Bron – 2008-blitspeiling

Die ontsaglike omvang van die WKOD stel 'n aansienlike verantwoordelikheid daar om seker te maak dat sy werknemers voorsien is van voortdurende en lewenslange ontwikkelingsprogramme. Dit geld vir sowel die staatsdienssektor, waar die behoeftes aan effektiewe en doeltreffende dienslewering (*Batho Pele*) elke jaar net toeneem, as vir die opvoedersektor, waar die snelle ontwikkelings in die onderwys, kennisbestuur en onderwystegnologie vereis dat opvoeders op die hoogte bly van nuwe vorms van kennis en metodologie.

Die WKOD het homself beskryf as 'n leerorganisasie met 'n fokus op diensleweringvoortrefflikheid oor die volgende tien jaar. As 'n leerorganisasie is die WKOD besig met 'n konstante proses van selfevaluering en hernuwing deur te fokus op organisasiedoeltreffendheid, versterking en distriksvermoë, die verhoging van skooldoeltreffendheid en die dryf van ondersteuningstrategieë om verskillende aspekte van gehalteonderwys in skole aan te spreek. Verbeterde dienslewering is 'n betekenisvolle uitdaging vir 'n organisasie, veral in verband met die identifikasie van besigheidsprosesse waarvoor hermodellering nodig is.

Goeie vordering is gemaak met die ontwikkeling van 'n omvattende Diensleweringverbeteringsplan (DLVP). 'n Diensleweringsoktrooi is in Augustus 2007 ontwikkel, goedgekeur en ontplooi. 'n Implementeringsplan is aan die begin van die 2007/2008 finansiële jaar ingestel. Diensstandaarde is per direktoraat ontwikkel en 'n belangebevorderingsveldtog is van stapel gestuur om algemene inkoop en bewusmaking te verseker. Monitoring- en evalueringstelsels word ontwikkel vir implementering, met inbegrip van 'n komplimente- en klagtes-meganisme, Theta Nati, wat in April 2007 ingestel is en bestuur word deur die Direktoraat Gehalteversekering. Op dié manier sal die WKOD ook in staat wees om inligting oor daardie funksies wat nie bevredigende diens lewer nie, in te samel.

Die WKOD se vyfjaar-DB-plan, van 2002 tot 2007, het op 31 Desember 2007 te einde geloop. 'n Opvolgplan is in November 2007 aanvaar en op 1 Januarie 2008 in werking gestel. Ongeag baie struikelblokke is bestendige vordering gemaak met prestasie van die DB-plan en die verteenwoordigende DB-forum het sy toesigverantwoordelikheid behou. Die WKOD het voldoen aan al die voorskrifte van die DB-wet en het sy jaarlikse DB-verslag aan die Departement van Arbeid voorgelê soos verlang. Die WKOD het ook 'n beleidsdirektief vir DB in opvoedkundige instellings uitgereik en dit het merkwaardige vordering tot gevolg gehad, veral met vroulike verteenwoordiging in skoolbestuurspanne. Die eerste ronde aanstellings in die herontwerp het 'n aangepaste SBD-diensbillikheidsprofiel meegebring en billikheidskwessies sal voortgaan om aanstellings ingevolge die herontwerp te beïnvloed.

Die WKOD het die MH-beplanningsraamwerk van die Departement van die Staatsdiens en Administrasie gevolg om 'n samegestelde WKOD-mensehulpbronplan te ontwikkel. Hierdie plan is aangepas en daarna jaarliks heraanvaar. Die strategieë ingevolge hierdie plan word op 'n maandelikse basis ontwikkel en gemoniteer.

Die Werknemer-welstandplan het stelselmatig ontwikkel en uitgebreide bekendstelling daarvan het plaasgevind. Die benuttingskoers is tans op 'n vlak wat verwagtinge oortref. Statistiek en neigings is ontleed en gemeet aan internasionale norme. Verskeie suksesvolle Oop Dae is gehou.

Die WKOD het voortgegaan met die versterking van die prosesse en instrumente wat bedoel is om die gehalte te verbeter van onderwys in die provinsie. Deur die Direktoraat: Gehalteversekering koördineer en integreer die WKOD al die bestaande rekenpligtheidstelsels, en het daarvan ingestel waar daar niks bestaan het nie. In ooreenstemming met die toenemende regeringsfokus op resultate en impak is monitoring- en evalueringstelsels ingestel op alle vlakke van die organisasie. Die ooreenkoms tussen individuele planne en strategiese doelwitte ontvang ook al hoe meer aandag. Elke skool is versoek om teikens in sy Skoolverbeteringsplan (SVP) in te sluit – spesifiek maar nie beperk nie tot leerderprestasie. Sedert Januarie 2008 is skole meer intensief ondersteun om SVP's te ontwikkel wat 'n betroubare weergawe is van hul ontwikkelingsgebiede, en om toepaslike intervensies te identifiseer om daardie doelwitte te bereik. SVP's sal die basis vorm van die Kringverbeteringsplanne (KVP's) en dit sal op hul beurt gebruik word om die Distriksverbeteringsplanne (DVP's) te ontwikkel. Van 1 April 2008 af sal hierdie beplanningsdokumente gebruik om amptenare verantwoordingsplig te hou vir die ondersteuning wat hulle nodig het om aan skole te voorsien. Opvolgaksies en verdere gehalteversekeringsaktiwiteite by geëvalueerde skole het bewys gelever dat alle skole die aanbevelings in hul verslae geïmplementeer het. 'n Evaluering van HSE-werk deur 'n buite-evalueerder het verder die ontwikkelingsuitwerking van HSE bevestig.

Die monitering van vordering met die implementering van MKOS-projekte het in 2007/2008 gefokus op uitkomst wat bereik is – alhoewel die neiging na insette nog steeds daar is. 'n Vorderingsverslag vir die jaar 2007/2008 is gepubliseer en versprei. Aspekte van drie MKOS-projekte (GVOO-OP [Gehalteverbeterings-, Ontwikkelings-, Ondersteunings- en Opheffingsprogram], NSLB- [Nasionale Strategie vir Leerderbehoud] skole en Fokuskskole) is in meer besonderhede geëvalueer.

Die eerste fase van die evaluering van die Geen-geld-beleid het bestaan uit die veldtoetsing van die meetinstrumente en die data-insamelingsproses. Hoewel dit nie die fokus van die veldtoets is nie, was inligting oor die manier waarop skole by hierdie beleid baat, opvallend. Die hoofondersoek sal in Augustus 2008 voltooi wees.

Die Direkoraat Gehalteversekering se mikpunt vir die evaluering van skole was 30 skole. Deur die buitengewone poging van HSE-toesighouers is 55 skole in die prestasiejaar geëvalueer.

Elke skool het in Desember 2007 'n Skoolverbeteringsplan (SVP) voorgelê. Hoërskole het in 2007 doelwitte vir Graad 12-Wiskunde- en -Wetenskapuitslae en -endossemente voorgelê. In 2008 is weer van hulle verwag om dit te doen, in ooreenstemming met die Akademiese Prestasieverbeteringsplanne, gestipuleer ingevolge die wysigings aan die Wysigingswet op Onderwyswette, Wet 31 of 2007, wat in werking getree het en van krag geword het op 31 Desember 2007. Die klem op rekenpligtigheid versterk steeds die stelsel.

Die uitgerekte nywerheidsopptrede, wat gelei het tot die verlies van 108 560 opvoederdae, het in die jaar onder oorweging 'n uitwerking gehad het op leer- en onderrigtyd, en op opvoeder-, leerder- en ouermoreel. Dit het 'n impak gehad op die ondersteuningsprogramme wat alreeds in plek was vir graad 12-leerders, in byvoorbeeld die Leerderprestasië-ondersteuning- (LPO-) skole en in die Presidensiële nodussones. Die WKOD het op die nywerheidsopptrede gereageer deur 'n program in werking te stel wat lente-, naskoolse en Saterdagsskole, nagtelike radio-uitsendings deur kurrikulumadviseurs en die publikasie van vorige vraestelle in koerante insluit. Dit is moeilik om die impak van die nywerheidsopptrede of die regstellende impak van die gevolglike ondersteuningsprogram te kwantifiseer. Die effektiewe sluiting van talle skole het ook 'n impak gehad op alle geskeduleerde opleiding, vaardighedsontwikkeling en moniteringsprogramme en dit het beteken dat baie hiervan ingedruk moes word in die eerste kwartaal van 2008, of verkort of afgestel moes word.

Veranderinge aan aspekte van die nasionale assesseringsbeleid het skole voor uitdagings gestel en het skynbaar bygedra tot frustrasie en die impak op onderwysers se moreel. Die opkomende eerste jaar van graad 12 onder die Nasionale Kurrikulumverklaring bring kommer vir onderwysers, leerders en ouers. Die VOO-direkoraat (Skole) het 'n bestendige opleidingsprogram ontplooi gelei deur die tersiêre instellings en die verskaffing van "pasaangeërs" om onderwysers te help om die leerproses te bestuur. Vir graad 11 is vraestelle nasionaal opgestel om vlakke te help standaardiseer, die tempo aan te dui en leerders voor te berei vir die nuwe eksamineerstyl. Die WKOD se keuse was om al 11 vakke wat aangebied is, te skryf. Die nuwe Hoofdirekoraat vir Assessering en die skepping van nuwe afsonderlike direkorate vir AOO en VOO is bedoel om ekstra steun te verleen aan skole op hierdie kritieke terreine.

Die Departement ondergaan 'n groot organisasie-herontwerp wat ingefaseer word oor 3 jaar om te verseker dat hy sal kan presteer wat die MKOS betref. Die oogmerke met die herontwerpproses is om: institusionele vermoë te bou, dienslewering te verbeter en diensbillikheid te versnel. Ingevolge die nuwe organisasiestruktuur is die provinsiale hoofkantoor verdeel in vier takke (voorheen drie), naamlik Strategie en Beplanning (nuut), Kurrikulumbestuur, Institusionele Ontwikkeling en Koördinerende en Korporatiewe Dienste. In 'n poging om bestuur- en ontwikkelingsteun nader aan skole te bring, sal die 7 distrikskantore 8 word. Die nuwe makro-organogram van die Departement word weerspieël op die laaste bladsy van hierdie dokument. Die massiewe herontwerpproses gaan duidelik gepaard met probleme deurdat mense besorg is oor hul toekoms en vakatures deur die hele stelsel voorkom.

6. Strategiese oorsig en sleutelbeleidsontwikkelings vir die 2007/2008 finansiële jaar

Wysigings aan Onderwyswette

2008 bring 'n nuwe uitdaging met die implementering van die Wysigingswet op Onderwyswette, Wet 31 van 2007, wat in werking getree het met ingang van 31 Desember 2007. Die inisiëring en koördinerende van die implementeringsplan sal fokus op vier sleutelaspekte van die Wysigingswet op Onderwyswette, naamlik ewekansige deursoeking en beslaglegging, dwelmtoetsing, die funksies en verantwoordelikhede van skoolhoofde, die identifikasie van onderpresterende skole, norme en standaarde van infrastruktuur, die vermoë van skole en leer- en onderrigsteunmateriale.

Wet op VOO-kolleges

Ingevolge die Wet op VOO-kolleges van 2006 word die "werkgewer" in kolleges die kollege in plaas van die WKOD: Dit word tans in die stelsel bewerkstellig (uitsondering – die leierskorps).

Mensekapitaalontwikkelingstrategie

Hierdie provinsiale strategie bly steeds die hoeksteen van ontwikkelinge. Vier sleutelvertakkinge is geïdentifiseer as die grondslag waarop die MKOS gebou is: 'n fokus op die verbetering van die onderwystoestande op instellingsvlak word ondersteun deur 'n poging om die opvoedkundige omgewing te verbeter deur werk te maak van kwessies van maatskaplike patologie en misdaad. Die kern van die strategie is die fokus op die verbetering van die gehalte van onderwys en die versekering dat geleenthede vir die uitbreiding van die vaardigheds- en kwalifikasiebasis geskep word.

Nasionale Kurrikulumverklaring (NKV)

Die inwerkingstelling van die NKV het graad 11 in 2007 en graad 12 in 2008 bereik. Die instelling van nuwe vakke, die radikale veranderinge aan vorige sillabusse en die nuwe assesseringsmodelle stel gesamentlik die Onderwysdepartement voor 'n baie ernstige uitdaging.

7. Departementele ontvangste

Ontvangste word ingesluit in tabel ST001.

Departementele inkomste ten bedrae van R31,439 miljoen is gedurende 2007/2008 ontvang. Die hoofbronne van eie inkomste wat ingesamel is, was –

- administrasiegeld (versekeringspremie-insamelings);
- gelde vir reprografiese dienste, en
- terugbetalings ten opsigte van vorige jare en finansiële transaksies, dit wil sê afskrywing tot inkomste.

8. Departementele betalings

Betalings word ingesluit in tabel ST001.

Die werklike besteding vir 2007/2008 vergeleke by die fondse wat toegeken is, was op 98,9% van die goedgekeurde aansuiweringsbegroting. Die onderbesteding is hoofsaaklik toe te skryf aan 'n onderbesteding in die kapitaalbegroting vanweë die vertraging in sommige kontrakte waar daar nie met die bouwerk begin kon word nie in afwagting van 'n omgewingsimpakstudie wat uitgevoer moes word, die vertraging in oordragte aan gemeenskapsterreine wat graad R aanbied weens 'n leerdergetal-verifiëringsproses, vertraging in die opgradering van die twee nuwe vaardigheidskole vanweë vertraging in die verkrygingsprosesse, vertraging in die finalisering van die tender vir die kringtelevisie as deel van die Veilige Skole-projek weens tegniese kwessies in die spesifikasies en die vertraging in die verkrygingsprosesse vir die GVOO-OP-projek.

Verreweg die grootste deel van die besteding is aangegaan ten opsigte van die primêre en sekondêre skoolstelsel, met inbegrip van skole vir LSOB. In die skoolstelsel word personelede op 'n billikeheidsgrondslag toegeken volgens die posvoorsieningsnorme ooreenkomstig aangemelde leerdergetalle, gemeenskapsarmoede-rangorde en vakke wat aangebied word. Die befondsing van norme en standaarde word toegeken volgens nasionale armoedekwintiele waarvolgens die armste kwintiel gemiddeld ses keer meer ontvang as die mins armes.

Nie-personeeluitgawes verteenwoordig 23,7% van die totale besteding vir die 2007/2008 finansiële jaar. Hierdie nie-personeeluitgawes sluit fondse vir norme en standaarde, befondsing vir openbare gewone primêre en sekondêre skole, leerdervoerskemas en infrastruktuur, asook vir vervoerbetalings aan onafhanklike skole, openbare spesiale skole, VOO-kolleges, BOOV-sentrums en VKO-skole en terreine.

Kapitaalbesteding het afgeneem van 3,4% van die besteding in 2005/2006 tot 2% van die besteding vir 2007/2008. Dit sluit hoofsaaklik voorsiening in vir infrastruktuurprojekte asook vir rekenaars en toerusting vir die Khanya-projek. Die rede vir die afname is die befondsing vir die versnelde kapitaalinfrastruktuurleerlingsprogram, wat in die finansiële jare 2005/2006 en 2006/2007 uit die Batefinansieringsreserwe (BFR) beskikbaar gestel is, en wat nie in 2007/2008 herhaal is nie.

Program 2: Openbare gewoneskoolonderwys is steeds die hoofokus van die Departement se befondsing. Hierdie program het 80,4% van die totale besteding vir 2007/2008 meegebring. Die vernaamste dienste wat onder hierdie program ingesluit is, is primêre en sekondêre skoolonderwys by openbare gewone skole (insluitend infrastruktuur), die distrikskantoorbestuur en ontwikkelingsteun aan onderwysinstellings, mensehulpbronontwikkeling vir instelling-gebaseerde personeel asook die Nasionale Skoolvoedingsprogram se voorwaardelike toekenning. 56,3% van die program se besteding het gegaan aan primêre skole en 39% aan sekondêre skole.

Ander programme waarby aansienlike bestedingsgroei voorgekom het vergeleke by vorige jare, is Program 5: Verdere onderwys en opleiding, waar fondse voorsien is vir die herkapitalisasie van VOO-kolleges, Program 7: Vroeëkindertontwikkeling, waar bykomende hulpbronne verskaf is om deelname in graad R te bevorder, asook vir die UOWP om voorsiening te maak vir die opleiding van VKO-praktisyns by VKO-terreine en om hulpbronnestelle aan hierdie terreine te verskaf, en Program 8: Hulp- en verwante dienste, waar fondse spesifiek verskaf is vir die verdere ontplooiing van die MKOS in ooreenstemming met die provinsiale ontwikkelingsstrategie *iKapa Elihlumayo*.

9. SEKTOR, PROGRAM EN SUBPROGRAMPRESTASIE

9.0 Die Provinsiale-onderwyssektor

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op die provinsiale-onderwyssektor:

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Toegang	<p>▲ Om seker te maak dat die Populasie van verpligte skoolgaande ouderdom in die provinsie skole bywoon.</p> <p>▲ Om onderwys progressief beskikbaar te stel aan die jeug en volwassenes bokant die verpligte skoolgaande ouderdom.</p>	<p>▶ PM001: Persentasie van die kinders van verpligte skoolgaande ouderdom wat skoolgaan</p> <p>▶ PM002: Persentasie van die jeug bokant verpligte skoolgaande ouderdom wat skoolgaan of ander opvoedkundige instellings besoek</p>
Billikheid	<p>▲ Om seker te maak dat die armes in die algemeen bevoordeel word in die openbare ontginning van die onderwys.</p>	<p>▶ PM003: Openbare besteding aan die armste leerders as 'n persentasie van openbare besteding aan die mins arm leerders</p>
Doeltreffendheid	<p>▲ Om 'n punt te bereik waar onderwysuitkomste gemaksimeer word wat betref toegang en gehalte gegee die beskikbare onderwysbegrotings.</p>	<p>▶ PM004: Jare inset per VOOS-gegradueerde</p>
Uitset	<p>▲ Om seker te maak dat die uitset van gegradueerdes uit die onderwysstelsel in ooreenstemming is met ekonomiese en maatskaplike behoeftes.</p>	<p>▶ PM005: Gemiddelde hoogste skoolgradering behaal deur volwassenes in die Populasie</p>
Gehalte	<p>▲ Om 'n samelewing te bou wat geletterd is.</p>	<p>▶ PM006: Geletterdheidskoers onder volwassenes</p>

Vordering

Prestasiemaatreëls
<p>▶ PM001: Persentasie van die kinders van verpligte skoolgaande ouderdom wat skoolgaan</p> <p>Doelwit bereik.</p> <p>Vir die afgelope vyf jaar was daar haas algemene inskrywing in graad 1 in die Wes-Kaap en algemene deelname word in die primêre skool gehandhaaf. Die oorgrote meerderheid van die kinders in die Wes-Kaap tussen die ouderdomme 7 en 14 is met ander woorde in die onderwysstelsel ingeskryf op min of meer die toepaslike vlak. Daar is egter 'n dramatiese afname in inskrywing na graad 10.</p>
<p>▶ PM002: Persentasie van die jeug bokant verpligte skoolgaande ouderdom wat skole of ander opvoedkundige instellings besoek</p> <p>Doelwit 85,2%; werklik 82,3%. Doelwit nie bereik nie.</p> <p>Skoolgraad 12-inskrywingsyfers dui op 'n effense opswaai in 2008 met die grootste getal leerders ingeskryf sedert 1994 (43 208) – 'n toename van 1907 meer as in 2007. Net so was daar 2240 meer leerders in graad 11 (64 178 vergeleke by 61938 in 2007). Die uitdaging sal wees om soveel van hulle as moontlik in die stelsel te behou. Daar is 'n algehele verbetering in die sowat een derde van leerders wat graad 1 ingeskryf het en wat deurgaang na graad 12 (in 1994) na 'n syfer wat nader is aan die helfte in 2008. Sodra die boogde VOOBIS inwerking is, sal daar betroubaarder data wees oor leerders wat besluit het om toegang te verkry tot VOO-kollegeprogramme. Ongemoniteerde data dui daarop dat daar belowende getuienis besig is om na vore te kom: in 2004 was daar 4444 kollege-studente wat volle kwalifikasies met welslae behaal het; die 2007-syfer is 22 661; studente wat ingeskryf is volgens VOO-kollege-gebaseerde leerderskappe het toegeneem van 648 in 2004 tot 4525 in 2008; die getalle nuwe bedryfsverwante programme het toegeneem van 13 tot 24. Die getal studente wat na kort kursusse gegradueer het, het toegeneem van 965 tot 10 062.</p>

Prestasiemaatreëls

► PM003: Openbare besteding aan die armste leerders as 'n persentasie van openbare besteding aan die mins arm leerders

Het eie doelwit van 102,9% en nasionale doelwit van 100% oortref.

Die besteding aan onderwys in die provinsie het sedert 2004/2005 toegeneem met gemiddeld 12.2 persent per jaar. Alhoewel onderwys die grootste deel van die provinsiale begroting ontvang, het sy aandeel afgeneem van 37,1 persent vir 2007/2008 na 36,2 persent vir 2008/2009. Die getal en die kategorie van leerders is die vernaamste koste-opjaers in die toekenning van die onderwysdepartement se begroting. Leerders val in ses breë befondsingskategorieë: Graad R, primêre skool, sekondêre skool, leerders met spesiale behoeftes (LSOB), VOO-kollege-leerders en leerders by sentrums vir volwassenes.

Die Geengeld-skoolbeleid is ingestel in die loop van 2006 toe aan 419 van die armste primêre skole geengeld-status verleen is, en die las van die betaling van skoolgeld vir ongeveer 150 000 leerders (15,1%) met ingang van 1 Mei 2006 verlig is. Daar is met ingang van 1 Januarie 2007 aan nog 234 skole (primêr sowel as sekondêr) geengeld-status toegeken, wat die totale getal geengeld-skole in die Wes-Kaap nou op 653 te staan bring. Die skole akkomodeer ongeveer 346 000 leerders of 37,6 persent van alle leerders.

'n Progressiewe toename in die getal onderwysposte het aansienlik bygedra tot die verbetering van die onderwyser-leerder-verhouding, wat van kritieke belang is met die oog op die lewering van gehalteonderwys. Aan die begin van die 2007-kalenderjaar was daar 30 872 goedgekeurde onderwysposte. Dit sluit 50 bykomende Wiskunde-Wetenskap-onderwysers in wat in die Dinaledi-skole aangestel is, 21 bykomende onderwysers aangestel in die verskillende fokusskole en 70 poste toegeken aan die 7 distrikte vir 'n reeks ontwikkelingsintervensies in benadeelde skole. Volgens die Onderwysassistentprogram (OAP) is 510 onderwysassistente in 163 skole aangestel. In 2008 is die bykomende mandjie poste verder uitgebrei met 747 poste, wat die 30 872 tot 31 619 opgestoot het.

► PM004: Jare inset per VOOS-gegradueerde

Terwyl ons datastel met betrekking tot PM 004 nog steeds nie beskikbaar is nie, merk ons tog 'n herhalerverhouding van 7,9% in graad 1 tot 7 en 18% in graad 8 tot 12 op. Verbeterde beroepsvoorligting word verskaf en die effens verhoogde getal inskrywings vir graad 11 en 12 (omtrent 2000 elk in 2008) bied 'n moontlike aanwyser van 'n mate van opswaai.

► PM005: Gemiddelde hoogste skoolgradering behaal deur volwassenes in die Populasie

Die doelwit was 10; die syfer behaal was 9,4. Doelwit nie bereik nie.

Die werk in skool-, VOO-kollege- en BOOV-sektore kombineer almal om die sistemiese impak van 'n reeks insette in hierdie Meetbare Doelwit te kenmerk. Die voortgaande uitbreiding en diversifisering van programme wat aangebied en ontgin word, byvoorbeeld in vennootskappe, word gerig deur 'n begrip van sektorbehoefte en dikwels beheer deur beskikbare SOOO-befondsing en leerderskapopsies. Die groot tasbare uitset van die VOO-kollege-sektor was ten opsigte van infrastruktuurontwikkeling, wat die opgradering van verskillende kampusse ingesluit het. Die herkapitalisasieproses skep ruimte en moontlikhede vir die omsit van die aanbevelings van die Mikro-ekonomiese Ontwikkelingsstrategie in daad. Daar was 'n fokus op die uitbreiding van die Weskus-kollege-fasiliteit om te verseker dat vaardigheidsontwikkeling plaasvind in ooreenstemming met die MEOS en nasionale behoeftes, soos uiteengesit deur die nasionale mensehulpbronontwikkelingsstrategie.

Altesaam R80 miljoen is toegeken aan die 6 VOO-kolleges vir die tweede jaar van die driejaarherkapitalisasie-program. Die kolleges gaan voort met die besteding van die fondse op sewe strategiese gebiede, naamlik mensehulpbron-vermoëbou; stelsels en prosedures; opgradering van infrastruktuur; aankoop van nuwe grond/geboue; opgradering van kollege-terreine; toerusting, en kurrikulumuitsette. By drie kolleges word tans bouprojekte voltooi waarmee gedurende die vorige finansiële jaar begin is.

► PM006: Geletterdheidskoers onder volwassenes

Die doelwit is oortref.

Die provinsie wag op besonderhede oor die reëlings vir die nasionale Massageletterdheidsveldtog. Intussen was daar bestendige vordering en inkrementele werk op die terrein van Geletterdheid vir Volwassenes, byvoorbeeld in die "Elkeen leer tien ander"-program van Breërivier-Overberg.

ST001	PROVINSIALE-ONDERWYSSEKTOR - Sleuteltendense	2005/2006 Werklik	2006/2007 Werklik	2007/2008 Doelwit	2007/2008 Werklik
INKOMSTE (R'000)*					
	Billike aandeel	6,292,822	6,559,897	7,520,995	7,522,619
	Voorwaardelike toekennings	143,683	254,536	226,358	226,358
	Donateurbefondsing	0	0	0	0
	Finansiering	0	81,633	47,000	47,000
	Eie inkomste	12,739	24,296	28,379	31,439
	TOTAAL	6,449,244	6,920,362	7,822,732	7,827,416
BETALINGS PER PROGRAM (R'000)*					
	1 Administrasie	250,870	309,789	375,230	361,470
	2 Openbare gewoneskoolonderwys (sien verdere indeling hier onder)	5,335,181	5,601,575	6,281,203	6,221,983
	3 Onafhanklike skoolsubsidies	32,445	34,259	39,541	39,713
	4 Openbare spesialeskoolonderwys	366,447	389,112	423,846	434,325
	5 Verdere onderwys en opleiding	168,186	271,048	309,637	317,228
	6 Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes	23,051	23,539	26,056	25,821
	7 Vroeëkinderonwikkeling	74,477	90,195	164,804	142,259
	8 Hulp- en verwante dienste	198,587	200,845	202,415	194,998
	TOTAAL	6,449,244	6,920,362	7,822,732	7,737,797
BETALINGS VIR OPENBARE GEWONESKOOLOUNDERWYS (R'000)*					
	2.1 Openbare primêre skole	2,981,194	3,119,550	3,576,969	3,503,102
	2.2 Openbare sekondêre skole	2,139,444	2,245,798	2,392,337	2,428,511

*Die 2007/2008-doelwit vir Inkomste en Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST001	PROVINSIALE-ONDERWYSSEKTOR – Sleuteltendense (vervolg)	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Huidige betaling	5,493,589	5,911,951	6,717,287	6,667,613
	Vergoeding van werknemers	4,962,469	5,253,453	5,917,950	5,904,035
	Opvoeders	4,332,476	4,570,494	5,144,220	5,150,845
	Nie-opvoeders	629,993	682,959	773,730	753,190
	Goedere en dienste en ander bedryfslaste	531,120	658,498	799,337	763,578
	Oorplasinge en subsidie	661,590	773,526	911,073	917,516
	Betalings vir kapitaalbate	294,065	234,885	194,372	152,668
	TOTAAL	6,449,244	6,920,362	7,822,732	7,737,797
PERSONEELVOORSIENING					
	Getal opvoeders (openbaar in diens)	30 059	30 491	30 872	31 462
	Getal nie-opvoeders (openbaar in diens)	8 316	7 974	8 761	9 112
INSKRYWING OP VERPLIGTE VLAK					
	Leerders van 7 tot 14 jaar oud in openbare gewone skole	621 250	599 112	598 013	599 890
	Leerders van 7 tot 14 jaar oud in openbare spesiale skole	6 490	7 413	6 621	5 732
	Leerders van 7 tot 14 jaar oud in onafhanklike skole	12 109	16 072	16 080	13 370
	TOTAAL	639 849	622 597	620 714	618 992
INSKRYWING OP NA-VERPLIGTE VLAK					
	Leerders van 15 tot 17 jaar oud in openbare gewone skole	192 997	193 834	199 338	192 343
	Leerders van 15 tot 17 jaar oud in openbare spesiale skole	7 401	6 452	8 160	6 935
	Leerders van 15 tot 17 jaar oud in onafhanklike skole	4 314	4 823	4 825	3 884
	Studente van 15 tot 17 jaar oud in VOO-kolleges	Historiese data beskikbaar nie	3 593	3 593	3 593
	TOTAAL	204 712	208 702	215 916	206 755

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST001	PROVINSIALE-ONDERWYSSEKTOR – Sleuteltendense (vervolg)				
		2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
POPULASIE					
	Populasie van 7 tot 14 jaar oud	679 463	690 806	704 444	704 444
	Populasie van 15 tot 17 jaar oud	247 265	250 644	256 755	256 755
► PRESTASIEMAATREËLS					
	► PM001: Persentasie van die kinders van verpligte skoolgaande ouderdom wat skoolgaan	98.8%	98.4%	99.1%	99.1%
	► PM002: Persentasie van die jeug bokant verpligte skoolgaande ouderdom wat skole of ander opvoedkundige instellings besoek	83.5%	84.7%	85.2%	82.3%
	► PM003: Openbare besteding aan die armste leerders as 'n persentasie van openbare besteding aan die mins arm leerders	104.8%	102.9%	102.9%	106.8%
	► PM004: Jare inset per VOOS-gegradueerde	Provinsies kan tans nie hierdie PM bereken nie omdat akkurate databronne nie beskikbaar is nie. Verdere navorsing is nodig.			
	► PM005: Gemiddelde hoogste skoolgradering behaal deur volwassenes in die populasie	9.3	9.5	10	9.4
	► PM006: Geletterheidskoers onder volwassenes	94.0%	95.1%	95.3%	95.6%
<p>Bronne: Provinsiale Begrotingsverklaring (2008) [2007/08 finansiële syfers is die aangepaste ramings]; PERSAL [2006 en 2007 werknemersyfers verwys na Julie en Februarie onderskeidelik]; OBIS [2007 inskrywingsyfers vir openbare gewone en spesiale skole is volgens SOBIS werklik vir die derde kwartaal; Onafhanklike skole is in Jaarlikse Opname 2007]; Populasiesyfers verskaf deur DVO van die 2006 AHO. Die syfers vir personeellede wat openbaar in diens is in hierdie tabel en alle ander sleutelheingingtabelle weerspieël 'n teeling van unieke werknemers op PERSAL, ongeag van indiensnemingsstatus (byvoorbeeld ongeag of dit permanent of tydelik is) op een tydstip in die jaar.</p> <p>Aantekening: Al die prestasiemaatreëls, behalwe vir PM003 en PM004, is gebaseer op huishoudelikeopname-data. Die persentasies vir PM001 en PM002 is verkry uit die Algemene Huishoudelike Opnames vir 2004, 2005 en 2006 en mag effens verskil van inskrywing oor populasie wat elders weerspieël is.</p>					

ST002	PROVINSIALE ONDERWYSSEKTOR – Investering in personeelvaardigheidsontwikkeling (2007/2008)							
	<i>Prog. 1 Admin.</i>	<i>Prog. 2 OGS</i>	<i>Prog. 3 Onaf.</i>	<i>Prog. 4 Spes.</i>	<i>Prog. 5 VOO</i>	<i>Prog. 6 BOOV</i>	<i>Prog. 7 VKO</i>	<i>Totaal</i>
Besteding (duisend R)	20,402	35,679	-	-	-	-	-	56,081
Kursusgangers	12 421	19 087	-	-	-	-	-	31 508
Opvoeders	7 627	17 519	-	-	-	-	-	25 146
Vaardigheidsprogramme	2 109	13 297						15 406
Opleiding in kurrikulumverandering	1 990	3 510	-	-	-	-	-	5 500
Ander indiensopleiding	3 528	467	-	-	-	-	-	3 995
MIV-vigs-opleiding	-	245	-	-	-	-	-	245
Nie-opvoeders	4 794	1 568	-	-	-	-	-	6 362

Let wel: Hierdie tabel weerspieël alle departementele besteding aan die vaardigheidsontwikkeling van departementele personeel. Dit sluit die koste in van opleiers wat deur die Departement in diens geneem is. Dieselfde opvoeder mag dalk twee keer getel word, byvoorbeeld waar 'n opvoeder in die jaar onder beskouing deur kurrikulum- en MIV-vigs-opleiding was. Die waardes in die ry 'Opvoeders' weerspieël egter nie enige dubbeltelling van opvoeders nie.

Let wel: Die koste vir mensehulpbronontwikkeling is ingesluit in subprogramme met dieselfde naam in elkeen van die betrokke programme. Aangesien daar egter geen metode is waarvolgens die aantekening van die werklike besteding wat op 'n bepaalde persoon betrekking het, tussen die mensehulpbronontwikkelingssubprogramme versprei kan word nie, word fondse slegs voorsien vir mensehulpbronontwikkeling Program 1: Administrasie en Program 2: Openbare gewone skole.

Bron: Interne Mensekapitaalontwikkeling, WKOD

9.1 Program 1: Administrasie

Programdoelstelling

Om algehele bestuur van en ondersteuning aan die onderwysstelsel in ooreenstemming met die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, die Wet op Openbare Finansiële Bestuur en ander tersaaklike beleid.

Die Administrasieprogram bestaan uit die volgende subprogramme:

Kantoor van die LUR

- o om voorsiening te maak vir die funksionering van die kantoor van die Lid van die Uitvoerende Raad (LUR) vir Onderwys

Korporatiewe Dienste

- o om bestuursdienste vir die onderwysstelsel te voorsien wat nie onderwysspesifiek is nie

Onderwysbestuur

- o om onderwysbestuursdienste vir die onderwysstelsel te voorsien

Mensehulpbronontwikkeling

- o om mensehulpbronontwikkeling te verskaf aan hoofkantoorpersoneel

Onderwysbestuursinligtingstelsel (OBIS)

- o om onderwysbestuursinligting te verskaf in ooreenstemming met die Nasionale Onderwysinligtingsbeleid

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 1: Administrasie

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Doeltreffendheid	▲ Om doeltreffende bestuur op alle vlakke van die onderwysstelsel te bewerkstellig.	▶ PM101: Persentasie van skole wat die Skooladministrasie- en Bestuurstelsel implementeer ▶ PM102: Persentasie van skole wat elektronies deur die Departement gekontak kan word ▶ PM103: Persentasie van swart vroue in senior bestuursposte
	▲ Om 'n optimale verspreiding van finansiële, fisiese en mensehulpbronne deur die stelsel te bewerkstellig.	▶ PM104: Persentasie van huidige besteding aan nie-personeelitems

Programbeleidsontwikkelings gedurende 2007/2008

Die sleutelprogrambeleidsontwikkelings het die volgende ingesluit:

- Implementering van die MKOS.
- Die implementering van fase 1 van die makrostruktuur van die herontwerpte WKOD om te verseker dat die organisasie die MKOS ten beste kan implementeer en ook verteenwoordigend van die mense van die Wes-Kaap kan word.
- Versekering dat die leerderopsporingstelsel aan die gang is en begin met 'n Verdereonderwys- en Opleidingsbestuursinligtingstelsel (VOOBIS) in VOO-kolleges.
- Bou van Maatskaplike Kapitaal in die onderwyssektor deur onder andere forums vir VRL's, afgetrede onderwysers en SBL's asook ander samewerkende en vennootskapsgebaseerde inisiatiewe.
- Die verbetering van alle aspekte van finansiële bestuur en rekeningkundige verantwoordelikhede om uiteindelik te beweeg na 'n vlak 4 ouditeerbare organisasie.

ST101	ADMINISTRASIE – Sleuteltendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)*					
1.1	Kantoor van die LUR	3,151	3,445	3,541	3,829
1.2	Korporatiewe Dienste	113,275	150,717	197,421	186,652
1.3	Onderwysbestuur	114,429	130,278	143,789	142,806
1.4	Mensehulpbronontwikkeling	9,309	10,307	15,352	12,215
1.5	Onderwysbestuursinligtingstelsel (OBIS)	10,706	15,042	15,127	15,968
TOTAAL		250,870	309,789	375,230	361,470
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Huidige betaling	210,362	254,379	334,715	324,340
	Vergoeding van werknemers	123,673	140,652	170,629	170,919
	Opvoeders	25,652	29,538	35,832	35,893
	Nie-opvoeders	98,021	111,114	134,797	135,026
	Goedere en dienste en ander bedryfslaste	86,689	113,727	164,086	153,421
	Oorplasinge en subsidies	27,212	44,806	34,476	25,775
	Betalings vir kapitaalbrates	13,296	10,604	6,039	11,355
TOTAAL		250,870	309,789	375,230	361,470
PERSONEELVOORSIENING					
	Getal opvoeders (openbaar in diens)	109	123	120	170
	Getal nie-opvoeders (openbaar in diens)	767	736	737	1 237
STATISTIEK OOR ADMINISTRASIESTELSELS					
	Getal skole met SABS (a)	1 460	1 452	1 450	1 452
	Getal skole met e-pos	1 380	1 420	1 440	1 427
► PRESTASIEMAATREËLS					
►	PM101: Persentasie van skole wat die Skooladministrasie- en Bestuursstelsel implementeer	100%	100%	100%	100%
►	PM102: Persentasie van skole wat elektronies deur die Departement gekontak kan word	95.0%	97.8%	99.3%	98.3%
►	PM103: Persentasie van swart vroue in senior bestuursposte	8.8%	12.5%	20.0%	28.8%
►	PM104: Persentasie van huidige besteding aan nie-personeelitems	19.4%	21.4%	21.1%	22.2%

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST102	ADMINISTRASIE – Besteding per item (2007/2008) R'000									
	1 Administrasie	2 OGS	3 Onafh.	4 Spes.	5 VOO	6 BOOV	7 VKO	8 Hulp.	Totaal	
Huidige betalings	324,340	5,625,188	-	354,586	169,049	6,585	99,793	88,070	6,667,611	
Vergoeding van werknemers	170,919	5,091,265	-	349,223	169,049	6,524	69,649	47,407	5,904,036	
KS-opvoeders	35,893	4,597,412	-	276,235	142,508	4,971	69,649	24,178	5,150,846	
Salarisse en lone	30,765	3,981,369	-	239,217	124,927	4,854	61,570	22,282	4,464,984	
Maatskaplike bydraes	5,128	616,043	-	37,018	17,581	117	8,079	1,896	685,862	
Nie-opvoeders	135,026	493,853	-	72,988	26,541	1,553	-	23,229	753,190	
Salarisse en lone	117,934	422,575	-	62,511	22,484	1,396	-	21,807	648,707	
Maatskaplike bydraes	17,092	71,278	-	10,477	4,057	157	-	1,422	104,483	
Goedere en dienste	138,151	533,923	-	5,363	-	61	30,144	40,663	748,305	
Inventaris	6,271	283,435	-	-	-	4	9,591	6,606	305,907	
Leerondersteuningsmateriaal	-	200,113	-	-	-	-	9,591	519	210,223	
Skrifbehoefes en drukwerk	6,196	4,169	-	-	-	4	-	5,899	16,268	
Ander	75	79,153	-	-	-	-	-	188	79,416	
Konsultante, kontrakteurs en spesiale dienste	25,617	5,574	-	117	-	-	19,341	10,996	61,645	
Toerusting minder as R5 000	7,150	13,503	-	-	-	-	-	16	20,669	
Instandhouding van geboue	18,478	54,668	-	5	-	-	-	12	73,163	
Bedryfsbruikhuurkontrakte	1,617	1,292	-	-	-	-	-	5,519	8,428	
Vervoer van leerders	265	107,026	-	-	-	-	-	25	107,316	
Ander goedere en dienste	78,753	68,425	-	5,241	-	57	1,212	17,489	171,177	
Rente en huur op grond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Huur op grond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finansiële transaksies in bates en laste	15,270	-	-	-	-	-	-	-	15,270	
Ongemagtigde besteding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

ST102	ADMINISTRASIE – Besteding per item (2007/2008) (vervolg)									
	1 Administrasie	2 OGS	3 Onafh.	4 Spes.	5 VOO	6 BOOV	7 VKO	8 Hulp.	Totaal	
Oorplasing en subsidies	25,775	455,518	39,713	79,739	148,179	19,236	42,466	106,892	917,518	
Munisipaliteite	-	1	-	-	-	-	-	-	1	
Departementele agentiskappe en rekeninge	-	-	-	-	-	-	-	3,944	3,944	
Instellings sonder winsoogmerk	18,724	440,656	39,713	79,019	121,366	19,231	42,309	101,020	862,038	
Artikel 21-skole	-	239,553	-	18	-	103	-41	-	239,633	
LOOM	-	216,842	-	-	-	103	-	-	216,945	
Nutsdienste	-	15,427	-	15	-	-	-	-	15,442	
Instandhouding	-	7,284	-	3	-	-	-41	-	7,246	
Diens gelewer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ander onderwysinstellings	18,724	201,103	39,713	79,001	121,366	19,128	42,350	101,020	622,405	
Huishoudings	7,051	14,861	-	720	26,813	5	157	1,928	51,535	
Betalings vir kapitaalbates	11,355	141,277	-	-	-	-	-	36	152,668	
Geboue en ander vaste strukture	-	140,109	-	-	-	-	-	-	140,109	
Geboue	-	140,109	-	-	-	-	-	-	140,109	
Koshuise	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nuwe skole	-	108,572	-	-	-	-	-	-	108,572	
Bykomende klaskamers	-	20,898	-	-	-	-	-	-	20,898	
Ander byvoegings	-	10,639	-	-	-	-	-	-	10,639	
Ander	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ander vaste strukture	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Masjinerie en toerusting	11,224	1,168	-	-	-	-	-	36	12,428	
Vervoertoerusting	420	58	-	-	-	-	-	-	478	
Ander masjinerie en toerusting	10,804	1,110	-	-	-	-	-	36	11,950	
Programmatuur en ander ontasbare bates	131	-	-	-	-	-	-	-	131	
GROOTTOTAAL	361,470	6,221,983	39,713	434,325	317,228	25,821	142,259	194,998	7,737,797	

Prestasiemaatreëls

► PM101: Persentasie van skole wat die Skooladministrasie- en Bestuurstelsel implementeer

Doelwit bereik. Alhoewel nie alle skole die Suid-Afrikaanse Skoleadministrasie en -bestuurstelsel (SASABS) spesifiek in plek het nie, het alle skole die Sentrale Onderwysbestuursinligtingstelsel (SOBIS) in plek. Die WKOD het van die DvO goedkeuring verkry om skakeling te bewerkstellig tussen SOBIS en SASABS. Hierdie ontwikkeling sal die integrasie van SASABS by SOBIS toelaat. Met die hulp van die SEI is die diens van 'n ontleder bekom om te begin met die implementering van hierdie skakeling. Die stelselontledingsfase is in die 1ste kwartaal van 2007 voltooi, terwyl die ontwikkeling van die integrasie op dreef is.

► PM102: Persentasie van skole wat elektronies deur die Departement gekontak kan word

Doelwit nie bereik nie. 25 skole lê buite die huidige telekommunikasie-infrastruktuur en ongeveer 130 het swak verbindings. Met veranderinge aan die telekommunikasiewetgewing, spesifiek met betrekking tot draadlose verskaffers, sal hierdie skole voorsien word van 'n verbindingsoplossing met bystand van die Staats-IT-agentskap en die telekommunikasieverskaffers.

► PM103: Persentasie van swart vroue in senior bestuursposte

Wat betref die formule vir die berekening van die verhouding het die WKOD nou die provinsiale doelwit in hierdie verband oortref. Daar is tans 15 swart vroue in die 52 senior bestuursposte.

► PM104: Persentasie van huidige besteding aan nie-personeelitems

Die doelwit is oortref. Nasionale waardes in die reeks van 10% - 20% word verwag. Die WKOD het 22,2% van die huidige besteding toegeken aan nie-personeelitems.

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
Implementering van die MKOS	Dit omskryf die "besigheid" van die organisasie: elke aspek van die bedryf van die WKOD is hierop ingestel. Die eenheid wat toegewys is aan die monitering en dryf van die inisiëring hiervan het 'n strategiese raamwerk ontwikkel en kennis na vore gebring waarmee gepoog is om die onderwyslandskap van die Wes-Kaapse Onderwysdepartement te vorm. Die MKOS se opgestelde werk het die grondslag gelê vir die denke en bedrywighede van die Departement. Dit het die denke binne 'n behoeftegedrewe raamwerk opgespoor en daar is 'n verwagting dat onderwysprogramme en dienslewering in die toekoms gefokus sal wees op bewysgebaseerde uitdagings en probleme.
Implementering van fase 1 van die makrostruktuur van die herontwerpte WKOD	18 senior bestuurders (2 ADG's, 3 HD's en 13 direkteure) het hul poste op 1 Oktober 2007 aanvaar, terwyl nog 2 (1 HD en 1 direkteur) hul poste op 1 November 2007 aanvaar het om alles in gereedheid te bring vir die nuwe en herstrukturierende direktorate. 75 middelbestuursposte is gedurende Januarie 2008 geadverteer om die volgende groep aangesteldes geplaas te kry. Dit sluit die aanstelling van die 49 nuwe kringspanleiers in.
Die leerderopsporingstelsel is aan die gang en begin met 'n Verdere- onderwys- en Opleidingsbestuurs- inligtingstelsel (VOOBIS).	Die Leerderopsporingstelsel is nou in werking in medewerking met ander elemente van SOBIS. VOOBIS is in 'n gevorderde stadium van voorbereiding met betrekking tot die tenderproses. Dit is beïnvloed deur stappe op nasionale vlak om ook daaraan te werk.
Bou van Maatskaplike Kapitaal in die WKOD (VRL's, SBL's, afgetrede onderwysers, ander samewerkende en vennootskapsgebaseerde inisiatiewe)	VRL-werk is op distriksvlak bestuur. SBL-opleiding en -ontwikkeling vind in die distrikte plaas. Die Direkoraat Institusionele Ontwikkeling en Beheerbeplanning ontwikkel brondokumente wat gebruik word as 'n basis vir opleidingshandleidings. Hierdie dokumente word ook versprei onder alle SBL's as 'n verwysingsinstrument en om die opleiding wat die SBL's ontvang, te versterk. Ons het 'n mediaveldtog geloods om lede vir 'n Vereniging van Afgetrede Onderwysers te werf. 'n Konsepgrondwet word deur die persone op die databasis oorweeg. 'n Boekie vir die totstandbrenging van verenigings van oudleerlinge is opgestel en gedruk en werksessies begin in die nuwe finansiële jaar. Die WKOD is deel van 'n aantal vennootskapsgebaseerde inisiatiewe. 'n Verskeidenheid van programme word gewy aan ontwikkeling op provinsiale en gemeenskapsvlak om inisiatiewe te ondersteun soos die ontwikkeling van skole as gemeenskapsentrums, Veilige Skole, portuuropvoeding (gesonde lewenstyl/tienerswangerskap, MIV en middelmisbruik-voorkomingstrategie) en die bevordering van skole as sentrums van sorg en ondersteuning.
Die verbetering van alle aspekte van finansiële bestuur en rekeningkundige verantwoordelikhede om uiteindelik te beweeg na 'n vlak 3 ouditeerbare organisasie.	Dit is 'n voortgaande saak wat daagliks die aandag ontvang van elke afdeling van die WKOD.

Spesifieke uitdagings en reaksies

Uitdaging 1: Die integrasie van die verskillende gehalteversekerings- en rekenpligtigheidsmaatreëls wat ingestel is, is 'n ernstige uitdaging vir die WKOD. Dit is belangrik om te verseker dat hierdie maatreëls lei tot verbeterde onderrig en leer en nie beskou word as doeleindes op sigself nie.

Reaksie: Die WKOD is onderhewig aan 'n wye verskeidenheid van moniterings-, evaluerings- en rekenpligtigheid-prosesse. Dit sluit die volgende in:

- Ouditering van finansiële bestuursprosesse op 'n jaarlikse grondslag deur die provinsiale Ouditeur-generaal se kantoor. Die Departement sal moet verbeter wat betref die gehalte van finansiële bestuur om 'n ongekwalifiseerde auditverslag te verseker.
- Verskynings by gereelde sittings met die Onderwysportefeuļjekomitee en die Staande Komitee oor Openbare Rekeningne in die Provinsiale Parlement.
- Vergaderings (of bekendstellingstoere) met gereelde tussenposes saam met verskillende onderwysbelanghebbendes deur die LUR en die Superintendent-generaal om inligting te deel oor die jongste ontwikkelings op die gebied van die onderwys, of bloot om te hoor van probleme wat deur opvoeders en skoolbestuurders ervaar word.
- Die WKOD is alreeds verplig om 'n jaarverslag oor sy werksaamhede aan die Wetgewer voor te lê. Die Jaarverslagdokument kan deur die breër publiek beoordeel word en stel die onderwysgemeenskap in staat om die prestasies of mislukkings van die Departement te monitor met betrekking tot sy wetgewende en beleidsmandate en sy strategiese planne.
- Voortdurende monitering en evaluering deur die Gehalteversekeringsfunksie in die Departement.

Aangeleenthede wat voortdurende aandag verg

Voortgaande intervensies ten opsigte van die opleiding van skoolbestuurspan- (SBS-) lede behels die bestuur van die kurrikulum, bevordering van positiewe leerdergedrag, vroue in leiersposisies, beleidsbestuur, inklusiewe onderwys, die holistiese bestuur van MIV-vigs en ander psigo-sosio-ontwikkelingsuitdagings waarvoor skoolgemeenskappe te staan kom en blootstelling van die jongste wysigings aan wette en ondertekende besluite.

9.2 Programme 2: Openbare Gewoneskoolonderwys

Programdoelstellings

Om openbare gewone onderwys te verskaf van graad 1 tot 12 in ooreenstemming met die Suid-Afrikaanse Skolewet van 1996.

Die Openbare Gewoneskoolonderwysprogram behels die volgende subprogramme:

Openbare Primêre Skole

- o om spesifieke openbare primêre gewone skole te voorsien van die hulpbronne wat nodig is vir die graad 1- tot 7-fase

Openbare Sekondêre Skole

- o om spesifieke openbare sekondêre gewone skole te voorsien van die hulpbronne wat nodig is vir die graad 8- tot 12-fase

Professionele Dienste

- o om opvoeders en leerders in openbare gewone skole te voorsien van departementeel bestuurde steundienste

Mensehulpbronontwikkeling

- o om voorsiening te maak vir die professionele en ander ontwikkeling van opvoeders en nie-opvoeders in openbare gewone skole

Nasionale Skoolvoedingsprogram

- o om geïdentifiseerde arm en honger leerders in openbare gewone primêre skole te voorsien van die minimum voedsel wat hulle nodig het om effektief op skool te leer

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 2: Openbare Gewoneskoolonderwys

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Toegang	▲ Om toegang te bied in die openbare gewoneskoolstelsel in ooreenstemming met beleid.	▶ PM201: Persentasie van leerderdae gedek deur die voedingsprogram ▶ PM202: Persentasie leerders in openbare gewone skole met spesiale behoeftes
Toereikendheid	▲ Om die basiese infrastruktuur vir openbare gewone skoling in plek te plaas in ooreenstemming met beleid.	▶ PM203: Persentasie openbare gewone skole met watertoevoer ▶ PM204: Persentasie openbare gewone skole met elektrisiteit ▶ PM205: Persentasie skole met 'n toereikende getal funksionele toilette ▶ PM206: Besteding aan instandhouding as 'n persentasie van die waarde van skoolinfrastruktuur
	▲ Om voldoende mensehulpbronne in openbare gewone skole te voorsien.	▶ PM207: Persentasie skole met meer as 40 leerders per klas
	▲ Om toereikende Leer- en Onderrigondersteuningsmateriaal (LOOM) aan openbare gewone skole te voorsien	▶ PM208: Persentasie nie-artikel 21-skole waar alle LOOM's en ander verlangde materiaal gelewer is teen dag een van die skooljaar
Doeltreffendheid	▲ Om doeltreffende en doelmatige self-besturende openbare gewone skole daar te stel.	▶ PM209: Persentasie skole met artikel 21-status
	▲ Om 'n kultuur van doeltreffende leer en onderrig in openbare gewone skole te koester.	▶ PM210: Persentasie werkdade verloor vanweë opvoederafwesigheid in openbare gewone skole ▶ PM211: Persentasie leerderdae verloor vanweë leerderafwesigheid in openbare gewone skole

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Subprogram 2.1: Openbare Primêre Skole

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Billikheid	▲ Om die gaping te sluit tussen die opvoedkundige uitkomst van die histories bevoordeeldes en benadeeldes in openbare primêre skole.	▶ PM212: Die prestasieverhouding van die mins bevoordeelde skole tot die mees bevoordeelde skole met betrekking tot graad 3
Doeltreffendheid	▲ Om te verseker dat die vordering van leerders deur openbare primêre skole optimaal is.	▶ PM213: Herhalingskoers in graad 1 tot 7
Gehalte	▲ Om die hoogste moontlike opvoedkundige uitkomst onder leerders in openbare primêre skole te bereik.	▶ PM214: Persentasie leerders in graad 3 wat aanvaarbare uitkomst in syfervaardigheid en geletterdheid behaal ▶ PM215: Persentasie leerders in graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in Wiskunde, geletterdheid en Natuurwetenskappe behaal

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Subprogram 2.2: Openbare Sekondêre Skole:

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Billikheid	▲ Om die deelname van histories gemarginaliseerde groepe leerders in openbare sekondêre skole te bevorder.	▶ PM216: Persentasie meisieleerders wat Wiskunde en Wetenskap in graad 10 tot 12 neem
	▲ Om die gaping te sluit tussen die opvoedkundige uitkomst van die histories bevoordeeldes en benadeeldes in openbare sekondêre skole.	▶ PM217: Die prestasieverhouding van die mins bevoordeelde skole tot die mees bevoordeelde skole met betrekking tot die graad 12-slaagsyfer
Doeltreffendheid	▲ Om te verseker dat die vordering van leerders deur openbare sekondêre skole optimaal is.	▶ PM218: Herhalingskoers in graad 8 tot 12
Uitset	▲ Om te verseker dat 'n voldoende proporsie van die populasie graad 12 behaal, in die besonder met slaagpunte in Wiskunde en Wetenskap.	▶ PM219: Slaagverhouding in graad 12-eksamens ▶ PM220: Slaagverhouding in graad 12 vir Wiskunde en Wetenskap
Gehalte	▲ Om die hoogste moontlike opvoedkundige uitkomst onder leerders in openbare sekondêre skole te bereik.	▶ PM221: Persentasie leerders in graad 9 wat aanvaarbare opvoedkundige uitkomst in alle leerareas behaal

Programbeleidsontwikkelings gedurende 2007/2008

Die sleutelprogrambeleidsontwikkelings het die volgende ingesluit:

- Die verbetering van syfervaardigheid en geletterdheid, veral in primêre skole, waardeur doeltreffende onderrig en leer verseker word. Alle graad 6-leerders word in 2007 getoets in geletterdheid en syfervaardigheid.
- Die voortgesette implementering van die NKV, veral met betrekking tot die verdere-onderwys-en-opleiding-(VOO-) band, asook in die oorblywende jaar van die algemene-onderwys-en-opleiding-(AOO-) band.
- Die implementering van die gewysigde Norme en Standaarde vir Skoolbefondsing (NSSB) en voorsiening vir befondsing van die verklaarde 'geenskoolgeld-skole'.
- Die implementering van die Gehalteverbeterings-, Ontwikkelings-, Ondersteunings- en Opheffingsprogram (GVOO-OP) met die oog op die armste primêre skole in Nasionale Kwintiel 1 in 2007/2008, om te verseker dat hierdie skole die basiese minimum fisiese, leer- en onderrig-, mense- en finansiële hulpbronne ontvang om leer en onderrig van gehalte moontlik te maak.
- Die implementering van die Leerdervermoëstrategie (LVS) volgens opdrag van die (nasionale) Minister van Onderwys en die Premier, en afbring van die getal skole wat minder as 60% in die Senior Sertifikaat-eksamen behaal.
- Fokus op verbeterde fisiese veiligheidgeriewe vir bedreigde skole om 'n veilige onderwysomgewing te verseker.

- Die uitbreiding van deelnamekoerse in Wiskunde, Natuurwetenskappe en Tegnologie deur die volgehoue instelling van Fokus-skole en die toename in die getal Dinaledi-skole en die verbetering van slaagsyfers met endossemente vir graad 12, asook in die vakke Wiskunde en Wetenskap.
- Die voortsetting van die Onderwyserassistent-program (OAP) met die ontplooiing van 510 onderwyserassistentte om in die armste skole hulp te verleen in die Grondslagfase.
- Versekering van toegang tot toepaslike steundienste en gehalte-onderwys deur die implementering van die nasionale beleidsraamwerk van Onderwyswitskrif 6 (2001).
- Alle skole moet Skoolverbeteringsplanne (SVP's) ontwikkel en doelwitte stel wat ook sal dien as 'n basis vir die ondersteuning aangebied deur die distriksteunpersoneel.
- Verbetering van gehalte-onderwys deur Heleskoolevaluering (HSE) van 30 skole.
- Die ontwikkeling van 660 skoolhoofde en onderwysers (versnelde onderwyserontwikkeling (vir die GOS) en die Nasionale Professionele Onderwysdiploma (NPOD)). 160 skoolhoofde sal vir die eerste jaar van 'n tweejaar-GOS en ten minste 500 onderwysers sal in ander kursusse ingeskryf wees.

ST201	OPENBARE GEWONE SKOLING – Sleutelendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)*					
2.1	Openbare primêre skole	2,981,194	3,119,550	3,576,969	3,503,102
2.2	Openbare sekondêre skole	2,139,444	2,245,798	2,392,337	2,428,511
2.3	Professionele dienste	153,541	177,165	233,427	216,841
2.4	Mensehulpbronontwikkeling	11,665	13,104	25,386	20,454
2.5	Voorwaardelike toekennings	49,337	45,958	53,084	53,075
	Totaal	5,335,181	5,601,575	6,281,203	6,221,983
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Huidige betaling	4,734,420	5,067,372	5,673,766	5,625,189
	Vergoeding van werknemers	4,326,839	4,573,712	5,130,264	5,091,264
	Opvoeders	3,903,115	4,116,340	4,617,238	4,597,411
	Nie-opvoeders	423,724	457,372	513,026	493,853
	Goedere en dienste en ander bedryfslaste	407,581	493,660	543,502	533,925
	Oorplasinge en subsidies	329,708	310,217	419,190	455,517
	Betalings vir kapitaalbate	271,053	223,986	188,247	141,277
	TOTAAL	5,335,181	5,601,575	6,281,203	6,221,983
DOELTREFFENDHEIDSTATISTIEK					
	Leerders (a)	920 812	914 543	921 793	911 412
	Totale getal moontlike leerderdae per leerder (b)	205	195	191	191
	Totale getal leerderdae verloor weens afwesigheid (c)	Die statistiek kan nie bereken word nie omdat akkurate databronne nie beskikbaar is nie. In die toekoms sal hierdie inligting verkry word deur kwartaalike voorleggings van skole.			
	Getal opvoeders (openbaar in diens)	27 375	27 748	27 795	28 457
	Getal opvoeders (openbaar in diens) Prim. en Sek. (d)	26 693	27 066	27 113	27 926
	Getal opvoeders (openbaar in diens) (beheer)	682	682	682	531
	Getal permanente opvoeders wat openbare gewone skole verlaat het (e)	1 007	883	883	1 320
	Verminderingskoers vir permanente opvoeders (e/d)	4%	3%	3%	4.6%
	Totale getal moontlike werkdade per opvoeder (f)	205	199	195	195

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST201	OPENBARE GEWONE SKOLING – Sleuteltendense (vervolg)	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
	Totale getal werkdae verloor weens opvoederafwesigheid (g)	269 219	346 506	336 647	295 462
	Nie-artikel 21-skole waar alle LOOM's gelewer is teen dag een van die skooljaar (h)	602	516	450	456
INKLUSIEWE ONDERWYSSTATISTIEK					
	Leerders met hoëvlak- spesiale behoeftes in openbare gewone skole (i)	Historiese data nie beskikbaar nie	15 110	Doelwit gestel nie*	13 646
SKOOLVOEDINGSTATISTIEK					
	Leerders wat voordeel trek uit die skoolvoedingsprogram (j)	156 617	203 676	204 000	233 420
	Programreik in terme van gemiddelde getal dae per leerder (k)	170	170	170	170
SKOLIERVERVOERSTATISTIEK					
	Leerders wat voordeel trek uit skollervoer (l)	46 700	46 700	46 900	44 495
► PRESTASIEMAATREËLS					
	► PM201: Persentasie van leerderdae gedek deur die voedingsprogram $(j \times k) / (a \times b)$	14.1%	19.4%	19.8%	22.8%
	► PM202: Persentasie leerders in openbare gewone skole met spesiale behoeftes (i / a)	Historiese data nie beskikbaar nie	1.7%	Doelwit gestel nie*	1.5%
	► PM203: Persentasie openbare gewone skole met watertoevoer	100%	100%	100%	100%
	► PM204: Persentasie openbare gewone skole met elektrisiteit	100%	100%	100%	100%
	► PM205: Persentasie skole met 'n toereikende getal funksionele toilette	11.1%	14.5%	11%	51.7%
	► PM206: Besteding aan instandhouding as 'n persentasie van die waarde van skoolinfrastruktuur	0.7%	0.8%	0.2%	0.2%
	► PM207: Persentasie skole met meer as 40 leerders per klas	0%	0%	0%	0%
	► PM208: Persentasie nie-artikel 21-skole waar alle LOOM's en ander verlangde materiaal gelewer is teen 1st dag een van die skooljaar	100%	100%	100%	100%
	► PM209: Persentasie skole met artikel 21-funksies	58.6%	64.3%	68.9%	67.4%
	► PM210: Persentasie werkdae verloor vanweë opvoederafwesigheid in openbare gewone skole $((g/(d \times f))$	4.9%	6.4%	5.9%	5.4%
	► PM211: Persentasie leerderdae verloor vanweë leerderafwesigheid in openbare gewone skole $(c/(a \times b))$	Die prestasiemaatreeël kan nie bereken word nie omdat akkurate databronne nie beskikbaar is nie. In die toekoms sal hierdie inligting verkry word deur kwartaalike voorleggings van skole.			
Bronne: Provinsiale Begrotingsverklaring (2008). Let wel: Die getal skole met watertoevoer en elektrisiteit (gebruik vir PM203 en PM204) kan gevind word in die tabelle oor primêre en sekondêre skole. Let wel: * - Teen die tyd dat die Jaarlike Prestasieplan (JPP) in Maart 2007 gefinaliseer is, kon sekere doelwitte vir die spesifieke Prestasiemaatreeëls wat gelys is, vasgestel word. Die definisies en formules is egter sedertdien gefinaliseer en dernalwe kan die werklike prestasie nou bepaal en bereken word.					

ST202	OPENBARE PRIMÊRE SKOLE – Sleuteltendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Huidige betaling	2,690,480	2,819,522	3,202,330	3,166,583
	Vergoeding van werknemers	2,499,115	2,625,088	2,952,834	2,920,292
	Opvoeders	2,281,917	2,388,830	2,687,079	2,637,024
	Nie-opvoeders	217,198	236,258	265,755	283,268
	Goedere en diensle en ander bedryfslaste	191,365	194,434	249,496	246,291
	Oorplasinge en subsidie	174,582	182,005	252,228	262,151
	Betalings vir kapitaalbate	116,132	118,023	122,411	74,368
	TOTAAL	2,981,194	3,119,550	3,576,969	3,503,102
PERSONEELVOORSIENING					
	Getal opvoeders (openbaar in diens) (a)	16 441	16 445	16 830	17 178
	Getal nie-opvoeders (openbaar in diens)	3 608	3 432	3 629	3 539
INSKRYWING					
	Leerders in openbare primêre skole (b)	572 328	582 566	584 374	589 041
	L:O-verhouding in openbare primêre skole (b)	34.8	35.4	34.7	34.3
	Leerders graad 1 tot graad 7 (c)	572 328	576 910	586 390	581 683
	van wie gestremde leerders	Historiese data nie beskikbaar nie	13 470	Doelwit gestel nie*	11 737
	van wie vroulike persone	281 609	284 538	289 090	287 107
	Geslagsgelykheidsindeks	0.94	0.95	0.95	0.95
INSTELLINGS EN INFRASTRUKTUUR					
	Skole	1 108	1 095	1 104	1 096
	Getal skole met SASW-artikel 21-funksies	643	709	761	736
	Getal skole wat tot geenskoolgeld-skole verklaar is	0	547	547	547
	Getal skole met watertoevoer	1 108	1 095	1 104	1 096

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST202	OPENBARE PRIMÊRE SKOLE – Sleuteltendense			
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
Getal skole met elektrisiteit	1 108	1 095	1 104	1 096
Getal skole met 'n toereikende getal funksionele toilette	115	163	117	663
Klaskamers (d)	20 197	20 433	20 727	20 243
Leerder-klaskamerverhouding (b/d)	28.3	28.5	28.2	29.1
Skole met meer as 40 leerders per klas	0	0	0	0
BESTEDING AAN INSTANDHOUDING (R'000)*				
Besteding aan skoolinstandhouding	52,667	55,121	18,411	7,700
Vervangingswaarde van alle onroerende skoolinfrastruktuur (R'000)	8,000,000	8,000,000	8,800,000	10,035,200
UITSET- EN DOELTREFFENDHEIDSTATISTIEK				
Getal graad 3-leerders wat gestandaardiseerde toetse skryf* (e)	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	82 879	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	
Getal graad 3-leerders wat aanvaarbare uitkomst behaal* (f)		Geletterdheid: 39 533 Syfervvaardigheid: 25 692		
Getal graad 6-leerders wat gestandaardiseerde toetse skryf* (g)	31 726	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	68 805	71 854
Getal graad 6-leerders wat aanvaarbare uitkomst behaal** (h)	Geletterdheid: 13 357 Syfervvaardigheid: 5 457		Geletterdheid: 39 533 Syfervvaardigheid: 25 692	Geletterdheid: 32 191 Syfervvaardigheid: 10 060
Getal graad 1- tot 7-leerders wat hul graad herhaal (i)	Historiese data nie beskikbaar nie	46 179	Doelwit gestel nie**	49 380
► PRESTASIEMAATREËLS				
► PM212: Die prestasieverhouding van die mins bevoordeelde skole tot die mees bevoordeelde skole met betrekking tot graad 3	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	Geletterdheid: 0,375 Syfervvaardigheid: 0,174	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	
► PM213: Herhalingskoers in graad 1 tot 7 (i/c)	Historiese data nie beskikbaar nie	8%	Doelwit gestel nie**	8,5%
► PM214: Persentasie leerders in graad 3 wat aanvaarbare uitkomst in syfervvaardigheid en geletterdheid behaal (f/e)	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	Geletterdheid: 47,7% Syfervvaardigheid: 31,0%	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	
► PM215: Persentasie leerders in graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in Wiskunde, geletterdheid en Natuurwetenskappe behaal (h/g)	Geletterdheid: 42,1% Syfervvaardigheid: 17,2%	Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen	Geletterdheid: 50% Syfervvaardigheid: 25%	Geletterdheid: 44,8% Syfervvaardigheid: 14,0%

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansluitingsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST203	OPENBARE SEKONDÊRE SKOLE – Sleuteltendense					
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*						
Huidige betaling	1,844,405	2,022,613	2,161,054	2,189,101		
Vergoeding van werknemers	1,696,412	1,806,391	1,998,188	2,006,353		
Opvoeders	1,524,702	1,625,752	1,798,369	1,811,737		
Nie-opvoeders	171,710	180,639	199,819	194,616		
Goedere en dienste en ander bedryfslaste	147,993	216,222	162,866	182,748		
Oorplasinge en subsidies	140,592	120,336	166,996	173,524		
Betalings vir kapitaalbate	154,447	102,849	64,287	65,886		
TOTAAL	2,139,444	2,245,798	2,392,337	2,428,511		
PERSONEELVOORSIENING						
Getal opvoeders (openbaar in diens) (a)	10 252	10 621	10 283	10 748		
Getal nie-opvoeders	2 653	2 505	2 667	2 600		
INSKRYWING						
Leerders in openbare sekondêre skole (b)	348 484	330 790	362 090	322 371		
L:O-verhouding in openbare sekondêre skole (b/a)	34.0	31.1	35.2	30.0		
Leerders graad 8 tot graad 12 (c)	348 484	337 633	335 403	329 729		
van wie gestremde leerders	Historiese data nie beskikbaar nie	1 602	Doelwit gestel nie**	1 880		
van wie vroulike persone (d)	186 107	179 685	185 416	175 764		
Geslagsgelykheidsindeks	1.1	1.1	1.2	1.1		
Vroulike persone in graad 10 tot 12 wat sowel Wiskunde as Wetenskap neem (e)	Historiese data nie beskikbaar nie	25 298	Doelwit gestel nie**	22 441		

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiwingsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST203	OPENBARE SEKONDÊRE SKOLE – Sleuteltendense (vervolg)	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
INSTELLINGS EN INFRASTRUKTUUR					
Skole		345	357	346	356
Getal skole met SASW-artikel 21-funksies		208	225	238	242
Getal skole wat tot geenskoolgeldskole verklaar is		0	105	105	106
Getal skole met watertoevoer		345	357	346	356
Getal skole met elektrisiteit		345	357	346	356
Getal skole met 'n toereikende getal funksionele toilette		47	47	47	87
Getal skole met 'n wetenskaplaboratorium		314	318	332	354
Klaskamers (f)		10 825	10 960	11 259	11 661
Leerder-klaskamerhouding (b/f)		32.2	30.2	32.2	27.6
Skole met meer as 40 leerders per klas		0	0	0	0
BESTEDING AAN INSTANDHOUDING (R'000)*					
Besteding aan skoolinstandhouding		26,333	42,721	12,275	29,624
Vervangingswaarde van alle onroerende skoolinfrastruktuur (R'000)		4,000,000	4,000,000	4,400,000	5,017,600
UITSET- EN DOELTREFFENDHEIDSTATISTIEK					
Getal graad 9-leerders wat gestandaardiseerde toetse skryf (g)		82 169	81 869	81 691	73 877
Getal graad 9-leerders wat aanvaarbare uitkomstige behaal (h)		64 092	65 495	66 987	54 693
Getal graad 8- tot 12-leerders wat hul graad herhaal (i)		Historiese data nie beskikbaar nie	61 755	Doelwit gestel nie**	68 906
Populasie van ouderdom 18 (j)		83 524	84 605	86 392	86 392
Getal leerders wat SS-eksamens aflê (k)		38 586	39 824	40 100	41 922
Getal leerders wat SS-eksamens slaag (l)		32 573	33 316	34 085	33 787
Getal leerders wat slaag met endossement		10 394	10 589	11 000	10 300
SS-slaagsyfer (l/k)		84.4%	83.7%	85.0%	80.6%

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST203	OPENBARE SEKONDÊRE SKOLE – Sleuteltendense (vervolg)				
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	
Getal SS-kandidate wat sowel Wiskunde as Wetenskap slaag (m)	9 708	9 461	9 600	8 241	
Getal skole waar SS-eksamens afgele word	389	396	389	399	
Getal skole met 'n SS-slaagsyfer van onder 40%	8	6	0	6	
SS-slaagsyfer van kwintiel 1-skole (n)	62.0%	69.4%	79.5%	72.1%	
SS-slaagsyfer van kwintiel 5-skole (o)	94.4%	93.0%	98.9%	92.4%	
► PRESTASIEMAATREËLS					
► PM216: Persentasie meisleerders wat Wiskunde en Wetenskap in graad 10 tot 12 neem (e/d)*	Historiese data nie beskikbaar nie	14.1%	Doelwit gestel nie**	12.8%	
► PM217: Die prestasieverhouding van die mins bevooroordeelde skole tot die mees bevooroordeelde skole met betrekking tot die graad 12-slaagsyfer (n/o)	65.7%	74.6%	80%	78%	
► PM218: Herhalingskoers in graad 8 tot 12 (l/c)	Historiese data nie beskikbaar nie	18.3%	Doelwit gestel nie**	20.9%	
► PM219: Slaagverhouding in graad 12- eksamens (l/j)	39.0%	39.4%	39.5%	39.1%	
► PM220: Slaagverhouding in graad 12 vir Wiskunde en Wetenskap (m/j)	11.6%	11.2%	11.1%	9.5%	
► PM221: Persentasie leerders in graad 9 wat aanvaarbare opvoedkundige uitkomst in alle leerareas behaal (h/g)	78.0%	80.0%	82.0%	74%	
Let wel: * PM216 tel deelname aan Wiskunde en Wetenskap op sowel HG as SG.					
** Teen die tyd dat die Jaarlikse Prestasiplan (JPP) in Maart 2006 gefinaliseer is, was die definisies en formules vir die bepaling en berekening van die doelwitte vir die spesifieke Prestasiemaatreëls wat gelys is, soos voorsien in die nasionale Departement van Onderwys (DvO) se riglyne van 25 November 2005, nog nie deur die DvO gefinaliseer nie. Geen doelwitte kon dus vasgestel word nie. Die definisies en formules het egter sedertdien (20 September 2006) beskikbaar geword en derhalwe kan die werklike prestasie nou bepaal en bereken word.					

Openbare Gewoneskoolonderwys: Prestasiemaatreëls

- ▶ PM201: Persentasie van leerderdae gedek deur die voedingsprogram

Die doelwit van 19,7% is oorskry. Die werklike syfer was 22,8%.

- ▶ PM202: Persentasie leerders in openbare gewone skole met spesiale behoeftes

Die persentasie leerders met spesiale behoeftes in openbare gewone skole 1,5%.

- ▶ PM203: Persentasie openbare gewone skole met watertoewoer

Doelwit bereik

- ▶ PM204: Persentasie openbare gewone skole met elektrisiteit

Doelwit bereik

- ▶ PM205: Persentasie skole met ten minste twee funksionele toilette vir elke 20 leerders

Doelwit 11%; werklik 51,7%. Die toereikendheidsfaktor vir die Prestasiemaatreël vir die getal skole met 'n toereikende getal funksionele toilette is aangepas van 2 toilette na 1,5 toilette per klaskamer. As gevolg daarvan het die getal skole met 'n toereikende getal toilette aansienlik toegeneem. Hierdie formule is nou gebaseer op 1,5 toilette per klaskamer, en alle oormatige klaskamers word buite rekening gelaat. Die WKOD voorsien toilette volgens 'n verhouding van 1:37 leerders by alle nuwe skole.

- ▶ PM206: Besteding aan instandhouding as 'n persentasie van die waarde van skoolinfrastruktuur

'n Beginsel wat voorgeskryf is in die beboede omgewing of die Staatsdienskode maar nie maklik haalbaar is nie, is om 'n bedrag te begroot wat beskikbaar is vir instandhouding gelykstaande aan 1,5% tot 2% van die waarde van die batewaarde van die betrokke geboue. So 'n persentasie word nie jaarliks beskikbaar gestel nie. Tans word slegs 0,2% van die batewaarde bestem vir instandhouding.

- ▶ PM207: Persentasie skole met meer as 40 leerders per klas

Doelwit bereik

- ▶ PM208: Persentasie nie-artikel 21-skole waar alle LOOM's en ander verlangde materiaal gelewer is teen dag een van die skooljaar

Doelwit bereik. 100% van die nie-artikel 21-skole het 100% van LOOM en ander materiaal ontvang teen dag een van die skooljaar.

- ▶ PM209: Persentasie skole met artikel 21-status

Doelwit nie bereik nie (68% i.p.v. 68,6%). Dit bly 'n terrein van aandag en ontwikkeling.

- ▶ PM210: Persentasie werkdae verloor vanweë opvoederafwesigheid in openbare gewone skole

Data nie vasgelê om dit betekenisvol te maak nie.

- ▶ PM211: Persentasie leerderdae verloor vanweë leerderafwesigheid in openbare gewone skole

Hierdie prestasiemaatreël kan tans nie bereken word nie omdat akkurate databronne nie beskikbaar is nie. In die toekoms sal hierdie inligting verkry word deur kwartaallikse voorleggings van skole.

Openbare Primêreskoolonderwys: Prestasiemaatreëls

- ▶ PM212: Die prestasieverhouding van die mins bevoordeelde skole tot die mees bevoordeelde skole met betrekking tot graad 3

Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen. Graad 3-resultate nie vanjaar beskikbaar nie.

- ▶ PM213: Herhalingskoers in graad 1 tot 7

Geen doelwit is gestel nie. Sien voetnoot by ST 203. Die syfer was 8,5%. Aangesien 'n hoë herhalingskoers sowel duur is as skadelik vir onderrig en leer, is dit belangrik dat hierdie prestasiemaatreël so laag as moontlik gehou word.

- ▶ PM214: Persentasie leerders in graad 3 wat aanvaarbare uitkomst in syfervaardigheid en geletterdheid behaal

Toetsing slegs elke 2de jaar gedoen.

- ▶ PM215: Persentasie leerders in graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in Wiskunde, geletterdheid en Natuurwetenskappe behaal

Geen doelwit is gestel nie. Sien voetnoot by ST 203. Die werklike syfer was 12,8%. Die inligting kom deels van die eksterne diagnostiese toetsing aangesien die nasionale sistemiese evaluasieresultate nog nie in staat is om hierdie dataversameling te ondersteun nie.

Openbare gewone hoërskole: Prestasiemaatreëls

► PM216: Persentasie meisieleerders wat Wiskunde en Wetenskap in graad 10 tot 12 neem

Geen doelwit is gestel nie. Sien voetnoot by ST 203. Die werklike syfer was 12,8%. Dit is 'n terrein wat aansienlike aandag ontvang deur die Dinaledi-skoolproses.

► PM217: Die prestasieverhouding van mins bevooroordeelde skole tot mees bevooroordeelde skole m.b.t. die gr 12-slaagsyfer 80% doelwit is nie gehaal nie. Voortgaande programme en aandag aan die sektor moet help om die syfer betyds te skuif.

► PM218: Herhalingskoers in graad 8 tot 12

Geen doelwit gestel nie. Sien voetnoot by ST 203. Die syfer van 20,9%. Die datastelle in dié verband is aan die verbeter en 'n beter ontleding sal in die volgende jaar moontlik wees.

► PM219: Slaagverhouding in graad 12- eksamens

Die telling van 39,1% is effens laer as die geteikende 39,4%. Hierdie daling kan verbind word met nasionale tendense.

► PM220: Slaagverhouding in graad 12 vir Wiskunde- en Wetenskapeksamens

Die doelwit van 11,1% is nie bereik nie – die werklike syfer van 9,5% kan gekoppel word aan nasionale tendense.

► PM221: Persentasie leerders in graad 9 wat aanvaarbare opvoedkundige uitkomst in alle leerareas behaal

Die doelwit is nie gehaal nie. Die ontstaankwessies met die nuwe kurrikulum sal steeds sowel uitkomst as projeksies raak.

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
Ontwikkeling van syfervaardigheid en geletterdheid	Sien besonderhede onder "Spesifieke uitdagings en reaksies" in die lys hier onder.
Graad 6-leerders wat in 2007 getoets is vir geletterdheid en syfervaardigheid.	Die toetsing het plaasgevind volgens program en het resultate opgelewer waarvolgens die Geletterdheidsgemiddelde toegeneem het van 40,6% tot 45% en die slaagsyfer verbeter het van 42,1% tot 44,8%. Die Syfervaardigheidsgemiddelde het gedaal van 29% tot 27,9% en die slaagsyfer (gestel op 50%) van 17.2% tot 14%. Vir die eerste keer het die toets alle leerders ingesluit en nie 'n monster soos in die verlede nie.
Implementering van die NKV	Die NKV-implementering is oor drie jaar, van 2006 tot 2008, in graad 10 tot 12 onderskei-delik ingefaseer. Ondersteuning ten opsigte van beplanning, assessering en eksamens is aan onderwysers verleen. Kurrikulumbeplanners kon deur middel van terreinbesoeke vas-stel met watter uitdagings onderwysers in die klaskamer te kampe het. Beplanning vir in-tervensies in die NKV is gebaseer op 'n aksienavorsingsbenadering en die invloed van bewysgebaseerde data word beskou as van kritieke belang vir beplanning. Groot vordering is gemaak wat beplanning en intervensie betref ten opsigte van werklike uitdagings wat in die klaskamer voorkom. 'n Aansienlike belegging in die vorm van tyd en energie is gewy aan inhoudskennis in die kurrikulum en toepaslike leer-, onderrig- en ondersteuningsmateriaal. Die gebruik van die media word ook op groot skaal benut.
Implementering van gewysigde Norme en Standaard vir Skool-befondsing (NSSB)/ befondsing van 'geen-skoolgeldskole'.	Daar is 653 'geenskoolgeld-skole', wat 45% van die 1 452 skole in die provinsie Wes-Kaap in 2008 verteenwoordig. Ongeveer 345 000 leerders woon hierdie skole by, en verteenwoordig 37,6% van die leerders in die Wes-Kaap.
Die implementering van GVOO-OP in primêre skole in Nasionale Kwintiel 1 in 2007/2008	Die basiese minimumpakket vir skole sal met verloop van tyd aandag ontvang. Elke intervensie oor 'n tydperk van 3 tot 5 jaar sal bydra tot die basiese minimumpakket. Die intervensies hier onder gelys vorm deel van hierdie pakket. Met die GVOO-OP word gepoog om in die armste skole toepaslike ondersteuning te verleen ten opsigte van fisiese en leerondersteuningsmateriaal. Die hulpbronne in die lys hier onder fokus op die verbetering van die gehalte van skolingsomgewings, die verskaffing van 'n drukkultuur in werkersklasomgewings, die instelling van biblioteke in landelike en arm skole en die skepping van moontlikhede vir speel en die verbetering van groot en klein motoriese vaardighede. <ul style="list-style-type: none"> - 407 nasionale kwintiel 1- en 2- primêre en hoërskole - Voorsiening van hulpbronne aan graad R-klasse in 100 kwintiel 1- en 2-skole deur die oprigting van klimraamapparate en die omheining daarvan. - Instandhouding en herstelwerk by 105 skole - Basiese biblioteekpakket deur OBID ontwikkel vir 407 skole. Biblioteekhulpbronne vergesel van opleiding in die aanwending van die hulpbronne - 30 uitgesoekte skole het Heleskoolevaluering ondergaan - vir infrastruktuurontwikkeling van rekenaarlaboratoriums by 14 skole - ouditering van hulpbronne gedoen in 407 kwintiel 1- en 2-skole

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
<p>Implementering van die Leerdervermoëstrategie (LVS), wat die getal skole wat minder as 60% in die Senior Sertifikaat-eksamen behaal het, afgebring het.</p>	<p>Daar is talle lente- en winterskole en ander programme aangebied. Die daaropvolgende langdurige nywerheidsoptrede het beteken dat baie hiervan opgeneem is in die sogenaamde "inhaal"-programme. Uiteindelik het die getal skole wat onder 60% behaal het, aangegroei tot 54. Daar word nietemin gevoel dat dit 'n ontwikkelingsprogram is: die gehalte van die intervensies, die mate van skooltoewyding en die energie, wat 'n gevolg was van die doelwitstellingsoefeninge, lê die grondslag vir egte skoolverbetering.</p>
<p>Fokus op verbeterde fisiese veiligheidgeriewe vir bedreigde skole</p>	<p>Hierdie deel van die program fokus op die installasie van verskillende veiligheidsmaatreëls, met inbegrip van veiligheidsomheining en sekuriteitsalarms by hoërisiko-skole en oorlewingstrategieë. Alarmstelsels word aan hoërisiko-skole voorsien. Sommige het veiligheidshekke, maasdraad-diefwering en doringdraad laat aanbring.</p>
<p>Uitbreiding van deelnamekoerse in Wiskunde, Natuurwetenskappe en Tegnologie</p>	<p>Gedurende die tydperk 2002 tot 2007 het swart leerders in die Wes-Kaap by alle Dinaledi-skole die meeste gebaat by die Dinaledi-program. Dit is waar vir vroulike en manlike leerders. Swart vroulike leerders het 'n aansienlike toename ervaar as 'n mens 'n basis van 100 gebruik. Die persentasie toename in die HG-Wiskundeslaagsyfer is 467%. Swart manlike leerders het ook hul slaagsyfer in HG-Wiskunde met 333% opgestoot. Ook dit was 'n belangrike ontwikkeling. Ten spyte van die uitdagings met hierdie onlangse ontwikkeling (5 jaar is 'n kort tyd), dui hierdie resultate op meriete in die beginsel van Dinaledi-skole. 'n Onderzoek wat uitgevoer moet word na die uitdagings waarvoor leerders van ander rassegroepe te staan kom, sal as 'n interne WKOD-aangeleentheid afgehandel word.</p>
<p>Verbetering van slaagsyfers met endossemente vir graad 12 en vir Wiskunde en Wetenskap.</p>	<p>Daar was 'n afname in Wiskunde HG- en Wetenskap HG-slaagsyfers, maar 'n styging in Wiskunde SG en Wetenskap SG. Die getal endossemente het met 2% afgeneem. Verskillende faktore sou kon bydra tot hierdie daling in HG-slaagsyfers asook die afname in endossemente. Die WKOD sal hierdie saak ondersoek en probeer om die moontlike redes vas te stel. Dit het geen sin om te spekuleer of reduksionisties te wees nie, want ons moet oplossings vind vir die probleem. Oplossings kan slegs gevind word as ons die probleem verstaan. Dit is 'n voortgesette navorsingsaktiwiteit van die WKOD.</p>
<p>Voortsetting van die Onderwyserassistent-program (OAP) - 510 onderwyserassistentente moet in die armste skole hulp verleen in die Grondslagfase.</p>	<p>Meer as 75% van die oorspronklike 510 onderwyserassistentente bly in die program. Hierdie aansienlike syfer toon die kontinuïteit, belangstelling in die onderwysberoep en die vaardigheidsverbetering van ons mensekapi-taal. Die onderwyserassistentprogram het uitgeloop op 'n toename in die geletterdheids- en syfervaardigheidsresultate in sommige van die skole. Dit is uit verslae van onderwysers duidelik dat die onderwyser-assistentprogram, wat besig is om 'n nasionale program te word, baie suksesvol blyk te wees. 88,3 % van die 163 projekskole het hul geletterdheidsresultate in die Wes-Kaapse Onderwysdepartement se Graad 3-geletterdheids- en Syfervaardigheidsassessering van 2006 verbeter. Die suksesvolle ontplooiing van onderwysassistentente by 163 primêre skole oor die provinsie het werkgeleenthede vir 510 werklose mans- en damespersone, hoofsaaklik uit benadeelde gebiede, geskep. Die OOP-SOOO het beurse toegeken aan 50 eerstejaaronderwysassistentente om hul tweede jaar van opleiding in 2008 te voltooi. Die WKOD het ook die ervaring van die aanvoortprojek gedeel met afgevaardigdes van die onderwysdepartemente van Kwa-Zulu-Natal, Noordwes en die Noord-Kaap. Al drie provinsies het aangedui dat hulle die projek in hul skole sou implementeer. Die WKOD het beurse toegeken aan 17 onderwysassistentente wat ingeskryf het vir die vierjaar- voltydse Baccalaureus Educationis-graadkursus by 'n tersiêre instelling. Eksterne diensverskaffers wat die projek gemoniteer het en verslae dui daarop dat die leerders, ouers, klasonderwysers en onderwysassistentente almal voordeel getrek het uit die projek. Hulle het ook aanbeveel dat die projek voortgesit en uitgebrei moet word na ander benadeelde skole.</p>

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
Versekering van toegang deur die implementering van Onderwyswitskrif 6 (2001).	Verhoogde inskrywingsgetalle by die twee pas gestigte vaardigheidskole. Assessering van "uit-die-skool-uit"-jeugdige en inskrywing van leerders in dagsorgsentrus in spesiale kole.
Alle kole moet Skoolverbeteringsplanne (SVP's) en vaste doelwitte ontwikkel.	Dit is volgens plan voltooi en 'n aantal verdere intervensies het plaasgevind om kole te help om hul planne verder te ontwikkel en die aanvang van verbeterings van gehalte te bestuur.
Verbetering van gehalte-onderwys deur Heleskoolevaluering (HSE) van 30 kole.	Hierdie doel is bereik en oorskry. Die Departement van Onderwys (DvO) het aangedui dat die Heleskoolevaluering- (HSE-) stelsel versterk en beter van hulpbronne voorsien moet word sodat meer kole elke jaar geëvalueer kan word. Gedurende 2007 was die doelwit in die WK 30 kole, maar die Direkoraat het 55 kole geëvalueer. Die Minister van Onderwys het bepaal dat dit maandeliks moet wees om elke primêre skool elke vyf jaar te evalueer en elke hoërskool elke drie jaar. Dit kan slegs gedoen word met voldoende hulpbronne beskikbaar. Uit die "Regstelaksie"-verslae wat geëvalueerde kole gereeld moet indien, is dit duidelik dat HSE 'n groot impak op daardie kole gehad het. Van 2008 af sal elke skool in die provinsie 'n Skoolverbeteringsplan hê wat gebaseer is op die 9 fokusareas van HSE.
Die ontwikkeling van 660 skoolhoofde en onderwysers (GOS en NPOD). 160 skoolhoofde sal vir die GOS en ten minste 500 onderwysers sal in ander kursusse ingeskryf wees.	396 opvoeders is ingeskryf in NPOD-kursusse; 290 skoolhoofde is ingeskryf in die GOS vir Skoolleierskap plus 405 opvoeders in 9 verskillende GOS-kursusse.

Spesifieke uitdagings en reaksies

Uitdaging 1: Problematiese prestasiedata

Die Departement het nie die bedryfstelsels in plek gehad om die inligting oor die leerderdae wat weens afwesigheid verloor is, te voorsien nie. Die rede vir die dae wat verloor is weens opvoederafwesigheid wat die doelwit oorskry het, is daaraan te wyte dat alle verlof in ag geneem is, ongeag of daar vir die opvoeder 'n plaasvervanger gereël is of nie. Die Prestasiemaatreël is bedoel om slegs die getal opvoederwerkdae te meet wat verloor is, met inagneming van enige afwesigheid van opvoeders van kole, om watter rede ook al, waar daar geen plaasvervangeropvoeder was nie.

Reaksie: Prosesse is nou in plek geplaas om hierdie inligting te bekom deur kwartaallikse voorleggings van kole.

Uitdaging 2: Lae Geletterdheids- en Syfervaardigheidsvlakke

Reaksie 'n Aantal reaksies is in plek geplaas, waarby ingesluit is onderwyseropleiding (gefokusde programme by die Kaapse Onderwys- en Leierskapsinstituut - KOLI), die taaltransformasieplan, gesinsgeletterdheidsprogramme en klaskamerondersteuning. Stelle en leesmateriaal is aan kole voorsien. Die verskaffing van gegradeerde leesmateriaal om lees in graad 4 tot 7 te bevorder deur die Masifunde Maqela-leesprogram. Graad R-voorbeelde van werkprogramme is in al 3 tale en ook op CD ontwikkel en versprei. 349 graad R-LOOM-stelle (Geletterdheid en Syfervaardigheid), plus 'n ondersteuningshandleiding, is versprei by 349 graad R-terreine (gemeenskapsgebaseerde en openbare primêre terreine). Die Graad 1-basislynassesseringsprogram is vasgelê in die Graad R-assesseringstandaarde en -aktiwiteite. Die 510 onderwysassistente is ook deel van hierdie doelbewuste poging. Die KOLI het in 2007 kursusse oor 'n verskeidenheid van onderwerpe aangebied vir 2000 opvoeders en 750 skoolleiers. Die KOLI het ook geslaagde konferensies vir Wiskunde-onderwysers aangebied en beplan vanweë die positiewe terugvoering en voortgesette vraag na verdere konferensies vir 2008.

Uitdaging 3: Skoolveiligheid

Reaksie: Die Veiligeskole-program het 'n drietand-strategie, wat die volgende insluit: 'n Veiligeskole-oproepsentrum, waar verskeie kwessies rakende skoolgebaseerde geweld aangemeld kan word, en waar benadeelde en getraumatiseerde individue ook berading kan aanvra en dit ontvang; voorsiening van fisieke sekuriteit. Die Gemeenskapspolisiëringsforum het 400 Bambanani-vrywilligers gewerf en 100 vrywilligers is gewerf deur die Skoolbeheerliggame om deel te vorm van die Bambanani-skoolveiligheidsvrywilligerprogram. Die Bambanani-skoolveiligheidsvrywilligers ondersteun die plaaslike SAPD-stasie-misdaadbekampingstrategie en -polisiëringsbenadering. 149 polisereserviste is ontplooi by die 109 hoërisiko-skole om deel te vorm van die strategie om misdaad en geweld op skoolvlak te bekamp. Vanweë finansiële beperkinge is 80% van die polisereserviste egter by die skole weggeneem. Noodsekuriteitspatrollies is gedurende die skoolvakansie georganiseer om te help met die vermindering van eiendomsverwante misdaad. As deel van die Premier se inisiatief is 50 veiligheidshulpbronbeambptes ontplooi om skole te help met die verbetering van skoolveiligheidskomitees, die heroorweging van skoolveiligheidsplanne, die totstandbrenging van jeugklubs, die verligting van middelmisbruik en die voorsiening van ondersteuning en/of voorkomende programme om te dien as positiewe rolmodelle en mentors by die 109 hoërisiko-skole. Opvoedkundige programme fokus op waardes en houding waarvan die doel is om leerders se belangstellings te herlei in meer positiewe rigtings soos sport, kuns en drama, en die fokus op toekomstige loopbane. Hulle fokus op houdings- of gedragsveranderinge; kreatiewe en konstruktiewe benaderings tot konflikbestuur en bemiddelingsopleiding. Leerderondersteuningsbeambptes sal opvolgwerk doen ten opsigte van leerders wat stokkiesdraai en assessering van leerders se probleme verseker. Hulle bied mentorskap en afrigting aan leerders wat gevaar loop en verseker dat leerders toegang kan verkry tot dienste wat hulle nodig het. Leerderondersteuningsbeambptes sal die "Jeug-in-beheer"-projek fasiliteer as deel van die vakansieprogram. Die "Jeug-in-beheer"-projek is daarop gemik om positiewe houdings en gedrag te versterk deur toepaslike kanalisering en onderwys: kanalisering van uitsakkers na toepaslike opvoedkundige strukture en ontwikkelingsvaardighede om gemeenskapsprojekte te implementeer.

Uitdaging 4: Laagpresterende hoërskole

Reaksie: Die WKOD het die afgelope vyf jaar gemiddeld 80%+ in die Senior Sertifikaat-eksamen behaal. In dieselfde tydperk het sommige skole egter gereeld ondergepresteer, en sommige het 'n slaagsyfer van onder 30% getoon. Die Leer-skoleprogram (LSP) is in 1999 ingestel om met die oog op hierdie situasie. Die LSP het 'n paar suksesse, maar ook mislukkings gehad. 'n Aantal skole het ingeval by die Program en hulle weer daaraan onttrek, en sommige het nooit gegradueer nie, dit wil sê hulle het deurlopend resultate onder 60% behaal. Die LSP het ontwikkel in die Leerdervermoëstrategie (LVS) en 'n nasionale beweging (NLVS) in 'n poging om 'n meer omvattende en holistiese benadering tot die verbetering van leerdervermoë teweeg te bring. Die LVS fokus veral op die VOO-band, met 'n onmiddellike doel om werk te maak van onderprestering by skole in die Senior Sertifikaat-eksamens. Die Leerdervermoëstrategie het bygedra tot 'n aantal regstel-aangeleenthede asook die kwessie van die verbetering van toegang vir alle leerders op graad 12-vlak deur geteikende ondersteuningsmaatreëls. Die gehalte van hierdie maatreëls het in 2007 verbeter ten spyte van 'n negatiewe tendens wat betref die getal skole wat tot onder die Provinsiale norm gedaal het. Tans word die strategie hersien. Hierdie maatreëls het nodig geword in die lig van die wysigings aan die Onderwyswet (2007) – veral die identifikasie van onderpresterende skole – en 'n plan om die kwessie van die gehalte van die slaagsyfer in die WKOD aan te spreek.

Uitdaging 5: Wiskunde- en Wetenskapsdeelname/sukseskoerse in hoërskole

Reaksie: 53 Dinaledi/WWT-skole word steeds ondersteun met die oog op die ontwikkeling van Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie in die provinsie. Daar was 'n toename van 32% in die getal leerders in hierdie skole wat Wiskunde en Wetenskap as vakke neem.

Uitdaging 6: Onderwyservaardigheidsvlakke

Reaksie: Die vaardigheidsvlakke van onderwysers word deurlopend aangespreek deur verskillende WVP-ontwikkelingsintervensies - 'n verskeidenheid opleidingskursusse, seminare en konferensies aangebied deur die Kaapse Onderwys- en Leierskapinstituut asook kurrikulumverwante opleidingsintervensies. Navorsing ten opsigte van onderwyservraag en -aanbod is aan die Konsortium vir Hoër Onderwys opgedra. Sodra hierdie resultate beskikbaar raak, sal dit ons begrip verbeter van die vlakke van vaardighede sover dit onderwysers aangaan.

Uitdaging 7: Infrastruktuurverskaffing

Reaksie: Behoorlike aandag aan huidige infrastruktuuragterstande by talle skole in die Wes-Kaap word belemmer deur die uitermatige bevolkingsgroei in baie areas wat alreeds infrastruktuuragterstande ervaar. Hierdie areas moet onmiddellik aandag ontvang wat net moontlik sal wees deur die verskaffing van mobiele klaskamers. Talle van die skole in die bogenoemde areas is alreeds te groot, wat dit moeilik maak om te bestuur. Na regte moet meer nuwe skole gebou word, maar sulke skole behoort voorsien te word in daardie areas waarheen baie van die gesinne verskuif word. Die jaarlikse infrastruktuurbeegroting maak nie behoorlike koördinerende moontlik nie omdat subsidies beskikbaar gemaak word vir die ontwikkeling van nuwe residensiële gebiede - wat relatief vinnig gaan - terwyl die beskikbaarheid van 'n skoolterrein, die aankoop van die skoolterrein, die beplanning van nuwe skole en die bou van sulke skole nog steeds tyd neem.

Uitdaging 8: Logistieke en kosteberekeningskwessies rondom die Nasionale Skoolvoedingsprogram (NSVP)

Die NSVP word uitsluitlik befonds uit 'n voorwaardelike toekenning wat via die Nasionale Tesourie ontvang word. Dit was nie moontlik om al die poste soos waarvoor in 'n werkstudieverslag voorsiening gemaak word, te befonds nie, wat beteken dat dit 'n verhouding veroorsaak van tussen 37 en 103 skole tot een NSVP-personeelid by die OBOS'e. Broodaflewering deur bakkerie of ander vorms van vervoer bereik skole om 'n verskeidenheid geldige redes nie altyd betyds nie. Die ontwikkeling en instandhouding van voedseltuine in hierdie provinsie word aan bande gelê deur sanderige en klipperige grond.

Reaksie: Die maksimum getal personeellede moontlik word befonds uit die voorwaardelike toekenning. Voorraadmoniteringstelsels by geteikende skole moet op 'n deurlopende basis hersien word en skuiwergate moet van tyd tot tyd aandag geniet. Die getal dae waarop brood afgelewer moet word, is met ingang van April 2007 verminder tot twee per week en dit is vir skole moontlik om gedurende stakings of tydens kragonderbreking gekookte maaltye voor te berei met behulp van gasstowe. Werksessies word aangebied om die betrokke personeellede by geteikende skole te leer hoe om hul eie kompos te maak en skole word aangemoedig om kompos te gebruik om die grondgehalte te verbeter.

Uitdaging 9: Om dienslewering by skole te kry op die vlak wat nodig is

Reaksie: Die herontwerpprogram van die WKOD is daarop ingestel om stelselmatig gefokusde dienslewering te verskaf nader aan ons leerinstellings. Daar is alreeds belangrike hermodellering van direkteure en komponente by hoofkantoor en 'n nuwe tak vir beplanning, koördinerende en strategie. Die inisiëring van die model van kringspanne om dienslewering nader aan skole te kry, kleiner kringe, en nouer skakeling met plaaslike regering en die byvoeging van 'n nuwe distrik is deel van 'n plan om dienslewering te verbeter en om onderwysuitkomst "op die grond" te verbeter. 70% van die begrote uitleg gaan aan die direkte versterking van die kringspanne.

Aangeleenthede wat voortdurende aandag verg

Dit is uitgesonder vir bespreking hierbo.

Die WKOD het 'n aantal intervensies en projekte ingestel in 'n poging om aandag te skenk aan verskillende aspekte van gehalte-onderwys in skole.

Onderwyswitskrif 6 dui aan hoe die huidige onderwysstelsel getransformeer behoort te word tot 'n inklusiewe onderwys- en opleidingstelsel om toegang tot die kurrikulum en toepaslike ondersteuning vir alle leerders wat leerstruikelblokke ervaar, te verseker. Dit spel noodsaaklike strukture uit vir 'n inklusiewe onderwysstelsel: hoofstroomskole moet ontwikkel word tot voldiensteskele om leerders te akkommodeer wat lae en middelmatige vlakke van steun nodig het; spesiale skole moet versterk word as hulpbronsentrums om spesialis-steundienste te verskaf aan hoofstroomskole; distriksgebaseerde ondersteuningspanne moet ontwikkel word deur 'n multifunksionele benadering wat gemeenskapbetrokkenheid insluit; institusionele-vlak-ondersteuningspanne moet tot stand gebring en ontwikkel word in alle hoofstroomskole.

9.3 Program 3: Onafhanklike Skoolsubsidies

Programdoelstelling

Om onafhanklike skole te ondersteun in ooreenstemming met die Suid-Afrikaanse Skolewet van 1996.

Die Onafhanklike Skoolsubsidieprogram behels die volgende subprogramme:

Primêre Fase

- o om onafhanklike skole in die graad 1- tot 7-fase te ondersteun

Sekondêre Fase

- o om onafhanklike skole in die graad 8- tot 12-fase te ondersteun

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 3: Onafhanklike skoolsubsidies:

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Gehalte	▲ Om te verseker dat gehalte-onderwys in onafhanklike skole plaasvind.	▶ PM301: Persentasie befondsde onafhanklike skole besoek vir moniteringsdoeleindes

Prestasiemaatreëls

▶ PM301: Persentasie befondsde onafhanklike skole besoek vir moniteringsdoeleindes

Die doelwit is oortref. Die WKOD het 'n doelbewuste poging aangewend om gedurende 2007/2008 werk te maak van hierdie saak. Deur hierdie inisiatief is 78 (87,6%) van die 89 gesubsidieerde onafhanklike skole gedurende die 4 kwartale van die 2007/2008 finansiële jaar vir moniteringsdoeleindes besoek, waardeur die jaarlikse teiken van 50% oortref is.

Programbeleidsontwikkelings gedurende 2007/2008

Daar was geen byvoegings tot hieraan in die tydperk onder oorweging nie. Volgens die grondwet mag enigeen, onderhewig aan streng kriteria, 'n onafhanklike skool tot stand bring en op eie koste bedryf. Hierdie skole mag nie diskrimineer op grond van ras nie, moet 'n gehalte van onderwys handhaaf wat nie laer mag wees as dié van 'n soortgelyke openbare skool nie en moet by die WKOD geregistreer wees.

ST301	ONAFHANKLIKE SKOOLSUBSIDIES - Sleuteltendense				
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)					
3.1 Primêre fase	17,432	15,902	20,449	19,042	
3.2 Sekondêre fase	15,013	18,357	19,092	20,671	
TOTAAL	32,445	34,259	39,541	39,713	
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)					
Huidige betaling	-	-	-	-	
Vergoeding van werknemers	-	-	-	-	
Goedere en dienste en ander bedryfslaste	-	-	-	-	
Oorplasinge en subsidies	32,445	34,259	39,541	39,713	
Betalings vir kapitaalbate	-	-	-	-	
TOTAAL	32,445	34,259	39,541	39,713	
PERSONEELVOORSIENING					
Getal opvoeders (openbaar in diens)	-	-	-	-	
INSKRYWING					
Leerders in onafhanklike skole wat 'n subsidie ontvang	16 837	17 964	17 602	16 703	
3.1 Primêre fase	11 177	11 843	11 402	8 626	
3.2 Sekondêre fase	5 660	6 121	6 200	8 077	
Leerders in nie-gesubsidieerde onafhanklike skole	Historiese data nie beskikbaar nie		doelwit gestel nie*	8 532	
Graad 1 tot 7	Historiese data nie beskikbaar nie		doelwit gestel nie*	6 474	
Graad 8 tot 12	Historiese data nie beskikbaar nie		doelwit gestel nie*	2 058	
TOTAAL (alle onafhanklike skoolleerders)	16 837	17 964	17 602	25 235	

*Die 2007/2008-doelwit vir Inkomste en Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST301	ONAFHANKLIKE SKOOLSUBSIDIES – Sleuteltendense (vervolg)				
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	
INSTELLINGS					
Skole wat 'n subsidie ontvang	81	87	87	87	89
3.1 Primêre fase	60	65	65	65	57
3.2 Sekondêre fase	21	22	22	22	32
Skole wat nie 'n subsidie ontvang nie	104	118	118	118	129
TOTAAL	185	205	205	205	218
Gesubsidieerde skole wat gedurende die jaar vir moniteringsdoeleindes besoek is (b)	-	0	44	44	61
► PRESTASIEMAATREËL					
► PM301: Persentasie befondsde onafhanklike skole besoek vir moniteringsdoeleindes (b/a)	-	0.0%	50.6%	50.6%	68.5%

* Teen die tyd dat die Jaarlikse Prestasieplan (JPP) in Maart 2007 gefinaliseer is, kon sekere doelwitte vir die spesifieke statistiek wat gelys is, nie vasgestel word nie. Die definisies en formules is egter sedertdien gefinaliseer en derhalwe kan die werklike prestasie nou bepaal en bereken word.

Spesifieke uitdagings en reaksies en kwessies wat voortdurende aandag verg

Uitdaging 1: 'n Paar onafhanklike skole het besondere swak rekords in die sistemiese toetsing op graad 3- en 6-vlak en in graad 12. Daar is ook gereelde klagtes van leerlinge en ouers. Die WKOD moniteer hierdie skole om seker te maak dat hulle gehalte-onderwys voorsien.

Reaksie: Die deursoet- en uitsetkoerse asook die resultate van onafhanklike skole wat 'n subsidie ontvang, word deeglik gemoniteer. Subsidies sal dienoreenkomstig aangepas word indien bevind word dat skole deurlopend swak resultate lewer.

9.4 Program 4: Openbare Spesialeskoolonderwys

Programdoelstelling

Om openbare onderwys in spesiale skole te voorsien in ooreenstemming met die Suid-Afrikaanse Skolewet van 1996 en Witskrif 6 oor Inklusiewe Onderwys.

Die Openbare Spesialeskoolonderwysprogram bestaan uit die volgende subprogramme:

Skole

- om spesifieke openbare spesiale skole te voorsien van hulpbronne

Professionele Dienste

- om openbare spesiale skole te ondersteun

Mensehulpbronontwikkeling

- om voorsiening te maak vir die professionele ontwikkeling van opvoeders en nie-opvoeders in openbare spesiale skole

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 4: Openbare Spesialeskoolonderwys:

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Toegang	▲ Om toegang tot spesiale skole te voorsien in ooreenstemming met beleid en die beginsels van inklusiewe onderwys	▶ PM401: Persentasie van kinders met spesiale behoeftes van verpligte skoolgaande ouderdom wat nie ingeskryf is in onderwysinstellings nie

Programbeleidsontwikkelings vir 2007/2008

'n Onderwysplan vir spesiale skole in die provinsie om toeganklikheid van leerders wat belemmering tot leer ervaar, te bevorder, is in die proses van finalisering.

'n Herverspreidingsmodel vir leerondersteunings-opvoedersposte is ontwikkel en in beginsel goedgekeur vir implementering met ingang van 2008/2009. Die fokus van die model is om 'n billike verspreiding van poste onder die distrikte te fasiliteer vir die verskaffing van leerondersteuning aan hoofstroomskole.

ST401	OPENBARE SPESIALESKOOLONDERWYS - Sleuteltendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)*					
4.1 Skole		366,447	389,112	423,844	434,279
4.2 Professionele dienste		0	0	1	46
4.3 Mensehulpbronontwikkeling		0	0	1	0
TOTAAL		366,447	389,112	423,846	434,325
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
Huidige betaling		294,556	312,419	344,380	354,586
Vergoeding van werknemers		291,577	307,469	339,364	349,223
Opvoeders		224,513	236,750	261,309	276,235
Nie-opvoeders		67,064	70,719	78,055	72,988
Goedere en dienste en ander bedryfslaste		2,979	4,950	5,016	5,363
Oorplasinge en subsidies		71,735	76,489	79,466	79,739
Betalings vir kapitaalbate		156	204	0	0
TOTAAL		366,447	389,112	423,846	434,325
PERSONEELVOORSIENING					
Getal opvoeders (openbaar in diens)		1 480	1 538	1 528	1 649
Getal nie-opvoeders (openbaar in diens)		905	904	904	950
INSKRYWING					
Tot en met graad 7		9 444	10 178	9 665	9 665
Graad 8 en hoër		4 411	5 586	5 430	6 050
INSTELLINGS EN INFRASTRUKTUUR					
Skole		70	70	67	72
► PRESTASIEMAATREËLS					
► PM401: Persentasie van kinders met spesiale behoeftes van verpligte skoolgaande ouderdom wat nie ingeskryf is in onderwysinstellings nie		Historiese data nie beskikbaar nie	23,2%	2%*	6,2%*
<p>Bron: * StatsSA 2006 Algemene Huishoudelike Opname - Dit is die persentasie van gestremde kinders van verpligte skoolgaande ouderdom (7 – 14 jaar oud) wat nie in enige onderwysinstelling ingeskryf is nie, in vergelyking met die totale getal gestremde kinders van verpligte skoolgaande ouderdom in die provinsie. Voorheen is die getal gestremde kinders van verpligte skoolgaande ouderdom nie ingeskryf in enige onderwysinstelling nie vergelyk met die totale getal van alle kinders wat ingeskryf is in openbare spesiale skole alleen.</p>					

*Die 2007/2008-doelwit vir Inkomste en Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008

Openbare Spesialeskoolonderwys: Prestasiemaatreëls

► PM401: Persentasie van kinders met spesiale behoeftes van 6 - 15 jaar oud nie ingeskryf is in onderwysinstellings nie
Teiken is oortref in die lig van die 310 leerders wat geakkommodeer is vergeleke by die teiken van 30 leerders.

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
Om vir alle kinders wat in die provinsie woon, toegang tot gehalte-onderwys te verseker	<p>Die voorsiening van leerondersteuningsopvoedersposte is verhoog met 50 bykomende poste uit 'n totaal van 500 poste. 'n Herverspreidingsmodel is ontwikkel om 'n billike verspreiding van poste tussen die distrikte te verseker. Die implementering van hierdie model word vir 2008/2009 in die vooruitsig gestel.</p> <p>Twee nuwe vaardigheidskole, die Mitchells Plain-vaardigheidskool en Siviwe-vaardigheidskool, is tot stand gebring om so meer plek in te ruim vir leerders met ligte intellektuele leerhindernisse. Ruimte vir 300 addisionele leerders is so voorsien.</p> <p>Die Nasionale Strategie vir Siftingsidentifikasie-assessering en -Ondersteuning (SIAO), soos goedgekeur deur HODKOM, is 'n reaksie op die mandaat verleen in Onderwyswitskrif 6 dat dit een van die sleutelhefbome vir die vestiging van 'n inklusiewe onderwys- en opleidingstelsel is om die proses van identifisering, assessering en verwysing van leerders reg te stel, en dit is ook erkenning van die sentrale rol gespeel deur opvoeders en ouers (Onderwyswitskrif 6, bl.7). Die SIAO-proses is derhalwe bedoel om assessering moontlik te maak van die vlak en omvang van ondersteuning wat nodig is om leerders se deelname aan die leerproses te maksimeer. Die vermoëboupogram oor hierdie strategie is gefinaliseer vir implementering in 2008/2009.</p> <p>310 leerders van skoolgaande ouderdom wat leerhindernisse ervaar en wat nie voorheen ingeskryf is by 'n onderwysinstelling nie, is gedurende 2007/2008 toegelaat tot spesiale skole.</p>
Om doeltreffende bestuur en beheer op alle leerterreine en ondersteuningstrukture te verseker	<p>Ontwikkelingsgehalteversekeringsassesserings in terme van die minimumstandaarde vir spesiale-onderwysdienste vir leerders wat emosionele en/of gedragsprobleme toon of gevaar loop om dit te ervaar, is by jeugsentrums uitgevoer. Aanbevelings vir skoolverbeteringsplanne is aan jeugsentrums voorgelê vir implementering vanaf 2008.</p>
Om opvoeders toe te rus en te ondersteun in hul pogings om effektiewe onderwys te verskaf	<p>Spesiale skole se opvoeders wat verteenwoordigend is van bestuursvlak, die stigting, AOO, en VOO-fases is toegerus om die NKV in die klaskamer te implementeer, en distriksgebaseerde ondersteuningspanne (DGOS'e) van alle distrikte is toegerus om ondersteuning te verleen aan spesiale skole. Vermoëbou van alle opvoeders by spesiale skole vorm deel van die verskering van die spesialekoleprogram en duur voort.</p> <p>Die strategie vir die aanmoediging van positiewe gedrag in skole sluit vaardigheidsopleiding in om opvoeders toe te rus om op 'n toepaslike manier op uitdagende gedrag te reageer. Vaardigheidsopleiding wat gefokus is op herstellende kommunikasievaardighede, ontwikkelings-assessering van gekwelde leerders, dwelmmisbruikberading, en werk met onvanpaste seksuele gedrag. Meer fasiliteerders van jeugontwikkelingsprogramme (dit wil sê Kartering van die Toekoms en Dwelminligtingsprogram) is opgelei. 'n Program oor Waardesonderwys as 'n manier om karakter te bou, is ingestel en opvoeders van jeugsentrums is opgelei. Die ontplooiing van hierdie program word vir 2008/2009 in die vooruitsig gestel.</p> <p>Verhoging van die waarde van die bydrae gemaak deur verpleegsters en terapeute by openbare spesiale skole om leerdertoegang tot die kurrikulum te fasiliteer was die tema van die eerste konferensie vir terapeute en verpleegpersoneel. Alle toepaslike personeellede het hierdie konferensie bygewoon. In die lig van die groot sukses van hierdie onderneming sal hierdie konferensie jaarliks aangebied word.</p>

Spesifieke uitdagings en reaksies

Uitdaging 1: Die huidige bevoorrading in die spesialeskoolsektor is ontoereikend om die groot getal leerders te akkommodeer wat na spesiale skole verwys is omdat hulle hindernisse met leer ervaar. Dit bring mee dat daar waglyste by die bestaande spesiale skole ontstaan.

Reaksie: Die beoogde rasionalisasie van spesiale skole moet 'n doelwit wees om dienslewering en toeganklikheid te verbeter ten einde meer leerders te akkommodeer. Alhoewel die beskikbaarheid van voldoende befondsing en bykomende KS-opvoedersposte vir die uitbreiding van die vermoë van spesiale skole oor die kort termyn 'n uitdaging is, sal daar oor die medium tot lang termyn oor moontlike oplossings vir hierdie probleem besin word.

Aangeleenthede wat voortdurende aandag verg

Die verbetering van leerderdisipline in skole bly 'n uitdaging waarvoor 'n gestruktureerde en gekoördineerde benadering nodig is om doeltreffend te kan wees. Die WKOD-strategie vir die aanmoediging van positiewe gedrag bied die teoretiese raamwerk en operasionele riglyne vir hierdie doel. Sukses op hierdie terrein bly egter grootliks afhanklik van 'n denkverskuiwing, waardeur opvoederdenke verskuif word van straf- en dwangbenaderings na die skepping van herstellende of hervormende omgewings. Vermoëbou en opleiding van opvoeders in herstelprogramme en vaardighede om met gekwelde leerders te werk gaan derhalwe voort ten einde dissipline te verbeter en hervormende omgewings in skole te skep. Die *Circle of Courage Philosophy* is die hoeksteen vir die transformering van denke op die gebied van die Onderwys, met begrip vir gekwelde gedrag vanuit 'n sterkte-gebaseerde perspektief, en reagering op hierdie uitdagings op 'n herstellende manier. Opleidingsprogramme is gebaseer op die universele waardes van die *Circle of Courage Philosophy* wat noodsaaklik is vir voorsiening in die ontwikkelingsbehoefes van leerders deur die skepping van 'n kultuur van onderrig en leer wat positiewe sosialisering, akademiese voortrefflikheid, verantwoordelike burgerskap, en gesonde en sorgsame lewenstyle bevorder. Die uitdaging vir die nuwe fase sal wees om werk te maak van die toeganklikheid van opvoeders in die klaskamer ten einde hulle te bemagtig wat betref die nuwe manier waarop gekwelde leerders beskou en benader word. Die reaksie van ondersteuningspersoneel en opvoeders op distriksvlak en skoolvlak op die herstelvaardighedsopleidingsprogramme was baie positief soos weerspieël in die getal (467) opvoeders wat gedurende 2007/2008 opgelei is.

Die Nasionale Strategie vir Siftingsidentifikasie-assessering en ondersteuning (SIAO) dien om

- 'n strategiese beleidsraamwerk te bied vir sifting, identifikasie, assessering en ondersteuning van alle leerders wat leer- en ontwikkelingsversperrings in die onderwysstelsel ervaar;
- die Nasionale Kurrikulumverklaring en gepaardgaande assesseringsprosesse aan te vul en uit te brei om bykomende steun aan leerders te bied waar nodig, asook aan skole;
- 'n proses van identifisering van individuele leerderbehoefes in hooftrekke uiteen te sit met betrekking tot die huis- en skoolkonteks om die vlak en omvang van bykomende steun wat nodig is te bepaal;
- 'n proses vir die verkryging van toegang tot en voorsiening van steun op verskillende vlakke te omlin;
- aan die huidige uitdagings aandag te skenk, dit wil sê 'n steeds toenemende getal leerders wat na spesiale skole verwys word van hul plaaslike hoofstroomskole waar bykomende ondersteuning nie beskikbaar is nie, die behoefte aan eenvormige en bestendige prosedures vir assessering, identifikasie en verwysing van leerders, die behoefte aan opsporing en opvolging sodra behoeftes geïdentifiseer is, interdepartementele en intersektorale koördinering van veral vroeë-intervensiedienste, die betrokkenheid van onderwysers, ouers en leerders in die assesseringsproses en assesseringspraktyke wat die aard en vlak van steun wat nodig is, omlin. Die vermoëbouprogram van alle opvoeders sal 'n voortgaande proses wees.

Ontwikkeling met betrekking tot die voorsiening van onderwys aan leerders wat ligte intellektuele versperrings in die pad van leer ervaar met die oog daarop om toegang tot die kurrikulum te fasiliteer, en die aanspreek van die skooluitsakprobleem, het steeds voortdurende aandag nodig. Die totstandbrenging van nuwe vaardigheidskole het 'n mate van verligting gebring met betrekking tot die wagglyste by vaardigheidskole, maar heelwat meer vermoë is nodig om aan die behoefte aandag te gee.

Leerders wat ernstige emosionele, gedrags- en psigiatriese leerversperrings manifesteer, kan nie by die bestaande spesiale skole en ook nie by jeugsentrums geakkommodeer word nie. Hierdie opvoedkundige instellings het nie die vermoë om die intensiewe vlak van steun en behandeling wat vereis word, te voorsien nie. Die dienslewingsmodelle van die Departemente van Gesondheid en Maatskaplike Ontwikkeling is eweneens ontoereikend om hierdie gespesialiseerde dienste te verskaf. As gevolg daarvan kan hierdie ongelukkige leerders nie doeltreffend toegang verkry tot die kurrikulum nie, en ook nie geskikte sorg- en terapeutiese programme vind nie. Sommige leerders bots met die gereg as gevolg van die gebrek aan dienste en word in die proses gekriminaliseer en dan ingevolge die Wet op Kindersorg van 1983 en die Strafpeswet van 1977 na jeugsentrums en spesiale jeugsentrums onderskeidelik verwys. Besprekings met die betrokke susterdepartemente om hierdie gaping in dienslewering aan te spreek is geïnisieer, maar uitdagings in verband met interdepartementele samewerking stel vordering in dié opsig in gevaar.

9.5 Program 5: Verdere Onderwys en Opleiding

Programdoelstelling

Om VOO by openbare VOO-kolleges te voorsien in ooreenstemming met die Wet op Verdere Onderwys en Opleiding van 1998

Die VOO-program behels die volgende subprogramme:

Openbare Instellings

- om spesifieke openbare VOO-kolleges te voorsien van hulpbronne

Professionele Dienste

- om openbare VOO-kolleges te ondersteun

Mensehulpbronontwikkeling

- om voorsiening te maak vir die professionele ontwikkeling van opvoeders en nie-opvoeders in openbare VOO-kolleges

Voorwaardelike Toekenning

- om voorsiening te maak vir die herkapitalisering in openbare VOO-kolleges

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 5: Verdere Onderwys en Opleiding:

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatreëls
Toegang	▲ Om die VOO-kollegesektor uit te brei met die oog op die ekonomiese en maatskaplike behoeftes van die land.	▶ PM501: Persentasie VOO-kollegestudente in verhouding tot die jeug in die provinsie ▶ PPM501: Getal studieleninge/beurse toegeken aan studente by VOO-kolleges.
Billikheid	▲ Om die deelname van histories gemarginaliseerde groepe aan openbare VOO-instellings te bevorder.	▶ PM502: Persentasie vroulike studente wat in tegniese rigtings is
Uitset	▲ Om die sukseskoers in die VOO-kollegesektor te verbeter.	▶ PM503: VOO-kollege-deursetkoers
Gehalte	▲ Om relevante en responsiewe VOO-leergeleenthede van gehalte te voorsien.	▶ PM504: Persentasie leerders wat deur middel van VOO-kolleges in leerderskappe geplaas is

Programbeleidsontwikkeling gedurende 2007/2008

- * Implementering van Nasionale Sertifikaat (Beroepsgerig) (NSB) (vlak 2).
- * Befondsingsformule vir VOO-kolleges nie gefinaliseer vir implementering nie.
- * Instelling van opgehoopte gelde vir alle NSB-kursusse.
- * Toepassing van Wet op VOO-kolleges (2006).

ST501	VERDERE ONDERWYS EN OPLEIDING - Sleutel tendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	5.1 Openbare instellings	168,186	201,048	229,635	237,228
	5.2 Professionele dienste	0	0	1	0
	5.3 Mensehulpbrontontwikkeling	0	0	1	0
	5.4 Voorwaardelike toekennings	0	70,000	80,000	80,000
	TOTAAL	168,186	271,048	309,637	317,228
BETALINGS VOLGENS EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Huidige betaling	133,538	140,010	159,218	169,049
	Vergoeding van werknemers	133,538	139,993	159,218	169,049
	Opvoeders	110,618	116,194	132,151	142,508
	Nie-opvoeders	22,920	23,799	27,067	26,541
	Goedere en dienste en ander bedryfslaste	0	17	0	0
	Oorplasinge en subsidies	34,648	131,038	150,419	148,179
	Betalings vir kapitaalbate	0	0	0	0
	TOTAAL	168,186	271,048	309,637	317,228
PERSONEELVOORSIENING					
	Opvoeders	1 040	1 062	1 120	1 176
	In poste	776	767	890	885
	Aangestel deur kollege	264	295	230	291
	Nie-opvoeders	858	815	813	945
	In poste	253	245	243	234
	Aangestel deur kollege	605	570	570	711

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

ST501	VERDERE ONDERWYS EN OPLEIDING – Sleuteltendense (vervolg)				
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	
INSKRYWING					
Voltydse ekwivalente studente	21 000	21 323	25 000	23 945	
Studente (koppetellery) (a)	44 296	44 960	60 000	54 721	
van wie vroulike persone	16 390	19 151	22 000	22 737	
van wie vroulike persone in tegniese rigtings (b)	6 684	7 605	8 653	2 321	
Studente wat programme gedurende die jaar met sukses voltooi (c)	31 007	32 000	49 000	38 304	
STATISTIEK OOR LEEDERSKAPPE					
Aktiewe leiderskapoooreenkomste in die provinsie (d)					
Getal ooreenkomste waarby VOO-kolleges as verskaffer betrokke is (e)	Historiese data nie beskikbaar nie				
▶ PRESTASIEMAATREËLS					
▶ PM501: Persentasie VOO-studente in verhouding tot die jeug in die provinsie	17.9%*	21.4%*	23.4%*	2.1%*	
▶ PM502: Persentasie vroulike studente wat in tegniese rigtings is (b/a)	41%	40%	39%	10%	
▶ PM503: VOO-kollege-deurseitoers (c/a)	70.0%	71.2%	81.7%	70.0%	
▶ PM504: Persentasie leiders wat deur middel van VOO-kolleges in leiderskappe geplaas is (e/d)	Historiese data nie beskikbaar nie				
▶ PPM501: Getal studielening/beurse toegeken aan studente by VOO-kolleges.	3 251	2 885	3 545	3 533	
Let wel: * StatsSA 2006 Algemene Huishoudelike Opname - Dit is die persentasie 16- tot 18-jariges wat VOO-kolleges besoek vergeleke by die totale getal 16- tot 18-jariges in die provinsie. Voorheen is die totale getal ingeskrewe studente ingesluit as 'n persentasie van die totale populasie van 15- tot 17-jariges.					
** Teen die tyd dat die Jaarlikse Prestasieplan (JPP) in Maart 2007 gefinaliseer is, kon sekere doelwitte vir die spesifieke prestasie maatreëls wat gelys is, vasgestel word. Die definisies en formules is egter sedertdien gefinaliseer en dertalwe kan die werklike prestasie nou bepaal en bereken word.					

Verdere Onderwys en Opleiding: Prestasiemaatreëls

► PM501: Persentasie VOO-studente in verhouding tot die jeug in die provinsie

Teiken nie gehaal nie. Die instelling van die NSB het 'n mate van onsekerheid in die sektor gebring. Dit moet altyd te wagte wees met kurrikulumverandering. Daar is 'n gretigheid om te sien hoe die "mark" die NSB gaan ontvang. Hierdie evaluering kan net die beste gedoen word sodra leerders vlak 4 voltooi het. Tans het ons vlak 2 en 3 in die stelsel. Die ander been van lewering by VOO-kolleges, naamlik Beroepskwalifikasies, word gedoen in vennootskap met SOOO's en is stewig en gewild in hierdie provinsie.

► PM502: Persentasie vroulike studente wat in tegniese rigtings is (b/a)

Teiken nie gehaal nie. Dit word geleidelik populêr vir vroulike studente om hulle te begewe in ingenieurstudierigtings. Die getalle is nog laag, hoewel vroulike leerders in die algemeen in die meerderheid by kolleges is. "Sagte vaardighede" bly nog steeds die grootste aantrekkingskrag vir vroulike leerders by kolleges.

► PM503: VOO-kollege-deursetkoers (c/a)

Teiken nie gehaal nie. Soos vroeër genoem, het die NSB in 2007 'n nuwe kurrikulum by VOO-kolleges ingelei. Voltooiing en volle kwalifikasiebehaling sal op vlak 4 wees, alhoewel daar op enige vlak, hetsy 2 of 3, onttrek kan word. Daar was talle uitdagings in die eerste jaar van implementering, maar korrektiewe werk het nou plaasgevind en ons sien uit na 'n beter prestasie in 2008 en 2009.

► PM504: Persentasie leerders wat deur middel van VOO-kolleges in leerderskappe geplaas is (e/d)

Teiken nie gehaal nie. Dit was een van die VOO-kolleges se sterkste presteergebiede. Die vennootskappe met SOOO's maak hierdie lewering kompleks maar interessant. Leerderskap 1000 het die eise wat op hierdie terrein aan VOO-kolleges gestel word, verhoog. Die uitdaging wat hierdie lewering bedreig, is die laksheid wat soms ervaar word by sekere nywerhede wat nie beskikbaar is vir die plasing van studente nie. Soms kry selfs geplaasde studente nie die geleentheid om in die praktyk te doen waarvoor hulle opgelei is nie.

► PPM501: Getal studieleninge/beurse toegeken aan studente by VOO-kolleges. PM220: Slaagverhouding in graad 12 vir Wiskunde- en Wetenskap-eksamens

Teiken nie gehaal nie. Die *iKapa*-beurs het steeds 'n groot rol om te speel in die verlening van toegang tot beroepsonderwys in hierdie provinsie. Dit is veral die geval met vaardigheds- en beroepskwalifikasiekursusse. Hierdie fonds word ook gebruik om leerders te ondersteun wie se studieterrein geïdentifiseer is as 'n prioriteitsbehoefte in die provinsie.

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
Om vir almal in die provinsie toegang tot gehalte-onderwys te verseker	Vordering: Alle VOO-kolleges het nou gehaltebestuurstelsels in plek. Elke kollege het 'n gehaltebestuurder wie se werk dit is om seker te maak dat hierdie stelsels geïmplementeer word. Ons is in ons kinderskoene in hierdie verband, maar ons stel ons daarop in om te voldoen aan internasionale standaarde. Dit is werk waarmee gevorder word.
Om doeltreffende bestuur en beheer op alle leerterreine en ondersteuningstrukture te verseker	Vordering: By die meeste VOO-kolleges is die bestuurstruktuur in plek. Dit het bestendigheid teweeggebring en alle terreine van Institusionele Beheer en Bestuur is gedek. Die bron van kommer hier is ontoereikende personeelvoorsiening waarmee VOO-kolleges te kampe het. Daar was nie altyd genoeg mense beskikbaar om 'n taak af te handel nie. Meer aandag moet gegee word aan die diensstaat van VOO-kolleges.
Om opvoeders toe te rus en te ondersteun in hul pogings om effektiewe onderwys te verskaf	Vordering: Wanneer 'n nuwe kurrikulum ingestel word, moet die personeel genoegsaam toegerus wees om dit te kan hanteer. Om hierdie rede bly personeelontwikkeling en vaardighedsvernuwing by mense 'n deurlopende taak vir alle leerinstellings. Die uitdaging vir VOO-kolleges is kompleks omdat die toelatingsouderdom verlaag is deur graad 9 die toetredereise te maak.

Spesifieke uitdagings en reaksies

Uitdaging 1: NSB en befondsingsformule Die instelling en implementering van die NSB sonder die finalisering van die befondsingsformule het 'n impak gehad op VOO-kolleges se finansiële gesondheid. Dit is vererger deur die implementering van opgehoopde gelde wat VOO-kolleges verhinder het van die vra van geld vir dienste gelewer (NSB).

Reaksie: Hierdie Provinsie was in dialoog met die nasionale departement en die raad wat ontvang is, was dat die finansiële norme en standaarde vir die NSB slegs riglyne was. Geen finaliteit is bereik nie en dit het steeds 'n negatiewe invloed op kollegebefondsing.

Uitdaging 2: Personeeldiensstate In die geskiedenis van hierdie organisasie was personeelvoorsiening aan VOO-kolleges nog altyd problematies. Dit het daartoe gelei dat die sektor nie toereikend van personeel voorsien is nie en dat VOO-kolleges self swaar gedra het aan personeelkoste. Met die nuwe Wet op VOO-kolleges gaan hierdie uitdaging ernstig raak.

Reaksie: Daar is nou 'n verstandhouding dat vir die eerste fase slegs huidige poste waarvoor begroot word, oorweeg sal word vir oorplasing van fondse na kolleges. Daar behoort voortdurend heroorweging van die kwessie van personeeldiensstate vir VOO-kolleges plaas te vind, anders word die risiko hoër in hierdie nuwe bedeling van kolleges. Dit kan ook beskou word as 'n begrotingsverwante uitdaging net soos met die NSB en die befondsingsformule.

Aangeleenthede wat voortdurende aandag verg

Die groei koers van voltydse ekwivalente (VTE's) in VOO-kolleges word slegs deur hulpbronne, byvoorbeeld personeel, toerusting, finansies, ens., gestrem. VOO-kolleges bied kursusse aan wat kan duur van 'n paar uur tot jare. Leerderinskrywing vind gevolglik die hele jaar deur plaas. Geouditeerde VTE's vir die voorafgaande jaar is eers van April van die daaropvolgende jaar af beskikbaar, aangesien dit onderhewig is aan ingewikkelde berekeninge en ouditering deur eksterne ouditeurs tesame met die finansiële state van die betrokke kollege.

Kolleges het leerdersteunehede tot stand gebring om die groot verskeidenheid van leerders met hul verskillende leeragtergronde en ervarings te akkommodeer en ondersteuning te bied. Die opsporing van leerders sal intern gedoen word om leerders te ondersteun met die kurrikulum en werkplasing.

Die geloofwaardigheid en waarde van kwalifikasies behaal by VOO-kolleges sal afhang van die kwaliteit van hul programaanbieding. Kolleges sal gehaltebestuurstelsels ontwikkel en aanwend ten einde die gehalte van akademiese programme en nie-akademiese prosesse te meet en te verbeter.

9.6 Program 6: Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes

Programdoelstelling

Om BOOV aan te bied in ooreenstemming met die Wet op Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes van 2000.

Die BOOV-program behels die volgende subprogramme:

Subsidies aan Private Sentrums

- om spesifieke private BOOV-terreine te ondersteun deur subsidies

Professionele Dienste

- om BOOV-terreine te ondersteun

Mensehulpbronontwikkeling

- om voorsiening te maak vir die professionele ontwikkeling van opvoeders en nie-opvoeders by BOOV-terreine

Meetbare doelstellings

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 6: Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes:

	Meetbare doelstellings	Prestasiemaatreëls
Toegang	▲ Om te verseker dat volwassenes sonder basiese onderwys toegang verkry tot BOOV-sentrums.	▶ PM601: Persentasie BOOV-leerders in verhouding tot volwassenes in die provinsie

ST601	BASIESE ONDERWYS EN OPLEIDING VIR VOLWASSENES - Sleuteltendense				
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)					
6.1 Subsidies aan private sentrums	23,051	23,539	26,054	25,821	
6.2 Professionele dienste	0	0	1	0	
6.3 Mensehulpbrontontwikkeling	0	0	1	0	
TOTAAL	23,051	23,539	26,056	25,821	
BETALINGS PER EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)					
Huidige betaling	5,850	6,163	7,272	6,585	
Vergoeding van werknemers	5,432	5,916	6,994	6,524	
Opvoeders	4,569	4,969	5,882	4,971	
Nie-opvoeders	863	947	1,112	1,553	
Goedere en dienste en ander bedryfslaste	418	247	278	61	
Oorplasinge en subsidie	17,201	17,376	18,784	19,236	
Betalings vir kapitaalbate	0	0	0	0	
TOTAAL	23,051	23,539	26,056	25,821	
PERSONEELVOORSIENING					
Getal opvoeders (openbaar in diens)	3	4	4	4	
Getal nie-opvoeders (openbaar in diens)	11	10	11	9	
INSKRYWING					
AOO-vlak	16 975	15 529	19 600	16 612	
VOO-vlak	17 668	22 110	20 400	23 405	
TOTAAL (a)	34 643	37 639	40 000	40 017	

ST601	BASIESE ONDERWYS EN OPLEIDING VIR VOLWASSENES – Sleuteltendense (vervolg)				
	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik	
POPULASIE					
Populasie in ouderdomsgroep 18 tot 60 (b)	2 718 151	2 767 069	2 821 443	2 821 443	
INSTELLINGS					
Gesubsidieerde sentrums	346	351	351	368	
► PRESTASIEMAATREËLS					
► PM601: Persentasie BOOV-leerders in verhouding tot volwassenes in die provinsie (a/b)	1.3%*	1.4%*	1.4%*	0.04%*	
Bron: *StatsSA 2006 Algemene Huishoudelike Opname - Dit is die persentasie volwassenes in die provinsie wat kwalifiseer vir BOOV en daaraan deelneem vergeleke by die totale getal BOOV-kandidate in die provinsie. Voorheen is die totale getal Ingeskrewe BOOV-studente bereken as 'n persentasie van die totale populasie van 18- tot 60-jariges.					

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiweringsbegrotingsfer vir 2007/2008

Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes : Prestasiemaatreeë

► PM601: Getal BOOV-leerders in verhouding tot volwassenes in die provinsie

Doelwit hiervoor bereik. Die formule gebruik is gewysig, maar die prestasie self is in die kol.

SLEUTELPRIORITEITE GESTEL IN JPP 2007/2008

PRIORITEIT	VORDERING
2 500 nuwe leerders per jaar wat toegang tot BOOV verkry	Na die opstelling van 'n bemarkingsplan het die BOOV-subdirekoraat in Julie 2007 'n bemarkingsveldtog onderneem. Die mikpunt met die strategie is groter bewustheid van hierdie belangrike diens (Gesinsgeletterdheid- en BOOV-sentrums in sowel interne (WKOD) as eksterne teikenmarkte). In ooreenstemming met sy veldtog het die subdirekoraat sy BOOV-brosjyre gedruk en bygewerk, terwyl 'n kwartaallike BOOV-nuusbrief, <i>BOOV-nuus</i> , op 25 Augustus 2007 die eerste lig gesien het. Inligtingsvoupakke is ook gedruk. 7 reklameborde vir die gebiede Langa, Khayelitsha, Mosselbaai en Kruispad is ook opgerig.
Doelgedrewe, gemodulariseerde BOOV-vlak 1-, 2- en 3-kurrikulumsbestaande uit twee programaanbiedinge, naamlik syfervaardigheid en geletterdheid aan-gebied in alle gemeenskapsleersentrums	Lesplanvoorbeelde vir BOOV-vlak 1-2-geletterdheid en -syfervaardigheid is ontwikkel en in distrikte versprei. BOOV-vlak 3-leerpadopvoedergidse gestuur aan alle sentrums. Distriksmoderering voltooi tot gehalteversekeringsvordering in BOOV-vlak1-3. Bywerking op die vlak 1-3-eenheidstandaarde het begin om ooreenstemming met die gewysigde SAKO-geletterdheid- en -syfervaardigheidstandaarde te verseker.
'n Fokus op die elektiewe op BOOV-vlak 4, dit wil sê Aanvullende Gesondheidsorg, Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie	Hersiene eenheidstandaarde geredigeer en vertaal vir al die elektiewe leerareas. Opleiding van 42 tegnologie- en 55 toerisme-opvoeders is voltooi. Opleiding van 63 distrikskurrikulumadviseurs is gedoen in Metropol-Noord, -Oos en Weskus-Wynland.
Vlak 4-sentrums wat 'n seleksie leerareas aanbied wat lei tot 'n doelgerigte AOS-kwalifikasie vir die leerder in die konteks van die gemeenskap	'n Suksesvolle BOOV-vlak 4-eksamen het in Oktober plaasgevind. 1 896 leerders het deelgeneem aan hierdie eksterne assesseringsproses. 62 leerders het 'n Algemene Onderwys- en Opleidingsertifikaat verwerf. Junie BOOV-vlak 4-assessering: 53 GLS'e en 2 592 leerders geregistreer vir die Junie 2007-eksamens. Die bywoningskoers was 50,81% vergeleke by 60% in Junie 2006. Die jaar 2007 is gekenmerk deur 'n belangrike verbetering in die BOOV-vlak 4-resultate vir die meeste leerareas en positiewe vordering is gemaak in die vaslegging van die verhouding tussen VOO-kolleges en die Onderwys- en Opleiding-sektor vir Volwassenes (OOV-sektor).
Verskaffing van fisiese en finansiële hulpbronne om die BOOV-kurrikulum te ondersteun	Die Subdirekoraat het befondsing van Norme en Standaarde (2007/2008) van R23,9 miljoen verwerk, waardeur finansiële steun in die vorm van oorplasingbetalings aan 134 GLS'e voorsien is. Die meeste OBOS'e het berig oor 'n toename in die getal GLS-terreine gedurende die eerste semester, veral in Sentraal met 4 nuwe terreine. 'n Toename in leerderinskrywing is ervaar in Sentraal-OBOS (teiken: 885, werklik: 1 466) en Suid-Kaap en Karoo (teiken: 400, werklik: 7 680). Nuwe terreine is vasgestel in Heideveld (1), Manenberg (1), Belhar (1), Elsiesrivier (1), Plettenbergbaai (1) en Weskus-Wynland-distrik. 27 sentrumbestuurder- en 47 tereinkoördineerder-kontrakposte in al 7 OBOS'e is deur die Subdirekoraat verwerk.
Alle bestaande opvoeders moet geteikende opleiding ontvang en alle nuwe opvoeders moet oriëntering en opleiding ontvang.	Altesaam 412 nuwe en bestaande BOOV-vlak 4-opvoeders is in die tydperk Januarie tot Maart 2008 opgelei. Die opleiding het gefokus op BOOV-begrip van die veranderinge in die BOOV-vlak 4-eenheidstandaarde en die nasionaal ontwikkelde terreingebaseerde aktiwiteite.
Alle GLS-bestuurders wat toepaslike opleiding (tegniese vaardighede en persoonlike ontwikkelingsplanne) op 'n voortgaande basis ontvang	Beheerliggaamopleiding is uitgevoer in Oos, Overberg en Breërivier, Noord en Suid-Kaap en Karoo gedurende die tweede termyn. Daar is gefokus op die rolle en verantwoordelikhede van sentrumbeheerliggame. In die Noord-Metropooldistrik het opleiding gefokus op die rolle en verantwoordelikhede van sentrumbeheerliggame, beleidsformulering en vergaderingsprosedure. In Weskus-Wynland-distrik: SAID, finansiëlebestuursopleiding, opleiding in Excel en Powerpoint. 14 uit 17 sentrums in hierdie distrik maak gebruik van hoofstroomskoolrekenaarlaboratoriums van die Khanya-projek. In die Oos-Metropooldistrik (32) en Suid-Kaap/Karoo (54) is beheerliggaamlede op 9 Junie 2007 opgelei in die totstandbrenging van 'n beheerliggaam, samewerking as 'n span, beplanning en koördinerende van die aktiwiteite van 'n beheerliggaam, ontwikkeling van beleid vir 'n gemeenskapsleersentrum, en die werkverhouding tussen 'n beheerliggaam en die gemeenskapsleersentrum personeel. 'n Jaarlikse distriksbespreking is van 21 tot 23 November 2007 in die Eden-Karoodistrik gehou.

Sleutelprioriteite gestel in JPP 2007/2008

Prioriteit	Vordering
Toename in die getal vennootskappe met provinsiale en nasionale staatsdepartemente en die private sektor	Om samewerking te verbeter tussen die WKOD en die NRO-sektor met betrekking tot BOOV het die Subdirektoraat in Mei 2007 'n memorandum van verstandhouding opgestel tussen die WKOD en die Leerforum vir Volwasseenes. 627 leerders wat verskillende departemente (Vervoer en Openbare Werke; Gesondheid; Behuising; Metrorail; BWK-munisipaliteit; Maatskaplike Dienste; Gemeenskapsveiligheid; die Departement van die Premier; Tesourie; SANPARKE; Knysna-munisipaliteit; Landbou; Kultuursake; Omgewingsake en Toerisme; Kromme Rhee; Wetgewende Steunprogram; Kantoor van die Premier; Wes-Kaapse Kollege van Verpleging) verteenwoordig, ontvang tans onderrig by 'n BOOV-sentrum. 'n Bedrag van R1,9 miljoen sal deur hierdie vennootskappe vir ons GLS'e gegenereer word. Vergaderings van die provinsiale BOOV-raad is op 19 Februarie 2007, 24 Mei 2007 en 24 Januarie 2008 gehou. Geslaagde vieringe van die jaarlikse Week vir Volwasse Leerders is van 24 tot 26 Augustus 2007 op Saldanhabaai gehou. Aan hierdie geleentheid het 1 200 volwasse leerders van al 7 OBOS'e deelgeneem. Die Subdirektoraat het 'n Gesinsgeletterdheidsstrategie vir die provinsie ontwikkel. Bespreking van hierdie strategie het plaasgevind met 'n verskeidenheid belanghebbendes, met inbegrip van OBOS- en Hoofkantooramptenare en die NRO-sektor. Hierdie strategie sal by 11 GLS'e geïmplementeer word wat geleë is in die nabyheid van skole in die Gesinsgeletterdheidsonderwysassistentprojekskole en teiken die ouers van leerders by hierdie skole. Die <i>Learning Cape</i> -inisiatief, wat geleë is by en gekoppel is aan die Departement van die Premier, is 'n sleutelvennoot in hierdie inisiatief.
Integreer IKT by lewering van kurrikulum op BOOV-vlak 1 – 4	Die <i>Mediaworks</i> -aanvoorprojek by 7 sentrums vorder goed en opleiding van opvoeders oor die integrasie van IKT in die kurrikulum is gehou by al 7 aanvoorteerene.
Verbeterde monitering van leerderinskrywing/-behoud op distriksvlak	40 017 leerders is in 2007/2008 bereik. Hierdie inligting is verkry deur die Jaarlikse Oorsigproses wat gedurende Mei 2007 plaasgevind het. Leerders van die Departement van Korrektiewe Dienste is ongeveer 1 000, terwyl daar 627 vennootskapsleerders was.
Vermeerdering van die getal leerderskappe aangebied in areas geïdentifiseer deur die MEOS Verbetering van deurset en voltooiingskoerse deur die aanbieding van vaardigheidsgebaseerde en behoeftegedrewe programme	75 werklose en halfgeëmplojeerde gemeenskapslede is deur NKR-vlak 5-BOOV-praktisynleerderskappe geplaas. Die leerderskap word oor 'n tydperk van 24 maande in sewe opleidingsblokke van vyf dae elk geïmplementeer.
Aanwending van plasinginstrumente (Plasinginstrumente word gebruik om te verseker dat leerders korrek geplaas word wanneer hulle vir 'n BOOV-kursus registreer)	Geen bygewerkte instrumente is van die DvO ontvang nie. Monitering van plasingprosedures is uitgevoer in Suid, Oos en Weskus-Wynland.

Spesifieke uitdagings en reaksies

Uitdaging 1: Die vertraging in befondsing van Norme en Standaarde vir OOV wat die volgende tot gevolg gehad het: Afwesigheid van 'n eenvormige befondsingsmodel vir OOV-sentrums;

- OOV-sentrums reageer vanweë 'n tekort aan hulpbronne nie toereikend op gemeenskapsbehoefte nie.

Reaksie: Die WKOD het die Nasionale Departement gereeld versoek om hierdie saak te finaliseer deur strukture soos die Raad van Onderwysministers, HODKOM en die Nasionale Koördinerende Komitee vir OOV. Bykomende befondsing vir OOV-sentrums is bekom deur vennootskappe met provinsiale departemente, openbare entiteite en die nywerheid. Belangriker nog was dat die norme op 14 Desember 2007 afgekondig is. Voorts het huidige WKOD-beleid/-praktyke heelwat van die inhoud van hierdie regulasies beïnvloed.

Uitdaging 2: Tekort aan OOV-personeel om steun aan GLS'e te verleen met kurrikulum, asook bestuur en beheer

Reaksie: Die herontwerpproses maak voorsiening vir 'n OOV-adviseur vir Kurrikulum en Inrigtingsbestuur en Beheer onderskeidelik. 'n OOV-subdirektoraat sal by die hoofkantoor ingestel word.

Sake wat deurlopend aandag vereis

Die einde van Verslag 550 vir Graad 12's en die verskuiwing na die Verdere Onderwys- en Opleidingsertifikaat (VOOS) in graad 12 in 2008 plaas GLS'e en volwasse leerders voor 'n groot uitdaging. Gedurende die verslagtydperk is 'n aantal belangrike hale gegee om toegang te verkry tot alternatiewe vaardigheidsgebaseerde VOO-programme. 'n Vennootskap tussen *Northlink College* en die GLS'e in Metropool-Noord dra vrugte.

Die meerderheid leerders behaal die vereiste krediete oor 'n tydperk van ten minste twee tot drie jaar. Sodra 'n leerder die vereiste 120 krediete verwerf, kan 'n AOOS deur *UMALUS* uitgereik word. Gevolglik is die getalle AOOS'e wat uitgereik word (werklike prestasie) betreklik laag vergeleke by die doelwit wat gestel is. Voorts is leerareasertifikate uitgereik toe leerders 'n leerarea met welslae voltooi het.

Om die gehalte van voorsiening van onderwys aan volwassenes en toepaslike modelle vir onderrig en kurrikulumbestuur by GLS'e te verbeter, sal die bevindings van die uitvoerbaarheidstudie dien as 'n basis vir enige intervensie. Daarbenewens sal 'n opleidings- en ontwikkelingsmodel vir personeel by BOOV-sentrums tot stand gebring en in werking gestel word. Die model sal verseker dat alle bestaande opvoeders geteikende opleiding ontvang en alle nuwe opvoeders oriëntering en opleiding en ontwikkeling ontvang.

9.7 Program 7: Vroeëkindertontwikkeling

Programdoelstelling

Om VKO te voorsien op graad R- en vroeër vlakke in ooreenstemming met Witskrif 5.

Die VKO-program behels die volgende subprogramme:

Graad R in Openbare Skole

- o om spesifieke openbare gewone skole te voorsien van hulpbronne vereis vir graad R

Graad R in Gemeenskapsentrums

- o om bepaalde gemeenskapsentrums op graad R-vlak te ondersteun

Professionele Dienste

- o om VKO-terreine te ondersteun

Mensehulpbronontwikkeling

- o om voorsiening te maak vir die professionele ontwikkeling van opvoeders en nie-opvoeders by VKO-terreine

Meetbare doelstellings

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatreëls (▶) het betrekking op Program 7: Vroeëkindertontwikkeling:

	Meetbare doelstellings	Prestasiemaatreëls
Toegang	▲ Om openbaar befondsde graad R in ooreenstemming met beleid te voorsien	▶ PM701: Persentasie leerders in openbaar befondsde graad R

ST701	Vroeëkinderrontwikkeling - Sleuteltendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Doelwit	2007/08 Werklik
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)*					
7.1	Graad R in openbare skole	57,829	66,902	54,908	70,382
7.2	Graad R in gemeenskapsentrums	16,648	23,293	67,741	29,399
7.3	Professionele dienste	0	0	1	0
7.4	Mensehulpbrontwikkeling	0	0	42,154	42,478
7.5	Voorwaardelike toekennings	0	0	0	0
TOTAAL		74,477	90,195	164,804	142,259
BETALINGS PER EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Huidige betaling	44,764	44,411	95,974	99,794
	Vergoeding van werknemers	43,829	44,390	69,158	69,649
	Opvoeders	43,829	44,390	69,158	69,649
	Nie-opvoeders	0	0	0	0
	Goedere en dienste en ander bedryfslaste	935	21	26,816	30,145
	Oorplasinge en subsidies	29,713	45,784	68,830	42,465
	Betalings vir kapitaalbaties	0	0	0	0
TOTAAL		74,477	90,195	164,804	142,259
PERSONEELVOORSIENING					
	Getal opvoeders (openbaar in diens)	299	295	289	278
	Getal nie-opvoeders (openbaar in diens)	-	-	-	-
INSKRYWINGS (SLEGS OPENBAAR BEFONDS)					
	Graad R in openbare skole* (a)	31,505	31,916	38 000	32 428
	Graad R in gemeenskapsentrums (b)	28,000	30,000	32 000	24 899
	Voor-graad R in openbare skole*	2,481	1,356	2 102	1 375
	Voor-graad R in gemeenskapsentrums	Die statistiek kan nie met die rekenaar verwerk word nie aangesien databronne in dié verband nie beskikbaar is in die WKOD nie.			
TOTAAL		61 986	63 272	72 102	58 702
POPULASIE					
	Populasie van 5 jaar (c)	89 423	90 975	91 757	91 757
► PRESTASIEMAATREËLS					
► PM701:	Perentasie leerders in openbaar befondsde graad R ((a+b)/c)	66.5%	68.1%	76.3%	62.5%

*Die 2007/2008-doelwit vir Uitgawes is die Aansuiwingsbegrotingsfer vir 2007/2008.

Vroeëkindertontwikkeling: Prestasiemaatstawwe

► PM 701: Persentasie leerders in openbaar befondsde Graad R

Die mikpunt is weens die volgende redes nie gehaal nie: Die getal graad R-leerders in openbare skole het nie volgens aanvanklike aannames toegeneem nie hoofsaaklik weens die gewysigde graad 1-toelatingsbeleid. Toegang tot baie landelike en afgeleë sentra bly steeds 'n uitdaging vir Distrikte. Dit belemmer ook die insameling van akkurate data rakende graad R in Gemeenskapsentrums aangesien baie van hierdie sentra in informele nedersettings is en nie oor akkurate of geldige pos-/fisiese adresse beskik waar opnamevorms afgelewer kan word nie. Lae geletterdheidsvlakke werk ook stremmend in op die invul en terugstuur van vorms.

SLEUTELPRIORITEITE SOOS IN JPP 2007/8 GESTEL

PRIORITEIT	VORDERING
Om toegang tot gehalte-onderwys te verseker vir alle kinders wat in die provinsie woon.	1804 geregistreerde sentra.
Om doeltreffende beheer en bestuur by alle leersentra en ondersteunende strukture te verseker.	Kurrikulumadviseurs en Kringbestuurders voer sentrumbesoeke uit.
Om opvoeders toe te rus om doeltreffende onderwys te bied en hul pogings in hierdie verband te ondersteun.	Indiensopleiding word deur Kurrikulumadviseurs aangebied.
Om bykomende leerders te werf en om vroeëkindertontwikkeling te bevorder, veral in landelike en armgebiede.	4000 plakkate wat Vroeë Registrasie bepleit, is oral in die Wes-Kaap versprei.
Om klasse in openbare skole te begin waar daar voldoende ruimte is.	Tweede en derde klasse is begin.
Om te verseker dat elke klas 'n toepaslik gekwalifiseerde onderwyser het.	Gekwalifiseerde onderwyser in elke graad R-klas met vlak 4-kwalifikasie.
Om te verseker dat daar voldoende LOOM vir gehalte-onderrig en -leer is.	300 openbare skole het LOOM ontvang.
Hou vol om Departement van Maatskaplike Ontwikkeling (DMO) te ondersteun in die opgradering van versorgers/praktisyns se kwalifikasies ooreenkomstig die UOWP.	2621 praktisyns is vir opleiding in VKO op Vlakke 1, 4 en 5 ingeskryf. 200 gemeenskapsentra wat Vlak 5-praktisyns het, het LOOM ontvang om hul in hul studies van hulp te wees.
Monitering moet op distriksvlak deur Kurrikulumadviseurs en Kringbestuurders gedoen word.	Sentrumbesoeke en monitering word deur Kurrikulumadviseurs gedoen.

Spesifieke uitdagings en response en kwessies waaraan deurlopend aandag gegee moet word

Uitdaging 1: Lae geletterdheidsvlakke van praktisyns

Respons: Geletterdheidsklasse vir volwassenes gaan aan sekere praktisyns (bv. versorgers) by VKO-sentra aangebied word. Vir ander vlakke sal uitgebreide aansluiting by die UOWP-program help om die vlakke te verhoog.

Uitdaging 2: Insameling van data, byvoorbeeld: Blitsopname

Respons: Die distrikte verleen hulp deur vergaderings te reël waar praktisyns die nodige vorms kan invul waarna die vorms na die Navorsingsdirekoraat versend word.

Kwessies waaraan deurlopend aandag gegee moet word

Toegang tot baie landelike en afgeleë sentra bly steeds 'n uitdaging. Dit belemmer ook die insameling van akkurate data rakende graad R in Gemeenskapsentrums aangesien baie van hierdie sentra in informele nedersettings is en volledige pos/fisiese adresse vir die aflewering van opnamevorms ontbreek. Kontrolering van ouderdomme by alle sentra is noodsaaklik ten einde die korrektheid van aansprake te verseker.

Ander kwessies waaraan deurlopend aandag gegee moet word, sluit in -

- Dit is moeilik om die presiese getal graad R-leerders te bepaal aangesien baie van die Gemeenskapsentrums in afgeleë landelike gebiede of in informele nedersettings geleë is waar kommunikasie 'n groot uitdaging bied. Blits- en Jaarlikse Opnamevorms word nie teruggestuur nie.
- Lae geletterdheidsvlakke van praktisyns by Gemeenskapsentrums dra ook daartoe by dat vorms nie teruggestuur word nie en belemmer die interpretasie van amptelike dokumente soos die Blitsopnamevorm, NKV-dokumente, omsendskrywes, ensovoorts.
- Distriksamptenare is oorlaai en is nie in staat om gereelde besoeke aan sentra te bring ten einde te verseker dat programme van gehalte aangebied word nie.

Daar word deurlopend aandag aan hierdie kwessies gegee ten einde die doeltreffendheid en doelmatigheid van die VKO-sektor te verbeter.

9.8 Program 8: Hulp- en Verwante Dienste

Programdoelwit

Om die onderwysinstellings as geheel van ondersteuning te voorsien.

Die program Hulp- en Verwante Dienste omvat die volgende subprogramme:

Betalings aan SOOO:

- o om mensehulpbronontwikkeling vir werknemers ooreenkomstig die Wet op Vaardigheidsontwikkeling te verskaf
- o *Voorwaardelike Toekenningsprojekte*
- o om voorsiening te maak vir projekte soos gespesifiseer deur die nasionale Departement van Onderwys wat op meer as een program van toepassing is en uit voorwaardelike toekennings befonds word

Eksterne Eksaminerings

- o om voorsiening te maak vir departementeelbestuurde eksamineringsdienste

Onderwysersopleiding

- o om hulp te verleen met die voorsiening van gekwalifiseerde en bedrewe opvoeders vir die onderwysberoep

iKapa Elihlumayo

- o om hulp te verleen met die opbou van mensekapitaal

Meetbare doelwitte

Die volgende meetbare doelwitte (▲) en prestasiemaatstawwe (▶) hou verband met Program 8: Hulp- en Verwante Dienste:

	Meetbare doelwitte	Prestasiemaatstawwe
Toegang	<ul style="list-style-type: none">▲ Om onderrig in MIV-vigs-lewensvaardighede in skole te voorsien, en om toegang tot 'n tersaaklike en doeltreffende geïntegreerde stelsel van voorkoming, versorging en ondersteuning te verseker▲ Om hulp te verleen met die voorsiening van gekwalifiseerde en bedrewe opvoeders vir die onderwysberoep▲ Om hulp te verleen met die opbou van mensekapitaal	<ul style="list-style-type: none">▶ PPM 801: Getal opvoeders opgelei in MIV-vigs-lewensvaardighede▶ PPM 802: Persentasie jaarlikse lewering aan skole van versoekte, beskikbare LOOM▶ PPM 803: Getal skoolgemeenskappe 'opgelei' en ondersteun in die implementering van Versorging- en Ondersteuningstrategieë vir kwesbare kinders▶ PPM 804: Getal skole (SBS'e en SBL'e) opgelei in die ontwikkeling van skool Vigs-beleide en MIV-vigs-bestuursplanne binne die konteks van HSE▶ PPM 805: Getal nuwe beurse toegeken aan student-onderwysers▶ PPM 806: Persentasie skole wat VOO aanbied waar minstens een rekenaarfasiliteit as deel van die Khanya 'Tegnologie in Onderwys'-projek voorsien is

ST801	Hulp- en Verwante Dienste – Sleuteltendense	2005/06 Werklik	2006/07 Werklik	2007/08 Telken	2007/08 Werklik
BETALINGS PER SUBPROGRAM (R'000)*					
8.1	Betalings aan SOOO	3,306	3,756	3,944	3,944
8.2	Voorwaardelike toekenningsprojekte	11,205	11,872	13,011	13,001
8.3	Eksterne eksaminerings	54,561	63,124	66,127	64,442
8.4	Onderwysersopleiding	1,743	1,868	1,814	1,909
8.5	iKapa Elifhlumayo	127,772	120,225	117,519	111,702
	TOTAAL	198,587	200,845	202,415	194,998
BETALINGS PER EKONOMIESE KLASSIFIKASIE (R'000)*					
	Lopende betaling	70,099	87,197	101,962	88,070
	Vergoeding van werknemers	37,581	41,321	42,323	47,407
	Opvoeders	20,180	22,313	22,650	24,178
	Nie-opvoeders	17,401	19,008	19,673	23,229
	Goedere en dienste en ander lopendes	32,518	45,876	59,639	40,663
	Oordragte en subsidies	118,928	113,557	100,367	106,892
	Betalings vir kapitaalbaties	9,560	91	86	36
	TOTAAL	198,587	200,845	202,415	194,998
PERSONEELVOORSIENING					
	Getal Opvoeders (in openbare diens) (a)	17	16	16	19
	Getal Nie-opvoeders	119	142	142	234
▶ PRESTASIEMAATSTAWWE					
▶ PPM801:	Getal opvoeders opgelei in MIV-vigs-lewensvaardighede (kumulatief)	17 124	21 347	21 000	22 178
▶ PPM802:	Persentasie jaarlikse lewering aan skole van versoekte, beskikbare LOOM	89%	100%	100%	100%
▶ PPM803:	Getal skoolgemeenskappe 'opgelei' en ondersteun in die implementering van Versorging- en Ondersteuningsstrategie vir kwesbare kinders (kumulatief)	-	73	500	239
▶ PPM804:	Getal skole (SBS'e en SBL'e) opgelei in die ontwikkeling van skool Vigs-beleide en MIV-vigs-beheersplanne binne die konteks van HSE (kumulatief)	17	17	500	500
▶ PPM805:	Getal nuwe beurse toegeken aan student-onderwysers	90	97	100	107
▶ PPM806:	Persentasie skole wat VOO aanbied waar minstens een rekenaarfasieliteit as deel van die Khanya 'Tegnologie in Onderwys'-projek voorstien is	98%	100%	100%	100%

*Raming Die 2007/2008-doelwit vir Besteding is die Aansuiweringsbegrotingsyfer vir 2007/2008.

Hulp- en verwante sleuteldienste: Prestasiemaatstawwe

- ▶ PPM801: Getal opvoeders opgelei in MIV-vigs-lewensvaardighede (kumulatief)

Teikens oorskry. Sien bladsye 67-69 vir besonderhede.

- ▶ PPM802: Persentasie jaarlikse lewering aan skole van versoekte, beskikbare LOOM

Teikens behaal. Sien bladsye 67-69 vir besonderhede.

- ▶ PPM803: Getal skoolgemeenskappe 'opgelei' en ondersteun in die implementering van Versorging- en Ondersteuningstrategieë vir kwesbare kinders (kumulatief)

Onder teiken. Sien bladsye 67-69 vir besonderhede.

- ▶ PPM804: Getal skole (SBS'e en SBL'e) opgelei in die ontwikkeling van skool Vigs-beleide en MIV-vigs-bestuursplanne binne die konteks van HSE (kumulatief)

Onder teiken. Sien bladsye 67-69 vir besonderhede.

- ▶ PPM805: Getal nuwe beurse toegeken aan student-onderwysers

Teiken behaal. 107 nuwe studentbeurse vir 2008/9.

- ▶ PPM806: Persentasie skole wat VOO aanbied wat van minstens een rekenaarfasieliteit as deel van die Khanya 'Tegnologie in Onderwys'-projek voorsien is

Teiken behaal; alle skole in die Wes-Kaap wat VOO-vakke aanbied, beskik oor minstens een rekenaarfasieliteit; waar die behoefte ontstaan (bv. skole wat RTT implementeer), word bykomende fasiliteite oorweeg.

SLEUTELPRIORITEITE SOOS IN JPP 2007/8 GESTEL

PRIORITEIT	VORDERING
Vaardigheidsontwikkeling	
Om mensehulpbronontwikkeling ooreenkomstig die Wet op Vaardigheidsontwikkeling te verskaf	Die Jaarlikse Opleidingsverslag van 2006/07 en die Werkplekvaardigheidsplan vir 2007/08 is na behore deur alle partye goedgekeur en onderteken en is, soos voorgeskryf in die Wet, aan die SOOO voorgelê. Die Wet is in alle opsigte nagekom.
Om die SOOO vir OOOOP ten opsigte van die administrasie van die sektor te ondersteun	WKOD het aktief aan die forums van die OOOOP SOOO en die Sektorale Onderwys- en Opleidingsowerheid vir die Staatsdiens (SOOOS) deelgeneem, na gelang van behoefte verslag gedoen en alle voorskrifte nagekom.
Khanya-tegnologieprojek	
Khanya-projek sal voortgaan om nuwe rekenaarfasieliteite daar te stel – 200 per jaar	Die WKOD is een van die voorlopers in die land sover dit die gebruik van IKT in skole betref. Gedurende die 2007/08 finansiële jaar is rekenaarfasieliteite by soveel as 201 skole voltooi. Hierby is 67 uitbreidings aan bestaande fasiliteite aangebring (bv. verskuiwing van Interaktiewe Elektroniese Witborde na trosse klaskamers, voorsiening van mobiele-tegnologietoestelle, ens.). Tot op hede het die Khanya-projek hulp aan 883 skole in die doeltreffende gebruik van IKT verleen, en 'n verdere 166 skole is in verskillende stadia van voorbereiding. Daar word 34 739 rekenaars in Khanya-skole gebruik, onderwyl tegnologie doeltreffend in die aanbieding van die kurrikulum deur 21 109 opvoeders gebruik word en toegang aan 711 029 leerders gebied word. Groei op die gebiede van breëbandkonnektiwiteit vir skole en die voortgesette ontplooiing van IKT-infrastruktuur in skole sal by wyse van die Sentrale Onderwysbestuursinligtingstelsel (SOBIS), Khanya en die Telekommunikasieprojek (TK) voortgesit word. Khanya word deurlopend as 'n innoveerder in skoolgebaseerde IKT erken. Gedurende die verslaggewingstydperk het Khanya 'n bronstoekening in die Premier se 2007 Toekennings vir Uitnemende Diens ('n provinsiale toekening) verower en is as die wenner aangewys in die kategorie "Innoverende Gebruik van IKT vir Doeltreffende Dienslewering" van die Sentrum vir Staatsdiensinnovasie (SSDI) se Innovasie-inisiatief vir die Openbare Sektor ('n nasionale toekening). Dit is die 13de toekening wat die Khanya-projek oor die afgelope drie jaar ontvang het.

Spesifieke uitdagings en response

Uitdaging 1: Die Khanya-projek is reeds vir die afgelope sewe jaar in bedryf, en sommige van die ouer installasies het nou instandhouding nodig

Respons: Gedurende die huidige finansiële jaar sal aandag bestee word aan die opgradering van sommige van hierdie installasies ten einde die WKOD se investering in tegnologie in skole te beskerm.

Uitdaging 2: Onderwyl streng sekuriteitsmaatreëls getref word om tegnologie in skole te beskerm, noodsaak toenemende kriminele aktiwiteite dat bykomende maatreëls ingestel word.

Respons: Verhoogde sekuriteit by rekenaarfasieliteite sal gedurende die huidige finansiële jaar aandag geniet.

10. Oordragbetalings

Naam van Instelling/Begunstigdes	Bedrag Oorbetaal (R'000)	Nakoming van Artikel 38(1)(j) van die WOFB
Program 1	22,731	
Waarvan -		
Telekommunikasieprojek by openbare gewone skole	7,153	Ja
Khanya-projek by openbare gewone skole	9,731	Ja
Wiskunde-en-Wetenskapprojek by openbare gewone skole	2,664	Ja
Program 2	332,292	
Waarvan -		
Openbare gewone primêre skole	172,087	Ja
Openbare gewone sekondêre skole	114,437	Ja
Veiligeskole-projek by openbare gewone skole	25,595	Ja
Nasionale Skoolvoedingsprogram	3,519	Ja
Program 3	34,259	
Waarvan -		
Onafhanklike primêre skole	15,902	Ja
Onafhanklike sekondêre skole	18,357	Ja
Program 4	76,489	
Waarvan -		
Openbare spesiale skole	76,933	Ja
Program 5	131,038	
Waarvan -		
Openbare VOO-instellings	60,688	Ja
VOO voorwaardelike toekennings	70,000	Ja
Program 6	17,376	
Waarvan -		
Gemeenskapsleersentrums	17,373	Ja
Program 7	45,784	
Waarvan -		
Vroeëkindertontwikkeling in openbare skole	22,335	Ja
Vroeëkindertontwikkeling in gemeenskapsentrums	23,284	Ja
Program 8	113,557	
Waarvan -		
OOOP-SOOO	3,756	Ja
Beurse aan studente	1,868	Ja
Khanya-projek by openbare gewone skole	49,986	Ja
IKapa Elihlumayo-projekte by VOO-kolleges	25,000	Ja
IKapa Elihlumayo-projekte by Fokusskole	31,391	Ja
IKapa Elihlumayo-projekte by vaardigheidsskole	1,485	Ja
Totale Oordragbetalings	773,526	

11. Voorwaardelike Toekennings

Tabel: Opsomming van Voorwaardelike Toekennings vir 2007/08 (R'000)

Voorwaardelike Toekenning	Besteding 2006/07	Heruitreiking vanaf 2006/07	Totale Toewysing 2007/08	Totale Oordragte Ontvang	Werklike Besteding 2007/08	% Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	
MIV-vigs	11,870	0	13,011	13,011	13,001	99,9%
Nasionale Skoolvoedingsprogram (NSVP)	49,337	0	53,084	53,084	53,083	100,0%
Sektor Herkapitalisering vir Verdere-Onderwys-en-Opleidingkolleges			80,000	80,000	80,000	100,0%
TOTAAL	60,542	0	130,183	130,183	127,830	98,2%

Alle vereistes ooreenkomstig die Wet op die Verdeling van Inkomste, 2007 (Wet 1 van 2007) ten opsigte van die bogenoemde Voorwaardelike Toekennings is nagekom, naamlik –

- Alle oordragte wat ontvang is, is in die Departement se bankrekening gedeponeer.
- Al die fondse is bestee.
- Alle voorwaardes vir die voorwaardelike toekennings, soos in die goedgekeurde Sakeplanne uiteengesit, is nagekom.

Voorwaardelike Toekenning: MIV-vigs	
Prioriteit	Vordering
SPA 1 Bevordering	Aktiwiteit het ouerwerksessies, deelname aan die Skolevigsmaand (September) en gemeenskapsgebaseerde bewusmakingsgeleentede ingesluit. Die meeste skole betrek al of die meeste van hul leerders by 'n verskeidenheid gesondheidsgebaseerde kalendergebeure (soos Valentynsdag, Jeugdag, Skolevigsmaand en Wêreldvigsdag) verantwoordelike seksuele gedrag en 'n simpatieke en ondersteunende houding teenoor mense wat deur MIV geraak word, te bevorder. Alle WKOD-skole ontvang 'n 16-24-bladsy poniegrootte kwartaalike nuusbriewe. Baie distrikte en skole brei soortgelyke nuusbriewe en uitreikprogramme uit na die oer- en omliggende gemeenskappe. Die Provinsiale Vigsraad het 'n konsep Provinsiale Interdepartementele MIV-vigs Strategiese Plan 2007-2011 goedgekeur en alle provinsiale departemente het hul eie operasionele planne ontwikkel.
SPA 2 en PPM 801 Opvoederopleiding vir MIV-vigs-lewensvaardighede in die kurrikulum	22 178 kumulatief (Teiken 20 000) Opvoederstakingsoptrede en die daaropvolgende rehabilitasieplan het aanleiding gegee tot 'n laer-as-verwagte jaarlikse prestasie. Desnieteenstaande is nagenoeg 80% van alle opvoeders by primêre skole en 'n beduidende (alhoewel nie voldoende nie) getal Lewensorienteringonderwysers by sekondêre skole in MIV-vigs-lewensvaardighede opgelei. Teikens (insluitend 'n teiken van 80% van laerskoolopvoeders wat opgelei moet word) is grootliks behaal of oorskry – inderwaarheid 'n merkwaardige prestasie gesien in die lig van die vrywillige aard van die opleiding, die feit dat dit deur NKV-opleiding op die agtergrond gestel is en, in die meeste gevalle, oor naweke of gedurende skoolvakansies aangebied is. Die opleiding van graad 8-9- en VOO (graad 10-12)-lewensorienteringopvoeders in MIV-vigs en geslagsopvoeding bly steeds van kritieke belang gegewe dat baie leerders die skool na graad 9 verlaat, dat onvoldoende Lewensorienteringopvoeders behoorlik opgelei is en dat baie skole hierdie verantwoordelik aan nie-LO-onderwysers opdra.
SPA 3 en PPM 804 Onderwysbeheer- en bestuursontwikkeling (SBS'e en SBL'e)	Opleiding onder teikens. Opleiding in hierdie program, vir beide SBS'e en SBL'e, sal aan Heleskolevaluering en die verpligte ontwikkeling deur skole van Skoolverbeteringsplanne gekoppel word. Opleiding/hulpbronniers word tans voorberei vir verspreiding aan alle skole. Opleiding word ook gekoppel aan Werkplek-MIV-vigs-bestuur.

Voorwaardelike Toekenning: MIV-vigs	
Prioriteit	Vordering
SPA 4 en PPM 803 Opleiding in Versorging en Ondersteuning	91 meesteropleiers is inplekgestel om opleiding by Skoolbeheerliggame en skole se gemeenskapsgebaseerde vennote te ontplooi ten einde skole as nodes vir die versorging en ondersteuning van kwesbare kinders te bevorder. Skole as Nodusse van Sorg (SNVS). In samehang met SNVS word voorsiening in 15 (nou 21+6) geprioritiseerde gemeenskappe gemaak vir toegang tot bykomende ondersteuningsdienste, byvoorbeeld toegang tot kinderondersteuningstoelae via Dienssaamtrekke wat in vennootskap met die Departement van die Premier en 'n verskeidenheid nasionale, provinsiale en plaaslike regeringsdepartemente geïmplementeer is (Maatskaplike Transformasieprogram, STP 21+6). Veertien staatssaamtrekke en vier NRO-saamtrekke is gedurende 2007 gehou. 'n Parallele opleidingsprogram vir opvoeders in Versorging en Ondersteuning word tans gefinaliseer. 'n Twaalfkrediet-kortkursus op NKR Vlak 4 in basiese Berading is pas deur SAKO goedgekeur, en 90 distrikgebaseerde sielkundiges, maatskaplike werkers en MIV-vigs-personeel is reeds opgelei om verdere opleiding en toesighouding aan opvoeders te bied.
SPA 5 Portuuronderwys vir leerders	6 639 portuuroopvoeders (2007 akademiese jaar) (20 765 kumulatief sedert 2002) Gedurende 2007 is portuuronderwys by 145 sekondêre skole via 15 gekontrakteerde diensverskaffers ingestel (en in meer as 100 sekondêre skole op Gr 8-9-vlak in assosiasie met loveLife asook by net meer as 200 primêre skole in assosiasie met <i>Soul City</i>). Hierdie program was voorheen 'n finalis in die Premier se Toekennings vir Uitnemende Diens en is as algehele wenner van die toekenning vir "Good Practice in Education" deur 67 statebondlande se Ministers van Onderwys aangewys. Die departement word gesamentlik deur die Departement van Gesondheid bestuur. In sy geheel het hierdie program nagenoeg 350 NRO-vennote in diens. 'n Proefprojek vir VOO-kolleges word tans ontwikkel, en die Wes-Kaapse Jeugvereniging vir Portuuronderwys is gedurende 2007 as 'n selfregulerende oorkoepelende liggaam vir die dienstebedryf in die lewe geroep.
SPA 6 en PPM 802 Leer- en onderrigsteunmateriaal	LOOM (ter ondersteuning van Lewensoriëntering tesame met bykomende materiaal) is tussen Januarie en Junie by skole versprei. Hier moet kennis geneem word dat LOOM vir MIV-vigs-lewensvaardighede bykomend tot skole se eie bestellings vir handboeke gelewer word. Dit word gratis aan die skool of leerder verskaf. Leerders se aktiwiteitsboeke word sedert 2002 jaarliks aangevul – vir elke leerder in elke graad, vanaf graad 1 tot graad 11 – en word in al drie tale van die provinsie voorsien.
SPA 7 Monitering, ondersteuning en evaluering	Gedurende 2007 is 'n getal eksterne evaluerings afgehandel, insluitend twee nasionale evaluerings van die programme wat deur die Departement van Onderwys onderneem word en 'n waardetoevoegingsoudit wat deur die Ouditeur-generaal onderneem is. Dit was die tweede waardetoevoegingsoudit wat op die MIV-vigs-program uitgevoer is – geen ander program van die WKOD is tot dusver so deeglik ondersoek nie.

Skoolvoedingsprogram	
Prioriteit	Vordering
Om toereikende toegang tot die Nasionale Skoolvoedingsprogram by geteikende skole te verseker	233 420 leerders is by 992 geteikende skole in die verloop van 170 voedingsdae gevoed. Sedert Januarie 2008 is nagenoeg 30 000 bykomende leerders by die mees behoeftige kwintiel een en twee geteikende primêre skole gevoed. Voeding van bykomende leerders sal gedurende die volgende finansiële jaar volgehou word. Skole waar bykomende leerders gevoed is, is in staat gestel om addisionele borde, lepels en potte aan te koop. 'n Akte van Verstandhouding is suksesvol met die Departement van Gesondheid aangegaan ten opsigte van kwessies verwant aan omgewingsgesondheid en voeding. Die pakhuis van bestaande en nuwe diensverskaffers is sesmaandeliks gemoniteer. Die honorarium vir vrywilligers is vanaf R250 tot R320 per maand verhoog. Vrywillige voedselhanteerders het positief hierop gereageer.

Skoolvoedingsprogram	
Prioriteit	Vordering
	<p>In die algemeen is positiewe terugvoering van koördineerders ontvang rakende die vrugtetoetsprojek wat oor 'n tydperk van 8 weke uitgevoer is en in Januarie 2008 by 14 geteikende skole dwarsoor die provinsie 'n aanvang geneem het [twee skole per distrik].</p> <p>Kontrakte is suksesvol met 5 diensverskaffers aangegaan en hierdie kontrakte sal met ingang 1 April 2008 vir 'n tydperk van twee jaar in werking tree.</p> <p>As 'n uitbreiding van die program se strategie om voeding te bevorder, is alle NSVP-personeellede van 'n spesiaalvervaardigde naamplaatjie voorsien.</p> <p>Provinsiale vergaderings met provinsiale personeel en diensverskaffers is gereeld gehou.</p> <p>Die eerste rondte opleiding van vrywillige voedselhanteerders rakende voedsel- en gasveiligheid en higiëne is suksesvol afgehandel. Vrywilligers is ook van bondige riglyndokumente voorsien wat in die areas waar voedsel voorberei word, vertoon moet word. Sedertdien is opleidingsmateriaal ontwikkel ten opsigte van 'n tweede sarsie opleiding wat in April 2008 'n aanvang sal neem. Interaksie met donateurs vind tans plaas rakende bykomende mobiele eenhede wat gebruik kan word as areas vir voedselvoorbereiding by geteikende skole waar daar 'n gebrek aan infrastruktuur bestaan.</p> <p>NSVP-personeelopleiding dek die opskerpings van moniteringsvaardighede, praktiese opleiding in die veilige gebruik van gasstowe en –silinders, omgewingsgesondheidskwessies en rekenaarvaardighede. Die NSVP-sakeplan is gefinaliseer en deur Onderwys se Departementshoof asook die Provinsiale Tesourie goedgekeur.</p> <p>Die herontwerpproses wat deur die Wes-Kaapse Departement van Onderwys gevolg is, het aanleiding gegee tot 'n bykomende pos, 'n Adjunkhoof-Opvoedkundige Spesialis, wat waarskynlik die program se bestuursvermoë by die provinsiale kantoor sal verhoog.</p> <p>Die jaarlikse NSVP-besteding het 100% beloop.</p> <p>Alle befondsde personeelvakatures is gevul.</p> <p>Baie geteikende skole beskik nie oor genoegsame areas vir voedselvoorbereiding nie, en 34 bykomende mobiele eenhede, vir gebruik as kombuisies, is aan behoeftige geteikende skole geskenk. Dit bring die totale getal mobiele eenhede wat oor die afgelope twee jaar aan geteikende skole verskaf is op 129 te staan.</p>
Om die ontwikkeling van voedseltuine en ander volhoubare voedselproduserende aktiwiteite by geteikende skole aan te moedig en te ondersteun asook om advies in hierdie verband te lewer waar dit blyk dat die infrastruktuur hiervoor gerat is en die personeel en gemeenskap deurgaans tot die sukses van dié projek verbind is	<p>17 werksessies om vermoë te bou, is oor die onderskeie onderwysdistrikte heen aangebied waartydens daar gefokus is op die vestiging en bestuur van voedseltuine by skole, die ontwikkeling van kompos en die aanplanting van kruie. Tersaaklike demonstrasies is ook tydens hierdie werksessies aangebied. Hierdie werksessies is deur meer as 100 opvoeders, ouers en leerders bygewoon.</p> <p>Sommige leerders het omgewingsklubs gestig en voedseltuine by hul huise aangelê.</p> <p>Die organisasie genaamd <i>SEED (School Environmental Education and Development)</i> is reeds vir 'n aantal jare by skoolomgewingsopvoeding betrokke. Dié organisasie het ook tuine by sodanige skole gevestig. Die organisasie is tans by agt skole betrokke wat deur die NSVP geteiken word: ses in Mitchells Plein en twee in Gugulethu. Die organisasie brei tans sy aktiwiteite na ander dele van die provinsie uit, en na verwagting sal meer skole oor 'n wyer gebied deur <i>SEED</i> ondersteun word.</p> <p>'n Vergadering is met 'n verteenwoordiger van die Nasionale Swart Boerevereniging in die Wes-Kaap gehou ten einde 'n werksverhouding te smee met die oog daarop om die vestiging van voedseltuine in gemeenskappe te bevorder.</p> <p>In die Beaufort-Wes-gebied, het die Departement van Landbou (DvL) sy bereidwilligheid bevestig om 'n geteikende skool van 'n voorafbetaalde watermeter te voorsien waarna verdere steun aan die skool verleen sal word.</p> <p>Die Kirstenbosch Botaniese Tuine is betrokke by die verfraaiing van skole, en dié organisasie het ses NSVP-skole as begunstigdes geïdentifiseer.</p>

Skoolvoedingsprogram	
Prioriteit	Vordering
	<p>Adcorp Holdings het die installing van 'n voedseltonnel by 'n primêre skool in Gugulethu afgehandel. Die doel met hierdie innovasie is om die skool se ouers te ondersteun. Die Departement van Landbou (DvL) is oor die vordering ingelig, en die verantwoordelike Voorligtingsbeampte het 'n besoek aan die projek gebring om te bepaal hoe die skool ondersteun kan word en wat nodig is om die projek se volhoubaarheid te verseker.</p> <p><i>Soil for Life</i> [NRO] werk met vyftien (15) skole wat deur die NSVP geteiken word. 'n Geteikende primêre skool in Eersterivier het R10 000.00 vanaf Soil Buddies ontvang om 'n voedseltuin te vestig.</p> <p>Voorstelle vir die ontwikkeling van mini-uitloperuine, wat op klaskamervlak geïmplementeer kan word, word tans oorweeg. 'n Loodsondersoek in hierdie verband sal onderskeidelik by 'n skool in Khayelitsha en Mitchells Plain onderneem word. 'n Voedseltuinkompetisie is suksesvol in een van die landelike onderwysdistrikte onderneem. Teen die einde van Maart 2008 het die totale getal voedseltuine by geteikende skole tot 251 aange groei.</p> <p>Doeltreffende onderlinge skakeling met amptenare van die Departemente van Landbou, Water en Bosbou en Maatskaplike Ontwikkeling is volgehou en uitgebrei</p>

Herkapitalisering van VOO-kolleges	
Prioriteit	Vordering
1. Om mensehulpbronne te ontwikkel ten einde die lewering van nuwe en moderne programme teen 2009 te ondersteun	In totaal is 503 personeellede opgelei ter aanbieding van die Nasionale Sertifikaat (Beroepsgerig) Vlak 2 en 3. Die opleiding het die volgende omvat: assessoropleiding; moderatoropleiding; NSB-leerstof; NSB-metodologie; nasionale en provinsiale NSB-oriënteringssessies.
2. Om stelsels en prosedures te ontwikkel ten einde nuwe DvO-programme vanaf 2007 aan te bied en verhoogde studente-inskrywings te ondersteun	<p>Vyf (5) plaaslike netwerke is by kollegesentra geïnstalleer en die volgende kollege-administrasiesels is opgegradeer: studente-administrasiesels, finansiële stelsels, studente-inskrywingstelsels, batebestuurstelsels.</p> <p>Die herkapitaliseringsprogram is grootliks besig om nuwe waarde toe te voeg tot en oplewing by VOO-kolleges te veroorsaak. Die nuwe profiel van kolleges ontlok tot so 'n mate belangstelling by die sake- en nywerheidssektor dat 'n getal nuwe vennootskappe besig is om te ontwikkel. Voorbeelde van hierdie vennootskappe en ontwikkelings sluit in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'n Plasingprojek deur die <i>SSACI</i>-bedryf by die Kaapstad-kollege – Thornton-kampus • <i>Namaqua Sand</i> se skenking van 'n ten volle uitgeruste en toegeruste rekenaarklaskamer by die Weskus-kollege – Vredendal-kampus • Erkenning deur SOOO's in die dienstesektor dat VOO-kolleges ideaal geposisioneer is om van hul kwalifikasies aan te bied en hul aanbod om hulp aan kolleges te verleen met die goedkeuring van programme • Die OOP-SOOO se vestiging van VKO-sentra van Uitnemendheid by die Kaapstad-kollege en Suid-Kaapse Kollege • Die uitnodiging aan VOO-kolleges om as Vakoetsentra vir SOOO's te fungeer
3. Om klaskamers, laboratoria en werksinkels wat vir die onderrig van nuwe programme gebruik gaan word, op te gradeer/te verander en op te knap. Dit mag die ombouing van bestaan-de geboue insluit.	Die volgende fasiliteite is opgegradeer: 34 werksinkels. 45 klaskamers, 15 kantore, 18 rekenaarlaboratoria, 4 studentehulpbronsentra.

Herkapitalisering van VOO-kolleges	
Prioriteit	Vordering
4. Om nuwe klaskamers, werksinkels, kantore, grond, ens. aan te koop of te bou waar daar duidelik 'n bewys van behoefte hieraan bestaan	Vier (4) klaskamers en vyf (5) werksinkels is toegevoeg.
5. Om kollegeterreine op te gradeer	Agt (8) kollegeterreine is opgegradeer. Hierdie opgradering het plavei- en verwerk asook die aanbring van aanwysings ingesluit.
6. Om toerusting ter ondersteuning van onderrig en leer aan te koop	Toerusting van 'n hoë standaard is by die volgende fasiliteite geïnstalleer: 61 werksinkels, 38 klaskamers, 8 kantore.
7. Om kurrikula/programme en materiaal te ontwikkel	Nagenoeg 9 000 handboeke is vir NSB Vlak 3-studente aangekoop.

12. Kapitaalinvestering, batebestuur en instandhouding

Dit blyk dat die staat se inisiatiewe om groter begrotings vir infrastruktuur (en dus meer projekte) beskikbaar te stel en die Nasionale Tesourie se inisiatief om infrastruktuur by wyse van die Infrastruktuurleweringverbeteringsplan (ILVP) te verbeter, vrugte afwerp. By wyse van hierdie inisiatiewe is dit moontlik om behoorlike prosedures te volg ten einde die verskil te bepaal tussen werklik beskikbare infrastruktuur en werklik benodigde infrastruktuur bestaan wanneer die toename in leerdergetalle en leerderomset oorweeg word.

Die bogenoemde inisiatiewe noodsaak ook verbeterde beheer en monitoring deur die inisieerders van die onderskeie programme sowel as behoorlike en geregleerde verslagdoening. Behoorlike verslagdoening en voldoende beheer skiet egter steeds te kort aangesien daar 'n gebrek aan voldoende "liggame" vir hierdie doel is.

Die infasering van die herontwerpproses oor 'n tydperk van drie jaar het hierdie situasie verder vererger. Alvorens alle poste op die diensstaat van die Direkoraat Bedryfsondersteuning en -beplanning nie gevul is nie, kan daar verwag word dat volgehoue kritiek by monde van prestasie-oudits en die provinsiale wetgewer te wagte moet wees.

Tans word die volgende verskaffers in die dienslewingsproses ingespan: Die Departement van Vervoer en Openbare Werke as opsiener oor alle openbare grond, Programbestuurseenhede soos die Onafhanklike Ontwikkelingstrust, *Africon*, *Garden Cities* en skoolbeheerliggame. Die verwantskap met hierdie liggame word weerspieël in die dienslewingssooreenkoms (DLO) of projekplan waartoe beide die WKOD en die tersaaklike diensverskaffer hulle verbind het.

12.1 Vastekapitaal-investering

12.1.1 Bouprojekte voltooi in die loop van 2007/08

Opsomming:

Kapitaalwerke	Getal projekte voltooi		Skole
Skoolgebouprojekte	Primêre skole	5 van 7 2 van die oorspronklike 9 skole wat vir voltooiing in 2007/2008 bestem is, is in die loop van 2006/2007 voltooi	PS Vredendal en PS Heinzpark se voltooiing was vir 2007/2008 geskeduleer, maar hulle is reeds in die vorige finansiële jaar voltooi. Gevolglik het die getal primêre skole wat vir voltooiing in 2007/2008 geskeduleer is van 9 tot 7 verander. PS Khayelitsha No. 1, PS Khayelitsha No. 2, Delft N2 Gateway PS en Smutsville PS is in die loop van die derde kwartaal voltooi. Die voltooiing van Samora Marchel PS, Table View PS en Dalebuhle PS het nie gematerialiseer nie, en hierdie projekte sal eers in die 2008/2009 finansiële jaar afgehandel word. Nalating om die Table View PS te voltooi, het sekere probleme aan die begin van die nuwe jaar tot gevolg gehad, en vier (4) tydelike mobiele klaskamers moes gevolglik tot stand gebring word.

Kapitaalwerke	Getal projekte voltooi		Skole
	Sekondêre skole	3 van 4	<p>Khayelitsha No. 1 SS, Khayelitsha No. 2 SS en Khayelitsha No. 3 SS is gedurende die derde kwartaal voltooi.</p> <p>Bloekombos SS en Wellington SS word tans opgerig. Die voltooiing van Khayamandi SS het nie gematerialiseer nie, en hierdie projek sal in die loop van die 2008/9 finansiële jaar afgehandel word.</p>
Onderrigkamers as deel van elke nuwe skool of as afsonder-like projekte	Primêre skole	<p>183 van 238 (238 het tot 282 klaskamers gestyg)</p> <p>56 van die voorgenome 294 klaskamers wat in 2007/08 voltooi moes word, is in 2006/07 voltooi</p>	<p>Heinzpark PS (30), Vredendal PS (23), Kenmere PS (1), Slangrivier PS (1) en Melkhoufontein PS (1) is almal gedurende die 2006/07 finansiële jaar voltooi (56).</p> <p>Oranjekloof PS (SBL)(4) en Kranshoek PS (SBL)(1) is gedurende die eerste kwartaal van 2007/8 voltooi (5).</p> <p>Rosmead PS (2), Denneoord PS (SBL) (4), Stratford PS (SBL) (1), Trevor Manuel PS (SBL) (1), Leyden PS (SBL) (1) en ACJ Phakade PS (SBL) (1) is gedurende die tweede kwartaal voltooi (10).</p> <p>Smutsville PS (15), Khayelitsha PS No 1 (32), Khayelitsha PS No 2, (32), Delft N2 Gateway PS (32), Sigcawu PS (16), Tyholorha PS (SBL) (1) en Masonwabe PS (SBL) (2) is gedurende die derde kwartaal voltooi (130).</p> <p>Marconi Beam PS (SBL) (1), Rainbow PS (SBL) (1), Umnqophiso PS (SBL) (1), Vredenburg PS (SBL) (1), Vuselela PS (SBL) (1), Rondeheuvel PS (SBL) (5), Hoofweg PS (SBL) (1), Isiphiwo PS (SBL) (1), Willemsvallei PS (SBL) (1) (baksteen), Touwsranten PS (SBL) (2), Milkwood PS (SBL) (1) (baksteen), Bonnievale PS (SBL) (2), Die Bron PS (SBL) (2), Weltevrede (Rawsonville) PS (SBL) (1), Weltevrede (Barrydale) PS (SBL) (1), Glen Elgin PS (1) (SBL) en Waboomsheuvel PS (SBL) (1) (baksteen) is almal gedurende die vierde kwartaal voltooi (24).</p> <p>Projekte wat ook gedurende die vierde kwartaal voltooi is, sluit in: Silukhanyo PS (SBL) (5), Blackheath PS (SBL) (3), Citrusdal PS (SBL) (2) en Hlengisa PS (SBL) (4) (14)</p> <p>Die voltooiing van die volgende klaskamers het nie gedurende die 2007/8 finansiële jaar gematerialiseer nie en sal slegs in die loop van die 2008/9 finansiële jaar voltooi word:</p> <p>Samora Marchel PS (30), Table View PS (30), Dalebuhle PS (19), Kuyasa PS (16), Enkululekweni PS (SBL) (1) (word deel van 'n groter baksteenprojek) en Nomsa Mapongwana PS (SBL) (1) (99)</p> <p>Die Denneoord PS (SBL) (1) projek is gekanselleer en die fondse is bygevoeg by die fondse om 4 klaskamers te bou (sien hierbo). Dieselfde het met die MM Mateza PS (SBL) projek gebeur (1),</p>

Kapitaalwerke	Getal projekte afgehandel	Skole
	Sekondêre skole 183 van 201(201 later verander na 222 klaskamers)	<p>Percy Mdala SS (SBL) (4), Masibambisani SS (6) en Langeberg SS (SBL) (4) is gedurende die eerste kwartaal van 2007/08 voltooi (14).</p> <p>Wellington SS (SBL) 7), Heideveld SS (SBL) (1), Vredenburg SS (SBL) (1), Thandukhulu SS (SBL) (3), Esangweni SS (SBL) (1) en Umyezo Wama Apile SS (SBL) (2) is gedurende die tweede kwartaal voltooi(15).</p> <p>Khayelitsha No 1 SS (39), Khayelitsha No 2 SS (38), Khayelitsha No 3 SS (38), Diazville SS (SBL) (4), Langeberg SS (SBL) (4), Masakheke GS (SBL) (6), Murraysburg SS (SBL) (1) , Sinenjongo SS (SBL) (2) en Khanyolwethu SS (SBL) (1) is gedurende die derde termyn voltooi (133).</p> <p>Die volgende klaskamers is gedurende die vierde kwartaal voltooi: Montagu SS (5), Eersterivier SS (1), Barrydale SS (1), Hexvallei SS (SBL) (1), Bloekombos SS (SBL) (4) Sinenjonga (SBL) (3) en Wellington SS (SBL) (6) (21).</p> <p>Die voltooiing van klaskamers by Khayamandi SS (35), Bonteheuwel SS (SBL) (2) en Kylemore SS (SBL) (2) (39) het nie gedurende 2007/8 gematerialiseer nie en sal slegs gedurende 2008/9 voltooi word.</p> <p>Toestemming is verleen dat die klaskamerprojek by Iqhayiya SS (4) vereers kan oorstaan en dat die fondse vir die opgraderingsprojek by die skool gebruik kan word.</p>
Verskuiwing van mobiele klaskamers	Primêre skole 27 klaskamers is reeds gedurende 2006/7 verskuif 15 nuwe klaskamers is geïdentifiseer, waarvan slegs 6 voltooi is onderwyl die verskuiwing van 2 klaskamers nou eers plaasvind	<p>Sir Lowrey's Pass PS (SBL) (3) en Vuyani PS (SBL) (2) is reeds gedurende die 2006/07 finansiële jaar voltooi (5).</p> <p>Twee-en-twintig klaskamers is reeds gedurende 2007/8 aan Bloekombos PS (22) toegewys.</p> <p>Vyf mobiele klaskamers is vanaf Sinthemba PS verskuif en drie is by Sithembele Matiso PS en twee by Khayamandi PS hervestig (5).</p> <p>Tans word die evaluering van die toestand van 2 mobiele eenhede by Montagu SS, 2 by Masakheke en 2 by Uitnood PS onderneem om die geldigheid van die verskuiwing van hierdie klaskamers te bepaal (6).</p> <p>Twee klaskamers by Ysterplaat PS gaan verwyder en afgeskryf word (3).</p> <p>Die een by Vuselele PS wat afgeskryf sou word, is herstel en word gebruik (1).</p> <p>Na evaluering van die toestand van die 2 klaskamers by Montagu SS is daar besluit om dit na Ashbury PS in Montagu te verskuif. Verskuiwing vind tans plaas.</p> <p>Die verskuiwing van 'n mobiele kombuisenheid het nie gematerialiseer nie.</p> <p>Hierdie prestasiemaatstaf is slegs 'n raaiskating totdat klaskamers vir verskuiwing beskikbaar word.</p>

Kapitaalwerke	Getal projekte afgehandel		Skole
Forums	Primêre skole	1 van 2	Die konstruksie van die forum by Turfhall PS is in die derde kwartaal afgehandel. Die forum by Mzamomtsha PS sal slegs in die 2008/9 finansiële jaar afgehandel word.
	Sekondêre skole	12 van 12 forumprojekte het vanaf 8 tot 12 projekte toegeneem	Die forums by Matthew Goniwe SS (SBL) en Guguletu GS (SBL) is gedurende die eerste kwartaal afgehandel. Forums by Ravensmead SS, Vusisiswe SS, Paulus Joubert SS en Rocklands SS (SBL) is gedurende die tweede kwartaal voltooi. By Mondale SS en in Knysna is forums gedurende die derde kwartaal voltooi. Forums by Sarepta SS (SBL), Scottsville SS (SBL), Mountview SS (SBL) en Phoenix SS (SBL) is gedurende die vierde kwartaal voltooi.
Toilette	Primêre skole	181 van 228 (tot 267 gestyg) Oorspronklik moes 279 WK's gedurende 2007/2008 voltooi word. Hierdie totaal moet met 51 WK's verminder word.	Die ablusiefasiliteite by Vredendal PS (17) en Heinzpark PS (34) is gedurende 2006/07 voltooi en moet van die 2007/08-syfers afgetrek word (51). Die toiletfasiliteite by Smutsville PS (18), Table View PS (34), Khayelitsha PS No. 1 (34), Khayelitsha PS No. 2 (34), Delft N2 Gateway PS (34) en Rheenendal PS (18) is gedurende die derde kwartaal voltooi (172). Die Buffelsnek PS (5) WK-opgradering as 'n kapitaalprojek is gekanselleer aangesien die toilette reeds met instandhoudingsfondse opgegradeer is (5). Die toiletfasiliteite by Samora Marchel PS (34), Table View PS (34) en Dalebuhle PS (17) is steeds in aanbou (85). 'n Gebrek aan beskikbaarheid by die Table View PS het genoodskap dat die WKOD reëlings tref vir die voorsiening van 4 WK's.
	Sekondêre skole	96 van 123 Oorspronklik moes 150 WK's gedurende 2007/2008 voltooi word. Hierdie getal moet met 27 WK's verminder word.	Die ablusiefasiliteite by Inkwenkwezi SS (27) is in 2006/07 voltooi (27). Die Schoonspruit SS (SBL) (15 WK's)-projek is gedurende die tweede termyn voltooi (15). Die fasiliteite by Khayelitsha No. 1 SS (27), Khayelitsha No. 2 SS (27) en Khayelitsha No. 3 SS (27) is gedurende die derde kwartaal voltooi (81). Die fasiliteite by Khayamandi SS (27) is nog in aanbou (27).
Opgraderingsprojekte	Primêre skole	1 van 1	Die administratiewe fasiliteit by Thembani PS is gedurende die tweede kwartaal voltooi.
	Sekondêre skole	3 van 4	Die administratiewe fasiliteit by Esselenpark SS is gedurende die tweede kwartaal voltooi en die Oaklands SS-administrasieblok gedurende die vierde kwartaal. Die administratiewe fasiliteit by Thandokhulu SS is nog in aanbou. Die eerste fase van die vervanging van die opslaanklaskamers met permanente klaskamers by Suid-Skiereiland SS is gedurende die tweede kwartaal afgehandel en die tweede fase is tans in aanbou.
	Spesiale skole	2 van 2	Die oprigting van die Siviwe-vaardigheidskool en Mitchells Plein-vaardigheidskool is gedurende die vierde kwartaal afgehandel. Eskom se opgradering van elektrisiteitsvoorsiening aan hierdie fasiliteite en Stad Kaapstad se koppeling van die riolering is nog steeds nie gedoen nie.

12.1.2 Instandhoudingsprojekte gedurende 2007/08 onderneem

Getal projekte	Begroting vir 2007/08 R'000	Beraamde Finale Koste R'000
640	37,086	37,325

*n aanduidende getal projekte

Vordering gemaak met die uitwissing van die instandhoudingsagterstand gedurende die oorsigjaar

Die beraamde koste om alle bestaande skoolgeboue in die Wes-Kaap te vervang, beloop R15,053 miljard. Volgens die Staatsdienskode moet 1,5% van 'n gebou se vervangingswaarde jaarliks vir die instandhouding daarvan beskikbaar gestel word. Daar moet dus jaarliks vir 'n bedrag van R180 miljoen, voor eskalاسie, begroot word om onderwysgeboue in die Wes-Kaap in stand te hou.

Die instandhoudingsbegroting vir 2007/08 was R37,086 miljoen. Hierdie bedrag verteenwoordig slegs 12,31% van wat werklik benodig word om die WKOD-skoolgeboue in stand te hou. Teen hierdie koers neem die instandhoudingsagterstand toe.

Uitgebreide Openbarewerke-program (UOWP)

Die Instandhoudingsprogram vir Geboufasiliteite (IPGF) is by 480 skole geïmplementeer. Aktiwiteite verwant hieraan sluit in die skoonmaak van persele; sny van gras; diepreiniging van toilette; verskaffing van opleiding, toerusting en hulpbronne aan IPGF-werkers; skoonmaak van klaskamers en skoonmaak van geute.

Tot op hede, is werk vir 5 103 mense geskep, waarvan 202 manlike jeugdige, 484 vroulike jeugdige, 995 mans en 3 422 vroue is.

12.2 Batebestuur

Onroerende bates

Die WKOD gebruik die Onderwysbestuursinligtingstelsel (OBIS) en die Inligtingstelsel vir Skole se Register van Behoeftes (ISRB) wat voldoende is om onroerende bates te bestuur.

Belangrike roerende bates

Hoofkantoor en OBOS'e (insluitend kantore gekoppel aan OBOS'e)

Ten opsigte van roerende bates het die WKOD 'n batebestuurseenheid daargestel. Hierdie eenheid is een van die pilare van die Voorsieningskanaaleenheid.

Alle meubels en toerusting wat deur Hoofkantoor en die Distrikskantore benodig is, is vanaf Hoofkantoor aangekoop en is op 'n inventaris van roerende bates vasgelê ooreenkomstig die vereistes wat deur die Nasionale Tesourie voorgeskryf word. 'n Jaarlikse oudit van roerende bates (November) en 'n voorraadopname (Februarie/Maart) is uitgevoer met die hulp van 'n privaatkontraakteur wat spesiaal vir hierdie doel aangestel is.

Die volgende maatreëls is getref om data-integriteit te verseker ter ondersteuning van 'n doeltreffende bateregister wat rekeningkundige standaarde handhaaf en 'n doeltreffende, doelmatige en akkurate rekonsiliasie van inligting verseker:

- Jaarlikse voorraadopname deur die Departement uitgevoer soos voorgeskryf in die Tesourieregulasies.
- 'n Halfjaarlikse voorraadopname vind ook tans plaas gegewe die getal items.
- Inventarise is deur die verantwoordelike amptenare bekragtig en deur die Verantwoordelikebe-stuurders gesertifiseer.
- Omsendskrywes is ooreenkomstig hoofstuk 10 van die Tesourieregulasies uitgereik.
- Verkrygingsprosedures vir bates is in die Rekenpligtige Beampte se Stelsel uiteengesit.
- 'n Rekonsiliasie van aankope op LOGIS en aan besteding op BRS is elke maand gedoen.
- Die bateregister bevat al die inligting wat kragtens Tesourieregulasies vereis word.

Die meganismes wat ingestel is om te verseker dat 'n doeltreffende stelsel in plek gestel word vir die identifisering, beveiliging en monitering van asook rekordhouding oor roerende bates sien as volg daaruit:

- Alle bates is van staafkodes voorsien, as "RSA" gemerk en in inventarisse aangeteken.
- Alle bates is in die roerendebateregister aangeteken in al die batekategorieë wat deur die Tesourie aangedui is en is van eenmalige nommers (staafkodes) voorsien.
- Verantwoordelikebestuurders is verantwoordelik vir die beveiliging van hul bates.
- Alle roerende bates is per kostesentrum en plek op 'n inventaris vasgelê. Inventarisse is deur die kostesentrumbestuurder as korrek gesertifiseer en word duidelik sigbaar by elke plek vertoon.

Skole

Daar is besluit om kragtens bestaande Tesourieriglyne oordragbetalings aan skole te doen sodat skole hul eie toerusting vanaf gekontrakteerde verskaffers kan aankoop. Alle aankope deur skole is van die LOGIS-bateregister verwyder aangesien hierdie aankope, kragtens die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996), as skole se inventarisitems geag word. Skole moet dus oor hierdie inventarisitems in hul finansiële jaarstate verslag doen. Die LOGIS-bateregister weerspieël die inventarisse vir die WKOD se Hoofkantoor asook dié van die OBOS'e en hul onderskeie dienspunte.

Planne rakende roerende bates, soos motorvoertuie

Die Provinsiale Departement van Vervoer en Werke (Staatsmotorvervoer) bestuur die voorsiening, onttrekking en vervanging van ou en/of beskadigde staatsvoertuie (GG). Dié departement sien ook om na die lisensiëring, instandhouding en hervulling van hierdie voertuie asook die byhou van 'n bateregister op die *Fleetman*-stelsel. Voorts formuleer hierdie departement provinsiale beleid rakende die gebruik van GG-voertuie.

Die WKOD verseker dat provinsiale beleid nagevolg word. Dit hou ook 'n register in stand van voertuie wat deur die WKOD gebruik word, moniteer voertuiggebruik by wyse van logblaaie en sien toe dat voertuie padwaardig is en behoorlik in stand gehou word met behulp van 'n opvolgstelsel.

Die bestaande vloot voldoen tans aan WKOD se behoeftes.

Maatreëls wat getref is om te verseker die Departement se bateregister op datum is

Jaarlikse voorraadopnames word uitgevoer om te verseker dat die WKOD se bateregister op datum bly. Die fisiese verifikasie van bates is met behulp van tydelike personeel deur die Batebestuurafdeling uitgevoer.

13. Koördinerings, samewerking en planne vir uitbesteding

13.1 Interdepartementele koppelings

Die WKOD is die hoofdepartement verantwoordelik vir die ontwikkeling, implementering en monitering van die provinsie se MKOS. Die omvang van hierdie taak noodsaak egter dat alle staatsdepartemente op provinsiale en plaaslike regeringsvlak die implementering van hierdie strategie ondersteun en daartoe bydra. Sleuteldepartemente sluit die Departemente van Gesondheid, Maatskaplike Ontwikkeling en Gemeenskapsveiligheid asook Vervoer en Openbare Werke in. Hierby vervul sosiale vennote soos die georganiseerde handel en arbeid asook die burgerlike samelewing by monde van die Provinsiale Ontwikkelingsraad 'n allerbelangrike rol in die vorming en implementering van MKOS.

Ten opsigte van onderwysbeleid, word daar gereeld met die nasionale Departement van Onderwys vergader en aan besprekings van forums soos die ROM en die Komitee vir Onderwys hoofde (HODKOM) en sy subkomitees deelgeneem.

Daar is ook gereeld met susterdepartemente beraadslaag oor intersektorale samewerking, veral met die Departement van Gesondheid (MIV-vigs en lewensvaardighede, gesondheid en welstand in skole, vroeë identifikasie en skoolgesondheidsdienste), Gemeenskapsveiligheid (Veiligeskole-projek en Leerderondersteuningbeampte-projek om skoolversuim en jeugoordredings te verminder), die Premier (Kantoor vir die Status van Gestremde Persone – Provinsiaal Geïntegreerde Gestremdheidsstrategie), Ekonomiese Ontwikkeling en Toerisme (Fees van die Leergierige Kaap en ekonomiese groeisektore) en Vervoer en Openbare Werke (kapitaalprojekte en instandhouding). Kwartaallike vergaderings word met die koördinerende komitee vir die Geïntegreerde Gediensdegrondprojek (GGGP) gehou vir die voorsiening van skoolgeboue in voorheen benadeelde gebiede. Besprekings met susterdepartemente oor geïntegreerde holistiese ontwikkeling vind ook op 'n gereelde grondslag plaas. Tesame met provinsiale en plaaslike regeringsdepartemente is 'n Geïntegreerde Provinsiale Strategiese Plan vir MIV en vigs 2007-2011 ontwikkel wat reeds deur die Provinsiale Vigsraad bekragtig is.

Die VOOO-subdirekoraat van die WKOD is by vele vennootskappe met ander provinsiale departemente betrokke. Deur hierdie vennootskappe word daar aan werknemers van provinsiale departemente die geleentheid gebied om 'n AOS te verwerf. Die lewering van VOOO aan werknemers van provinsiale regeringsdepartemente is in plek. Vennootskappe word op

provinsiale en sentrumvlak aangegaan. Hierdie riglyne sluit, onder andere, fases in die implementering van vennootskappe, rolle en verantwoordelikhede van die betrokkenes, koste en kostedrywers in. Tien provinsiale departemente asook die nasionale Departemente van Waterwese en Korrektiewe Dienste maak deel van hierdie vennootskappe uit. Om die vennootskappe te formaliseer, is aktes van verstandhouding (AVV's) ontwikkel.

13.2 Koppelings met plaaslike regering

Die WKOD werk saam met Stad Kaapstad ten opsigte van die Stedelike Vernuwingsprogram (SVP) en die Sentrale Karoo-munisipaliteit rakende die Geïntegreerde Volhoubare Landelike Ontwikkelingsprogram (GVLOP). Die doel van beide programme is om medewerkend en geïntegreerd saam met ander departemente en regerings daaraan te werk om armoede te verlig deur die vaardighede van werklose mense te ontwikkel.

13.3 Openbare entiteite

Die WKOD is tans vir geen openbare entiteite verantwoordelik nie.

13.4 Openbare, private vennootskappe, uitbesteding, ens.

Alhoewel die WKOD geen volkome openbare-privaat vennootskappe het nie, het die departement 'n aantal intervensies en projekte bekendgestel in 'n poging om verskeie aspekte van gehalte-onderwys in skole onder die loep te neem. Hierdie projekte en intervensies word of regstreeks deur die WKOD (deur die OBOS'e) of deur verskeie onderwys-nieregeringsorganisasies (NRO's) bestuur. Hierdie vennootskappe is hoofsaaklik dwarsliggend (binne die WKOD) en/of multisekoraal van aard, bestaan om psigososiale en ekonomiese kwessies die hoof te bied wat, tensy daar doeltreffend werk van gemaak word, die voorsiening van gehalte-onderwys in skole sal ondermyn, en is voorts daargestel om die poel van beskikbare fondse te vergroot en tegelyk verlaagde finansiële investering deur die WKOD te verseker.

Die Wêreldfonds vir Vigs ondersteun deur die Departement van Gesondheid 'n nougesette MIV-vigs-portuuronderrigingsinisiatief in 94 sekondêre skole. 'n Verdere 42 skole implementeer ook hierdie program met behulp van ander befondsing. Daar is ook 'n getal laevlak-medewerkingsvennootskappe binne die WKOD se MIV-vigsprogram.

Die WKOD werk saam met ses private ontwikkelaars aan die ontwikkeling van stelsels vir gebruik in die Skooladministrasie- en-bestuurstelsel-projek.

Die WKOD het ook saam met PETROSA gewerk. Hulle het 'n R12 miljoen-gebou vir Rietvlei Primêre Skool by Mosselbaai voltooi en het al vier voormalige DOO-skole in Mosselbaai ten volle toegegerus met uiters moderne rekenaar- en wetenskaplaboratoriums.

'n Akte van Verstandhouding is tussen PETROSA en die Wes-Kaapse Departement van Onderwys onderteken waarin voorsiening gemaak word vir die besteding van 'n donasie van R15 miljoen vir die oprigting van 'n nuwe primêre skool in Vredenburg.

Tans is die beplanning vir die nuwe skool afgehandel en die projek is geadverteer.

Garden Cities Edms. Bpk. beplan en bestuur die bou van skoolsale. Die bou van hierdie sale by Matthew Goniwe SS (Khayelitsha), Intshukumu Komprehensiewe Skool (Guguletu), Knysna SS (Knysna), Rocklands SS (Mitchells Plein), Sarepta SS (Kuilrivier), Scottsville SS (Kraaifontein), Phoenix SS (Manenberg) en Mountview SS (Hanoverpark) is gedurende 2007/8 afgehandel. Tans is die saal by Mzamomtsha PS nog in aanbou.

Handelskamer: Tegnopreneur-kompetisie vir Graad 10's

SANTAM: Befonds beste praktyke vir Ekonomiese en Bestuurswetenskappe

SANLAM: Ontwikkeling van 'n holistiese MIV-vigs kurrikulumgebaseerde program

Kaapstad *Holocaust Centre*: Om die Geskiedenis en Onself in die Oë te Kyk (Graad 9 tot 12)

13.5 Donateurbefondsing

Die WKOD het geen donateursfondse gedurende die 2007/2008 finansiële jaar ontvang nie.

Opsomming: Nasionale Prestasiemaatstawwe			
Program / Subprogram / Prestasiemaatstawwe	Bepaalde Beraamde Teiken 2007/08	Werklik Behaalde Teiken 2007/08	Verskil tussen Beraamde en Werklike Prestasie
KWARTAALLIKSE UITSETTE			
Program 1: Administrasie			
Getal skole wat die Skooladministrasie-en-bestuurstelsel implementeer	1450	1 452	2
Getal skole wat elektronies deur die Departement gekontak kan word	1440	1 427	-25
Program 2: Openbare Gewone Skole			
Getal leerderdae deur die voedingsprogram gedek	34,680 000	39 681 400	5 001 400
Getal openbare gewone skole met watertoevoer	1,450	1 452	2
Getal skole met 'n toereikende getal funksionele toilette	164	750	586
Getal leerders wat voordeel trek uit leerdervoer	46,900	44 495	-2 405
Program 3: Onafhanklike Skoolsubsidies			
Getal befondsde onafhanklike skole vir moniteringsdoeleindes besoek	44	61	17
JAARLIKSE UITSETTE			
Provinsiale Onderwyssektor			
Getal kinders van verpligte skoolgaande ouderdom wat skole bywoon	620 714	605 622	-15 092
Getal jeugdige bo verpligte skoolgaande ouderdom wat skole en ander opvoedkundige instellings bywoon	215 916	199 278	-16 638
Openbare besteding aan die armste leerders as 'n persentasie van openbare besteding aan die mins arm leerders	102.9%	106.8%	3.9%
Jare inset per VOOS-gekwalifiseerde	-	-	-
Gemiddelde hoogste skoolgraad deur volwassenes in populasie behaal	Graad 10	Graad 9.4	0.6 van 'n graad
Geletterdheidskoers onder volwassenes	95.3%	95.6%	0.3%
Program 1: Administrasie			
Getal swart vroue in senior bestuursposte	8	15	7
Persentasie van huidige besteding aan nie-personeelitems bestee	21.1%	22.2%	1.1%
Program 2: Openbare Gewoneskoolonderwys			
Getal leerders in openbare gewone skole met spesiale behoeftes	Geen teiken gestel nie	13 646	-
Getal gewone openbare skole met elektrisiteit	1 450	1 452	2
Besteding aan instandhouding as 'n persentasie van die waarde van skoolinfrastruktuur	0.2%	0.2%	0%
Getal skole met meer as 40 leerders per klas	0	0	0
Getal nie-Artikel 21-skole waar alle LOOM en ander vereiste materiaal teen die eerste dag van die skooljaar afgelewer is	450	456	6
Getal skole met Artikel 21-status	1 000	996	-4
Getal werkdae verloor weens opvoederafwesigheid in openbare gewone skole	336 647	295 462	41 185
Getal leerderdae verloor weens leerderafwesigheid in openbare gewone skole	-	-	-

Opsomming: Nasionale Prestasiemaatstawwe			
Program / Subprogram / Prestasiemaatstawwe	Bepaalde Beraamde Teiken 2007/08	Werklik Behaalde Teiken 2007/08	Verskil tussen Beraamde en Werklike Prestasie
JAARLIKSE UITSETTE			
2.1 Openbare primêre skole			
Herhalingskoers in graad 1 tot 7	Geen teiken gestel nie	8.5%	-
Getal leerders in graad 3 wat aanvaarbare uitkomst in Syfervaardigheid en Geletterdheid behaal	Toetsing vind slegs elke 2de jaar plaas		
Getal leerders in graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in Wiskunde, Geletterdheid en Natuurwetenskappe behaal	Geletterdheid: 39 533 Syfervaardigheid: 25 692	Geletterdheid: 32 191 Syfervaardigheid: 10 060	Geletterdheid: 7 342 Syfervaardigheid: 15 632
2.2 Openbare Sekondêre skole			
Getal dogters wat Wiskunde en Wetenskap in graad 10 tot 12 neem	Geen teiken gestel nie	22 441	-
Herhalingskoers in graad 8 tot 12	Geen teiken gestel nie	20.9%	-
Slaagkoers in graad 12-eksamens	39.5%	39.1%	-0.4%
Slaagkoers in graad 12 vir Wiskunde en Wetenskap	11.1%	9.5%	-1.6%
Getal leerders in graad 9 wat aanvaarbare opvoedkundige uitkomst in alle leerareas behaal	60 589	54 693	-5 896
Program 4: Openbare Spesiale-skoolonderwys			
Getal kinders met spesiale behoeftes van verpligte skoolgaande ouderdom nie by opvoedkundige instellings ingeskryf nie	1 045	1 044	-1
Program 5: Verdere Onderwys en Opleiding			
Getal VOO-studente relatief tot jeugdige in die provinsie	1:4	1:50	1:46
Getal vroulike studente wat hulle op tegniese terreine bevind	8 653	2 321	-6 332
VOO-kolleges se deursetkoers	81.7%	70%	-11.7%
Getal leerders wat deur VOO-kolleges in leerskappe uitgeplaas is	Geen teiken gestel nie	4 500	-
Program 6: Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes			
Getal BOOV-leerders relatief tot volwassenes in die provinsie	1:70	1:2186	1:2116
Program 7: Vroeëkindertwikkeling			
Getal leerders in openbaar befondsde graad R	72 102	58 702	-13 400

BYLAAG A: PRESTASIEMAATSTAWWE – 2007/08

► PM001: Persentasie kinders van verpligte skoolgaande ouderdom wat skole bywoon

Dit is die persentasie van die kinders van verpligte skoolgaande ouderdom in die provinsie wat enige skool of opvoedkundige instelling bywoon. Hierdie prestasiemaatstaf dui aan hoe doeltreffend daar aan kinders se reg tot onderwys, soos uitgedruk in die Grondwet, voldoen word en die mate waartoe daar aan die bepalings van die Suid-Afrikaanse Skolewet verwysend na verpligte skoolgaande ouderdom voldoen word.

Bron:

Vir nie-sensusjare word die *StatsSA* Algemene Huishoudelike Opnamedata (AHO) van toepassing op die jaar ter sprake as beide die teller en die noemer gebruik.

► PM002: Persentasie jeugdiges bo verpligte skoolgaande ouderdom wat skole en ander opvoedkundige instellings bywoon

Dit is soortgelyk aan PM001, behalwe dat hierdie prestasiemaatstaf na ouer kinders verwys. Hierdie is die persentasie van die bevolking in die provinsie in die ouderdomsgroep 15 tot 17 wat enige skool of ander opvoedkundige instelling bywoon. Dit wys hoe suksesvol die regering en die land onderrig en ander onderwys ná die basiese onderwysvlak voorsien. Alhoewel die Grondwet onderwys vir hierdie ouderdomsgroep nie as 'n basiese reg beskou nie, verplig dit die regering om verdere onderwys progressief beskikbaar en toeganklik vir ons jeugdiges te maak.

Bron:

Vir nie-sensusjare word die *StatsSA* Algemene Huishoudelike Opnamedata (AHO) van toepassing op die jaar ter sprake as beide die teller en die noemer gebruik.

► PM003: Openbare besteding aan die armste leerders as 'n persentasie van openbare besteding aan die mins arm leerders

Dit is die regering se besteding aan die armste een-vyfde kinders en leerders as 'n persentasie van die regering se besteding aan die een vyfde wat die minste arm is. Gedurende die laaste jare van apartheid was die persentasie in die omgewing van 20%. Dit is die regering se oogmerk om hierdie persentasie tot meer as 100% vir alle provinsies te verhoog. Daar is baie faktore wat hierdie persentasie op en af laat fluktueer: die pro-arm-posvoorsiening- en -skooltoewysingsbeleid van die regering; die regering se skoolbouprogramme (stoot die persentasie op); getal arm kinders wat nie skool gaan nie (en daarom geen onderwysbefondsing ontvang nie); probleme wat ondervind word om onderwysers na landelike gebiede te lok (hierdie faktore druk die persentasie af).

Bron:

Inskrywingsyfers vir leerders in openbare gewone skole in kwintiel 1- of kwintiel 5-skole word uit OBIS-inskrywingsyfers verkry soos bereken uit die Jaarlikse Skoolopname (JSO).

► PM004: Jare inset per VOOS-graduant

Hierdie is die getal jare van skoolopleiding waarin die regering belê om elke graad 12- of gelykwaardige graduant te produseer. Omdat leerders herhaal en omdat leerders die skoolstelsel voor die einde van graad 12 verlaat, is die getal jare altyd groter as 12. Deur egter die getal jare so laag as moontlik te hou, kan die regering meer onderwys van 'n beter gehalte aan meer mense bied.

Bron:

Provinsies kan nie tans hierdie PM bereken nie aangesien akkurate databronne nie beskikbaar is nie.

► PM005: Gemiddelde hoogste skoolgraad deur volwassenes in die populاسie behaal

Die maksimum moontlike waarde vir hierdie prestasiemaatstaf is 12. Dit sou die geval wees indien alle volwassenes in die populاسie graad 12 voltooi het. Namate ons samelewing meer opgevoed raak, behoort die waarde vir hierdie prestasiemaatstaf toe te neem. Ons moet egter redelik trapsgewyse stygings te wagte wees aangesien dit baie jare van skoolopleiding en BOOV neem om die algemene vlakke van onderwys oor die hele volwassenebevolking te verander.

Bron:

Vir nie-sensusjare word die data vir die teller en die noemer op monsterdata gebaseer wat uit die *StatsSA* huishoudelike data afgelei is.

► **PM006: Volwassene-geletterheidskoers**

Hierdie is die persentasie volwassenes wat in staat is om te lees en skryf, minstens op 'n basiese vlak. Ons Grondwet waarborg die reg tot basiese onderwys vir alle volwassenes wat in die verlede hiervan ontnem is. Vir menseregteredes, maar ook vir ekonomiese ontwikkelingsredes, is hierdie 'n belangrike prestasiemaatstaf vir die regering. Ons oogmerk behoort 'n volwassene-geletterheidskoers van 100% te wees.

Bron:

Vir nie-sensusjare word die data gegrond op monsterverdata wat uit *StatsSA* huishoudelike opnames afgelei is of op bevolkingskattings soos deur die DvO voorsien.

► **PM101: Persentasie skole wat die Skooladministrasie-en-bestuurstelsel implementeer**

Die Skooladministrasie-en-bestuurstelsel (SABS) is 'n nasionaal ontwerpte en gerekenariseerde stelsel wat skole in staat stel om hul leerder-, personeel-, fasiliteit- en finansiële inligting meer doeltreffend te organiseer en te gebruik. Hoe meer skole SABS gebruik, hoe beter die dienste wat ons van skole kan verwag.

Bron:

Alle skole het nie noodwendig SABS in plek nie, maar alle skole het SOBIS in plek. Die WKOD het toestemming van DvO ontvang om 'n koppeling tussen SOBIS en SABS te ontwikkel. Met behulp van Cel, is die dienste van 'n analis bekom om met die implementering van hierdie koppeling tussen SOBIS en SABS te begin. Die stelselanaliseringsfase is in die eerste kwartaal van 2007 afgehandel en daar behoort teen die einde van die 2007 akademiese jaar goeie vordering te wees met die ontwikkeling van die integrasie. Hierdie ontwikkeling sal die integrasie van SABS en SOBIS moontlik maak.

► **PM102: Persentasie skole wat elektronies deur die departement gekontak kan word**

E-pos help skole om vinnig met die Departement kontak te maak indien daar 'n probleem is wat die Departement se aandag verlang. Hierdie vorm van kommunikasie stel die Departement ook in staat om vinnig en teen 'n lae koste inligting oor beleidsveranderinge, deurlopende projekte en algemene omsendskrywes deur te gee. Dit is die regering se oogmerk om te verseker dat alle skole die voordele van e-konnektiwiteit geniet.

Bron:

Die JSO verskaf inligting rakende die getal skole wat e-pos vir administratiewe doeleindes gebruik.

► **PM103: Persentasie swart vroue in bestuursposisies**

Dit is die persentasie swart vroue in bestuursposisies. Alhoewel diensbillikheid heelwat gebiede dek, is swart vroue in bestuursposisies baie belangrik om die vordering toe te lig wat Provinsiale Onderwysdepartemente op die terrein van diensbillikheid maak.

Bron:

PERSAL

► **PM104: Persentasie van huidige besteding aan nie-personeelitems bestee**

Dit is die persentasie van onderwysbesteding, anders as besteding aan fisiese infrastruktuur (Nie-personeel, Nie-kapitaal), wat aan nie-personeelitems soos handboeke, skryfbehoeftes en leerdervoer bestee word.

Bron:

Provinsiale begrotingstate en jaarverslae.

► **PM201: Persentasie leerderdae deur voedingsprogram gedek**

Dit is die getal middagetes wat, deur die regering se voedingsprogram, by skole voorsien word, gedeel deur die leerderdae in 'n jaar ('n leerderdag is een leerder se bywoning op een dag). Hierdie persentasie gaan op wanneer die voedingsprogram meer leerders dek, of wanneer elke leerder meer middagetes in een jaar ontvang. Die maksimum moontlik is 100%. Ons kan verwag dat die persentasie hoër sal wees in daardie provinsies met die grootste vlakke van armoede.

Bron:

Die JSO bevat 'n vraag rakende die getal leerders wat ondersteuning onder die NSVP ontvang. Geen data word tans ingesamel oor die getal dae waarop hierdie ondersteuning aan elke skool gebied word nie, maar ander provinsiale databronne word hiervoor gebruik.

Skoolvoedingstatistiek word in die statistiese tabelle gespesifiseer en dui beide die getal leerders aan wat voordeel uit die program trek asook die gemiddelde getal dae wat deur hierdie voedingsondersteuning gedek word.

► **PM202: Persentasie leerders met spesiale behoeftes in openbare gewone skole**

Dit is die persentasie leerders in openbare gewone skole wat spesiale behoeftes het. Histories het sodanige leerders probleme ondervind om toegang tot openbare gewone skole te verkry. Daar moet egter in die lig van die regering se inklusiewe onderwysbeleid maatreëls getref word om toegang 'n realiteit vir gestremde leerders te maak.

Bron:

Tans kan hierdie PM nie bereken word nie aangesien akkurate databronne nie beskikbaar is nie. Daar word voorsien dat hierdie inligting in die toekoms deur SOBIS-voorleggings vanaf skole verkry sal word.

► **PM203: Persentasie openbare gewone skole met watertoevoer**

Dit is die persentasie van openbare gewone skole wat een of ander vorm van toegang tot skoon water geniet. Vir gesondheid- en ander redes is dit belangrik dat alle skole toegang tot skoon water op die persele moet hê.

Bron:

JSO-data wat op die jaar ter sprake van toepassing is.

► **PM204: Persentasie openbare gewone skole met elektrisiteit**

Dit is die persentasie openbare gewone skole met 'n elektrisiteitstoevoer. Elektrisiteit is 'n belangrike voorvereiste vir die ontplooiing van moderne tegnologie wat bestuur, onderrig en leer in skole kan opskerp.

Bron:

JSO-data wat op die jaar ter sprake van toepassing is.

► **PM205: Persentasie skole met 'n toereikende getal funksionele toilette**

Dit is die getal skole met minstens twee funksionele toilette vir elke klaskamer. Weens gesondheid- en skoolbywoningsredes is dit belangrik dat die skoolopleidingsstelsel nader aan hierdie minimumnorm vir alle skole beweeg.

Bron:

Die totale getal toilette en urinale asook die totale getal nie-funksionerende toilette en urinale is by die sanitasieseksie van die JSO ingesluit. Die totale getal klaskamers wat vir onderrig gebruik word of die totale getal leerders per skool word ook in die JSO weerspieël.

► **PM206: Besteding aan instandhouding as 'n persentasie van skoolinfrastruktuur se waarde**

Dit is belangrik dat bestaande geboue en toerusting in die skoolonderrigstelsel behoorlik in stand gehou word sodat hulle ten volle funksioneel is en die behoefte aan vervanging geminimaliseer word. Beleid bepaal dat jaarlikse besteding aan die instandhouding van fasiliteite minstens 1,5% van die totale waarde van daardie fasiliteite moet beloop.

Bron:

Syfers vir besteding aan instandhouding word deur POD's se finansiële departemente soos deur die Standaardtabel van Rekeninge (STVR) se rooster bepaal, en die kapitale batewaarde word vanuit die tersaaklike bateregister(s), soos deur die POD of die Provinsiale Departement van Openbare Werke bygehou, onttrek.

► **PM207: Persentasie skole met meer as 40 leerders per klas**

Dit is die persentasie skole met 'n leerder-opvoeder-verhouding groter as 40. Klasse wat baie groot is, is beslis nie bevorderlik vir onderrig en leer nie, en die oogmerk is om hierdie persentasie tot nul te verlaag.

Bron:

Beide leerdergetalle en opvoedergetalle word vanuit die JSO onttrek.

► **PM208: Persentasie nie-Artikel 21-skole waar alle LOOM en ander vereiste materiaal teen die eerste skooldag van die jaar afgelewer is**

Dit is die persentasie skole wat van die Departement afhanklik is vir die verkryging van handboeke en ander LSM's wat alle goedere wat hulle te wagte was ten laaste op die eerste dag van die skooljaar ontvang het.

Bron:

Aanvraagkettingbestuur hou die inligting rakende die lewering van handboeke in stand.

► **PM209: Persentasie skole met Artikel 21-status**

Dit is die persentasie skole waaraan ooreenkomstig artikel 21 van die Suid-Afrikaanse Skolewet sekere bestuursverantwoordelikhede toegeken is, insluitend finansiële bestuursverantwoordelikhede. (Dit hou geen verband met Artikel 21-maatskappye nie.) Dit is belangrik dat meer skole gerat sal word vir hierdie selfbestuur-status sodat skole meer doeltreffend op plaaslike druk kan reageer.

Bron:

Die Direkoraat Begrotingsbestuur beskik oor hierdie inligting.

► **PM210: Persentasie werkdae verloor weens opvoederafwesigheid by openbare gewone skole**

Hierdie prestasiemaatstaf neem enige afwesigheid van opvoeders vanaf skole, vir enige rede, in ag vir gevalle waar geen plaasvervangende opvoeder beskikbaar was nie. Om skole in staat te stel om behoorlik te funksioneer, is dit belangrik dat leerders nie sonder hul opvoeders moet wees nie. Die doel moet dus wees om hierdie prestasiemaatstaf so laag as moontlik te hou.

Bron:

PERSAL; bestaande inligtingsbronne rakende opvoederafwesigheid is egter nie geskik nie aangesien PERSAL geen inligting verskaf oor hoeveel opvoeders sonder plaasvervangers by 'n skool afwesig was nie.

► **PM211: Persentasie leerderdae verloor weens leerderafwesigheid in openbare gewone skole**

Hierdie prestasiemaatstaf is soortgelyk aan PM210 maak skenk oorweging aan leerders in stede van opvoeders. Enige afwesigheid vanaf die skool deur enige leerder behoort deur hierdie prestasiemaatstaf in berekening gebring te word.

Bron:

Die Departement het nie oor 'n bedryfstelsel beskik wat inligting oor verlore dae weens leerderafwesigheid kon verskaf nie. 'n Proses is nou in plek gestel om data in die toekoms by wyse van kwartaallikse voorleggings deur skole te bekom.

► **PM212: Die prestasieverhouding van die mins bevoorregte skool tot die mees bevoorregte skool ten opsigte van graad 3**

Dit is die gemiddeld van die punte wat deur graad 3-leerders in die armste skole behaal is vir lees en wiskunde relatief tot die gemiddeld vir die mins arme leerders, uitgedruk as 'n persentasie. Dit is nie net belangrik om hierdie nalatenskap van apartheid ten opsigte van ongelyke besteding aan leerders onder die loep te neem nie, maar dit is ook belangrik dat ongelykhede ten opsigte van leerderresultate verlaag word sodat leerders 'n gelyke kans op sukses in die lewe kan hê.

Bron:

Die resultate van die provinsiale toetsing van graad 3. Toetsing is in 2006 gedoen en word slegs elke tweede jaar gedoen; dit wil sê die volgende graad 3-toets sal in 2008 uitgevoer word.

► **PM213: Herhalingskoers in graad 1 tot 7**

Dit is die getal leerders wat hul huidige graad in graad 1 tot 7 herhaal, gedeel deur die getal leerders wat vir graad 1 tot 7 ingeskryf is. 'n Hoë herhalingskoers is beide duur en nadelig vir onderrig en leer. Dit is belangrik dat hierdie prestasiemaatstaf so laag as moontlik moet wees.

Bron:

Die WKOD het histories inligting oor herhalers as totale vanaf skole ingesamel drie maande nadat die volgende akademiese jaar 'n aanvang geneem het. Oudits wat by geselekteerde skole gedoen is, het egter aangedui dat hierdie inligting nie altyd akkuraat is nie. Die leerderopvolgstelsel is in 2006 geïmplementeer, en die 2006-skooljaar is as 'n proefjaar beskou om tandekryprobleme uit te sorteer. 'n Aanlyn-promosieproses in 2006 sowel as 'n Blits-aanlynproses in 2007 is suksesvol afgehandel. In die volgende verslag sal die departement in staat wees om verslag te doen oor herhalers in die provinsie sowel as leerders wat gedurende die 2007 akademiese jaar skool verlaat het.

► **PM214: Persentasie leerders in graad 3 wat aanvaarbare uitkomste in syfervaardigheid en geletterdheid behaal**

Hierdie prestasiemaatstaf word gegrond op dieselfde data as PM212. Dit dui op die persentasie van alle graad 3-leerders wat, as 'n gemiddeld, aanvaarbare uitkomste in syfervaardigheid en geletterdheid behaal.

Bron:

Die resultate van die provinsiale toetsing van graad 2. Toetsing het in 2006 plaasgevind en word slegs elke tweede jaar gedoen; dit wil sê die volgende graad 3-toets sal in 2008 plaasvind.

► **PM215: Persentasie leerders in graad 6 wat aanvaarbare uitkomst in wiskunde, geletterdheid en natuurwetenskappe behaal**

Hierdie prestasiemaatstaf dui op die persentasie van alle graad 6-leerders wat, as 'n gemiddeld, aanvaarbare uitkomst in syfervaardigheid, geletterdheid en natuurwetenskappe behaal.

Bron:

Die resultate van die provinsiale toetsing van graad 6. Toetsing het laas in 2007 plaasgevind en word slegs elke tweede jaar gedoen; dit wil sê die volgende graad 6-toets sal in 2009 uitgevoer word.

► **PM216: Persentasie dogters wat wiskunde en wetenskap in graad 10 tot 12 neem**

Dit is die persentasie dogters wat vir wiskunde en wetenskap in graad 10, 11 en 12 ingeskryf is. Histories is dogters onderverteenvoerdig in hierdie vakke; dus is verhoogde deelname hieraan 'n belangrike aanwyser dat daar nader aan 'n meer gender-gebalanseerde VOO-band beweeg word.

Bron:

Die Jaarlikse Skoolopname bevat inligting oor die getal manlike en vroulike leerders wat Wiskunde en Wetenskap in graad 10 – 12 neem en gee ook 'n aanduiding van die totale getal leerders in hierdie grade.

► **PM217: Die prestasieverhouding tussen die mins bevoorregte skole en die mees bevoorregte skole ten opsigte van die graad 12-slaagkoers**

Dit is die gemiddeld van graad 12-leerders in die armste skole se punte vir die Senior Sertifikaat relatief tot die gemiddeld vir die leerders wat die minste arm is, uitgedruk as 'n persentasie. Hierdie prestasiemaatstaf is dus soortgelyk aan PM209.

Bron:

Databasis vir Senior Sertifikaat-eksaminering.

► **PM218: Herhalingskoers in graad 8 tot 12**

Dit is dieselfde as vir PM213, behalwe dat hierdie prestasiemaatstaf oor graad 8 tot 12 handel.

Bron:

Die WKOD het histories inligting oor herhalers as totale vanaf skole ingesamel drie maande nadat die volgende akademiese jaar 'n aanvang geneem het. Oudits wat by geselekteerde skole gedoen is, het egter aangedui dat hierdie inligting nie altyd akkuraat is nie. Die leerderopvolgstelsel is in 2006 geïmplementeer, en die 2006-skooljaar is as 'n proefjaar beskou om tandekryprobleme uit te sorteer. 'n Aanlyn-promosieproses in 2006 sowel as 'n Blits-aanlynproses in 2007 is suksesvol afgehandel. In die volgende verslag sal die departement in staat wees om verslag te doen oor herhalers in die provinsie sowel as leerders wat gedurende die 2007 akademiese jaar skool verlaat het.

► **PM219: Slaagkoers in graad 12-eksaminering**

Dit is die totale getal Senior Sertifikaat-slaagsyfers vir 'n jaar gedeel deur die totale getal agtienjariges. Dit is nie dieselfde as die Matriekslaagkoers nie. Hierdie prestasiemaatstaf neem twee dinge in ag: Eerstens neem dit in ag hoeveel jeugdiges aan die eksaminering deelneem. Tweedens neem dit in ag hoeveel van hierdie jeugdiges wat die eksamen skryf ook die eksamen slaag.

Bron:

Die vorige jaar se verlag oor die senior sertifikaat-eksaminering. Die populasie van agtienjarige jeugdiges word bepaal vanuit die bevolkingsramings wat deur die DvO voorsien is.

► **PM220: Slaagkoers in graad 12 vir wiskunde en wetenskap**

Dit is die totale getal leerders wat in 'n jaar óf wiskunde óf wetenskap tydens die Senior Sertifikaat-eksaminering slaag, gedeel deur die getal agtienjarige leerders. Soos die algehele slaagkoers (sien PM219), gee hierdie prestasiemaatstaf 'n idee van hoeveel uitset die onderwysstelsel relatief tot die populasie behaal.

Bron:

Die databasis vir die Senior Sertifikaat-eksaminering bevat inligting oor die getal leerders wat die Senior Sertifikaat-eksaminering in Wetenskap of Wiskunde of albei geslaag het. Die DvO verskaf produksieramings rakende die getal agtienjariges in die Provinsie.

► **PM221: Persentasie leerders in graad 9 wat aanvaarbare opvoedkundige uitkomst in alle leerareas behaal**

Hierdie prestasiemaatstaf dui op die persentasie van alle graad 9-leerders wat, as 'n gemiddeld, aanvaarbare opvoedkundige uitkomst behaal.

Bron:

Graad 9-resultate.

► **PM301: Persentasie befondsde onafhanklike skole wat vir moniteringsdoeleindes besoek is**

Dit is die persentasie van onafhanklike skole wat 'n staatsubsidie ontvang en wat gedurende die jaar vir gehaltebeheerdoeleindes deur die Departement besoek is. Dit is belangrik dat die regering die gehalte van onderwys wat in onafhanklike skole aangebied word, moniteer – veral in daardie skole wat staatsubsidies ontvang – en dat die Departement sal optree wanneer daar nie aan minimumstandaarde voldoen word nie.

Bron:

Die Onderwysbestuur-en-Ontwikkelingsentrums.

► **PM401: Persentasie kinders met spesiale behoeftes van verpligte skoolgaande ouderdom nie by opvoedkundige instellings ingeskryf nie**

Dit is die persentasie gestremde kinders van verpligte skoolgaande ouderdom wat nie by enige opvoedkundige instelling ingeskryf is nie. Dit is belangrik dat die regering voldoende en geskikte toegang tot spesiale en openbare gewone skole vir hierdie leerders sal verskaf.; hierdie prestasiemaatstaf behoort 'n waarde van 0% te vertoon.

Bron:

Tersaaklike vrae vanuit die mees resente Algemene Huishoudelike Opname is gebruik.

► **PM501: Getal VOO-kollegestudente relatief tot jeugdige in die provinsie**

Dit is die getal VOO-kollegestudente, van alle ouderdomme, gedeel deur jeugdige in die ouderdomsgroep 16 tot 18. Alhoewel baie VOO-kollegestudente ouer as 18 mag wees, verskaf hierdie prestasiemaatstaf 'n duidelike aanduiding van hoe geslaagd VOO-kolleges uitreik na die jeug en die bevolking as geheel.

Bron:

Vir nie-sensusjare word populasiesyfers vanuit die mees resente Algemene Huishoudelike Opnames of populasieramings soos verskaf deur die DvO verkry. VOO-koppetellings word vanaf VOO-kolleges verkry.

► **PM502: Persentasie vroulike studente wat hulle op 'n tegniese terrein bevind**

Dit is die persentasie van alle vroulike VOO-kollegestudente wat vir ingenieurswese of 'n ander tegniese veld ingeskryf is. Histories is inskrywings van vroue in hierdie velde laag. In belang van gender-gelykheid moet hierdie situasie verbeter.

Bron:

Alhoewel kolleges se inskrywingsrekords alle nodige inligting vir die berekening van hierdie prestasiemaatstaf behoort te bevat, volg nóg die PoD's nóg die DvO 'n sistematiese benadering ten opsigte van die inwin van hierdie inligting. Tans word die data vir hierdie PM vanaf VOO-kolleges verkry.

► **PM503: VOO-kolleges se deursetkoers**

Dit is die getal studente wat die finale eksaminerings slaag, gedeel deur die totale getal studente wat op die VOO-kollegestelsel ingeskryf het met die voorneme om die eksaminerings te slaag.

Bron:

Tans is die insameling van tersaaklike data 'n baie komplekse proses, en kolleges sal in hierdie verband opgelei moet word. (Eenvoudig gestel, nie alle studente skryf een keer per jaar eksamen nie; gevolglik is daar geen databasis waarvolgens berekenings gedoen kan word nie. Voorts bestaan geen enkele eksamenowerheid nie – elke SOOO stel sy eie vereistes vir die assessering van die tersaaklike program.) Die data vir hierdie PM word tans vanaf VOO-kolleges verkry.

► **PM504: Persentasie leerders wat deur VOO-kolleges in leerderskappe uitgeplaas is**

Dit is die leerders in leerlingskappe wat hul opleiding deur VOO-kollege ontvang, as 'n persentasie van alle leerders wat leerderskappe in die provinsie deurloop. Hierdie prestasiemaatstaf dui op VOO-kolleges se vermoë om leerders vanuit die leerlingskapstelsel te lok.

Bron:

VOO-kolleges se rekordhouding oor leerlingskapaktiwiteite is nie omvattend nie bloot omdat hierdie kolleges se IT-stelsels nie vir hierdie tipe intervensie gerat is nie. Leerderskappe is nie die kern van VOO-kolleges se bedrywighede nie (hulle is self-befonds). Kolleges bedryf leerderskappe as afsonderlike sake-eenhede met wat hul eie personeelkorps (administratief, opvoedkundig, projekbestuur) in diens het. Die implementering van FETMIS – 'n leerderopvolgstelsel vir VOO-kolleges – sal in die toekoms hulp met die insameling van inligting in hierdie verband verleen.

► **PM601: Getal BOOV-leerders relatief tot volwassenes in die provinsie**

Dit is die getal studente wat by openbare BOOV-sentrums ingeskryf is, gedeel deur die totale getal volwassenes in die populasie. Hierdie persentasie gee 'n aanduiding van hoe omvattend BOOV in die provinsie aangebied word.

Bron:

Vir nie-sensusjare word populasiesyfers vir volwassenes verkry uit die Algemene Huishoudelike Opnames vir die jaar ter sprake soos voorsien deur die DvO.

► **PM701: Persentasie leerders in openbaar befondsde graad R**

Dit is die totale getal leerders in openbaar befondsde graad R (in openbare skole of gemeenskapsentrums) gedeel deur alle vyfjariges in die populasie. Alhoewel dit nie die regering se oogmerk is om 100% ten opsigte van hierdie prestasiemaatstaf te behaal nie (na verwagting woon sommige leerders private sentra by), is die beleidsbepaling dat ons teen 2010 reeds 'n hoë vlak van tussen 80% en 90% moes bereik het.

Bron:

In soverre JSO as 'n toereikende databron vir skoolgebaseerde graad R beskou word, dek dit steeds nie gemeenskapgebaseerde sentra nie. Alhoewel die voorneme met Witskrif 5 was dat 10% minder leerders by gemeenskapsgebaseerde sentra geakkommodeer moet word, het die implementering in verskeie provinsies aanleiding gegee tot 'n situasie waar heelwat meer leerders in der waarheid van die gemeenskapsgebaseerde sentra gebruik maak. Die syfers vanaf die JSO sou dus uiters onakkuraat wees..

Toegang tot baie landelike en afgeleë sentra bly steeds 'n uitdaging vir OBOS'e. Dit belemmer ook die insameling van akkurate data rakende graad R by Gemeenskapsentra aangesien baie van hierdie sentra in informele nedersettings geleë is met ontoereikende pos/fisiese adresse vir die aflewering van opnamevorms. Verifikasie van ouderdomme by alle sentra is noodsaaklik ten einde die korrektheid van aansprake te bepaal.

Ongeag die uitdagings wat met brondata verband hou, is die AHO die mees geskikte databron om as noemer vir hierdie PM te gebruik.

VRYWARING

Hierdie verslag is 'n vertaalde weergawe van die Ouditkomitee verslag wat goedgekeur en onderteken is. Die gedeelde Ouditkomitee aanvaar geen verantwoordelikheid vir moontlike wanvertolkings gedurende die vertalingsproses nie.

DEEL 3 - VERSLAG VAN DIE OUDITKOMITEE

VERSLAG VAN DIE OUDITKOMITEE VAN DIE PROVINSIALE REGERING VAN DIE WES-KAAP OOR DIE WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT (BEGROTINGSPOS 5) VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

1. Inleiding

Dit is met genoëe dat ons ons verslag vir die bogenoemde finansiële jaar geëindig op 31 Maart 2008 voorlê.

2. Ouditkomiteelede en Bywoning

2.1 Die Ouditkomitee bestaan uit die lede wat hieronder gelys word. Ingevolge sy goedgekeurde opdrag word van die Ouditkomitee verwag om 'n minimum van viermaal per jaar te vergader. Gedurende die huidige jaar is 7 vergaderings gehou.

2.2 Lede vir die jaar Aantal Vergaderings Bygewoon

Mnr. RG Nicholls	(Voorsitter)	7
Dr. L Kathan		6
Mnr. J January	(Kontrak het in Augustus 2007 verstryk).	3
Mnr. R Lalu	(Kontrak het in Augustus 2007 verstryk).	5
Mnr. M Joshua	(Het op 7 April 2008 bedank).	5
Me. B Daries	(Op 1 Desember 2007 aangestel)	
Me. P White	(Op 1 Desember 2007 aangestel)	

3. Verantwoordelikheid van Ouditkomitee

Die Ouditkomitee rapporteer dat hulle hul verantwoordelikhede wat uit Artikel 38(1) (a) van die Wet op die Bestuur van Openbare Finansies, 1999 (Wet 1 van 1999) en Tesourieregulasie 3.1.13 voortspruit, volgens die vereistes nagekom het.

Die Ouditkomitee rapporteer ook dat hulle 'n toepaslike formele Opdrag as hul ouditkomitee-oktrooi aanvaar het, hul sake ooreenkomstig hierdie oktrooi gereguleer het, en hul verantwoordelikhede soos daarin vervat, nagekom het.

Die komitee was nie die geleentheid gebied om die ongeouditeerde jaarlikse finansiële state te evalueer nie, wat 'n vereiste is van die Nasionale Tesourie se Gids vir die Voorbereiding van Jaarverslae van Hoofstuk 1.

4. Doeltreffendheid van Interne Beheer

Na ons mening, gebaseer op die verslae wat van die diensverskaffers ontvang is en inligting wat tydens ons ouditkomiteevergaderings gerapporteer is, is daar swakhede in die interne beheeromgewing, en dit moet in die finansiële jaar geëindig in Maart 2009 verstewig word. Verder glo ons dat bevindings wat deur die ouditdiensverskaffers gerapporteer is, positiewe verandering tot gevolg moet hê.

Om die positiewe verandering voortspruitend uit ouditbevindings te verwesenlik en te monitor, bly 'n uitdaging in die nuwe jaar.

5. Interne Oudit

Soos die Ouditkomitee die afgelope twee jaar gerapporteer het, het die interne oudit nie daarin kon slaag om die nodige positiewe verandering te verwesenlik wat met die bevindings van die ouditdiensverskaffer verband hou nie. Die interne ouditproses moet hersien word met die oog daarop om te verseker dat die nodige gedoen word om werk van die gerapporteerde swakhede te maak en die nodige korreksies te fasiliteer.

Die veranderingsinisiatiwe en die interne ouditplan vir 2007/2008 is met spesifieke insette van die Ouditkomitee en die departement saamgestel ten einde die interne ouditproses in staat te stel om die verlangde korreksiewaarde te lewer.

Gedurende die verslagjaar is dit nie verwesenlik nie.

6. Die gehate van in-jaar-bestuur en maand- / kwartaalverslae wat ingevolge die WBOF en die Wet op die Verdeling van Inkomste voorgelê word.

Na ons mening is die aan vereistes van die WBOF en die Wet op die Verdeling van Inkomste voldoen deur die maand- en kwartaalverslae wat geproduseer en aan deelhebbers gelewer is.

Die uitslae van die tesourieproses van in-jaar-monitoring is nie aan ons komitee teruggevoer nie. So 'n proses kan die komitee in staat stel om enige beduidende afwykings wat aangetref word, doeltreffend te monitor. Ons het Interne Oudit versoek om hierdie funksie namens ons waar te neem.

7. Inligtingstegnologie

In die verlede en tydens die verslagjaar is Inligtingstegnologie deur die voorlopige Gedeelde Diens-ouditeurs geïdentifiseer as synde op 'n kritieke risikolak weens groot tekortkominge in hardeware, programmatuur, die kapasiteit van menslike kapitaal, en 'n nypende tekort aan vaardighede.

'n Omkeerplan is voorgestel, en dit word geïmplementeer. Die jongste ouditbevinding is dat die plan nie slegs onvoldoende is nie, maar dat dit ook weens die bogenoemde kapasiteitbeperkings traag is om enige positiewe verandering te bewerkstellig.

Hierdie saak word na 'n senior posisie in die provinsie opgewentel ten einde te verseker dat dit die begroting en aandag ontvang wat nodig is om die kritieke risiko te verlaag.

Verder word daar aan die Ouditkomitee gerapporteer dat die gebruikerkontroles wat met rekenaarinsette en uitsette verband hou, nie bestaan nie, of dat hulle ondoeltreffend is, en met die algemene swakhede in toepassingsbeheer verhoog dit die risikofaktor in hierdie areas.

Die gevolg van hierdie swakhede is dat die gebruikerkontroles vir nóg die ouditproses nog die gebruiker 'n betroubare bron is.

8. Evaluering van Finansiële State

Die Ouditkomitee het:

- die geouditeerde finansiële state beoordeel en bespreek wat in die jaarverslag met die Ouditeur-generaal en Rekenpligtige Beampte ingesluit moet word;
- die Ouditeur-generaal se bestuursbrief en bestuur se respons daarop beoordeel; en
- beduidende aanpassings as gevolg van die oudit beoordeel.

Die Ouditkomitee onderskryf en aanvaar die Ouditeur-generaal se gevolgtrekkings aangaande die jaarlikse finansiële state, en is die mening toegedaan dat die geouditeerde jaarlikse finansiële state aanvaar, en saam met die verslag van die Ouditeur-generaal gelees moet word.

Die Departement word geluk gewens met die feit dat hy vir die eerste keer in 'n aantal jare 'n Ongekwalifiseerde Ouditmening van die Ouditeur-generaal ontvang het. Die ouditkomitee bemark voorts 'n verbetering in die finansiële beheer-omgewing vir die verslagjaar.

9. Prestasie

Die Ouditeur-generaal het 'n paar beduidende kwessies geopper wat met kernlewering van onderwys verband hou. Hierdie items sal vanaf 2010 deel van hul ouditmening uitmaak.

Die departement is versoek om as deel van hul voortgesette korrigeringsprosesse aandag aan hierdie items te gee. Indien nie, kan kernlewering in die nabye toekoms 'n gekwalifiseerde Algemene Ouditverslag tot gevolg hê.

Slotsom

Soos daar verlede jaar besluit is, moet goeie korporatiewe bestuur en doeltreffende beheer, veral op die gebied van rekenaar- en risikobestuur, die geprioritiseerde sake vir aandag en verbetering wees in die finansiële jaar wat in Maart 2009 eindig.

Kernprestasie is 'n kwessie wat hersiening en aandag benodig ten einde onderwyslewering te verbeter.

MNR. RG NICHOLLS
VOORSITTER VAN DIE OUDITKOMITEE VAN DIE WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
DATUM: 4 Augustus 2008

DEEL 4 – JAARLIKSE FINANSIËLE STATE

Inhoud

Verslag van die Rekenpligtige Amptenaar.....	1
Verslag van die Ouditeur-generaal.....	6
Toewysingstaat.....	10
Notas by die Toewysingstaat.....	20
Staat van Finansiële Prestasie	21
Staat van Finansiële Posisie	22
Staat van Veranderings in Netto Bates.....	23
Kontantvloeistaat	24
Rekeningkunde Beleid	25
Notas by die Jaarlikse Finansiële State.....	30
Onthullingsnotas by die Jaarlikse Finansiële State	39
Bylaes	
Bylae 1A.....	45
Bylae 1B.....	45
Bylae 1C.....	46
Bylae 1D.....	46
Bylae 1E.....	46
Bylae 1F	47
Bylae 1G.....	47
Bylae 2A.....	48
Bylae 2B.....	48
Bylae 3	49
Bylae 4	50

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE AMPTENAAR
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Verlag deur die Rekeningpligtige Amptenaar aan die Uitvoerende Gesag en die Provinsiale Wetgewer van die Republiek van Suid-Afrika.

1. Algemene oorsig van die stand van finansiële sake

Vir die oorsigjaar het die Departement hernude pogings aangewend om uitgawes te verhoog en om besparings te vermy. Die vernaamste prioriteitsareas het die nodige aandag ontvang, en 'n proaktiewe bestuurstyl is aan die dag gelê. Daar is vanjaar met die Herontwerpproses begin, met die aanstelling in Oktober 2007 van nuwe senior bestuurspersoneel. Hierdie is 'n belangrike gebeurtenis aangesien dit die aanvang inlui van ons Interne Mensekapitaal-ontwikkelingsstrategie (MKOS), waardeur die strategiese kapasiteit van die Departement uitgebrei word, en die organisatoriese struktuur in lyn gebring word met die departementele strategie.

Die staakaksie deur die meerderheid van opvoeders en die moontlike impak hiervan op dienslewering was vir ons 'n groot bron van kommer. Ondanks hierdie uitdaging kon die WKOD steeds daarin slaag om goed te vaar wat die algehele slaagsyfer vir matriek betref, en bly dit steeds die toppresterder landwyd. Dit is bereik deur spesiale maatreëls te neem soos winterskole, ekstra onderrigtyd, ens. Die departement het 'n herstelplan ingevoer in daardie skole wat erg deur die staking geaffekteer was.

Die voltooiing van onderhandelings met die vakbonde oor die Beroepspesifieke Bedeling sal ook hulp verleen met die beter vergoeding van opvoeders. Dit duur steeds voort, en spesiale aandag word daaraan gegee deur die Nasionale Departement van Onderwys wat namens die provinsiale departemente optree.

Alhoewel die beleid van Geen-fooi-skole hoofsaaklik op skole in kwintiele een en twee van toepassing is, is die verdere uitrol en befondsing van hierdie beleid na nasionale kwintiel drie-skole in die Wes-Kaap 'n groot stap om toegang tot onderwys vir ons armste leerders te verseker. Hierdie kwintiel drie-skole het dié beleid op 'n vrywillige basis aanvaar.

Die departement kon daarin slaag om 98,92% van die aangepaste begroting te bestee. Die teiken vir onder- of oorbesteding wat deur die provinsiale tesourie gestel is, staan op 1%. Ons onderbesteding beloop R84,9 miljoen. Dit kom neer op 1,08%.

Onderbesteding aan infrastruktuur op verbonde kapitaalprojekte was weens probleme met grondverkryging wat nie afgehandel kon word nie. Al die toegewysde fondse vir die Vroeëkind-ontwikkelingsprogram is nie bestee nie weens vertragings in die bevestiging van leerdergetalle wat gesubsidieer moes word, sowel as die laat indiening van eise vir subsidies.

Waar moontlik het die departement wel voorkomende stappe gedoen deur middel van behoorlike beplanning, scenario-ontleding van uitdagings, en dienooreenkomstige projekbeplanning.

Viremente:

Die Provinsiale Tesourie het die volgende viremente tussen die hoofverdelings in die Begroting goedgekeur:

Verplasing van R290 000 vanaf program 2 na program 1 as gevolg van 37% voordele wat aan tydelik aangestelde onderwysers betaal moes word.

Verplasing van R960 000 vanaf program 2 na program 1 as gevolg van geskulde verlofgratifikasie.

Verplasing van R9 557 000 vanaf program 2 na program 4 as gevolg van 37% voordele wat aan tydelik aangestelde onderwysers betaal moes word.

Verplasing van R7 593 000 vanaf program 2 na program 5 as gevolg van 37% voordele wat aan tydelik aangestelde onderwysers betaal moes word.

Verplasing van R5 084 000 vanaf program 2 na program 8 as gevolg van 37% voordele wat aan tydelik aangestelde onderwysers betaal moes word.

Verplasing van R171 000 vanaf program 2 na program 3 as gevolg van 'n toename in leerdergetalle in onafhanklike skole.

Verplasing van R347 000 vanaf program 2 na program 4 as gevolg van 'n toename in GG-vervoertariewe.

Verplasing van R575 000 vanaf program 2 na program 4 vir nuwe vaardigheidskole.

Ongemagtigde uitgawes hoofsaaklik weens buskontrakteurs wat leerders vervoer het sonder om die behoorlik neergelegde prosedures te volg. Toename in leerdergetalle word deur hoofkantoor gemagtig en die verplasing is beperk.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE AMPTENAAR
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

2. Diens deur die departement gelewer

2.1 Tariefbeleid

Die departement hef fooie vir eksamenverwante dienste soos die nasien van skrifte, kopiëring van seniorsertifikate ens., waarvoor die tariewe deur die Nasionale Departement van Onderwys bepaal word.

2.2 Gratis Dienste

Die departement lewer geen dienste wat 'n beduidende inkomste kon gelewer het nie.

2.3 Inventarisse

Die inventaris wat aan die einde van die jaar bestaan het, was vir voortgaande werk in verband met konstruksiekontrakte. Voortgaande werk word gedefinieer as daardie konstruksiekontrakte waarvoor dienste gelewer is, maar waarvoor bindgeld nog, soos volgens die kontraktuele verpligtinge ooreengekom, aan die voorsiener betaal moet word. Die bedrag vir voortgaande werk vir die oorsigjaar is R136,4 miljoen.

3. Kapasiteitbeperkings

Die departement staar kapasiteitbeperkings op verskillende vlakke in die gesig. Met die oorsig van die gestelde teikens en die besteding van fondse is dit duidelik dat dienslewering besig is om plaas te vind. Die behoorlike beplanning van gebeurtenisse en aktiwiteite bly egter 'n uitdaging, en die aanstelling van geskikte personeel om dit in terme van die Her-ontwerp met ingang van 1 Oktober 2007 te hanteer, sal met hierdie kwessie werk.

Skole staar uitdagings in die gesig om personeel met geskikte vaardighede en kwalifikasies vir sekere vakke te vind. Vakke soos wiskunde en wetenskap staar kritieke tekorte in die gesig. Die departement het 'n beurskema in plek wat dié uitdaging ten dele die hoof bied. Die Nasionale Departement van Onderwys is ook besig om moontlike oplossings te ondersoek.

Die gedurige vakante poste by hoofkantoor, veral in die dwarslopende dissiplines soos Mensehulpbronbestuur, Verkrygingsbestuur, en Finansiële Rekeningkunde is steeds 'n uitdaging. Die opleiding van bestaande personeel en die herevaluering van posvlakke is bestaande inisiatiewe wat onderneem word om die probleem die hoof te bied.

4. Benutting van donateursfondse

Die departement het geen beduidende donateursfondse ontvang nie.

5. Organisasies aan wie oordragpaaielemente gemaak is

'n Lys van entiteite aan wie oordragbetalings gemaak word, word in Bylae 1D van die jaarlikse finansiële state gerapporteer. Die departement het ongeveer 1 900 instansies aan wie oordragbetalings gedoen word.

Oordragbetalings aan opvoedkundige instansies word ingevolge die betrokke Parlements-wet gedoen wat hulle beheer. So byvoorbeeld word oordragbetalings aan openbare gewone skole vir norms en standaarde gedoen soos ingevolge die Suid-Afrikaanse Skolewet uiteengesit. Raadpleeg asseblief Bylae 1D vir 'n meer gedetailleerde verduideliking van elke tipe entiteit.

Die departement pas Artikel 38(i)(j) van die WOFB streng toe, waar entiteite wat oordragbetalings ontvang, moet bewys dat hulle die geld bestee vir die doel waarvoor dit bewillig was. Hier moet die betrokke entiteite 'n verklaring aflê en 'n sertifikaat onderteken voordat oordragbetalings gedoen word. Ingevolge die betrokke wet wat op daardie entiteit van toepassing is, is hulle verder verantwoordelik vir die voorlegging teen 'n keurdatum van hul geouditeerde finansiële state vir beoordeling en goedkeuring. Die proses word op 'n deurlopende basis gemoniteer.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE AMPTENAAR
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

6. Reëlins vir korporatiewe beheer

Huidige Tesourieregulasies bepaal die vestiging van 'n risiko-gebaseerde benadering tot 'n Interne Oudit. Die weergawe is konsekwent met die King II-verslag.

'n Risiko-gebaseerde benadering vereis dekking van alle beduidende risiko's, maar is nie tot 'n fokus op operasionele en strategiese risiko's beperk nie.

Tans bedryf die Provinsiale Tesourie die funksie van 'n interne oudit met, behulp van 'n eksterne diensverskaffer, die Sihluma Sonke-konsortium. Hulle is die taak gegee om die normale risikoassessering vir die 2007/0808 finansiële jaar te doen.

Die departement het wel 'n ouditkomitee wat uit onafhanklike lede bestaan. Hulle is tans met hul vierde bedryfsjaar besig. Hulle vergader gereeld en is gedurig met bestuur in verbinding. Die interne ouditfunksie rapporteer direk aan die Ouditkomitee.

Die departement het 'n Risiko-asseseringseenheid. Een van die hoof funksies is om 'n Risiko-beleidsraamwerk in samewerking met die Provinsiale Tesourie te ontwikkel. Die risiko-beleid sal in beleid vir die assessering van bedrogrisiko ontwikkel. Alhoewel laasgenoemde nog ontbreek, het die departement wel 'n generiese Bedrogvoorkomingsplan, wat nie beduidend anders sal wees wanneer 'n bedrogrisiko-assesering afgehandel is nie.

Seniorbestuur moet jaarliks 'n verklaring van 'Geen botsende belange' voltooi en voorlê. Alle bodkomiteelede en alle personeel in Verkrygingsbestuur moet ook enige botsende belange verklaar.

Die veiligheid van leerders en opvoeders by skole is 'n groot uitdaging, en die departement het 'n vennootskap met ander relevante provinsiale departemente gesluit om met hierdie kwessie te werk.

Die Geïntegreerde Veiligeskole-strategie is deur die WKOD, die Departement van Gemeenskapsveiligheid, en die Suid-Afrikaanse Polisie ontwikkel, en sit duidelike prosesse en reëls vir elke sektor uiteen. Hierdie samewerkingsbenadering werk goed, en verseker oor die algemeen dat leerders beveilig word, dat leerderwegblyery beperk word, en dat middelmisbruik onder leerders redelik doeltreffend bestuur word.

7. Gestaakte aktiwiteite / aktiwiteite wat gestaak moet word.

Geen

8. Nuwe / voorgestelde aktiwiteite

Geen

9. Batesbestuur

Die departement het al die mylpale bereik wat luidens die Batesbestuurshervormings in die vooruitsig gestel is. Die batesbevestigingsproses word tweemaal per jaar onderneem om deurlopende verbetering te verseker. Alle bates is dus op die batesregister vasgelê, en die toestand van elke bate is aangeteken.

10. Gebeurtenisse ná die verslagdatum

Na die verslagdatum was daar geen beduidende gebeure om te rapporteer nie. .

11. Prestasie-inligting

Prestasie-inligting word op 'n kwartaalbasis opgeteken en aan die Provinsiale Tesourie voorgeleë. Sekere prestasie-inligting is nie beskikbaar nie, en die departement is besig om geskikte stelsels en prosedures te identifiseer om die relevante inligting op te teken.

Die bestaande stelsels sluit die Sentrale Onderwysbestuur-en-inligtingstelsel (SOBIS) in om leerderdata te voorsien, Persal om personeelsyfers te voorsien, en BRS om data oor uitgawes te voorsien.

Die direktoraat vir gehalteversekering is verantwoordelik vir die bevestiging van die data wat vir prestasie-inligting voorgeleë word. Dit is nodig ten einde te verseker dat prestasie-inligting akkuraat en volledig weerspieël word.

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE AMPTENAAR
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

12. SKOOR-resolusies

Verwysing na vorige ouditverslag en SKOOR-resolusies	Onderwerp	Bevindinge oor vordering
Resolusie 1: Ouditverslag 2004 Paragraaf 5.4(ii)	Ongemagtigde uitgawes: Uitgawes op die geletterdheids-program 1991/1992 – R21.949 miljoen, en oorbesteding op die begroting van die eertydse Administrasie: Huis van Verteenwoordigers 1995/1996 – R10.707 miljoen	Die komitee het aanbeveel dat die WKOD en die Provinsiale Tesourie weereens dringende versoek tot die Nasionale Tesourie rig om die kwessie te bespoedig.
Vierde Verslag SKOOR, paragraaf 3	Waarborges vir behuisingslenings	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings
Vierde Verslag SKOOR, paragraaf 12	Oordragbetalings	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings
Vierde Verslag SKOOR, paragraaf 16	Kwalifikasies en ervaring van opvoeders	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings
Vierde Verslag SKOOR, paragraaf 21	Besteding aan infrastruktuur	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbeveling

13. Vorige wysigings aan ouditverslae

Met betrekking tot behuisingswaarborges het die departement 'n opvolgaksie met die verskillende finansiële instansies uitgevoer. Persal is op datum gebring met die jongste inligting wat ontvang is, en die agterstallige saldo's is dienoreenkomstig aangepas. Korrespondensie tussen die departement en die Nasionale tesourie met betrekking tot die aanpassing en aanvaarding van die Persal-verslae duur voort.

'n Nuwe maatreël is ingestel wat bepaal dat van relevante onderwysinstansies verwag word om 'n sertifikaat te voltooi om die toepaslike uitgawes te bevestig voordat die volgende oordragbetaling sal plaasvind.

Die departement het 'n strategie ontwikkel om aandag te gee aan kommer aangaande die verwantskap tussen die kwalifikasies van opvoeders en die vakke wat hulle onderrig. In hierdie verband word 'n databasis ontwikkel, en ander stelselsdata bv. PERSAL benut, veral om inligting in verband met Wiskunde en Wetenskap na te speur.

14. Ander: Transaksies uit die vorige bedeling (Opruimwerk)

Die Wes-Kaapse Provinsiale Administrasie het ou saldo's uit die vorige politieke bedeling geërf wat voor die 1994/1995 finansiële jaar ontstaan het. Die desentralisering van die rekeningkundige funksies van die eertydse Departement van Finansies (FBS Departement 70) het tot gevolg gehad dat hierdie saldo's, met inbegrip van ongemagtigde uitgawes, na die verskillende departemente oorgedra is. Die Wes-Kaapse Provinsiale Tesourie is tans in oorlegpleging met die Nasionale Tesourie om die proses te bespoedig waardeur die nodige wetgewing aanvaar sal word om die ongemagtigde uitgawes te befonds, aangesien hierdie ou saldo's teen die S-A Reserwebankrekening van die gewese Kaapse Provinsiale Administrasie en gewese Huis van Verteenwoordigers aangegaan was, wat 'n Nasionale Tesourie-bevoegdheid is.

Op 7 Februarie 2008 het mnr. Trevor Manuel, Minister van Finansies, in 'n brief aan me. Lynne Brown, Wes-Kaapse LUR vir Finansies, laat blyk dat die Nasionale Tesourie dit tans oorweeg om die nodige wetgewing en rekeningkundige reëls op te stel om die provinsie met hierdie saak te help.

15. Goedkeuring

Die jaarlikse finansiële state wat op bladsye 10 tot 50 uiteengesit is, is deur die Rekeningpligtige Amptenaar goedgekeur.

RB Swartz
REKENINGPLIGTIGE AMPTENAAR
DATUM: 2008.05.31

VRYWARING

Hierdie ouditverslag is 'n vertaalde weergawe van die ouditverslag wat goedgekeur en onderteken is. Die Kantoor van die Ouditeur-generaal aanvaar geen verantwoordelikheid vir moontlike wanvertolkings gedurende die vertalingsproses nie.

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL AAN DIE PROVINSIALE PARLEMENT VAN DIE WES-KAAP OOR DIE FINANSIËLE STATE EN PRESTASIE-INLIGTING VAN BEGROTINGSPOS NR. 5: WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT, VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

VERSLAG OOR DIE FINANSIËLE STATE

Inleiding

1. Ek het die bygaande finansiële state van die Wes-Kaap Onderwysdepartement geoudit, wat die volgende behels: die toewysingstaat; staat van die finansiële posisie soos op 31 Maart 2008; staat van finansiële prestasie; staat van veranderinge in netto bates en kontantvloeistaat vir die jaar toe geëindig; en 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleidsbepalings en ander verduidelikende notas soos op bladsye 10 tot 50 uiteengesit.

Verantwoordelikheid van die Rekeningpligtige Amptenaar vir die finansiële state

2. Die Rekeningpligtige Amptenaar is verantwoordelik vir die voorbereiding en behoorlike voorlegging van hierdie finansiële state ooreenkomstig die aangepaste kontantbasis van rekeningkunde soos in die rekeningkundige beleidsnota 1.1. uiteengesit, en op die wyse wat deur die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999) (WOFB), Die Ouditeur-generaal se oudit-omsendbrief 1 van 2007, en Wet op die Verdeling van Inkomste, 2007 (Wet 1 van 2007 WVVI) vereis word. Hierdie verantwoordelikheid sluit die volgende in:
 - die ontwerp, implementering en handhawing van interne beheer wat relevant is vir die voorbereiding en behoorlike voorlegging van finansiële state wat sonder wesenlike wanvoorstelling is, ongeag of dit aan bedrog of foutering toe te skrywe is
 - die selektering en toepassing van toepaslike rekeningkundige beleidsbepalings
 - die maak van rekeningkundige ramings wat onder die omstandighede redelik is.

Verantwoordelikheid van die Ouditeur-Generaal

3. Soos deur artikel 188 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 vereis, saam gelees met artikel 4 van die Openbare Ouditwet, 2004 (Wet 25 van 2004) (OOW), is dit my verantwoordelikheid om 'n mening, gebaseer op my oudit, oor hierdie finansiële state uit te spreek.
4. Ek het my oudit uitgevoer ooreenkomstig die Internasionale Standaard oor Ouditering, en die *Algemene Kennisgewing 616 van 2008*, uitgereik in die *Staatskoerant nr. 31057* van 15 Mei 2008. Daardie standaard vereis dat ek etiese vereistes nakom en die oudit beplan en uitvoer ten einde redelike versekering te verkry dat die finansiële state sonder wesenlike wanvoorstelling is.
5. 'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om ouditinligting aangaande die bedrae en onthullings in die finansiële state te verkry. Die prosedures wat geselekteer word, hang af van die ouditeur se oordeel, met inbegrip van 'n assessering van die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die finansiële state, ongeag of dit aan bedrog of foutering toe te skrywe is. By die doen van daardie risikoassesserings neem die ouditeur die interne beheer in ag wat relevant is vir die entiteit se voorbereiding en die behoorlike voorlegging van die finansiële state ten einde ouditprosedures te ontwerp wat toepaslik vir die omstandighede is, maar nie met die doel om 'n mening uit te spreek oor die doeltreffendheid van die entiteit se interne kontrole nie.
6. Die oudit sluit ook die evaluering in van die:
 - toepaslikheid van die rekeningkundige beleid wat gebruik is
 - redelikheid van rekeningkundige skattings wat deur bestuur gedoen is
 - algehele aanbieding van die finansiële state.
7. Ek glo dat die ouditbelyse wat ek verkry het, voldoende en geskik is om 'n basis vir my ouditmening te verskaf.

Rekeningkundige grondslag

8. Dit is die beleid van die departement om finansiële state op die aangepaste kontant rekeningkundige grondslag voor te berei soos deur die Nasionale Tesourie bepaal, en soos in rekeningkundige beleidsnota 1.1 uiteengesit is.

Mening

9. Na my mening bied die finansiële state billik, en in alle wesenlike opsigte, die finansiële posisie van die Wes-Kaap Onderwysdepartement op 31 Maart 2008, en sy finansiële prestasie en kontantvloei vir die jaar wat dan eindig, ooreenkomstig die aangepaste kontant rekeningkundige grondslag wat deur die Nasionale Tesourie van Suid-Afrika bepaal en in die rekeningkundige beleidsnota 1.1 uiteengesit word, soos deur die WOFB vereis.

ANDER SAKE

Sonder om my ouditmening te kwalifiseer, vestig ek die aandag op die volgende kwessies wat verband hou met my verantwoordelikhede by die ouditering van die finansiële state.

Nie-nakoming van toepaslike wetgewing

Tesourieregulasies

10. 'n Bedrogvoorkomingsplan is nie geïmplementeer nie, ondanks Tesourieregulasies (TR) 3.2.1 en TR 29.1.1.
11. Die risikobestuursbeleid is nie geïmplementeer nie, ondanks TR 29.1.1.

Kwessies van beheer

12. Die WOFB lê aan die rekeningkundige beampte 'n aantal verantwoordelikhede op wat betrekking het op risikobestuur en interne beheer. Die implementering van sekere deurslaggewende verantwoordelikhede m.b.t. beheer lê ten grondslag hieraan, en ek het dit soos volg geassesseer:

Kwessies van beheer	Ja	Nee
Ouditkomitee		
• Die departement het reg deur die finansiële jaar 'n ouditkomitee in werking gehad.	✓	
• Die ouditkomitee werk ooreenkomstig goedgekeurde, skriftelike opdragte.	✓	
• Die ouditkomitee het in 'n hoë mate sy verantwoordelikhede vir die jaar nagekom, soos in artikel 77 van die WOFB en Tesourieregulasie 3.1.10 uiteengesit.	✓	
Interne audit		
• Die departement het reg deur die finansiële jaar 'n interne ouditfunksie in werking gehad.	✓	
• Die interne ouditfunksie werk ooreenkomstig 'n goedgekeurde interne ouditplan.	✓	
• Die interne ouditfunksie het in 'n hoë mate sy verantwoordelikhede vir die jaar nagekom, soos in Tesourieregulasie 3.2 uiteengesit.	✓	
Ander kwessies van beheer		
Die jaarlikse finansiële state is ooreenkomstig die wetlike sperdatums vir oudit voorgelê volgens artikel 40 van die WOFB.	✓	
Die finansiële state wat vir die oudit voorgelê is, was nie as gevolg van die oudit aan enige wesenlike wysigings onderworpe nie.	✓	
Tydens die oudit was daar geen beduidende probleme met verdragings of die niebesikbaarheid van verwagte inligting nie.		✓
Die aanbevelings ten opsigte van die vorige jaar se eksterne oudit is in 'n hoë mate geïmplementeer.	✓	
SKOOR-resolusies is in 'n hoë mate geïmplementeer.	✓	

Besteding aan infrastruktuur

13. In paragrawe 6.5.1 (b) en 21 van die ouditverslae vir 2005/2006 en 2006/2007 is gerapporteer dat twee tenderkontrakte vir infrastruktuurprojekte gekanselleer is aangesien die kontrakteur nie die kapasiteit gehad het om die projekte suksesvol af te handel nie. Die Departement van Openbare Werke en Vervoer het beraam dat die verlies weens die kansellering van die twee projekte R12m sal beloop, en dat 'n presiese bedrag slegs bepaal sal kan word nadat die uiteindelijke rekening vir albei die gekanselleerde kontrakte en nuwe kontrakte om die projekte af te handel, gefinaliseer is. Die twee projekte is nou afgehandel, maar die rekening is nog nie gefinaliseer nie en 'n presiese berekening van die verlies weens die kansellering van die twee kontrakte is nog nie bepaal nie.

ANDER VERSLAGVERANTWOORDELIKHEDE

VERSLAG OOR PRESTASIE-INLIGTING

14. Ek het die prestasie-inligting soos op bladsye 1 tot 76 uiteengesit, beoordeel.

Verantwoordelikheid van die Rekeningpligtige Amptenaar vir die prestasie-inligting

15. Die Rekeningpligtige Amptenaar het bykomstige verantwoordelikhede soos deur artikel 49(3)(a) van die WOFB bepaal, om te verseker dat die jaarverslag en die geouditeerde finansiële state die prestasie teen die agtergrond van voorafbepaalde doelwitte van die Departement op 'n billike wyse voorlê.

Verantwoordelikheid van die Ouditeur-Generaal

16. Ek het my taak uitgevoer ooreenkomstig artikel 13 van die Openbare Ouditwet, saam gelees met *Algemene Kennisgewing 616 van 2008*, wat in die *Staatskoerant nr. 31057 van 15 Mei 2007* verskyn het.

17. In terme van die voorafgaande het my betrokkenheid ingesluit dat ek prosedures van 'n ouditeringsaard sou uitvoer ten einde voldoende en toepaslike auditbewyse aangaande die prestasie-inligting en verwante stelsels, prosesse en prosedures te bekom. Dit hang van die ouditeur se oordeel af watter prosedures geselekteer word.

18. Ek glo dat die bewyse wat ek verkry het, voldoende en geskik is om 'n basis vir die auditbevindings wat hieronder gerapporteer word, te verskaf.

Ouditbevindings (prestasie-inligting)

Meetbare doelwitte wat nie konsekwent is nie

Meetbare doelwitte is wesenlik teenstrydig met die jaarverslag en begroting

19. Ek vestig die aandag op die feit dat die meetbare doelstellings wat in die jaarverslag van die Wes-Kaap Onderwysdepartement gerapporteer is, wesenlik teenstrydig is wanneer dit met die voorafbepaalde doelstellings vergelyk word wat in die begroting vermeld word.

Die volgende tabel weerspieël die wesenlike verskille:

Begroting 2007	Konsepweergawe van jaarlikse prestasieverslag (2007/2008).
<u>Program 8</u> Om bystand te verleen met die voorsiening van gekwalifiseerde en bekwame <u>onderwysers</u>	Om bystand te verleen met die voorsiening van gekwalifiseerde en bekwame <u>opvoeders vir die onderwysberoep</u>

Meetbare doelwitte is wesenlik teenstrydig met die jaarverslag en die jaarlikse prestasieplan

20. Ek vestig die aandag op die feit dat die meetbare doelstellings wat in die jaarverslag van die Wes-Kaap Onderwysdepartement gerapporteer is, wesenlik teenstrydig is wanneer dit met die voorafbepaalde doelstellings vergelyk word wat in die jaarlikse prestasieplan vermeld word.

Die volgende tabel weerspieël die wesenlike verskille:

Prestasiemaatstaf	Teiken volgens die jaarlikse prestasieplan 2007/2008 – 2009/2010	Teiken volgens konsepweergawe van jaarlikse prestasieverslag.
PM202: Persentasie leerders in openbare gewone skole met spesiale behoeftes (i / a)	4.2%	Geen teiken gestel nie

Gebrek aan teikens en uitsette vir prestasie-metings in die jaarverslag gerapporteer

21. Geen teiken is in die jaarlikse prestasieplan gestel nie, en geen uitsette vir die volgende prestasie-meting is in die jaarverslag gerapporteer nie:
 - PM211: Persentasie leerderdae weens leerderwegblyery in openbare gewone skole verloor. Geen teiken is gestel nie, en geen werklike uitset is gerapporteer nie.
22. Die volgende prestasie-metings is in die jaarlikse prestasieplan geïdentifiseer, maar geen teiken is gestel nie en geen werklike uitset is in die jaarverslag aangetoon nie.
 - PPM201: Endossemmentsyfer in Graad 12-eksamens
 - PPM202: Slaagversyfer in Graad 12 vir wiskunde en wetenskap
 - PPM203: Aantal skole wat minder as 60% in Graad 12 behaal het

Gebrek aan voldoende toepaslike ouditbewyse

23. Ek was nie in staat om voldoende en toepaslike ouditbewyse aangaande die prestasie-inligting van die Wes-Kaap Onderwysdepartement te bekom nie, aangesien die stelsel wat vir die genereer van inligting oor die teikens gebruik is, nie toereikend vir die proses van evaluering was nie. Die besonderhede is soos volg:
 - PM206: Besteding aan instandhouding as 'n persentasie van die waarde van skoolinfrastruktuur – die waardasie van R15 052 800 000 (R15 miljard) vir die vervanging van alle vaste skoolinfrastruktuur is deur die bourekenaars gedoen.
 - PM219, "Slaagsyfer in Graad 12-eksamens" – die totaal van 33 783 vir die aantal leerders wat in die Senior Sertifikaat eksamens geslaag het.

WAARDERING

24. Die hulp wat tydens die oudit deur die personeel van die Wes-Kaap Onderwysdepartement verleen is, word opreg gewaardeer.

Auditor-General

Kaapstad
31 Julie 2008

AUDITOR-GENERAL

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Toewysing per program

Program	2007/08							2006/07	
	Aangepaste Toewysing	Verskuiwing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Administrasie									
Lopende betaling	334,715	-	(10,375)	324,340	324,340	-	100.0	258,678	254,379
Oordragte en subsidies	19,466	-	6,309	25,775	25,775	-	100.0	23,189	22,731
Betaling vir kapitale bates	6,039	-	5,316	11,355	11,355	-	100.0	10,604	10,604
2. Openbare gewone skoolonderwys									
Lopende betaling	5,673,766	-	(24,576)	5,649,190	5,625,189	24,001	99.6	5,196,231	5,067,372
Oordragte en subsidies	434,200	-	21,444	455,644	455,517	127	100.0	331,826	332,292
Betaling vir kapitale bates	188,247	-	(21,445)	166,802	141,277	25,525	84.7	265,213	223,986
3. Subsidies vir onafhanklike skole									
Oordragte en subsidies	39,541	-	171	39,712	39,713	(1)	100.0	34,259	34,259
4. 4 Openbare spesiale skoolonderwys									
Lopende betaling	344,380	-	10,206	354,586	354,586	-	100.0	312,222	312,419
Oordragte en subsidies	79,466	-	273	79,739	79,739	-	100.0	76,687	76,489
Betaling vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	203	204
5. Verdere onderwys en opleiding									
Lopende betaling	161,049	-	8,002	169,051	169,049	2	100.0	140,045	140,010
Oordragte en subsidies	148,588	-	(409)	148,179	148,179	-	100.0	131,004	131,038
6. Basiese onderwys en opleiding vir volwassenes									
Lopende betaling	7,272	-	(451)	6,821	6,585	236	96.5	6,195	6,163
Oordragte en subsidies	18,784	-	451	19,235	19,236	(1)	100.0	17,376	17,376
7. Vroeëkindontwikkeling									
Lopende betaling	95,974	-	3,820	99,794	99,794	-	100.0	49,391	44,411
Oordragte en subsidies	68,830	-	(3,820)	65,010	42,465	22,545	65.3	51,352	45,784
8. Hulp- en verwante dienste									
Lopende betaling	101,962	-	(1,390)	100,572	88,070	12,502	87.6	93,225	87,197
Oordragte en subsidies	100,367	-	6,524	106,891	106,892	(1)	100.0	113,559	113,557
Betaling vir kapitale bates	86	-	(50)	36	36	-	100.0	4,602	91
Totaal	7,822,732	-	-	7,822,732	7,737,797	84,935	98.9	7,115,861	6,920,362

Vergelyking met Staat van Finansiële Prestasie

Voeg by:

Departementele inkomste

Werklike bedrae per Staat van Finansiële Prestasie (Totale Inkomste)

Werklike bedrae per Staat van Finansiële Prestasie (Totale Uitgawe)

4,637	-	2,014	-
7,827,369	-	7,117,875	-
	7,737,797		6,920,362

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Toewysingstaat vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Toewysing per ekonomiese klassifikasie

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste Toewysing	Verskuiwing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	5,919,781	-	(209)	5,919,572	5,904,035	15,537	99.7	5,374,650	5,253,453
Goedere en dienste	796,140	-	(26,628)	769,512	748,308	21,204	97.2	679,135	657,411
Finansiële transaksies in bates en laste	3,197	-	12,073	15,270	15,270	-	100.0	2,202	1,087
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	1	1	1	-	100.0	3,493	3,330
Departementele agentskappe en rekeninge	3,944	-	-	3,944	3,944	-	100.0	3,756	3,756
Instansies sonder winsbejag	854,303	-	29,854	884,157	862,037	22,120	97.5	748,370	746,628
Huishoudings	50,995	-	1,088	52,083	51,534	549	98.9	23,633	19,812
Betaling vir kapitale bates									
Geboue en ander vaste strukture	187,481	-	(21,847)	165,634	140,109	25,525	84.6	262,103	220,878
Masjinerie en toerusting	6,869	-	5,559	12,428	12,428	-	100.0	18,490	13,978
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	22	-	109	131	131	-	100.0	29	29
Totaal	7,822,732	-	-	7,822,732	7,737,797	84,935	98.9	7,115,861	6,920,362

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat

Besonderhede per program 1 – Administrasie vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste Toewysing	Verskuiwing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1.1 Kantoor van die LUR									
Lopende betaling	3,541	-	287	3,828	3,829	(1)	100.0	3,402	3,402
Oordragte en subsidies	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Betaling vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	41	41
1.2 Korporatiewe Dienste									
Lopende betaling	173,729	-	(3,466)	170,263	170,261	2	100.0	124,953	122,354
Oordragte en subsidies	8,175	-	1,058	9,233	9,233	-	100.0	2,761	2,762
Betaling vir kapitale bates	507	-	6,650	7,157	7,158	(1)	100.0	3,526	3,526
1.3 Onderwysbestuur									
Lopende betaling	127,303	-	(4,218)	123,085	123,084	1	100.0	103,924	103,911
Oordragte en subsidies	11,284	-	4,746	16,030	16,030	-	100.0	19,965	19,964
Betaling vir kapitale bates	5,202	-	(1,509)	3,693	3,692	1	100.0	6,403	6,403
1.4 Mensehulpbronontwikkeling									
Lopende betaling	15,352	-	(3,169)	12,183	12,184	(1)	100.0	11,036	9,783
Oordragte en subsidies	-	-	10	10	10	-	100.0	458	1
Betaling vir kapitale bates	-	-	21	21	21	-	100.0	523	523
1.5 Onderwysbestuursinligtingstelsel									
Lopende betaling	14,790	-	191	14,981	14,982	(1)	100.0	15,363	14,929
Oordragte en subsidies	7	-	495	502	502	-	100.0	3	2
Betaling vir kapitale bates	330	-	154	484	484	-	100.0	111	111
Totaal	360,220	-	1,250	361,470	361,470	-	100.0	292,471	287,714

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste Toewysing	Verskuiwing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	170,629	-	290	170,919	170,919	-	100.0	140,651	140,652
Goedere en dienste	160,889	-	(22,738)	138,151	138,151	-	100.0	115,825	112,640
Finansiële transaksies in bates en laste	3,197	-	12,073	15,270	15,270	-	100.0	2,202	1,087
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	-	-	-	-	-	86	85
Instansies sonder winsbejag	13,893	-	4,831	18,724	18,724	-	100.0	19,937	19,741
Huishoudings	5,573	-	1,478	7,051	7,051	-	100.0	3,166	2,905
Betalings vir kapitale bates									
Masjinerie en toerusting	6,017	-	5,207	11,224	11,224	-	100.0	10,588	10,588
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	22	-	109	131	131	-	100.0	16	16
Totaal	360,220	-	1,250	361,470	361,470	-	100.0	292,471	287,714

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat

Besonderhede per program 2 – Openbare gewone skoolonderrig vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
2.1 Openbare primêre skole									
Lopende betaling	3,230,907	-	(56,953)	3,173,954	3,166,584	7,370	99.8	2,951,607	2,819,522
Oordragte en subsidies	223,651	-	18,174	241,825	262,150	(20,325)	108.4	173,501	182,005
Betaling vir kapitale bates	122,411	-	(23,052)	99,359	74,368	24,991	74.8	118,025	118,023
2.2 Openbare sekondêre skole									
Lopende betaling	2,132,477	-	56,625	2,189,102	2,189,103	(1)	100.0	2,023,373	2,022,613
Oordragte en subsidies	195,573	-	(1,598)	193,975	173,523	20,452	89.5	121,841	120,336
Betaling vir kapitale bates	64,287	-	1,598	65,885	65,885	-	100.0	144,074	102,849
2.3 Professionele dienste									
Lopende betaling	232,132	-	(24,190)	207,942	196,241	11,701	94.4	165,340	170,341
Oordragte en subsidies	14,831	-	4,821	19,652	19,652	-	100.0	31,461	26,409
Betaling vir kapitale bates	1,474	-	(2)	1,472	948	524	64.4	2,490	2,490
2.4 Mensehulpbronontwikkeling									
Lopende betaling	25,386	-	(23)	25,363	20,431	4,932	80.6	13,235	13,093
Oordragte en subsidies	-	-	7	7	7	-	100.0	10	11
Betaling vir kapitale bates	-	-	16	16	16	-	100.0	-	-
2.5 Nasionale Skoolvoeding-program									
Lopende betaling	52,864	-	(35)	52,829	52,830	(1)	100.0	42,676	41,803
Oordragte en subsidies	145	-	40	185	185	-	100.0	5,013	3,531
Betaling vir kapitale bates	75	-	(5)	70	60	10	85.7	624	624
Totaal	6,296,213	-	(24,577)	6,271,636	6,221,983	49,653	99.2	5,793,270	5,623,650

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betaling									
Vergoeding van werknemers	5,130,264	-	(23,484)	5,106,780	5,091,264	15,516	99.7	4,694,019	4,573,712
Goedere en dienste	543,502	-	(1,092)	542,410	533,925	8,485	98.4	502,212	493,660
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	1	1	1	-	100.0	3,094	2,926
Instansies sonder winsbejag	419,212	-	21,443	440,655	440,655	-	100.0	312,306	315,638
Huishoudings	14,988	-	-	14,988	14,861	127	99.2	16,426	13,728
Betalings vir kapitale bates									
Geboue en ander vaste strukture	187,481	-	(21,847)	165,634	140,109	25,525	84.6	262,078	220,853
Masjinerie en toerusting	766	-	402	1,168	1,168	-	100.0	3,122	3,120
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	-	-	-	-	-	-	-	13	13
Totaal	6,296,213	-	(24,577)	6,271,636	6,221,983	49,653	99.2	5,793,270	5,623,650

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Toewysingstaat

Besonderhede per program 3 – Onafhanklike skool-subsidies vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
3.1 Primêre fase									
Oordragte en subsidies	22,327	-	(3,284)	19,043	19,042	1	100.0	15,902	15,902
3.2 Sekondêre fase									
Oordragte en subsidies	17,214	-	3,455	20,669	20,671	(2)	100.0	18,357	18,357
Totaal	39,541	-	171	39,712	39,713	(1)	100.0	34,259	34,259

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte en subsidies									
Instansies sonder winsbejag	39,541	-	171	39,712	39,713	(1)	100.0	34,259	34,259
Totaal	39,541	-	171	39,712	39,713	(1)	100.0	34,259	34,259

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat

Besonderhede per program 4 – Openbare spesiale skoolonderrig vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skuiwing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
4.1 Skole									
Lopende betaling	344,380	-	10,160	354,540	354,540	-	100.0	312,222	312,419
Oordragte en subsidies	79,464	-	275	79,739	79,739	-	100.0	76,685	76,489
Betalings vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	100.0	203	204
4.2 Professionele dienste									
Lopende betaling	-	-	46	46	46	-	100.0	-	-
Totaal	423,846	-	10,479	434,325	434,325	-	100.0	389,112	389,112

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skuiwing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	339,364	-	9,859	349,223	349,223	-	100.0	307,469	307,469
Goedere en dienste	5,016	-	347	5,363	5,363	-	100.0	4,753	4,950
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	-	-	-	-	-	190	190
Instansies sonder winsbejag	78,444	-	575	79,019	79,019	-	100.0	75,450	75,448
Huishoudings	1,022	-	(302)	720	720	-	100.0	1,047	851
Betalings vir kapitale bates									
Geboue en ander vaste strukture	-	-	-	-	-	-	-	25	25
Masjinerie en toerusting	-	-	-	-	-	-	-	178	179
Totaal	423,846	-	10,479	434,325	434,325	-	100.0	389,112	389,112

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat

**Besonderhede per program 5 – Kolleges vir verdere onderwys en opleiding vir die jaar geëindig op
31 Maart 2008**

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
5.1 Openbare instansies									
Lopende betaling	161,049	-	8,002	169,051	169,049	2	100.0	140,045	140,010
Oordragte en subsidies	68,586	-	(409)	68,177	68,179	(2)	100.0	61,002	61,038
5.2 Professionele dienste									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	-	1	-
5.3 Mensehulpbronontwikkeling									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	-	1	-
5.4 Voorwaardelike toekenning									
Oordragte en subsidies	80,000	-	-	80,000	80,000	-	100.0	70,000	70,000
Totaal	309,637	-	7,593	317,230	317,228	2	100.0	271,049	271,048

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	161,049	-	8,002	169,051	169,049	2	100.0	139,993	139,993
Goedere en dienste	-	-	-	-	-	-	-	52	17
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	-	-	-	-	-	87	87
Instansies sonder winsbejag	122,119	-	(753)	121,366	121,366	-	100.0	130,561	130,688
Huishoudings	26,469	-	344	26,813	26,813	-	100.0	356	263
Totaal	309,637	-	7,593	317,230	317,228	2	100.0	271,049	271,048

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat

Besonderhede per program 6 – Volwasse basiese onderwys en opleiding vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
6.1 Subsidies aan private sentrums									
Lopende betaling	7,272	-	(451)	6,821	6,585	236	96.5	6,195	6,163
Oordragte en subsidies	18,782	-	451	19,233	19,236	(3)	100.0	17,374	17,376
6.2 Professionele dienste									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	-	1	-
6.3 Mensehulpbronontwikkeling									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	-	1	-
Totaal	26,056	-	-	26,056	25,821	235	99.1	23,571	23,539

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige									
Vergoeding van werknemers	6,994	-	(451)	6,543	6,524	19	99.7	5,948	5,916
Goedere en dienste	278	-	-	278	61	217	21.9	247	247
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Instansies sonder winsbejag	18,784	-	446	19,230	19,231	(1)	100.0	17,373	17,373
Huishoudings	-	-	5	5	5	-	100.0	-	-
Totaal	26,056	-	-	26,056	25,821	235	99.1	23,571	23,539

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Toewysingstaat

Besonderhede per program 7 – Vroeëkindontwikkeling vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
7.1 Graad R in openbare skole									
Lopende betaling	47,701	-	(1,184)	46,517	46,519	(2)	100.0	45,450	44,402
Oordragte en subsidies	7,207	-	16,656	23,863	23,863	-	100.0	22,500	22,500
7.2 Graad R in gemeenskapsentrums									
Lopende betaling	6,219	-	4,578	10,797	10,797	-	100.0	3,000	9
Oordragte en subsidies	61,522	-	(20,376)	41,146	18,602	22,544	45.2	23,851	23,284
7.3 Professionele dienste									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	-	1	-
7.4 Mensehulpbronontwikkeling									
Lopende betaling	42,054	-	426	42,480	42,478	2	100.0	941	-
Oordragte en subsidies	100	-	(100)	-	-	-	-	5,000	-
Totaal	164,804	-	-	164,804	142,259	22,545	86.3	100,743	90,195

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	69,158	-	491	69,649	69,649	-	100.0	45,249	44,390
Goedere en dienste	26,816	-	3,329	30,145	30,145	-	100.0	4,142	21
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	-	-	-	-	-	21	28
Instansies sonder winsbejag	67,760	-	(3,329)	64,431	42,309	22,122	65.7	50,621	45,619
Huishoudings	1,070	-	(491)	579	156	423	26.9	710	137
Totaal	164,804	-	-	164,804	142,259	22,545	86.3	100,743	90,195

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Toewysingstaat

Besonderhede per program 8 – Hulp- en verwante dienste vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Program per subprogram	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
8.1 Betalings aan SETA									
Oordragte en subsidies	3,944	-	-	3,944	3,944	-	100.0	3,756	3,756
8.2 Voorwaardelike toekenning-projekte									
Lopende betaling	12,925	-	86	13,011	13,001	10	99.9	11,833	11,833
Oordragte en subsidies	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Betalings vir kapitale bates	86	-	(86)	-	-	-	-	37	37
8.3 Eksterne eksamens									
Lopende betaling	66,068	-	5,039	71,107	64,388	6,719	90.6	63,001	63,001
Oordragte en subsidies	59	-	(41)	18	18	-	100.0	70	69
Betalings vir kapitale bates	-	-	36	36	36	-	100.0	53	54
8.4 Onderwysersopleiding									
Oordragte en subsidies	1,814	-	95	1,909	1,909	-	100.0	1,868	1,868
8.5 iKapa Elihlumayo									
Lopende betaling	22,969	-	(6,515)	16,454	10,681	5,773	64.9	18,391	12,363
Oordragte en subsidies	94,550	-	6,470	101,020	101,021	(1)	100.0	107,863	107,862
Betalings vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	4,512	-
Totaal	202,415	-	5,084	207,499	194,998	12,501	94.0	211,386	200,845

Ekonomiese klassifikasie	2007/08							2006/07	
	Aangepaste toewysing	Ver-skui-wing van Fondse	Viremente	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Uitgawe as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	42,323	-	5,084	47,407	47,407	-	100.0	41,321	41,321
Goedere en dienste	59,639	-	(6,474)	53,165	40,663	12,502	76.5	51,904	45,876
Oordragte en subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	-	-	-	-	-	-	-	12	11
Departementele agentskappe en rekeninge	3,944	-	-	3,944	3,944	-	100.0	3,756	3,756
Instansies sonder winsbejag	94,550	-	6,470	101,020	101,020	-	100.0	107,863	107,862
Huishoudings	1,873	-	54	1,927	1,928	(1)	100.1	1,928	1,928
Betalings vir kapitale bates									
Masjinerie en toerusting	86	-	(50)	36	36	-	100.0	4,602	91
Totaal	202,415	-	5,084	207,499	194,998	12,501	94.0	211,386	200,845

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas by die Toewysingstaat vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

- 1. Besonderhede van oordragte en subsidies volgens die Begrotingswet (na Virement):**
Besonderhede van hierdie transaksies kan in nota 6 (Oordragte en subsidies) en Bylae 1 (B-E) by die Jaarlikse Finansiële State gesien word.
- 2. Besonderhede van spesifiek en eksklusief toegewysde bedrae begroot (na Virement):**
Besonderhede van hierdie transaksies kan in nota 1 (Jaarlikse Toewysing) by die Jaarlikse Finansiële State gesien word.
- 3. Besonderhede oor finansiële transaksies in bates en laste**
Besonderhede van hierdie transaksies per program kan in nota 5 (Besonderhede van Spesiale Funksie (diefstal en verliese)) by die Jaarlikse Finansiële State gesien word.
- 4. Verduidelikings van wesenlike afwykings van Bedrae Begroot (na Virement):**

4.1 Per Program:

Programnaam	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Afwyking as % van finale toewysing
	R'000	R'000	R'000	%
Administrasie	361,470	361,470	-	0.0
Openbare gewone skoolonderwys	6,271,636	6,221,983	49,653	0.8
Verduideliking van afwyking: Die onderbesteding is meestal weens die vergraving in die toeken van 'n kontrak vir die installering van GBTV's by skole wat gevaar loop. Daar is ook onderbesteding in die kapitale begroting weens vergraving in die verkryging van grond om nuwe skole te bou.				
Subsidies vir onafhanklike skole	39,712	39,713	(1)	0.0
Openbare spesiale skoolonderwys	434,325	434,325	-	0.0
Kolleges vir verdere onderwys en opleiding	317,230	317,228	2	0.0
Volwasse basiese onderwys en opleiding	26,056	25,821	235	0.9
Vroeëkindontwikkeling	164,804	142,259	22,545	13.7
Verduideliking van afwyking: Die onderbesteding is weens vergraving in die bevestiging van leerdergetalle wat gesubsidieer moet word, sowel as die laat indiening van eise vir subsidies.				
Hulp- en verwante dienste	207,499	194,998	12,501	6.0
Verduideliking van afwyking: Die onderbesteding is weens vergraving in die opknop van 'n skool wat uit 'n gewone skool in 'n vaardigheidsskool omskep word. Daar is ook onderbesteding weens die uitstel van die aanvullende eksamen in Februarie en Maart.				

Programnaam	Finale Toewysing	Werklike Uitgawe	Afwyking	Afwyking as % van finale toewysing
	R'000	R'000	R'000	%
4.2 Per ekonomiese klassifikasie				
Lopende Uitgawes				
Vergoeding van werknemers	5,919,572	5,904,035	15,537	0.3
Goedere en dienste	769,512	748,308	21,204	2.8
Finansiële transaksies in bates en laste	15,270	15,270	-	-
Oordragte en subsidies				
Provinsies en munisipaliteite	1	1	-	-
Departementele agentskappe en rekeninge	3,944	3,944	-	-
Instansies sonder winsbejag	884,157	862,037	22,120	2.5
Huishoudings	52,083	51,534	549	1.1
Betalings vir kapitale bates				
Geboue en ander vaste strukture	165,634	140,109	25,525	15.4
Masjinerie en toerusting	12,428	12,428	-	-
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	131	131	-	-

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Staat van Finansiële Prestasie vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
INKOMSTE			
Jaarlikse toewysing	1.	7,822,732	7,115,861
Departementele inkomste	2.	4,637	2,014
TOTALE INKOMSTE		7,827,369	7,117,875
BESTEDING			
Lopende uitgawes			
Vergoeding van werknemers	3.	5,904,035	5,253,453
Goedere en dienste	4.	748,308	657,411
Finansiële transaksies in bates en laste	5.	15,270	1,087
Totale lopende uitgawes		6,667,613	5,911,951
Oordragte en subsidies	6.	917,516	773,526
Uitgawes vir kapitale bates			
Geboue en ander vaste strukture	7.	140,109	220,878
Masjinerie en toerusting	7.	12,428	13,978
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	7.	131	29
Totale uitgawes vir kapitale bates		152,668	234,885
TOTALE UITGAWES		7,737,797	6,920,362
SURPLUS			
Tel vrugtelose en verkwistende uitgawes terug	8.	47	14
SURPLUS VIR DIE JAAR		89,619	197,527
Vergelyking van die Surplus vir die jaar			
Begrote fondse wat aan die Inkomstefonds oorbetal moet word	14.	84,982	195,513
Departementele inkomste	15.	4,637	2,014
SURPLUS VIR DIE JAAR		89,619	197,527

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Verklaring van Finansiële Posisie op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
BATES			
Bedryfsbates		190,683	320,211
Vrugtelose en verkwistende uitgawes	8.	-	708
Kontant en kontant-ekwivalente	9.	117,106	244,742
Voorafbetalings en voorskotte	11.	1,481	430
Ontvangbares	12.	72,096	74,331
Nie-lopende bates		12,008	11,008
Beleggings	13.	11,190	10,190
Ander finansiële bates	10.	818	818
TOTALE BATES		<u>202,691</u>	<u>331,219</u>
LASTE			
Lopende laste		156,060	284,483
Begrote fondse wat aan die Inkomstefonds oorbetaal moet word	14.	84,982	195,513
Departementele inkomste wat aan die Inkomstefonds oorbetaal moet word	15.	3,351	(214)
Oortrokke bankrekening	16.	52,421	47,471
Betaalbares	17.	15,306	41,713
Nie-lopende laste			
TOTALE LASTE		<u>156,060</u>	<u>284,483</u>
NETTO BATES		<u>46,631</u>	<u>46,736</u>
Verteenwoordig deur:			
Kapitalisasiereserwes		11,191	10,301
Verhaalbare inkomste		35,440	36,435
TOTAAL		<u>46,631</u>	<u>46,736</u>

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Staat van Veranderings in Netto Bates vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
Kapitalisasiereserwes			
Openingsaldo		10,301	9,546
Oordragte		890	755
Sluitingsaldo		<u>11,191</u>	<u>10,301</u>
Verhaalbare Inkomste			
Openingsaldo		36,435	41,177
Oordragte		(995)	(4,742)
Skulde wat afgeskryf is	5.4	-	(1,593)
Skulde wat ingevorder is (in departementele inkomste ingesluit)		(995)	(3,149)
Sluitingsaldo		<u>35,440</u>	<u>36,435</u>
TOTAAL		<u><u>46,631</u></u>	<u><u>46,736</u></u>

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
KONTANTVLOEI VANAF BEDRYFSAKTIVITEITE			
Ontvangstes		7,854,124	7,139,516
Jaarlikse toegewysde fondse ontvang	1.1	7,822,732	7,115,861
Departementele inkomste ontvang	2.	31,392	23,655
Netto (toename)/afname in bedryfskapitaal		(24,515)	12,510
Aan die inkomstefonds oorbetaal		(223,340)	(77,582)
Lopende betalings		(6,667,566)	(5,911,951)
Oordragte en subsidies betaal		(917,516)	(773,526)
Netto kontantvloeï wat vanaf bedryfsaktiwiteite beskikbaar is	18.	21,187	388,967
KONTANTVLOEI VANAF BELEGGINGSAKTIVITEITE			
Betalings vir kapitale bates		(152,668)	(234,885)
Toename in beleggings		(1,000)	(755)
Toename in ander finansiële bates		-	(818)
Netto kontantvloeï vanaf beleggingsaktiwiteite		(153,668)	(236,458)
KONTANTVLOEI VANAF FINANSIERINGSAKTIVITEITE			
Afname in netto bates		(105)	(3,987)
Afname in nie-lopende betaalbares		-	(26,035)
Netto kontantvloeï vanaf finansieringsaktiwiteite		(105)	(30,022)
Netto toename/(afname) in kontant en kontant-ekwivalente		(132,586)	122,487
Kontant en kontant-ekwivalente aan die begin van die tydperk		197,271	74,784
Kontant en kontant-ekwivalente aan die einde van die tydperk	19.	64,685	197,271

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

Die Finansiële State is ooreenkomstig die volgende beleidsbepalinge voorberei, wat in alle wesenlike opsigte konsekwent toegepas is, tensy anders aangedui. Waar toepaslik en sinvol is addisionele inligting egter onthul ten einde die bruikbaarheid van die Finansiële State te verhoog en die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999, Wet 1 van 1999, (soos deur Wet 29 van 1999 gewysig) en die Tesourieregulasies wat ingevolge die Wet, sowel as die Wet op die Verdeling van Inkomste, Wet 2 van 2007 uitgereik is, na te kom.

1. Voorlegging van die Finansiële State

1.1 Grondslag van voorbereiding

Die Finansiële State is op 'n aangepaste kontant rekeningkundige grondslag voorberei, behalwe waar dit anders vermeld word. Die aangepaste kontantgrondslag behels die kontant rekeningkundige grondslag, aangevul met bykomstig onthulde items. Onder die kontant rekeningkundige grondslag word transaksies en ander gebeurtenisse erken wanneer kontant betaal of ontvang word.

1.2 Voorleggingsbetaalmiddel

Alle bedrae is in die betaalmiddel van die Suid-Afrikaanse Rand (R) voorgelê, wat ook die funksionele betaalmiddel van die departement is.

1.3 Afronding

Tensy anders vermeld word, is alle finansiële syfers tot die naaste eenduisend Rand (R'000) afgerond.

1.4 Vergelykende syfers

Vergelykende inligting uit die voorafgaande periode word in die huidige jaar se finansiële state ingesluit. Waar nodig is syfers wat in die voorafgaande periode se finansiële state voorgekom het herklassifiseer ten einde te verseker dat die formaat waarin die inligting voorgelê word, konsekwent is met die formaat van die huidige jaar se finansiële state.

1.5 Vergelykende syfers - Toewysingstaat

'n Vergelyking tussen werklike bedrae en die finale toewysing per groot klassifikasie van uitgawes word by die toewysingstaat ingesluit.

2. Inkomste

2.1 Toegewysde fondse

Toegewysde fondse word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die toewysing in werking tree. Aanpassings aan die toegewysde fondse wat in terme van die aanpassingsbegrotingsproses gemaak word, word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die toewysing in werking tree.

Totale toegewysde fondse word in die staat van finansiële prestasie voorgelê.

Onbestede toegewysde fondse word aan die Provinsiale Inkomstefonds oorbetaal. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die Provinsiale Inkomstefonds geskuld word, word in die staat van die finansiële posisie erken.

2.2 Statutêre Toewysing

Statutêre toewysings word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die toewysing in werking tree. Aanpassings aan die toegewysde fondse wat in terme van die aanpassingsbegrotingsproses gemaak word, word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die aanpassings in werking tree.

Totale statutêre toewysings word in die staat van finansiële prestasie voorgelê.

Onbestede statutêre toewysings word aan die Provinsiale Inkomstefonds oorbetaal. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die Provinsiale Inkomstefonds geskuld word, word in die staat van die finansiële posisie erken.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

2.3 Departementele inkomste

Alle departementele ontvangste word by ontvangs in die Provinsiale Inkomstefonds inbetaal, tensy anders vermeld word. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die Provinsiale Inkomstefonds geskuld word, word in die staat van die finansiële posisie erken.

Bedrae wat teen die verslagdatum ontvangbaar is, word in die onthullingsnotas by die jaarlikse finansiële state ingesluit.

2.3.1 Belastinginkomste

Belastinginkomste bestaan uit alle verpligte onvergelde bedrae wat deur die departement ingevolge wette en/of regulasies ingevorder is (met die uitsondering van boetes, strafbedrae en verbeurings).

Belastinginkomste word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer dit ontvang word.

2.3.2 Verkope van goedere en dienste anders as kapitale bates

Die opbrengs wat uit die verkoop van goedere en/of die lewering van dienste ontvang word, word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

2.3.3 Boetes, strafbedrae en verbeurings

Boetes, strafbedrae en verbeurings is verpligte onvergelde bedrae wat deur 'n hof of kwasigeregtelike liggaam opgelê word en deur die departement ingevorder word. Die opbrengs wat uit boetes, strafbedrae en verbeurings voortkom, word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

2.3.4 Rente, dividende en huurgeld vir grond

Rente, dividende en huurgeld vir grond word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

2.3.5 Verkoop van kapitale bates

Die opbrengs wat uit die verkoop van kapitaalbate ontvang word, word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

2.3.6 Finansiële transaksies in bates en laste

Terugbetalings van lenings en voorskotte wat voorheen aan werknemers en openbare korporasies vir beleidsdoeleindes erken was, word as inkomste in die Staat van Finansiële Prestasie erken wanneer die fondse ontvang word.

Tjeks wat in vroeëre verrekeningeperiodes uitgereik is en verjaar het voordat hulle gebank is, word in die staat van finansiële prestasie as inkomste erken wanneer die tjek verjaar. Wanneer die tjek weer uitgereik word, word die betaling uit Inkomste gemaak.

Winste uit buitelandse valuta word erken wanneer die fondse betaal word.

2.3.7 Oorplasings ontvang (met inbegrip van geskenke, donasies en borgskappe)

Alle kontantgeskenke, donasies en borgskappe word in die Provinsiale Inkomstefonds inbetaal, en by ontvangs as inkomste in die staat van finansiële prestasie aangeteken. Bedrae wat teen die verslagdatum ontvangbaar is, word in die onthullingsnotas by die finansiële state onthul.

Alle betalings in goedere, donasies en borgskappe word in die bylaes tot die finansiële state teen 'n redelike waarde onthul.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

3. Besteding

3.1 Vergoeding van werknemers

3.1.1 Korttermyn werknemervoordele

Salarisse en lone omvat betalings aan werknemers (met inbegrip van verlof waarop die werknemer geregtig is, dertiende tjeks, en prestasiebonusse). Salarisse en lone word as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie). Gekapitaliseerde vergoeding vorm deel van die uitgawes vir kapitale bates in die staat van finansiële prestasie¹.

Alle ander betalings word as lopende uitgawes geklassifiseer.

Korttermyn werknemervoordele wat tot 'n huidige wetlike of konstruktiewe verpligting aanleiding gee, word in die notas by die finansiële state onthul. Hierdie bedrae word nie in die staat van finansiële prestasie of posisie erken nie.

3.1.2 Aftreevoordele na diensbeëindiging

Die departement voorsien aftreevoordele (pensioenvoordele) vir sekere van sy werkgewers deur 'n bepaalde plan van voordele vir regeringswerknemers. Hierdie voordele word deur bydraes van sowel die werkgewer as die werknemer befonds.

Werkgewerbydraes (d.w.s. maatskaplike bydraes) tot die fonds word verreken wanneer die finale magtiging vir betaling in die fonds op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie). Geen voorsiening word in die finansiële state van die departement vir aftreevoordele gemaak nie. Enige potensiële laste word in die finansiële state van die Provinsiale Inkomstefonds onthul, en nie in die finansiële state van die werkgewerdepartement nie.

Die departement voorsien mediese voordele vir sekere van sy werknemers. Werkgewerbydraes tot die mediese fondse word verreken wanneer die finale magtiging vir betaling in die fonds op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie).

3.1.3 Voordele by diensbeëindiging

Voordele by diensbeëindiging, soos skeidingspakette, word as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie as 'n oordrag (aan huishoudings) erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie).

3.1.4 Ander langtermyn werknemervoordele

Ander langtermyn werknemervoordele (soos opgehoopte verlof) word as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie as 'n oordrag (aan huishoudings) erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie).

Langtermyn werknemervoordele wat tot 'n huidige wetlike of konstruktiewe verpligting aanleiding gee, word in die notas by die finansiële state onthul. Hierdie bedrae word nie in die staat van finansiële prestasie of posisie erken nie.

3.2 Goedere en dienste

Betalings vir goedere en/of dienste word as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie). Die uitgawe word as kapitaal geklassifiseer indien die goedere en dienste vir 'n kapitale projek gebruik is, of 'n bate van R5 000 of meer aangekoop is. Alle bates wat minder as R5 000 kos, sal ook onder goedere en dienste gereflekteer word.

¹ This accounting policy is only relevant where the department elects to capitalise the compensation paid to employees involved on capital projects.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

3.3 Rente en huur van grond

Rente en huurgeldbetalings word as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie). Hierdie item sluit nie huurgeld vir die gebruik van geboue of ander vaste strukture in nie. Indien dit nie moontlik is om tussen betaling vir die gebruik van grond en die vaste strukture wat daarop is te onderskei nie, behoort die hele bedrag onder goedere en dienste aangeteken te word.

3.4 Finansiële transaksies in bates en laste

Skulde word afgeskryf wanneer hulle as onverhaalbaar geïdentifiseer word. Skulde wat afgeskryf word, word beperk tot die bedrag wat op toegewysde fondse gespaar en/of onderbestee was. Die afskrywing geskied aan die einde van die jaar of wanneer fondse beskikbaar is. Geen voorsiening word vir onverhaalbare bedrae gemaak nie, maar bedrae word as 'n onthullingsnota bekend gemaak.

Verliese uit buitelandse valuta word erken wanneer die fondse betaal word.

Alle **ander verliese** word erken wanneer magtiging vir die erkenning daarvan verleen is.

3.5 Ongemagtigde uitgawes

Wanneer ongemagtigde uitgawes ontdek word, word hulle as 'n bate in die staat van finansiële posisie erken tot tyd en wyl die uitgawe deur die onderhawige gesagspersoon gemagtig word, dit van die verantwoordelike persoon verhaal word, of in die staat van finansiële prestasie as onverhaalbaar afgeskryf word.

Ongemagtigde uitgawes met befondsing word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die ongemagtigde uitgawes goedgekeur, en die onderhawige fondse ontvang word. Waar die bedrag sonder befondsing goedgekeur word, word dit in die staat van finansiële prestasie as uitgawe erken, onderworpe aan die beskikbaarheid van spaargeld.

3.6 Vrugtelose en verkwistende uitgawes

Vrugtelose en verkwistende uitgawes word as 'n bate in die staat van finansiële posisie erken tot tyd en wyl die uitgawe van die verantwoordelike persoon verhaal word, of in die staat van finansiële prestasie as onverhaalbaar afgeskryf word.

3.7 Ongeoorloofde uitgawes

Ongeoorloofde uitgawes word as uitgawes in die staat van finansiële prestasie erken. Indien die uitgawe nie deur die betrokke gesagspersoon gekondoneer is nie, word dit as 'n bate behandel totdat dit verhaal word of as onverhaalbaar afgeskryf word.

3.8 Oordragte en subsidies

Oordragte en subsidies word as 'n uitgawe erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie).

3.9 Uitgawes vir kapitale bates

Betalings vir kapitale bates word as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel ingevoer word (teen nie later as 31 Maart van elke jaar nie).

4. Bates

4.1 Kontant en kontant-ekwivalente

Kontant en kontant-ekwivalente word in die staat van finansiële posisie teen die kosprys gedra.

Vir die doel van die kontvloeistaat behels kontant en kontant-ekwivalente kontant voorhande, deposito's wat gehou word, ander hoogs likiede korttermynbeleggings, en oortrokke bankrekenings.

4.2 Ander finansiële bates

Ander finansiële bates word in die staat van finansiële posisie teen die kosprys gedra.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

4.3 Voorafbetalings en voorskotte

Bedrae wat vooruitbetaal of voorgeskiet is, word in die staat van finansiële posisie erken wanneer die betalings gemaak word.

Vooruitbetalings en voorskotte wat aan die einde van die jaar agterstallig is, word teen kosprys in die staat van finansiële posisie gedra.

4.4 Ontvangbares

Ontvangbares wat in die staat van finansiële posisie ingesluit is, kom van kontantbetalings wat gemaak is en wat van 'n ander party verhaalbaar is.

Ontvangbares wat aan die einde van die jaar uitstaande is, word in die staat van finansiële posisie teen die kosprys gedra.

4.5 Beleggings

Gekapitaliseerde beleggings word teen die kosprys in die staat van finansiële posisie getoon. Enige kontantvloeï soos dividende ontvang of die opbrengs wat uit die verkoop van die belegging ontvang word, word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

Beleggings word vir 'n benadelingsverlies getoets wanneer gebeurtenisse of veranderende omstandighede daarop dui dat die belegging benadeel mag wees. Enige verlies word in die onthullingsnota's ingesluit.

4.6 Inventaris

Inventarisse wat gedurende die finansiële jaar aangekoop is, word teen kosprys in die notas onthul.

4.7 Kapitale bates

'n Kapitale bate word by ontvangs van die item teen kosprys opgeteken. Die koste van 'n bate word omskrywe as die totale koste om dit te bekom. Wanneer die koste nie akkuraat vasgestel kan word nie, behoort die kapitale bate teen 'n redelike waarde aangegee word. Wanneer 'n redelike waarde nie vasgestel kan word nie, word die kapitale bate in die batesregister teen R1 opgeneem.

Projekte (van konstruksie of ontwikkeling) wat oor meer as een finansiële jaar loop en wat met bates verband hou, word slegs as bates gekapitaliseer wanneer die projek voltooi is, en dan teen die totale koste wat oor die duur van die projek aangegaan is.

Onthullingsnotas 29 en 30 weerspieël die totale beweging in die batesregister vir die lopende boekjaar.

5. Laste

5.1 Begrote fondse wat aan die Inkomstefonds oorbetal moet word

Onbestede toegewysde fondse word aan die Provinsiale Inkomstefonds oorbetal. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die Provinsiale Inkomstefonds geskuld word, word in die staat van die finansiële posisie erken.

5.2 Departementele inkomste wat aan die Inkomstefonds oorbetal moet word

Bedrae wat aan die einde van die boekjaar aan die Provinsiale Inkomstefonds geskuld word, word teen kosprys in die staat van die finansiële posisie erken.

5.3 Oortrokke bankrekening

Die oortrokke bankrekening word in die staat van finansiële posisie teen die kosprys gedra.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008**

5.4 Betaalbares

Erkende betaalbares behels hoofsaaklik bedrae wat aan ander regeringsentiteite geskuld word. Hierdie betaalbares word teen die historiese kosprys in die staat van finansiële posisie erken.

5.5 Gebeurlike laste

Gebeurlike laste word in die onthullingsnota's ingesluit.

5.6 Verpligtinge

Verpligtinge word nie in die staat van die finansiële posisie as 'n las, of in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken nie, maar word in die onthullingsnota's ingesluit.

5.7 Aanwas

Aanwas word nie in die staat van die finansiële posisie as 'n las, of in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken nie, maar word in die onthullingsnota's ingesluit.

5.8 Werknemervoordele

Korttermyn werknemervoordele wat tot 'n huidige wetlike of konstruktiewe verpligting aanleiding gee, word in die notas by die finansiële state onthul. Hierdie bedrae word nie in die staat van finansiële prestasie of die staat van finansiële posisie erken nie.

5.9 Huurverpligtinge

Huurverpligtinge word nie in die staat van die finansiële posisie as 'n las, of in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken nie, maar word in die onthullingsnota's ingesluit.

Bedryfs- en finansiële Huurverpligtinge word verreken wanneer die betalings gemaak word. Bates wat in terme van finansiële huurooreenkomste bekom is, word in die bylaes en onthullingsnota's by die finansiële state onthul.

6. Ontvangbares vir departementele inkomste

Ontvangbares vir departementele inkomste word in die onthullingsnotas by die jaarlikse finansiële state onthul.

7. Netto bates

7.1 Kapitalisasiereserwe

Die kapitalisasiereserwe bestaan uit finansiële bates en/of laste wat in 'n vorige verslagperiode ontstaan het, maar wat in die lopende verslagperiode vir die eerste keer in die staat van finansiële posisie erken word. Bedrae word by wegdoening, terugbetaling of verhaling van sodanige bedrae na die Provinsiale Inkomstefonds oorgedra.

7.2 Verhaalbare inkomste

Bedrae word as verhaalbare inkomste erken wanneer 'n betaling wat in 'n vorige boekjaar gemaak is, in die huidige finansiële jaar van 'n debiteur verhaalbaar word.

8. Transaksies met verwante partye

Spesifieke inligting met betrekking tot verwante partye word in die onthullingsnota's ingesluit.

9. Sleutel bestuurspersoneel

Vergoeding wat aan sleutel-bestuurspersoneel betaal word, met inbegrip van hul familieledede waar van toepassing, word in die onthullingsnota's ingesluit.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas by die Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

1. Jaarlikse Toewysing

1.1 Jaarlikse Toewysing

Hierby is ingesluit fondse wat toegewys is in terme van die Begrotingswet vir Provinsiale Departemente (begrote fondse)*.

	Finale Toewysing	Werklike Fondse ontvang	Fondse nie aangevra/ nie ontvang	Toewysing Ontvang 2006/2007
	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	361,470	360,220	1,250	292,471
Openbare gewone skoolonderwys	6,271,636	6,296,213	(24,577)	5,793,270
Subsidies vir onafhanklike skole	39,712	39,541	171	34,259
Openbare spesiale skoolonderwys	434,325	423,846	10,479	389,112
Kolleges vir verdere onderwys en opleiding	317,230	309,637	7,593	271,049
Volwasse basiese onderwys en opleiding	26,056	26,056	-	23,571
Vroeëkindontwikkeling	164,804	164,804	-	100,743
Hulp- en verwante dienste	207,499	202,415	5,084	211,386
Totaal	7,822,732	7,822,732	-	7,115,861

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
1.2 Voorwaardelike toekennings			
Totale toekennings ontvang	Bylae 1 A	226,358	257,012
Provinsiale toekennings ingesluit in totale toekennings ontvang		-	-

2. Departementele inkomste

Beskrywing

Verkope van goedere en dienste anders as kapitale bates	2.1	9,048	8,539
Boetes, strafbedrae en verbeurings		361	350
Rente, dividende en huurgeld vir grond	2.2	1,524	1,561
Finansiële transaksies in bates en laste	2.3	20,459	13,205
Totale inkomste ingevorder		31,392	23,655
Minus: Departementele inkomste begroot	15.	26,755	21,641
Totaal		4,637	2,014

2.1 Verkope van goedere en dienste anders as kapitale bates

Verkope van goedere en dienste deur die departement gegeneer	8,997	8,516
Ander verkope	8,997	8,516
Verkope van oorskot, afval en ander gebruikte bedryfsgoedere	51	23
Totaal	9,048	8,539

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
2.2	Rente, dividende en huurgeld vir grond		
	Rente	1,524	1,561
	Totaal	<u>1,524</u>	<u>1,561</u>
2.3	Finansiële transaksies in bates en laste		
	Aard van verhalings		
	Ontvangbares	4,083	3,942
	Ander ontvangste met inbegrip van verhaalbare inkomste	16,376	9,263
	Totaal	<u>20,459</u>	<u>13,205</u>
3.	Vergoeding van werknemers		
3.1	Salarisse en Lone		
	Basiese salaris	4,467,496	4,081,112
	Prestasietoekenning	11,011	5,985
	Diensgebaseer	7,432	9,188
	Vergoedend/bykomstig	50,366	41,040
	Wederkerende betalings	4,305	2,573
	Ander nie-pensioendraende toelaes	571,682	414,988
	Totaal	<u>5,112,292</u>	<u>4,554,886</u>
3.2	Maatskaplike bydraes		
3.2.1	Werkgewerbydraes		
	Pensioen	506,676	464,546
	Medies	283,205	233,048
	Bedingingsraad	442	430
	Amptelike unies en verenigings	1,420	543
	Totaal	<u>791,743</u>	<u>698,567</u>
	Totale vergoeding van werknemers	<u>5,904,035</u>	<u>5,253,453</u>
	Gemiddelde aantal werknemers	<u>39,618</u>	<u>38,263</u>
4.	Goedere en dienste		
	Advertensies	11,760	2,446
	Bywoningsfooie (met inbegrip van registrasiefooie)	62	178
	Bankkoste en kaartfooie	608	996
	Beurse (werknemers)	9,204	1,462
	Kommunikasie	10,838	9,724
	Rekenaardienste	12,748	2,257
	Konsultante, kontrakteurs en spesiale dienste	61,763	40,197
	Koerier- en afleweringdienste	4,441	3,515
	Opspooragente en skuldinvorderaars	247	302

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
4. Goedere en dienste (vervolg)			
Vermaaklikheid		197	190
Eksterne ouditfooie	4.1	5,580	6,136
Toerusting minder as R5 000		20,668	4,200
Vragdiens		44	-
Inventaris	4.2	305,908	272,320
Regsfooie		2,372	2,137
Instandhouding, herstelwerk en bedryfskoste		73,162	112,665
Huurkontrakte in bedryf		8,428	11,268
Plante, blomme en ander versierings		51	46
Drukwerk en publikasies		15,193	9,652
Beroepsliggame en lidmaatskapfooie		686	5,559
Hervestigingskoste		1,824	426
Ledegelde		644	471
Uitgawes op eiendomme besit, en pageiendomme		18,607	15,956
Vertalings en transkripsies		752	500
Vervoer wat as deel van die departementele aktiwiteite voorsien is		107,411	93,660
Reis en verblyf	4.	44,179	38,197
Lokale en geriewe		19,802	16,718
Beskermende en spesiale klere en uniforms		225	167
Opleiding en personeelontwikkeling		10,904	6,066
Totaal		<u><u>748,308</u></u>	<u><u>657,411</u></u>
4.1 Eksterne ouditfooie			
Reëlmatigheidsoudits		4,013	4,379
Prestasie-oudits		1,077	1,294
Ander oudits		490	463
Totaal		<u><u>5,580</u></u>	<u><u>6,136</u></u>
4.2 Inventaris			
Huishoudelike verbruikbare items		130	191
Leer- en onderrigondersteuningsmateriaal		239,867	216,860
Voedsel en Voedselvoorrade		49,642	38,992
Ander verbruikbare items		2	25
Skryfbehoeftes en drukwerk		16,267	16,252
Totale inventaris		<u><u>305,908</u></u>	<u><u>272,320</u></u>
4.3 Reis en verblyf			
Plaaslik		42,536	37,052
Buitelands		1,643	1,145
Totale reis en verblyf		<u><u>44,179</u></u>	<u><u>38,197</u></u>

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
5. Finansiële transaksies in bates en laste			
Wesenlike verliese deur misdadige gedrag:		385	152
Ander wesenlike verliese	5.1	385	152
Ander wesenlike verliese wat afgeskryf is	5.2	184	-
Skulde wat afgeskryf is	5.3	14,701	935
Totaal		15,270	1,087
5.1 Ander wesenlike verliese			
Aard van ander wesenlike verliese			
Insident	Dissiplinêre stappe gedoen/ strafsaak		
GG-ongelukke		385	144
Totaal		385	144
5.2 Ander wesenlike verliese wat afgeskryf is			
Aard van verliese			
Eise teen die Staat		103	8
Vrugtelose en verkwistende uitgawes		81	-
Totaal		184	8
5.3 Skulde wat afgeskryf is			
Aard van skulde wat afgeskryf is			
Oordrag na afgeskryfde skulde			
Werknemerbelasting		5,551	4
Staatswaarborges		16	62
Salarisoorbetalings		590	245
Beurse		227	1
Rente op skulde		267	99
Ander		1,817	524
Bedryfsrekeningverlies 1996/1997		1,536	-
Verhaalbare eise		4,697	-
Totaal		14,701	935
5.4 Onverhaalbare bedrae wat afgeskryf is			
Ontvangbares wat afgeskryf is		-	1,593
Salarisskuld		-	123
Beursskuld		-	1,241
Ander		-	229
Totaal		-	1,593
6. Oordragte en subsidies			
Provinsies en munisipaliteite	Bylae 1B	1	3,330
Departementele agentskappe en rekeninge	Bylae 1C	3,944	3,756
Instansies sonder winsbejag	Bylae 1D	862,037	746,628
Huishoudings	Bylae 1E	51,534	19,812
Totaal		917,516	773,526

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
7. Uitgawes vir kapitale bates			
Geboue en ander vaste strukture	29.	140,109	220,878
Masjinerie en toerusting	29.	12,428	13,978
Programmatuur en ander nie-tasbare bates		131	29
Rekenaarprogrammatuur	30.	131	29
Totaal		152,668	234,885
8. Vructelose en verkwistende uitgawes			
8.1 Vergelyking van vructelose en verkwistende uitgawes			
Openingsaldo		708	694
Vructelose en verkwistende uitgawes – lopende jaar		47	14
Lopende uitgawes		47	14
Bedrae gekondoneer		674	-
Lopende uitgawes		674	-
Oordrag na ontvangbares vir verhaling (nie gekondoneer)		81	-
Vructelose en verkwistende uitgawes wat kondonering afgaw		-	708
8.2 Ontleding van lopende vructelose en verkwistende uitgawes			
Insident	Dissiplinêre stappe gedoen/ strafsak		
VLS 03224	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04716	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04868	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04869	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04871	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04956	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04915	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04967	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 04923	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 05089	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 05147	Afgeskryf – geen beampte kon verantwoordelik gehou word nie	-	
VLS 05094	In proses (R19.71)	-	

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000			
9. Kontant en kontant-ekwivalente						
Kontant by handelsbanke (plaaslik)		117,106	244,742			
Totaal		<u>117,106</u>	<u>244,742</u>			
10. Ander finansiële bates						
Nielopend						
Plaaslik						
Uit Departemente: Opruiming		818	818			
Totale nielopende ander finansiële bates		<u>818</u>	<u>818</u>			
11. Voorafbetalings en voorskotte						
Reis en verblyf		362	381			
Voorskotte aan ander entiteite betaal		1,119	49			
Totaal		<u>1,481</u>	<u>430</u>			
12. Ontvangbares						
	Nota	Minder as een jaar	Een tot drie jaar	Ouer as drie jaar	Totaal	Totaal
Huishoudings en instansies sonder winsbejag	12.1	2,587	5,731	611	8,929	12,788
Personeeldebiteure	12.2	5,367	7,793	4,018	17,178	18,208
Ander debiteure	12.3	3,671	9,946	30,489	44,106	36,698
Interregeringsontvangbares	Bylae 3	1,669	214	-	1,883	6,637
Totaal		<u>13,294</u>	<u>23,684</u>	<u>35,118</u>	<u>72,096</u>	<u>74,331</u>
				Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
12.1 Huishoudings en instansies sonder winsbejag						
Salarisaftrekkings: Behuising.					1,998	1,709
Diverse					313	106
Weierings: Skade en Verliese					3,616	4,650
Salaris: Inkomstebelasting					20	1,230
Weiering: Diverse					628	2,168
Salaris: ACB terugroepings					2,354	1,389
Opskorting: CPRS Bedryfsrekeningverlies					-	1,536
Totaal					<u>8,929</u>	<u>12,788</u>
12.2 Personeeldebiteure						
Salarisoorbetalings					7,043	8,852
Skuldrekening					10,048	9,356
Ongeoorloofde uitgawes: departementbegroting					87	-
Totaal					<u>17,178</u>	<u>18,208</u>

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
12.3 Ander debiteure			
Kontrakbreuk.		20,820	23,133
Ekswerknemers		17,259	8,150
Staatswaarborge		1,202	1,171
Kriminele dade		2,020	2,024
Diverse		2,805	2,220
Totaal		<u><u>44,106</u></u>	<u><u>36,698</u></u>
13. Beleggings			
Nielopend			
Aandele en ander effekte			
Sir David Harris-trust		6	9
JL Bisset-fonds		341	313
Graham Staatsdiensbeursfonds		43	42
Royal Reception-fonds		34	34
Skoolboufonds		10,766	9,792
Totaal nielopend		<u><u>11,190</u></u>	<u><u>10,190</u></u>
14. Begrote fondse wat aan die Inkomstefonds oorbetaal moet word			
Openingsaldo		195,513	55,415
Oordrag vanaf Staat van Finansiële Prestasie		84,982	195,513
Gedurende die jaar betaal		(195,513)	(55,415)
Sluitingsaldo		<u><u>84,982</u></u>	<u><u>195,513</u></u>
15. Departementele inkomste wat aan die Inkomstefonds oorbetaal moet word			
Openingsaldo		(214)	(1,702)
Oordrag vanaf Staat van Finansiële Prestasie		4,637	2,014
Departementele inkomste begroot		26,755	21,641
Gedurende die jaar betaal		(27,827)	(22,167)
Sluitingsaldo		<u><u>3,351</u></u>	<u><u>(214)</u></u>
16. Oortrokke bankrekening			
Gekonsolideerde Rekening van die Betaalmeester-generaal		52,421	47,471
Totaal		<u><u>52,421</u></u>	<u><u>47,471</u></u>
17. Betaalbares - lopend			
Beskrywing		2007/08	2006/07
	Nota	30 Dae	30+ Dae
		R'000	R'000
		Totaal	Totaal
		R'000	R'000
Klaringsrekeninge	17.1	7,215	6,251
Ander betaalbares	17.2	526	1,314
Totaal		<u><u>7,741</u></u>	<u><u>7,565</u></u>
		<u><u>15,306</u></u>	<u><u>41,713</u></u>

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Notas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
17.1 Klaringsrekeninge			
Beskrywing			
Diverse weiering		480	2,392
Sas: ACB-herroepings		7,570	-
Ander (voorheen WCCE & ABC-herroepings)		-	4,558
Voorskotte van Wes-Kaap		-	5,152
Uit departemente opruiming: Bedryfsrekeningkapitaal		-	26,958
Salarisafrekkings: inkomstebelasting		1,959	-
Salarisafrekkings: pensioenfonds		756	-
Salarisherroepingbeheer		596	-
Ander aftrekkingsrekenings		2,105	2,653
Totaal		13,466	41,713
17.2 Ander betaalbares			
Beskrywing			
Waarborge vir behuisingslenings		1,265	-
Diverse		575	-
Totaal		1,840	-
18. Netto kontantvloei wat vanaf bedryfsaktiwiteite beskikbaar is			
Netto surplus volgens die Staat Van Finansiële Prestasie		89,619	197,527
Voeg hierby niekontant- of kontantbewegings wat nie as bedryfsaktiwiteite beskou word nie		(68,432)	191,440
Afname in ontvangbares – lopend		2,235	(6,395)
Afname in voorafbetalings en voorskotte		(1,051)	2,055
Afname in betaalbares – lopend		(26,407)	17,544
Uitgawes op kapitale bates		152,668	234,885
Oorbetalings aan die Inkomstefonds		(223,340)	(77,582)
Ander nie-kontant-items		26,755	21,641
Netto kontantvloei wat deur bedryfsaktiwiteite gegeneer is		21,187	388,967
19. Vergelyking van kontant en kontantekwivalente vir kontantvloei doeleindes			
Gekonsolideerde Rekening van die Betaalmeester-generaal		(52,421)	(47,471)
Kontant by handelsbanke – Plaaslik		117,106	244,742
Totaal		64,685	197,271

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Onthullingsnotas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Hierdie bedrae word nie in die jaarlikse finansiële state erken nie, en word onthul ten einde die nuttigheid van die jaarlikse finansiële state te verhoog.

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000	
21. Verpligtinge				
Lopende uitgawes				
Goedgekeur en gekontrakteer		280,511	275,729	
Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie		42,931	5,423	
		<u>323,442</u>	<u>281,152</u>	
Kapitale uitgawes				
Goedgekeur en gekontrakteer		64,275	113,770	
Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie		119,672	33,582	
		<u>183,947</u>	<u>147,352</u>	
Totale Verpligtinge		<u><u>507,389</u></u>	<u><u>428,504</u></u>	
22. Aanwas				
Gelys volgens ekonomiese indeling				
	30 Dae	30+ Dae	Totaal	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000
Vergoeding van werknemers	158	41,111	41,269	115
Goedere en dienste	4,773	7,404	12,177	8,534
Oordragte en subsidies	143	781	924	5,029
Geboue en ander vaste strukture	533	291	824	3,774
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	-	-	-	124
Ander	-	-	-	12
Totaal	<u>5,607</u>	<u>49,587</u>	<u>55,194</u>	<u>17,588</u>
22. (Vervolg)				
Gelys volgens programvlak				
Program 1		11,266	2,562	
Program 2		40,515	10,970	
Program 4		2,117	13	
Program 5		28	49	
Program 6		5	-	
Program 7		336	19	
Program 8		1,027	3,975	
Totaal		<u>55,194</u>	<u>17,588</u>	
Bevestigde saldo's by ander departemente	Bylae 4	1,393	115	
Bevestigde saldo's by ander regeringsentiteite	Bylae 5	-	-	
Totaal		<u>1,393</u>	<u>115</u>	

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Onthullingsnotas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000	
23. Werknemervoordele				
Verlof waarop geregtig		78,763	47,958	
Dertiende tjek		178,109	174,102	
Prestasietoekennings		99	-	
Verpligtinge t.o.v. opgehoopte verlof		815,692	791,511	
Totaal		<u>1,072,663</u>	<u>1,013,571</u>	
24. Huurverpligtinge				
	Grond	Geboue en ander vaste strukture	Masjinerie en toerusting	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000
24.1 Huurkontrakte in bedryf				
2007/08				
Nie later as 1 jaar nie	-	-	1,185	1,185
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	272	272
Totale huidige waarde van huurverpligtinge	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,457</u>	<u>1,457</u>
2006/07				
Nie later as 1 jaar nie	-	342	4,469	4,811
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	1,367	1,376	2,743
Totale huidige waarde van huurverpligtinge	<u>-</u>	<u>1,709</u>	<u>5,845</u>	<u>7,554</u>
24.2 Finansverhurings				
2007/08				
Nie later as 1 jaar nie	-	-	11	11
Totale huidige waarde van huurverpligtinge	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>11</u>	<u>11</u>
25. Ongeoorloofde uitgawes				
25.1 Vergelyking van ongeoorloofde uitgawes				
Openingsaldo		4,612	1,578	
Ongeoorloofde uitgawes – lopende jaar		3,490	3,034	
Minus: Bedrag gekondoneer		2,903	-	
Lopende uitgawes		<u>2,903</u>	<u>-</u>	
Ongeoorloofde uitgawes wat kondonering afwag		<u>5,199</u>	<u>4,612</u>	
Ontleding van kondonering-afwagtings per indeling				
Lopende uitgawes		<u>5,199</u>	<u>4,612</u>	
Ontleding van kondonering-afwagtings per ouderdomsindeling				
Huidige		3,313	3,034	
Vorige jare		1,886	1,578	
Totaal		<u>5,199</u>	<u>4,612</u>	

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Onthullingsnotas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

		2007/08 R'000	2006/07 R'000
25.2 Ongeoorloofde uitgawes			
Insident	Dissiplinêre stappe gedoen/ strafsak		
Vorige jare			
VLS 05010 E Dijebe	Ondersoek duur voort	-	23
VLS 05011 Pers en Seuns	Ondersoek duur voort	-	41
VLS 05012 Kobus Kruger Vervoer	Ondersoek duur voort	-	3
VLS 05017 J Pistorius	Ondersoek duur voort	-	16
VLS 05018 F Christiaans	Ondersoek duur voort	-	47
VLS 04841 Independent Newspapers	Gekondoneer	-	22
VLS 04833 Schools Choral Eisteddfod	Gekondoneer	-	31
VLS 04843 I Can Communications	Ondersoek duur voort	-	178
Volwasse Basiese Onderwys en Opleiding	Gekondoneer	-	477
B/WCED 452/06	Gekondoneer	-	83
B/WCED 638/08	Gekondoneer	-	461
13/2/8/17/2/1/T066	Gekondoneer	-	98
13/2/8/17/2/1/T509	Gekondoneer	-	248
13/2/8/17/2/1/T063	Gekondoneer	-	1,306
VLS 05145 Language Career Expo	Gekondoneer	2	-
VLS 05088 Therapeutic Services	Ondersoek duur voort	10	-
VLS 05138 Tutor Fees	Ondersoek duur voort	87	-
12/2/8/17/1/2/J3/111 S Chilwan	Gekondoneer	175	-
13/2/8/17/1/2/J/089 DJ Adams	Ondersoek duur voort	201	-
13/2/8/17/1/2/J/205 CR Rhode	Ondersoek duur voort	24	-
13/2/8/17/1/2/J5/349 D Smith	Ondersoek duur voort	21	-
13/2/8/17/1/2/J5/360 E Alakster	Ondersoek duur voort	58	-
13/2/8/17/1/2/J7/081 M Jameson	Ondersoek duur voort	49	-
13/1/8/17/1/2/J7/524 Waboomsheuwl NGK PS	Ondersoek duur voort	24	-
13/2/8/17/1/2/J5/173 Liebengerg PS	Ondersoek duur voort	27	-
13/2/17/1/2/J3/308	Ondersoek duur voort	18	-
13/2/8/17/1/2/J3/443 F Dollie	Ondersoek duur voort	13	-
13/2/8/17/1/2/J6/050 A Williams	Ondersoek duur voort	12	-
13/2/8/17/1/2/J7/514 JJ Jafta	Ondersoek duur voort	29	-
13/2/8/17/1/2/J7/397 JAP Dreyer	Ondersoek duur voort	29	-
13/2/8/17/1/2/J7/516 S Nagia	Ondersoek duur voort	82	-
13/2/8/17/1/2/J7/143 PJ Jones	Ondersoek duur voort	37	-
13/2/8/17/1/2/J7/306 DFS Vergotine	Ondersoek duur voort	312	-
13/2/8/17/1/2/J7/243 JG Gaffely	Ondersoek duur voort	116	-
13/2/8/17/1/2/J7/244 JG Gaffely	Ondersoek duur voort	3	-
13/2/8/17/1/2/J7/255 JG Gaffely	Ondersoek duur voort	14	-
13/2/8/17/1/2/J3/365 F Dollie	Ondersoek duur voort	45	-

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Onthullingsotas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	2007/08 R'000	2006/07 R'000
25.2 Ongeoorloofde uitgawes (vervolg)		
Insident		
Dissiplinêre stappe gedoen/ strafsak		
Vorige jare		
13/2/8/17/1/2/J7/031 J Wentzel	19	-
13/2/8/17/1/2/J6/518 JJ Ahrends	17	-
13/2/8/17/1/2/J6/049 JB Singh	47	-
13/2/8/17/1/2/J6/160 DSG Klink	18	-
13/2/8/17/1/2/J3/225 Benjamins Bus Service	26	-
13/2/8/17/1/2/J3/224 PS Munniks	35	-
13/2/8/17/1/2/J5/390 CP Cloete	82	-
13/2/8/17/1/2/J7/307 A Williams	18	-
13/2/8/17/1/2/J7/447 W Buys	11	-
13/2/8/17/1/2/J7/263 E Ndinisa	20	-
13/2/8/17/1/2/J7/259 W Buys	11	-
13/2/8/17/1/2/J7/275 S Nagia	13	-
13/2/8/17/1/2/J7/310 A Windum	18	-
13/2/8/17/1/2/J7/274	71	-
13/2/8/17/1/2/J7/444	108	-
13/2/8/17/1/2/J7/445	24	-
3/1/4/10/2VLS5177 Lastrea Trading	165	-
9/1/1/1/1/965Makhetha Mclachlan Ebrahim Joubert & Olivier Consulting	1,190	-
Vukuzenzele Consulting	209	-
Totaal	<u>3,490</u>	<u>3,034</u>

26. Transaksies met verwante partye

1.	In terme van die definisie van verwante partye word openbare gewone skole as 'n verwante party beskou, en word die transaksies in verband daarmee onder Bylae 1D onthul.
2.	Gedurende die jaar het die departement dienste van die volgende verwante partye ontvang wat soos aangetoon aan die departement verwant is:
2.1	Die Wes-Kaapse Departement van Vervoer en Openbare Werke Die departement het 'n gebou gebruik wat deur die Wes-Kaapse Departement van Vervoer en Openbare Werke gratis verskaf is.
2.2	Die Wes-Kaapse Departement van die Premier Die departement het IT-verwante infrastruktuur gebruik wat gratis deur die Wes-Kaap Onderwysdepartement verskaf is.

27. Sleutel bestuurspersoneel

Beskrywing	Aantal individue		
Politieke Ampsdraers (LUR)	1	844	792
Vlak 15 tot 16	6	4,605	3,259
Vlak 14	8	3,924	3,654
Familieledede van sleutel-bestuurspersoneel	12	2,122	-
Totaal		<u>11,495</u>	<u>7,705</u>

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Onthullingsnotas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

	Nota	2007/08 R'000	2006/07 R'000
28. Voorsienings			
Potensieel onverhaalbare skulde			
Personeeldebiteure		4,018	857
Ander debiteure		30,489	26,707
Verhaalbare eise		-	3,244
Totaal		<u>34,507</u>	<u>30,808</u>

Die bedrae m.b.t die potensieel onverhaalbare skulde is gebaseer op skulde ouer as drie jaar soos aangetoon in Nota 12 by die Finansiële State vir "Ontvangbares". In terme van die Verjaringswet 68 van 1969 sal die meeste skulde na 'n tydperk van 3 jaar verjaar.

29. Tasbare Kapitale Bates

BEWEGING VAN TASBARE KAPITALE BATES PER BATESREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

	Openingsaldo	Aanpassings vir die huidige jaar van die vorige jaar se saldo's	Byvoegings	Wegdoenings	Sluitingsaldo
	Koste	Koste	Koste	Koste	Koste
VASTE STRUKTURE	-	-	40,785	40,785	-
Nie-residensiële geboue	-	-	40,785	40,785	-
MASJINERIE EN TOERUSTING	35,266	(88)	12,586	2,872	44,892
Vervoerbates	13	-	478	478	13
Rekenaartoerusting	26,676	(88)	10,818	2,369	35,037
Meubels en kantoortoerusting	8,577	-	1,290	25	9,842
TOTALE TASBARE BATES	<u>35,266</u>	<u>(88)</u>	<u>53,371</u>	<u>43,657</u>	<u>44,892</u>

29.1 TOEVOEGINGS TOT TASBARE KAPITALE BATES PER BATESREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

	Kontant	Nie-kontant	(Kapitale werk onder hande – huidige koste)	In huidige jaar ontvang, nie betaal (Huidige jaar betaal, vorige jaar ontvang)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
GEBOUE EN ANDER VASTE STRUKTURE	140,109	37,053	(136,377)	-	40,785
Nie-residensiële geboue	140,109	37,053	(136,377)	-	40,785
MASJINERIE EN TOERUSTING	12,428	158	-	-	12,586
Vervoerbates	478	-	-	-	478
Rekenaartoerusting	10,772	46	-	-	10,818
Meubels en kantoortoerusting	1,178	112	-	-	1,290
TOTAAL	<u>152,537</u>	<u>37,211</u>	<u>(136,377)</u>	<u>-</u>	<u>53,371</u>

29.2 WEGDOENING VAN TASBARE KAPITALE BATES PER BATESREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

	Verkoop (Kontant)	Nie-kontant	Totaal	Kontant Ontvang
	Koste R'000	Redelike Waarde R'000	Koste R'000	Werklike R'000
GEBOUE EN ANDER VASTE STRUKTURE		40,785	40,785	-
Nie-residensiële geboue	-	40,785	40,785	-
MASJINERIE EN TOERUSTING	-	2,872	2,872	-
Vervoerbates	-	478	478	-
Rekenaartoerusting	-	2,369	2,369	-
Meubels en kantoortoerusting	-	25	25	-
TOTAAL	<u>-</u>	<u>43,657</u>	<u>43,657</u>	<u>-</u>

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Onthullingsotas by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

29.3 BEWEGING VAN TASBARE KAPITALE BATES PER BATESREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2007

	Openingsaldo R'000	Byvoegings R'000	Wegdoenings R'000	Sluitingsaldo R'000
GEBOUE EN ANDER VASTE STRUKTURE	-	134,474	134,474	-
Nie-residensiële geboue	-	134,474	134,474	-
MASJINERIE EN TOERUSTING	27,052	13,984	5,770	35,266
Vervoerbates	-	815	802	13
Rekenaartoerusting	23,976	7,565	4,865	26,676
Meubels en kantoor-toerusting	3,076	5,512	11	8,577
Ander masjinerie en toerusting	-	92	92	-
TOTALE TASBARE BATES	27,052	148,458	140,244	35,266

30. Ontsbare Kapitale Bates

BEWEGING VAN ONTSBARE KAPITALE BATES PER BATESREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

	Openingsaldo Koste R'000	Aanpassings vir die huidige jaar van die vorige jaar se saldo's Koste R'000	Byvoegings Koste R'000	Wegdoenings Koste R'000	Sluitingsaldo Koste R'000
REKENAARPROGRAMMATUUR	159	-	131	-	290
TOTALE NIE-TASBARE BATES	159	-	131	-	290

30.1 TOEVOEGINGS TOT NIE-TASBARE KAPITALE BATES PER BATESREGISTER VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2007

	Kontant Koste R'000	Nie-kontant Redelike Waarde R'000	(Lopende koste van ontwikke- lingswerk onder hande) Koste R'000	In huidige jaar ontvang, nie betaal (Huidige jaar betaal, vorige jaar ontvang) Koste R'000	TOTAAL Koste R'000
REKENAARPROGRAMMATUUR	131	-	-	-	131
TOTAAL	131	-	-	-	131

30.2 BEWEGINGSKEDULE VAN KAPITALE ONTSBARE BATES VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2007

	Openingsaldo Koste R'000	Byvoegings Koste R'000	Wegdoenings Koste R'000	Sluitingsaldo Koste R'000
REKENAARPROGRAMMATUUR	130	29	-	159
TOTALE NIE-TASBARE BATES	130	29	-	159

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Bylae 1A
STAAT VAN VOORWAARDELIKE TOEKENNINGS ONTVANG

NAAM VAN DEPARTEMENT:	TOEWYSINGSVERLENING					BESTEE			2006/07	
	Wet op die Verdeling van Inkomste	Oorgerol	DORA-aanpassings	Ander aanpassings	Totaal Besikbaar	Bedrag deur Departement ontvang	Bedrag deur Departement bestee	% van beskikbare fondse deur Departement bestee	Wet op die Verdeling van Inkomste	Bedrag deur Departement bestee
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Wet op die Verdeling van Inkomste										
MIV/VIGS	13,011	-	-	-	13,011	13,011	13,001	99.9	11,870	11,872
Nasionale Skoolvoedingprogram	50,729	2,355	-	-	53,084	53,084	53,075	100.0	48,313	45,958
VOO-Toekenning	80,000	-	-	-	80,000	80,000	80,000	100.0	70,000	70,000
Toekenning vir Provinsiale Infrastruktuur	80,263	-	-	-	80,263	80,263	125,642	156.5	126,829	126,706
Totaal	224,003	2,355	-	-	226,358	226,358	271,718		257,012	254,536

Bylae 1B
STAAT VAN ONVOORWAARDELIKE TOEKENNINGS EN OORDRAGTE AAN MUNISIPALITEITE

Naam van Munisipaliteit	TOEWYSINGSVERLENING				OORDRAG		BESTEE			2006/07
	Bedrag	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Besikbaar	Werklike oordrag	% van beskikbare fondse oorgedra	Bedrag deur munisipaliteit ontvang	Bedrag deur munisipaliteit bestee	% van beskikbare fondse deur munisipaliteit bestee	Totaal beskikbaar
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	%	R'000
Kaapse Metropolitaanse Raad	-	-	1	1	1	100.0	1	1	100.0	2,140
Kaapse Wynlande Distriksmunisipaliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	440
Sentraal-Karoo Distriksmunisipaliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56
Eden Distriksmunisipaliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	433
Overberg Distriksmunisipaliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	141
Weskus Distriksmunisipaliteit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120
	-	-	1	1	1		1	1		3,330

RCS-heffings

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Bylae 1C

STAAT VAN OORDRAGTE AAN DEPARTEMENTELE AGENTSAPPE EN REKENINGE

Departemente/ Agenskap/Rekening	OORDRAGTOEWYSING				OORDRAG		2006/07
	Aangepaste Begrotingswet	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Beskikbaar	Werklike oordrag	% van beskikbare fondse oorgedra	Finale Begrotingswet
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
SETA	3,944	-	-	3,944	3,944	100.0	3,756
Totaal	3,944	-	-	3,944	3,944		3,756

Bylae 1D

STAAT VAN OORDRAGTE/SUBSIDIES AAN INSTANSIES SONDER WINSBEJAG

Organisasie Sonder Winsbejag	OORDRAGTOEWYSING				BESTEDING		2006/07
	Aangepaste Begrotingswet	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Beskikbaar	Werklike oordrag	% van beskikbare fondse oorgedra	Finale Begrotingswet
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oordragte							
Openbare gewone skole	521,655	-	32,744	554,399	554,399	100.0	440,106
Onafhanklike skole	39,541	-	171	39,712	39,713	100.0	34,259
Skole vir leerders met spesiale onderwysbehoefes	78,444	-	575	79,019	79,019	100.0	75,450
Kolleges vir verdere onderwys en opleiding	128,119	-	(753)	127,366	127,366	100.0	130,561
VBOO: Private sentrums	18,784	-	446	19,230	19,231	100.0	17,373
VKO: Graad R Openbare skole	6,237	-	17,481	23,718	23,718	100.0	22,501
VKO: Graad R Gemeenskapsentrums	61,523	-	(20,810)	40,713	18,591	45.7	28,120
Totaal	854,303	-	29,854	884,157	862,037		748,370

Bylae 1E

STAAT VAN OORDRAGTE/SUBSIDIES AAN HUISHOUDINGS

Huishoudings	OORDRAGTOEWYSING				BESTEDING		2006/07
	Aangepaste Begrotingswet	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Beskikbaar	Werklike oordrag	% van beskikbare fondse oorgedra	Finale Begrotingswet
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Werknemer Maatskaplike Voordele (verlofgratifikasie)	19,993	-	1,058	21,051	21,098	100.2	16,007
Eise teen die Staat	1,648	-	-	1,648	2,072	125.7	1,929
Afskrif van personeelskulde - Beurs	-	-	-	-	-	-	3
Beurse (nie-werknemers)	29,354	-	-	29,354	28,334	96.5	1,868
Uit genade/ <i>Ex gratia</i> -betalings	-	-	30	30	30	100.0	5
Totaal	50,995	-	1,088	52,083	51,534		19,812

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Bylae 1F

STAAT VAN GESKENKE, DONASIES EN BORGSKAPPE ONTVANG VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

Naam van Organisasie	Aard van geskenk, donasie of borgskap	2007/2008 R'000	2006/2007 R'000
Ontvang in goedere			
Nashua WC	Kantoortoerusting	101	13
Staatsdienskommissie	Kantoormeubels – diverse items	44	-
Totaal		145	13

Bylae 1G

STAAT VAN GESKENKE, DONASIES EN BORGSKAPPE GEMAAK EN KWYTSKELDINGS, TERUGBETALINGS EN INBETALINGS UIT GENADE GEMAAK VIR DIE JAAR GEËINDIG OP 31 MAART 2008

Aard van geskenk, donasie of borgskap	2007/08 R'000	2006/07 R'000
In kontant betaal		
Suid-Afrikaanse Padvindersvereniging Bywoning van die 2007 Saamtrek van die Internasionale Padvindersvereniging	80	-
Subtotaal	80	-
Kwytskeldings, terugbetalings en inbetalings uit genade gemaak		
Mediese koste: Deon Slabbert, brandslagoffer by Goudini Hoërskool	30	5
Subtotaal	30	5
Totaal	110	5

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Bylae 2A

STAAT VAN FINANSIËLE WAARBORGE UITGEREIK SOOS OP 31 JUNIE 2008 – PLAASLIK

Borginstansie	Borgskap met betrekking tot Behuising	Oorspronklike kapitaalbedrag geborg	Opening-saldo soos op 01/04/07	Waarborgonttrekkings gedurende die jaar	Terugbetalings op waarborge gedurende die jaar gekanselleer/ verminder/ vrygestel	Herwaarderings	Afsluitingsaldo (31/03/2008)	Gewaarborgde agterstallige rente 31/03/2008	Gerealiseerde nie-verhaalbare verliese, d.i. eise uitbetaal
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
-	-	8,187	-	6,993	-	1,194	-	-	-
0002 - Nedbank Limited (Former Cape of GH)	-	-	275	-	275	-	-	-	-
0003 - Nedbank Limited.	-	-	3,363	-	3,302	-	61	-	-
0004 - Firststrand Bank Ltd: First Na	-	-	4,557	-	3,943	-	614	-	-
0010 - Nedbank Ltd Incorporating BOE	-	-	102	-	3	-	99	-	-
0017 – ABSA	-	-	31,795	20	28,716	-	3,099	-	-
0041 – Old Mutual Finance Ltd	-	-	312	-	263	-	49	-	-
0052 - Peoples Bank Limited (Former FBC)	-	-	283	-	194	-	89	-	-
0053 - Nedbank Limited Incorporating NB	-	-	4,301	-	4,123	-	178	-	-
0054 - First Rand Bank Ltd (FNB - Forme)	-	-	5,616	21	4,074	-	1,563	-	16
0055 - Old Mutual Bank div. of Nedbank	-	-	3,389	-	3,121	-	268	-	-
0071 – GBS Mutual Bank	-	-	15	-	15	-	-	-	-
0280 – Albaraka Bank	-	-	33	-	33	-	-	-	-
0281 – Nedbank Limited Incorporating BO	-	-	30	-	30	-	-	-	-
0444 – BOE Bank Limited	-	-	126	-	110	-	16	-	-
0512 – SA Home Loans (Pty) Ltd	-	-	20	-	20	-	-	-	-
0516 - Green Start Home Loans (Pty) Ltd	-	-	74	-	49	-	25	-	-
0530 - National Housing Finance Corpora	-	-	634	-	567	-	67	-	-
Spes Bona Bank	-	-	3	-	3	-	-	-	-
Santam	-	-	14	-	14	-	-	-	-
Provincial Building Society	-	-	10	-	10	-	-	-	-
Old Mutual (Perm)	-	-	1,267	-	1,267	-	-	-	-
Future Bank	-	-	6	-	6	-	-	-	-
Fidelity	-	-	62	-	62	-	-	-	-
EP Bank	-	-	33	-	33	-	-	-	-
Community Bank	-	-	62	-	62	-	-	-	-
Cash Bank	-	-	19	-	19	-	-	-	-
BOE Boland	-	-	427	-	427	-	-	-	-
Ander	-	-	375	-	375	-	-	-	-
Totaal	-	-	65,390	41-	58,109	--	7,322	--	16

Bylae 2B

STAAT VAN GEBEURLIKE LASTE SOOS OP 31 MAART 2008

Aard van Las	Openingsaldo 01/04/2007	Laste gedurende die jaar aangegaan	Laste gedurende die jaar betaal/ gekanselleer/ verminder	Laste verhaalbaar	Sluitingsaldo 31/03/2008
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Eise teen die departement					
Verseke	26,409	3,454	4,027	-	25,836
Totaal	26,409	3,454	4,027	-	25,836

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

Bylae 3
TUSSENREGERINGSONTVANGBARES

Regeringsentiteit	Bevestigde agterstallige saldo		Onbevestigde agterstallige saldo		Totaal	
	31/03/2008	31/03/2007	31/03/2008	31/03/2007	31/03/2008	31/03/2007
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Departement						
Nasionale Onderwysdepartement	-	-	104	180	104	180
Gauteng Onderwysdepartement	-	-	-	50	-	50
Diverse (Salariseise 0061)	-	-	-	3,316	-	3,316
Noord-Kaap Onderwysdepartement (0067)	-	-	-	200	-	200
Oos-Kaap Onderwysdepartement (EED)	-	-	14	82	14	82
Nasionale Departement van Arbeid (DLB)	-	-	214	214	214	214
RAVO (Raad op Arbeidsverhoudinge in die Onderwys)	-	-	-	408	-	408
S-A Polisie	-	-	-	63	-	63
S-A Verdediging	-	-	-	19	-	19
SADOU (Suid-Afrikaanse Demokratiese Onderwysersunie)	-	-	463	1,830	463	1,830
CTPA (Cape Teachers Professional Ass.)	-	-	41	220	41	220
Public Allied Workers Union S.A.	-	-	-	14	-	14
Kaapse Metropolitaanse Raad	-	-	-	18	-	18
W-K Dept. Sosiale Wetenskappe (WETENSKAPLIKES)	-	-	149	46	149	46
W-K Departement van Plaaslike Regering en Behuising (WHA)	-	-	-	54	-	54
W-K Dept. Gemeenskapsveiligheid (WSL)	4	-	-	52	4	52
W-K Dept. van Landbou (WLA)	-	-	-	46	-	46
Dept. Gesondheid (WHW)	-	-	-	9	-	9
Kultuursake (WAC)	-	-	-	13	-	13
Dept. van die Premier (WAM)	2	-	-	213	2	213
Clanwilliam Sekondêr (WED)	-	-	160	431	160	431
W-K Provinsiale Tesourie (WFE)	1	-	-	37	1	37
Nie-toegewyste kredietsaldo's	-	-	-	(878)	-	(878)
NAPTOSA (Nat Admin & Prof Teachers of SA)	-	-	99	-	99	-
W-K Departement van Vervoer en Openbare Werke	-	-	600	-	600	-
Dept van Grondsake (DLA)	-	-	23	-	23	-
N-K Dept. van Justisie (DJC)	9	-	-	-	9	-
Totaal	16	-	1,867	6,637	1,883	6,637

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes by die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig op 31 Maart 2008

**Bylae 4
INTERDEPARTEMENTELE BETAALBARES - LOPEND**

REGERINGSENTITEIT	Bevestigde agterstallige saldo		Onbevestigde agterstallige saldo		TOTAAL	
	31/03/2008	31/03/2007	31/03/2008	31/03/2007	31/03/2008	31/03/2007
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
DEPARTEMENTE						
Huidige						
Wes-Kaap Departement van Vervoer, Paaie en Openbare Werke	21	-	4,179	2,555	4,200	2,555
Nasionale Departement van Justisie en Grondwetlike Ontwikkeling	472	1	-	-	472	1
Vrystaat Onderwysdepartement	-	26	-	18	-	44
Wes-Kaap Departement van Gesondheid	7	58	-	-	7	58
Wes-Kaap Departement van Gemeenskapsveiligheid	-	30	-	-	-	30
Wes-Kaap Provinsiale Tesourie	819	-	-	-	819	-
Wes-Kaap Departement van Landbou	22	-	-	-	22	-
Nasionale Departement van Arbeid	-	-	17	-	17	-
Nasionale Departement van Grondsake	-	-	12	-	12	-
Wes-Kaap Departement van Maatskaplike Ontwikkeling	8	-	-	-	8	-
Nasionale Onderwysdepartement	-	-	3	-	3	-
Noord-Kaap Departement van Gesondheid	-	-	13	-	13	-
Nasionale SAPD	-	-	11	-	11	-
Wes-Kaap Departement van Binnelandse Sake	-	-	9	-	9	-
KwaZulu Natal Onderwysdepartement:	-	-	10	-	10	-
Wes-Kaap Departement van Plaaslike Regering en Behuising	44	-	-	-	44	-
Totaal	1,393	115	4,254	2,573	5,647	2,688

DEEL 5 - MENSEHULPBRONBESTUUR

1. Dienslewering

Daar word van alle departemente verwag om 'n Plan vir Verbeterde Dienslewering (PVDL) te ontwikkel. Die volgende tabelle weerspieël die komponente van die WKOD se PVDL, sowel as vordering wat daar met die implementering van die plan gemaak is.

Tabel 1.1 Hoofdienste gelewer, en standaarde

Hoofdienste	Werklike kliënte	Potensiële kliënte	Standaard van diens	Werklike prestasie teen standaard
Ontwikkeling van Diensoktrooi en Diensstandaarde				
<p>Het WKOD Diensleweringsoktrooi ontwikkel met 12 Diensstandaarde gebaseer op 9 Fokusareas van Heelskoolevaluering.</p> <p>Vanaf Januarie tot April 2007 is werksinkels met al die direktorate en OBOS'e gehou en diensleweringstandaarde vir elke direktoraat en OBOS gestel na gelang van die dienste wat hulle moet lewer.</p> <p>Opvolg-miniwerksinkels en vergaderings het gevolg.</p> <p>Diensleweringstandaarde is vir elke direktoraat geredigeer en hersien.</p>	<p>Hoofkantoorpersoneel kantoorgebaseerde opvoeders, en staatsdienspersoneel</p>	<p>Die breër Wes-Kaap skoolgemeenskap. Onderwysers, ouers en leerders</p>	<ul style="list-style-type: none"> Alle Hoofkantoor-direktorate en Distrikskantore het diensleweringstandaarde gestel na gelang van die funksies en dienste wat hulle moet lewer. 	<ul style="list-style-type: none"> Alle Hoofkantoor-direktorate en Distrikskantore is opgelei om: 'n Diensstandaard volgens die Batho Pele-beginsels te skryf, gebaseer op die beginsels van Gehalte, Hoeveelheid, Teikengroep, Teikenarea en Tydsbestek (QOTTT) Diensleweringstandaarde te stel na gelang van die funksies en dienste wat hulle moet lewer. Hul eie Plan vir die Verbetering van Dienslewering te ontwikkel Die Diensleweringstandaarde van hul direktorate en distrikte te bestuur Hul dienste teen die Diensstandaarde te meet Dienste teen die Diensstandaarde te verbeter WKOD-diensleweringsoktrooi is op 17 Augustus 2007 by die Frank Pietersen Musieksentrum, Sanddriifstraat, Paarl bekendgestel. WKOD-beamptes, skoolprinsipale en lede van beheerliggame het dit bygewoon.

Hoofdiensdient	Werklike kliënte	Potensiële kliënte	Standaard van diens	Werklike prestasie teen standaard
Ontwikkeling van Diensoktrooi en Diensstandaarde				
Het op 2 Diensstandaarde vir Besigheidsproseskartering en voorlegging aan DSDA gefokus: <ul style="list-style-type: none"> Weskus Wynland oor SBL-opleiding; en 	Skoolbeheerliggame (SBL'e)	Skoolbeheerliggame (SBL'e)	Verskaf opleiding om kapasiteit te bou ooreenkomstig die Suid-Afrikaanse Skolewet aan 100% van Skoolbeheerliggame in al 9 kringe van die Weskus Wynland-distrik van die WKOD per kwartaal van die akademiese jaar	Alle Skoolbeheerliggame in al 9 kringe van die Weskus Wynland-distrik van die WKOD is na gelang van hul spesifieke behoeftes opgelei
<ul style="list-style-type: none"> Hoofkantoor: Direkoraat Gespesialiseerde Onderwysondersteuning: Voorsiening van voedsame maaltye in kwintiel 1 tot 5 primêre en sekondêre skole 	Leerders in kwintiel 1 tot 5 skole	Leerders in kwintiel 1 tot 5 skole	Voorsien 'n voedsame maal in kwintiel 1 tot 5 primêre en sekondêre openbare skole vir 170 dae aan primêre skole en 157 dae aan sekondêre skole van die akademiese jaar	203 000 leerders in kwintiel 1 tot 5 skole is van 'n voedsame maal voorsien, vir 170 dae aan primêre skole en 157 dae aan sekondêre skole 260 voedselmaaltye is in al die distrikte van die provinsie beplant.

Tabel 1.2: Konsultasieëlings met kliënte

Tipe reëling	Werklike kliënte	Potensiële kliënte	Werklike Prestasies
Opleiding van Beheerliggame			
Vraelyste aan SBL'e Vergaderings met prinsipale Vergaderings met SBL'e	Alle Skoolbeheerliggame in die 9 kringe van die Weskus Wynland-distrik	Alle Skoolbeheerliggame in die 9 kringe van die Weskus Wynland-distrik	Ontwikkeling van kursusmateriaal na gelang van die behoeftes van elke SBL
Voorsiening van dienste			
Opleiding van SBL'e om bepaling van die Suid-Afrikaanse Skolewet na te kom	Skoolbeheerliggame	Skoolbeheerliggame	Alle Skoolbeheerliggame is na gelang van hul spesifieke behoeftes opgelei
Kwartaallikse vergaderings met personeel van die Nasionale Skoolvoedingprogram by Distrikskantore Kwartaallikse vergaderings met Diensverskaffers	Leerders in kwintiel 1 tot 5 skole	Leerders in kwintiel 1 tot 5 skole	203 leerders het voedsame maaltye ontvang

Tabel 1.3 Strategie vir toegang tot dienslewering

Toegangstrategie	Werklike Prestasies
Skoolbeheerliggame moet opgelei word om die Suid-Afrikaanse Skolewet na te kom. Alle Skoolbeheerliggame is opgelei om die Suid-Afrikaanse Skolewet na te kom.	Kwartaalverslae, Jaarverslae, Omsendbriewe, Vergaderings, Werkswinkels, Distrikstydskrif
Leerders in kwintiel 1-5 skole moet van voedsame maaltye voorsien word om gehalteleer moontlik te maak en te verbeter Voedselmaaltye sal met voeding help en die onderwysomgewing verbeter.	230 000 Leerders in Kwintiel 1-5 skole is van voedsame maaltye voorsien. Die voedselmaaltyeprojek is geïnisieer en vorder goed aangesien 260 voedselmaaltye in alle distrikte van die provinsie aangeplant is.

Tabel 1.4 Diensinligtinghulpmiddel

Tipies inligtinghulpmiddel	Werklike Prestasies
Kwartaalverslae	Kwartaalverslae voorgelê en geëvalueer
Jaarverslae	Eerste jaarverslag verskuldig aan einde van finansiële jaar
Omsendbriewe	Verskillende omsendbriewe aan alle relevante partye gestuur vir voorspraak en deel van inligting
Vergaderings	Gereelde vergaderings met rolspelers gehou: Direkorate, DvdP en DSDA.
Werkswinkels	Werkswinkels met elke direktoraat gehou
Distrikstydskrif	Artikels in distrikstydskrif van OBOS Weskus gepubliseer
Plaaslike radiostasie	Aanbiedings op plaaslike radiostasie in OBOS Weskus en Overberg
Inligtingsboekie	Inligtingsboekie onder verskillende rolspelers versprei
Diensleweringbrochure	Diensleweringbrochure onder 'n reeks rolspelers versprei
<i>Batho Pele</i> - brochure	<i>Batho Pele</i> -brochure gedruk en wyd versprei
Diensleweringstrooibiljette	Gereelde Diensleweringstrooibiljette versprei
<i>Tetha Nathi</i> -brochure	<i>Tetha Nathi</i> -brochure onder verskillende deelhebbers versprei

Tabel 1.5: Klagtesmeganisme

Klagtesmeganisme	Werklike prestasies
Vergaderings, Werkswinkels	Gereelde kwartaallikse vergaderings gehou, plus een werkswinkel om aandag aan griewe te gee.
Klagtesmeganisme aan Kringbestuurders, Senior Kringbestuurder en Direkteur	Klagtesmeganisme ontwikkel deur 'n toegewyde telefoonlyn aan die Distrikskoördineerders en provinsiale Koördineerders.
	Via Distrikskoördineerders
Klagtesmeganisme van Direkteur: Gehalteversekering	Klagtesmeganisme van Direkteur: Gehalteversekering bekendgestel en aanbeveel

2. Besteding

Die tabelle hieronder toon die name van die programme en die salarisskale wat met die verskillende salarisvlakke gepaard gaan waarna in hierdie verslag verwys word.

Programme

Program	Programbenoeming
Program 1	Administrasie
Program 2	Openbare Gewone Skoolonderwys
Program 3	Onafhanklike Skoolonderwys
Program 4	Openbare Spesiale Skoolonderwys
Program 5	Kolleges vir Verdere Onderwys en Opleiding
Program 6	Volwasse Basiese Onderwys en Opleiding
Program 7	Vroeëkindontwikkeling
Program 8	Hulp- en Verwante Dienste

Salarisbande

Salarisvlak	Beskrywing	Salarisskaal
Salarisvlak 1	Laer geskoold	R 38 610 x 1% - R 43 062
Salarisvlak 2	Laer geskoold	R 43 680 x 1% - R 48 249
Salarisvlak 3	Geskoold	R 49 665 x 1% - R 57 663
Salarisvlak 4	Geskoold	R 58 290 x 1% - R 67 668
Salarisvlak 5	Geskoold	R 68 955 x 1% - R 80 058
Salarisvlak 6	Hoogs geskoolde produksie	R 85 362 x 1% - R 99 108
Salarisvlak 7	Hoogs geskoolde produksie	R 106 335 x 1% - R 124 866
Salarisvlak 8	Hoogs geskoolde produksie	R 132 054 x 1% - R 153 312
Salarisvlak 9	Hoogs geskoolde toesig	R 157 686 x 1% - R 183 066
Salarisvlak 10	Hoogs geskoolde toesig	R 196 815 x 1% - R 228 492
Salarisvlak 11	Hoogs geskoolde toesig	R 311 358 x 1% - R 360 909
Salarisvlak 12	Hoogs geskoolde toesig	R 369 000 x 1% - R 427 836
Salarisvlak 13	Seniorbestuur Diens (Band A)	R 540 429 x 1.5% - R 581 880
Salarisvlak 14	Seniorbestuur Diens (Band B)	R 635 874 x 1.5% - R 684 708
Salarisvlak 15	Seniorbestuur Diens (Band C)	R 770 823 x 1.5% - R 830 085
Salarisvlak 16	Seniorbestuur Diens (Band D)	R 991 677 x 1.5% - R 1 068 003

Departemente begroot in terme van duidelik gedefinieerde programme. Die volgende tabelle som die finale geouditeerde uitgawes op, per program (Tabel 2.1) sowel as per salarisbande (Tabel 2.2). Hulle gee veral 'n aanduiding van die bedrag wat aan personeelkoste bestee is, in terme van elk van die programme of salarisbande binne die departement.

Tabel 2.1: Personeelkoste met betrekking tot alle personeel per program: 2007/2008

Program	Totale Besteding (R'000)	Personeel-besteding (R'000)	Opleidings-besteding(R'000)	Professionele en Spesiale Dienste (R'000)	Personeelkoste as 'n persentasie van totale besteding	Aantal werknemers*	Gemiddelde personeel-koste per werknemer (R'000)
1	361 468	170 919	19 447	0	2.21	1 014	168.56
2	6 221 984	5 091 264	24 979	0	65.80	34 468	147.71
3	3 913	0	0	0	0.00	0	0
4	434 325	349 223	0	0	4.51	2 578	135.46
5	317 229	169 049	0	0	2.18	1 047	161.46
6	25 821	*1387 **5 137	23	0	0.02	13	*106.69
7	142 259	69 649	1 201	0	0.90	276	252.35
8	194 998	***26 638 ****20 769	9 526	0	0.34	131	***203.34
Totale	7 737 797	5 904 035	55 176	0	76.30	39 527	149.37

Let wel:

- * Die personeelbesteding met betrekking tot Program 6 (Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes) wat R1.381m behoort, is met betrekking tot die 13 voltydse werknemers permanent in diens. Die gemiddelde personeelkoste wat aangedui word, is dus net met betrekking tot die voltydse werknemers.
- ** Die bedrag van R5.137m weerspieël die bedrag wat aan opvoeders bestee is wat op 'n per-uur-basis vir onderwys by BOOV-sentrums aangestel is.
- *** Die personeelbesteding met betrekking tot Program 8 (Hulp- en Verwante Dienste) wat R26.638m behoort, is met betrekking tot die 131 voltydse werknemers permanent in diens. Die gemiddelde personeelkoste wat aangedui word, is dus net met betrekking tot die voltydse werknemers.
- **** Die bedrag van R20.769m weerspieël die bedrag wat aan Eksaminatore/Moderatore/Nasieners en tydelike administratiewe ondersteuningspersoneel vir die 2007-Matriekeksamens bestee is.

Tabel 2.2: Personeelkoste met betrekking tot alle personeel per salarisbande: 2007/2008

Salarisvlakke	Personeelbesteding (R'000)	% van totale personeelkoste	Aantal werknemers*	Gemiddelde personeelkoste per werknemer (R'000)
1-2	174 310	2.96	3 160	55.16
3-5	314 053	5.33	4 418	71.08
6-8	4 010 459	68.06	26 301	152.48
9-12	1 366 146	23.18	5 595	244.17
13-16	27 737	0.47	53	523.34
Totaal	5 892 705	100.00	39 527	149.08

Let wel:

- * Die totale personeelbesteding in Tabelle 2.1 en 2.2 verskil omdat die betaal van verloftoelaes en heffings deur Streekdiensterade, wat in Tabel 2.2 ingesluit is, as oordragbetalings in BRS geklassifiseer is, en party personeelverwante betalings direk aan BRS gemaak word.
- ** Die totale aantal werknemers in Tabelle 2.1 en 2.2 hierbo sluit beide staatsdienspersoneel en opvoeders in. Die aantal werknemers in band 13 – 16 sluit die 6 HUB's in wat aan die Kolleges vir Verdere Onderwys en Opleiding verbonde is.

Die aantal werknemers sluit dié in wat bykomstig tot die diensstaat gedra word.. Die totale aantal werknemers verwys ook na ALLE werknemers wat aangestel is, wat die aard van hul aanstelling ookal mag wees, d.w.s. permanent, termynkontrakte, plaasvervangers en deelyds.

Die volgende tabelle bied 'n opsomming volgens program (Tabel 2.3) en salarisbande (Tabel 2.4) van uitgawes wat weens salarisse, oortyd, huiseienaarstoelae en mediese bystand aangegaan is. In elke geval word 'n aanduiding gegee van die persentasie van die personeelbegroting wat vir hierdie items aangewend is.

Tabel 2.3 – Salarisse, Oortyd, Huiseienaarstoelae en Mediese Bystand met betrekking tot alle personeel per program: 2007/2008

Program	Salarisse		Oortyd		Huiseienaarstoelae		Mediese Bystand	
	Bedrag (R'000)	Salarisse as 'n % van personeel-koste	Bedrag (R'000)	Oortyd as 'n % van personeel-koste	Bedrag (R'000)	HET as 'n % van personeel-koste	Bedrag (R'000)	Mediese Bystand as 'n % van personeel-koste
Program 1	224 130	3.796	3 515	0.060	3 857	0.065	14 204	0.241
Program 2	3 818 891	64.683	145	0.002	67 211	1.138	239 808	4.062
Program 3	0	0.000	0	0.000	0	0.000	0	0.000
Program 4	257 249	4.357	133	0.002	4 534	0.077	16 503	0.280
Program 5	123 286	2.088	0	0.000	1 961	0.033	7 472	0.127
Program 6	1 110	0.019	0	0.000	28	0.000	41	0.001
Program 7	48 521	0.822	0	0.000	567	0.010	2 390	0.040
Program 8	20 337	0.344	1 210	0.020	492	0.008	1 483	0.025
Totaal	4 493 524	76.109	5 003	0.085	78 650	1.332	281 901	4.775

Tabel 2.4 – Salarisse, Oortyd, Huiseienaarstoelae en Mediese Bystand met betrekking tot alle personeel volgens salarisbande: 2007/08

Salaris-vlakke	Salarisse		Oortyd		Huiseienaarstoelae (HET)		Mediese Bystand	
	Bedrag (R'000)	Salarisse as 'n % van personeel-koste	Bedrag (R'000)	Oortyd as 'n % van personeel-koste	Bedrag (R'000)	HET as 'n % van personeel-koste	Bedrag (R'000)	Mediese Bystand as 'n % van personeel-koste
1-2	129 968	2.201	140	0.002	3 035	0.051	7 778	0.132
3-5	231 407	3.919	1 339	0.023	5 935	0.101	18 293	0.310
6-8	3 082 778	52.215	3 045	0.052	49 560	0.839	194 230	3.290
9-12	1 033 117	17.498	479	0.008	19 839	0.336	60 981	1.033
13-16	16 254	0.275	0	0.000	281	0.005	619	0.010
Totaal	4 493 524	76.109	5 003	0.085	78 650	1.332	281 901	4.775

3. Indiensneming en Vakatures

Die volgende tabelle bied 'n opsomming van die aantal poste op die diensstaat, die aantal werknemers, die vakaturekoers, en of daar enige personeel is wat bykomstig tot die diensstaat is. Hierdie inligting word in terme van drie sleutelveranderlikes aangebied: - program (Tabel 3.1), salarisband (Tabel 3.2) en kritieke beroepe (Tabel 3.3). Departemente het kritieke beroepe geïdentifiseer wat gemoniteer moet word. Tabel 3.3 bied inligting aangaande diensstate en vakatures vir die kritieke beroepe van die departement: Die vakaturekoers toon die persentasie poste wat nie gevul is nie.

Tabel 3.1: Indiensneming en vakatures per program: 31 Maart 2008

Personeel-groep	Program	Aantal poste	Aantal poste gevul	Vakaturekoers	*Aantal poste gevul bykomstig tot die diensstaat	Totale aantal Werknemers
Alle personeel	Program 1	926	926	0	88	1 014
	Program 2	34 316	34 065	1	403	34 468
	Program 3	0	0	0	0	0
	Program 4	2 579	2 494	3	84	2 578
	Program 5	1 159	1 047	10	0	1 047
	Program 6	15	13	13	0	13
	Program 7 **	15	276	0	0	276
	Program 8	137	131	4	0	131
	Totaal	39 198	38 952	0	524	39 527
Opvoeders	Program 1	134	134	0	35	169
	Program 2	27 756	27 756	0	292	28 048
	Program 3	0	0	0	0	0
	Program 4	1 573	1 573	0	60	1 633
	Program 5	881	814	8	0	814
	Program 6	4	4	0	0	4
	Program 7**	15	276	0	0	276
	Program 8***	0	19	0	0	19
	Totaal	30 363	30 576	0	387	30 963
Staatsdienspersoneel	Program 1	843	843	0	2	845
	Program 2	6 560	6 309	4	111	6 420
	Program 3	0	0	0	0	0
	Program 4	1 006	921	8	24	945
	Program 5	278	233	16	0	233
	Program 6	11	9	18	0	9
	Program 7	0	0	0	0	0
	Program 8***	137	112	18	0	112
	Totaal	8 835	8 427	5	137	8 564

Let wel:

* In die geval van opvoeders bykomstig tot die diensstaat word slegs die syfers verskaf van daardie opvoeders wat inderdaad in terme van gesamentlike ooreenkomste as bykomstig geïdentifiseer was.

** Program 7: Poste van opvoeder: pre-primêr word afgeskaf soos hulle vakant raak. Die WKOD het 'n beleid aanvaar waarvolgens die poste deur 'n subsidiebetaling vervang word in 'n poging om meer leerplekke vir pre-primêre leerders te skep (Vroeëkindontwikkeling), veral in benadeelde gemeenskappe.

*** Die 19 opvoederpersoneellede in program 8 is MIV/Vigs-Lewensvaardighedepersoneel – hierdie personeel word almal in addisionele poste gedra en uit voorwaardelike toekennings betaal.

Let wel: Daar moet genoem word dat wat onderwysinstansies betref, die aantal vakatures met betrekking tot opvoeders nie beteken dat die instansie minder opvoeders het as die aantal opvoeders waarop hulle geregtig is nie. Dit beteken slegs dat die opvoederposte nie in 'n permanente hoedanigheid gevul is nie. In elke geval waar die pos nie permanent gevul is nie, word 'n kontrakaanstelling gedoen om te verseker dat alle onderwysinstansies die nodige aantal opvoeders het waarop hulle geregtig is.

Tabel 3.2: Indiensneming en vakatures volgens salarisbande: 31 Maart 2008

Personeel-groep	Salaris-vlakke	Aantal poste	Aantal poste gevul	Vakature-koers	*Aantal poste gevul bykomstig tot die diensstaat	Totale aantal werknemers soos op 31 Maart 2008
Alle personeel	1-2	3 243	3 107	4	53	3 160
	3-5	4 038	4 397	0	21	4 418
	6-8	25 519	25 910	0	391	26 301
	9-12	6 346	5 538	13	57	5 595
	13-16	52	51	2	2	53
	Totaal	39 198	39 003	0	524	39 527
Opvoeders	1-2	0	0	0	0	0
	3-5**	264	733	0	1	734
	6-8	23 896	24 475	0	329	24 804
	9-12	6 203	5 368	13	57	5 425
	13-16	0	0	0	0	0
	Totaal	30 363	30 576	0	387	30 963
Staatsdienspersoneel	1-2	3 243	3 107	4	53	3 160
	3-5	3 774	3 664	0	20	3 684
	6-8	1 623	1 435	12	62	1 497
	9-12	143	170	0	0	170
	13-16	52	51	2	2	53
	Totaal	8 835	8 427	5	137	8 564

Let wel:

* In die geval van opvoeders bykomstig tot die diensstaat word slegs die syfers verskaf van daardie opvoeders wat inderdaad in terme van gesamentlike ooreenkomste as bykomstig geïdentifiseer was. Die inpas en plasing van bykomstige werknemers in vakante vaste poste is 'n voortdurende proses en word deur die toepaslike gesamentlike ooreenkomste geleë. In 'n verdere poging om die herontplooiing van bykomstige werknemers te bevorder, word vakante poste ook gereeld in departementele vakaturelyste geadverteer. Die WKOD het 'n aantal beleidsmaatreëls ontwikkel ten einde die optimale benutting van die dienste van bykomstige personeel te verseker.

** Alle opvoederposte is geskep om professioneel ten volle opgeleide opvoeders aan te stel (minstens Matriek plus drie jaar opleiding) teen 'n minimum van salarisvlakke 6-7. Die werklikheid is dat die WKOD wel ondergekwalifiseerde en ongekwalifiseerde opvoeders in die stelsel het. Hierdie is die 734 opvoeders wat op salarisvlakke 3-5 besoldig word aangesien hulle nie aan die minimum posvereistes voldoen om op salarisvlakke 6-7 besoldig te word nie. Hierdie opvoeders is almal teen goedgekeurde poste aangestel wat in hierdie tabel in die salarisband 6-8 aangedui word.

4. Posevaluering

Die Staatsdiensregulasies, 2001, soos gewysig, het posevaluering ingestel as 'n manier om te verseker dat werk van gelykstaande waarde gelyke vergoeding verdien. Binne 'n nasionaal bepaalde raamwerk mag uitvoerende owerhede enige pos in hul organisasies evalueer of herevalueer. Ingevolge die Regulasies moet alle vakatures op salarisvlak 9 en hoër geëvalueer word voordat hulle gevul word.

Die volgende tabel (Tabel 4.1) bied 'n opsomming van die aantal poste wat vir die jaar onder bespreking geëvalueer is.

Tabel 4.1: Posevaluering t.o.v. Staatsdiensposte: 1 April 2006 tot 31 Maart 2008

Salaris- vlakke	Aantal poste	Aantal poste geëvalueer	% poste geëvalu- eer	Posgradering onveranderd		Poste opgegradeer		Poste afgedeer	
				Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
1-2	3 243	10	0.31	10	100	0	0	0	0
3-5	3 774	67	1.78	67	100	0	0	0	0
6-8	1 623	96	5.91	75	78.13	21	21.87	0	0
9-12	143	121	84.62	119	98.35	2	1.65	0	0
13	38	38	100	38	100	0	0	0	0
14	9	9	100	9	100	0	0	0	0
15	4	4	100	4	100	0	0	0	0
16	1	0	0	0	100	0	0	0	0
Totaal	8 835	294	3.33	271	92.18	23	7.82	0	0

Let wel: Alle SBD-poste is geëvalueer.

Totale aantal werknemers wie se salaris die vlakke oorskry het wat deur die posevaluering in 2007/2008 bepaal is | **NUL**

5. Indiensnemingsveranderings

Hierdie afdeling bied inligting oor veranderings in indiensneming oor die finansiële jaar.

Die omsetsyfers gee 'n aanduiding van die tendense in die indiensnemingsprofiel van die Departement. Die volgende tabelle bied 'n opsomming van omsetsyfers volgens salarisband (Tabel 5.1) en volgens kritieke beroepe (Tabel 5.2).

Staatsamptenare en Opvoeders wat nie permanente posisies beklee nie word vir geslote termyne op kontrak aangestel. Hulle sluit werknemers in wat aangestel is in vaste vakatures wat die gevolg is van natuurlike uitvloei, dood, bevorderings ens., en werknemers (opvoeders) wat in die plek van diegene wat afwesig is weens siekteverlof, kraamverlof, ens., aangestel is. Hierdie beleid beteken dat dieselfde werknemer tot viermaal in 'n bepaalde verslagjaar aangestel kan word, aangesien elke kontrak as 'n nuwe aanstelling beskou word. Die verstryking van die kontrak word vir rapporteringsdoeleindes as 'n diensbeëindiging beskou, en dit is die rede waarom daar besonder baie beëindigings is. Nogtans bly dit die WKOD se doel om alle vakante poste by onderwysinstansies, veral opvoederposte, in 'n permanente hoedanigheid te vul so gou as moontlik nadat die vakature ontstaan het.

Tabel 5.1 – Jaarlikse omsetsyfers volgens salarisband vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Personeel-groep	Salarisband	Aantal werknemers per band soos op 1 April 2007	Aanstellings en verplasinge na die departement	Beeindigings en verplasinge uit die departement	Omsetkoers %
Alle personeel	1-2	3 641	2141	1 912	6.29
	3-5	3 543	4202	2 966	34.88
	6-8	25 911	13751	13 155	2.30
	9-12	5 071	242	421	-3.53
	13	30	14	7	23.33
	14	7	5	1	57.14
	15	3	2	0	66.66
	16	1	0	0	0
	Totaal	38 207	20 357	18 462	4.96
Opvoeders	1-2	0	0	0	0
	3-5	678	2 416	1 357	156.49
	6-8	24 357	13 596	12 949	2.66
	9-12	4 916	149	335	-3.78
	13	0	0	0	0
	14	0	0	0	0
	15	0	0	0	0
	16	0	0	0	0
	Totaal	29 951	16161	14 641	5.07
Staatsdienspersoneel	1-2	3 641	2 141	1 912	6.29
	3-5	2 865	1 786	1 609	6.18
	6-8	1 554	155	206	-3.28
	9-12	155	93	86	4.52
	13	30	14	7	23.33
	14	7	5	1	57.14
	15	3	2	0	66.66
	16	1	0	0	0
	Totaal	8 256	4 196	3 821	4.54

Tabel 5.2: Redes waarom personeel die departement verlaat

Beëindigingstipe	Aantal	% van Totaal
Dood	117	0.64
Bedanking	1 131	6.15
Verstryking van kontrak *	16 572	90.14
Ontslag – Operasionele Veranderings **	3	0.01
Ontslag – Wangedrag	78	0.43
Ontslag – Ondoeltreffendheid	2	0.01
Swak Gesondheid	30	0.17
Aftrede	425	2.30
Oorplasing na ander Staatsdepartemente, Statutêre Liggame, ens.	27	0.15
Totaal	18 385	100
Totale aantal werknemers wat die diens verlaat het as 'n persentasie van die totale diensstaat	1 813	4.74

Let wel:

* Die syfer vir "Verstryking van Kontrak" mag hoog lyk vergeleke met ander staatsdepartemente en werkgewers. Die hoë syfer is weens die WKOD se beleid ingevolge waarvan werknemers vir kort periodes op kontrak aangestel word. (Hierdie poste word gereeld binne die raamwerk van toepaslike gesamentlike ooreenkomste geadverteer, met die oog daarop om hulle so gou as moontlik gevul te kry. Verder moet onthou word dat plaasvervangeropvoeders in die plek van opvoeders aangestel word wat verlof benut of wat gesekondeer word, en die kortste tydperk vir die aanstelling van 'n opvoeder is twee weke.

** Die totaal dui op die aantal Werknemergeriniseerde Skeidingspakkette wat aan werknemers toegestaan is

Tabel 5.3: Bevorderings volgens salarisband

Personeel-groep	Salaris-vlakke	Werknemers 1 April 2007	Bevorderings na ander salarisvlak	Salarisbandbe- vorderings as 'n % van werknemers volgens salarisvlak	Vordering na 'n ander kerf binne 'n salarisvlak	Kerfvorderings as 'n % van werknemers volgens salarisband
ALLE PERSONEEL	1-2	3 641	0	0.00	1 765	48.48
	3-5	3 543	301	8.50	1 969	55.57
	6-8	25 911	536	2.07	22 857	88.21
	9-12	5 071	766	15.11	4 683	92.35
	13	30	2	6.67	22	53.66
	14	7	1	14.28	5	71.43
	15	3	1	33.33	2	66.67
	16	1	0	0.00	0	0
	Totaal	38 207	1607	4.41	31 303	81.93
OPVOEDERS	1-2	0	0	0.00	0	0
	3-5	678	0	0.00	329	48.53
	6-8	24 357	503	2.07	22 013	90.38
	9-12	4 916	760	15.46	4 605	93.67
	13	0	0	0.00	0	0
	14	0	0	0.00	0	0
	15	0	0	0.00	0	0
	16	0	0	0.00	0	0
	Totaal	29 951	1263	4.22	26 947	89.97

Tabel 5.3: Bevorderings volgens salarisband (vervolg)

Personeel-groep	Salaris-vlakke	Werknemers 1 April 2007	Bevorderings na ander salarisvlak	Salarisbandbevorderingsas 'n % van werknemers volgens salarisvlak	Vordering na 'n ander kerf binne 'n salarisvlak	Kerfvorderings as 'n % van werknemers volgens salarisband
STAATSDIENSPERSONEEL	1-2	3 641	0	0.00	1 765	48.48
	3-5	2 865	301	10.51	1 640	57.24
	6-8	1 554	33	2.12	844	54.31
	9-12	155	6	3.87	78	50.32
	13	30	2	6.67	22	53.66
	14	7	1	14.28	5	71.43
	15	3	1	33.33	2	66.67
	16	1	0	0.00	0	0
	Totaal	8 256	344	4.12	4 356	52.76

Let wel:

Die 32 910 bevorderings verteenwoordig: 147

1 607 werknemers wat van een salarisvlak na 'n hoër salarisvlak bevorder is; en

31 303 werknemers wat salariskerfvorderings ontvang het.

6. Diensbillikheid

Die tabelle in hierdie afdeling is gebaseer op die formate wat in die Wet op Diensbillikheid, 1998, Wet 55 van 1998, voorgeskryf word.

Tabel 6.1: Totale aantal werknemers (met inbegrip van werknemers met gestremdhede) in elk van die volgende beroepskategorieë soos op 31 Maart 2008

Beroepskategorieë (SASCO)	Manlik				Vroulik				Groottotaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Wetgewers, Senior Amptenare, Bestuurders	2	18	1	14	9	5	1	2	52
Beroepslui	1 896	6 852	62	1 978	4 570	11 259	75	4382	31074
Tegnici en mede-vaklui	32	104	-	23	32	90	2	30	313
Klerke	107	359	1	31	384	1 442	11	523	2 858
Diens- en verkoopwerkers	1	35	-	-	-	6	-	3	45
Handewerkers en verwante ambagslui	1	11	-	-	-	-	-	-	12
Aanleg- en masjienoperateurs en -monteurs	3	19	-	1	-	1	-	-	24
Elementêre beroepe	579	2 087	1	116	331	1 831	1	203	5 149
Groottotaal	2 621	9 484	65	2 163	5 326	14 635	90	5 143	39 527
Alle opvoeders na "BEROEPSLUI" verskuif									
Werknemers met gestremdhede	4	10	0	8	2	8	0	6	38

Tabel 6.2: Totale aantal werknemers (met inbegrip van werknemers met gestremdhede) in elk van die volgende beroepskategorieë soos op 31 Maart 2008

Beroepskategorieë	Manlik				Vroulik				Groot otaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Topbestuur (Vlakke 15-16)	-	2	-	2	1	1	-	-	6
Seniorbestuur (Vlakke 13-14)	2	16	1	12	8	4	1	2	47
Professioneel gekwalifiseer en ervare	290	1 932	28	1 000	309	1 012	24	999	5 594
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, geskoolde produksie (Vlakke 6-8)	1 573	5 157	33	1 004	4 280	10 506	58	3 692	26 302
Geskoold (Vlakke 3-5)	334	1 219	2	130	438	1 894	6	395	4 418
Laer geskoold (Vlakke 1-2)	422	1 158	1	16	289	1 218	1	55	3 160
Groototaal	2 621	9 484	65	2 164	5 325	14 635	90	5 143	39 527

Tabel 6.3: Werwing vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Beroepskategorieë	Manlik				Vroulik				Totaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Topbestuur	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Seniorbestuur	-	-	-	-	4	3	1	0	8
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur	19	96	4	21	16	42	2	29	229
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, juniorbestuur, toesighouers, voormanne en superintendente	787	2-674	16	464	3 250	4 885	12	1 591	13679
Semigeskooldes en diskresionêre besluitnemers	389	581	5	104	812	1 882	6	418	4 197
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers	297	877	-	28	204	685	-	50	2 141
Totaal	1 492	4 228	25	617	4 286	7 498	21	2 088	20 262
Werknemers met gestremdhede	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Tabel 6.4: Bevorderings vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Beroepskategorieë	Manlik				Vroulik				Totaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Topbestuur	1	2	-	-	1	-	-	-	4
Seniorbestuur	1	2	-	-	2	-	-	2	7
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur	295	1 977	34	893	299	964	24	963	5 449
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, juniorbestuur, toesighouers, voormanne en superintendente	1 560	4 708	26	857	3 937	9 205	49	3 051	23 393
Semigeskooldes en diskresionêre besluitnemers	136	656	2	80	206	961	2	227	2 270
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers	176	629	-	5	113	805	1	36	1 765
Totaal	2 169	7 974	62	1 835	4 558	11 935	76	4 279	32 888
Slegs gevalle waar skaal of kerf verander het									
Werknemers met gestremdhede	4	8	0	6	1	8	0	5	32

WERWING: M Harker, T Singh, S Mfanga-Kibi, M Ntlatsane, Z Modimakwane, L Sopotela, S Cyster, G Koopman, L Coleridge
 BEVORDERINGS: P Present, A Lewis, T Ndzuzo, Z Roxho, W Janjies, P Rockman, A Schlebush, P Satyo, S Lingela, Z Siyengo,
 M Maas-Ohlson

Tabel 6.5: Beëindigings vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Beroepskategorieë	Manlik				Vroulik				Totaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Topbestuur	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Seniorbestuur	1	2	-	3	-	-	-	-	6
Professioneel gekwalifiseerde en ervare spesialiste en middelbestuur	27	141	5	73	26	68	-	77	417
Geskoolde tegniese en akademies gekwalifiseerde werkers, juniorbestuur, toesighouers, voormanne en superintendente	745	2 594	14	491	3 085	4 599	11	1 566	13 105
Semigeskooldes en diskresionêre besluitnemers	280	428	3	85	477	1 375	2	295	2 945
Ongeskoolde en gedefinieerde besluitnemers	267	792	-	22	167	623	-	41	1 912
Totaal	1 320	3 957	22	674	3 755	6 665	13	1 979	18 385
Slegs beëindigings									
Werknemers met gestremdhede	-	-	-	-	-	1	-	-	2

Tabel 6.6: Vaardigheidsontwikkeling vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Beroepskategorieë	Manlik				Vroulik				Totaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders	17	98	3	56	46	27	0	9	256
Beroepslui	26	64	6	36	32	157	0	43	364
Arbeiders en verwante werkers – opvoeders (ongekategoriseer)									23 526
Tegnici en mede-vaklui (ongekategoriseer)	0	0	0	0	0	0	0	0	568
Klerke	135	488	2	33	425	832	12	437	2 364
Diens- en verkoopwerkers	0	12	0	0	0	0	0	0	12
Handewerkers en verwante ambagslui	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Aanleg- en masjienoperateurs en -monteurs	0	1	0	0	0	1	0	0	2
Totaal	180	663	11	125	503	1 017	12	489	27 094

7. Prestasiebelonings

Om goeie prestasie aan te moedig het die Departement gedurende die jaar onder bespreking die volgende prestasiebelonings toegeken. Die inligting word volgens ras, geslag, en gestremdheid (Tabel 6.1), salarisbande (Tabel 6.2) en kritieke beroepe (Tabel 6.3) aangebied.

Tabel 7.1 – Prestasiebelonings volgens ras, geslag, en gestremdheid vir Staatsdienspersoneel (behalwe SBP): 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Bevolkingsgroep	Begunstigde-profiel			Koste (R'000)	
	Aantal begunstigdes	Totale aantal werknemers in groep	Persentasie van bevolkingsgroep	Totale Koste (R'000)	Gemiddelde koste per werknemer
Swart	65	1 096	5.93	180	2 769
Manlik	27	556	4.86	48	1 778
Vroulik	38	540	7.05	132	3 474
Asiër	4	14	28.57	15	4 000
Manlik	2	2	100.00	7	3 500
Vroulik	2	11	18.18	8	4 000
Bruin	911	4 993	18.24	3 642	3 652
Manlik	383	2 177	17.59	1 569	4 097
Vroulik	528	2 816	18.75	2 073	3 926
Wit	350	808	43.32	1 438	5 009
Manlik	57	156	36.54	286	5 018
Vroulik	293	652	44.94	1 152	3 932
Totaal	1 330	6 911	19.24	5 275	3 966
Werknemers met 'n gestremdheid	0	0	0	0	0

Let wel:

Die aantal werknemers sluit dié in wat bykomstig tot die diensstaat gedra word.. Die totale aantal werknemers verwys ook na ALLE werknemers wat aangestel is, wat die aard van hul aanstelling ookal mag wees, d.w.s. permanent, termynkontrakte, plaasvervangers en deelyds.

Tabel 7.2: Prestasiebelonings volgens salarisvlakke vir Staatsdienspersoneel onder Seniorbestuursdiens: 1 April 2006 tot 31 Maart 2007

Salarisvlak	Begunstigde-profiel		Koste		
	Aantal begunstigdes	Aantal werknemers	Persentasie van groep per salarisvlak	Totale Koste (R'000)	Gemiddelde koste per werknemer (R)
1-2	1	3 641	0.03	4	4 000
3-5	4	2 865	0.14	16	4 000
6-8	10	1 554	0.64	64	6 400
9-12	2	155	1.29	36	18 000
Totaal	17	8 215	0.21	120	7 059

Let wel:

Die aantal werknemers sluit dié in wat bykomstig tot die diensstaat gedra word.. Die totale aantal werknemers verwys ook na ALLE staatsdienswerknemers wat aangestel is, wat die aard van hul aanstelling ookal mag wees, d.w.s. permanent, termynkontrakte, plaasvervangers en deelyds.

Tabel 7.3: Prestasieverwante belonings (kontantbonus) volgens salarisband: Seniorbestuursdiens

Salarisvlak	Begunstigde-profiel			Totale Koste (R'000)	Gemiddelde koste per Begunstigde (R)	Totale koste as 'n % van die totale SBD personeel-besteding (R'000)
	Aantal begunstigdes	Aantal SBD lede	Persentasie van totaal binne salarisvlak			
13	6	38	16	179	29 833	0.65
14	3	7	43	97	32 333	0.35
15	0	5	0	0	0	0
16	0	1	0	0	0	0
Totaal	9	51	18	276	30 666	1.00

Let wel:

Die gesamentlike ooreenkoms met betrekking tot prestasiebelonings vir opvoeders moet nog in die nasionale RAVO gefinaliseer word.

8. Buitelandse werkers

Die tabelle hieronder bied 'n opsomming van buitelandse burgers in die Departement in terme van salarisbande en hoofberoep. Die tabelle som ook veranderings op in die totale aantal buitelandse werkers in elke salarisband en volgens elke hoofberoep.

Tabel 8.1: Buitelandse werkers volgens salarisband: 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Salarisvlak	1 April 2007		31 Maart 2008		Verandering	
	Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal
1-2	0	0	0	0	0	0
3-5	11	23.41	24	38.10	13	81.25
6-8	29	61.70	30	47.62	1	6.25
9-12	7	14.89	9	14.28	2	12.50
13 - 16	0	0	0	0	0	0
Totaal	47	100.00	63	100.00	16	100

Tabel 8.2: Buitelandse werkers volgens hoofberoep: 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Hoofberoep	1 April 2007		31 Maart 2008		Verandering	
	Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal	Aantal	% van totaal
Administratiewe kantoorwerkers	0	0	0	0	0	0
Elementêre beroepe	0	0	0	0	0	0
Beroepslui en bestuurders	47	100	63	100	16	34.04
Totaal	47	100	63	100	16	34.04

Let wel:

Buitelandse werkers word slegs aangestel in gevalle waar geen toepaslik gekwalifiseerde RSA-burgers beskikbaar is nie, en indien hulle in besit van 'n geldige RSA-werkpermit is.

9. Verlofbenutting vir die periode 1 Januarie 2007 tot 31 Desember 2008

Die Staatsdienskommissie het die noodigheid geïdentifiseer om siekteverlof binne die staatsdiens noukeurig te monitor. Die volgende tabelle bied 'n aanduiding van die gebruik van siekteverlof (Tabel 9.1) en ongeskiktheidsverlof (Tabel 9.2). In albei gevalle word die geskatte koste van die verlof ook gegee.

Let wel: Rapportering met betrekking tot verlof is vir die verlofsiklus, d.w.s. vir 'n kalenderjaar, en nie 'n finansiële jaar nie, behalwe vir Tabel 9.5 (Verlof: Uitbetalings)

Tabel 9.1: Siekteverlof: 1 Januarie 2007 tot 31 Desember 2007

Personeel-groep	Salarisvlak	Totale dae	% dae met mediese sertifikaat	Aantal werknemers wat siekteverlof neem	Totale aantal werknemers op 31 Desember 2007	% van totale werknemers in salarisband wat siekteverlof gebruik	Gem. dae per werknemer gebaseer op aantal werknemers op 31 Desember 2007	Geskatte koste (R'000)
ALLE PERSONEEL	1-2	17 826	86	1 786	3 113	57	6	2 936
	3-5	23 241	84	2 433	4 331	56	5	5 006
	6-8	183 268	83	16 722	26 029	64	7	83 861
	9-12	32 560	87	2 925	5 627	52	6	22 973
	13-16	161	82	27	50	54	3	205
	Totaal	257 056	84	23 893	39 150	61	7	114 981
OPVOEDERS	1-2	0	0	0	0	0	0	0
	3-5	3 348	85	310	676	46	5	875
	6-8	171 281	84	15 616	24 517	64	7	79 234
	9-12	31 992	87	2 835	5 470	52	6	22 525
	13-16	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal	206 621	84	18 761	30 663	61	7	102 634
STAATSDIENSPERSONEEL	1-2	17 826	86	1 786	3 113	57	6	2 936
	3-5	19 893	84	2 123	3 655	58	5	4 131
	6-8	11 987	82	1 106	1 512	73	8	4 627
	9-12	568	75	90	157	57	4	448
	13-16	161	82	27	50	54	3	205
	Totaal	50 435	84	5 132	8 487	60	6	12 347

Tabel 9.2: Ongeskiktheidsverlof (tydelik en permanent): 1 Januarie 2007 tot 31 Desember 2007

Personeelgroep	Salarisvlak	Totale dae geneem	% dae met mediese sertifikaat	Aantal werknemers wat ongeskiktheidsverlof neem	Totale aantal werknemers soos op 31 Desember 2007	% van totale werknemers wat ongeskiktheidsverlof gebruik	Gem. dae per werknemer gebaseer op aantal werknemers op 31 Desember 2007	Geskatte koste (R'000)
ALLE PERSONEEL	1-2	3 428	100	58	3 113	1.86	1.1	586
	3-5	4 388	100	73	4 331	1.68	1	1 033
	6-8	47 455	99	968	26 029	3.71	1.82	21 888
	9-12	9 983	99	186	5 627	3.3	1.77	7 004
	13-16	0	0	0	50	0	0	0
	Totaal	65 254	99	1 285	39 150	3.28	1.66	30 511
OPVOEDERS	1-2	0	0	0	0	0	0	0
	3-5	836	100	18	676	2.66	1.23	246
	6-8	45 214	99	927	24 517	3.78	1.84	21 055
	9-12	9 978	99	184	5 470	3.36	1.82	7 001
	13-16	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal	56 028	99	1 129	30 663	3.68	1.82	28 302
STAATSDIENSPERSONEEL	1-2	3 428	100	58	3 113	1.86	1.1	586
	3-5	3 552	100	55	3 655	1.5	0.97	787
	6-8	2 241	100	41	1 512	2.71	1.48	833
	9-12	5	100	2	157	1.27	0	3
	13-16	0	0	0	50	0	0	0
	Totaal	9 226	100	156	8 487	1.83	1.08	2 209

Let wel:

Ongeskiktheidsverlof (siekteverlof) word aan 'n werknemer toegestaan wat op mediese gronde tydelik ongeskik verklaar word om te werk, maar wat na 'n aansterkperiode in staat is om sy/haar normale pligte te hervat.

Tabel 9.3 bied 'n opsomming van die benutting van jaarlikse verlof. The loonooreenkoms wat in 2000 met die KBRSD gesluit is, vereis die bestuur van jaarlikse verlof ten einde te verhoed dat daar by diensbeëindiging vir hoë vlakke van opgehoopte verlof betaal moet word.

Tabel 9.3: Jaarlikse verlof: 1 Januarie 2007 tot 31 Desember 2007

Personeel-groep	Salarisvlak	Totale dae geneem	Gem. dae per werknemer gebaseer op aantal werknemers soos op 31 Desember 2007	Totale aantal werknemers soos op 31 Desember 2007
ALLE PERSONEEL	1-2	21 559	11	3 113
	3-5	25 443	11	4 331
	6-8	36 109	5	26 029
	9-12	17 761	8	5 627
	13-16	911	19	50
	Totaal	101 783	8	39 150
OPVOEDERS	1-2	0	0	0
	3-5	189	2	676
	6-8	17 355	3	24 517
	9-12	15 269	7	5 470
	13-16	0	0	0
	Totaal	32 813	4	30 663
STAATSDIENSPERSONEEL	1-2	21 559	11	3 113
	3-5	25 254	11	3 655
	6-8	18 754	15	1 512
	9-12	2 492	17	157
	13-16	911	19	50
	Totaal	68 970	12	8 487

Let wel:

In terme van die verlofmaatreëls kwalifiseer instansiegebaseerde opvoeders nie vir jaarlikse verlof nie aangesien daar gemeen word dat hulle jaarlikse verlof neem wanneer skole gesluit is, dus tydens skoolvakansies.

Tabel 9.4: Opgehoopte verlof: 1 Januarie 2007 tot 31 Desember 2007

Personeel-groep	Salarisvlak	Totale aantal dae opgehoopte verlof geneem	Gemiddelde aantal dae per werknemer geneem	Gemiddelde opgehoopte verlof per werknemer soos op 31 Desember 2007	Aantal werknemers soos op 31 Desember 2007
ALLE PERSONEEL	1-2	5 637	1.81	23	3 113
	3-5	7 664	1.77	38	4 331
	6-8	38 823	1.49	36	26 029
	9-12	20 011	3.56	79	5 627
	13-16	552	11.04	70	50
	Totaal	72 687	1.86	41	39 150
OPVOEDERS	1-2	0	0	0	0
	3-5	1 299	1.92	32	676
	6-8	35 347	1.44	35	24 517
	9-12	19 502	3.57	80	5 470
	13-16	0	0	0	0
	Totaal	56 148	1.83	43	30 663
STAATSDIENSPERONEEL	1-2	5 637	1.81	23	3 113
	3-5	6 365	1.74	39	3 655
	6-8	3 476	2.30	53	1 512
	9-12	509	3.24	43	157
	13-16	552	11.04	70	50
	Totaal	16 539	1.95	36	8 487

Let wel:

1. Hierdie tabel bied inligting oor opgehoopte verlof vir die kalenderjaar van 1 Januarie tot 31 Desember 2007, terwyl hierdie jaarverslag die finansiële jaar vanaf 1 April 2007 tot 31 Maart 2008 dek.
2. Slegs personeel wat voor 30 Junie 2000 permanent in diens was en wat nog steeds permanent in diens is, het opgehoopte verlof to hul krediet.

Tabel 9.5: Verlofuitbetalings vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Die volgende tabel bied 'n opsomming van uitbetalings aan werknemers as gevolg van verlof wat nie geneem is nie.

Personeel-groep	Rede	Totale Bedrag (R'000)	Aantal Werknemers	Gemiddelde betaling per werknemer
Opvoeders	Verlofuitbetaling vir 2006/2007 weens niegebruik van verlof vir die vorige siklus	0	0	0
	Opgehoopte verlof-uitbetalings by diensbeëindiging vir 2006/2007	8 160	166	49 157
	Jaarlikse verlof-uitbetalings by diensbeëindiging vir 2006/2007	0	0	0
	Verdiskontering van verlof vir 2007/2008	5 911	962	6 144
	Totaal	14 071	1 128	12 474
Staatsdienspersoneel	Verlof-uitbetaling vir 2006/2007 weens niegebruik van verlof vir die vorige siklus	0	0	0
	Opgehoopte verlof-uitbetalings by diensbeëindiging vir 2006/2007	2 523	134	18 828
	Jaarlikse verlof-uitbetalings by diensbeëindiging vir 2006/2007	0	0	0
	Verdiskontering van verlof vir 2006/2007	833	281	2 964
	Totaal	3 356	415	8 086

Let wel:

1. Die WKOD het 'n beleid aanvaar waarvolgens geen onbenutte verlof aan werknemers uitbetaal word nie. Werknemers en toesighouers is aangesê om te verseker dat alle werknemers hul volle jaarlikse verlofvergunning benut soos in die goedgekeurde verlofreëlings voorgeskryf.
2. Opgehoopte verlof-uitbetalings verwys na normale verlofgratifikasies wat by dood, ontslag wens swak gesondheid, en normale aftred betaalbaar is.
3. Verdiskontering van opgehoopte verlof word toegelaat met betrekking tot lang-diens-toekenning, d.w.s. vir 20 en 30 jaar ononderbruc bevredigende diens vir alle werknemers.
4. Lopende verlofuitbetalings by diensbeëindiging verwys na die uitbetaal vir onbenutte verlof ten tyde van bedanking.
5. Die jaarlikse verlof-uitbetalings by diensbeëindiging word by die opgehoopte verlof-uitbetalings ingesluit.

10. MIV/VIGS & Programme vir Gesondheidsbevordering:

Tabel 10.1 – Stappe gedoen om die risiko van beroepsblootstelling te verlaag

Eenhede/kategorieë van werknemers wat geïdentifiseer is omdat hulle 'n hoë risiko loop om MIV en verwante siektes op te doen (indien enige)	Sleutelstappe gedoen om die risiko te verlaag
➤ Opvoeders by Jeugsentrums	➤ Werkswinkels aangaande beroepsblootstelling
➤ Opvoeders en ondersteuningspersoneel (skoolverpleegpersoneel, opvoeders in laboratoria, ingenieurswese en skoolsekretarisse)	➤ Brosjures met prosedures wat oor beroepsblootstelling gevolg moet word

Tabel 10.2 – Besonderhede van Programme vir Gesondheidsbevordering en MIV/VIGS

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien Ja
1. Het die Departement 'n lid van die SBP benoem om die bepalings te implementeer wat in Deel VI E van Hoofstuk 1 van die Staatsdiensregulasies, 2001 vervat is? Indien wel, gee sy/haar naam en posisie.	X		Direkteur: Interne Mensekapitaalbestuur
2. Het die Departement 'n toegewyde eenheid, of het dit spesifieke personele benoem om die gesondheid en welsyn van u werknemers te bevorder? Indien wel, dui die aantal werknemers aan wat by hierdie taak betrokke is, en die jaarlikse begroting wat vir hierdie doel beskikbaar is.	x		Die WKOD het twee spesifieke programme waarop dit fokus, nl. die MIV/VIGS Oriënteringsprogram vir Lewensvaardighede (OPLV) en die MIV en VIGS in die Werkplek (MWP). Hierdie twee programme ondersteun mekaar met betrekking tot opleiding en voorspraak. Twee werknemers het op die Bestuur van Werknemergesondheid en Welsyn (BWGW) gefokus. R1 300 000
3. Het die Departement 'n Program vir Werknemerbystand of Gesondheidsbevordering vir u werknemers ingestel? Indien wel, dui die sleutelemente/dienste van hierdie Program aan.	X		Hierdie program bied voortgesette ondersteuning vir die psigologiese en emosionele behoeftes van ons werknemers; dit is 'n program vir die Bestuur van Werknemergesondheid en Welsyn, wat o.a. op MIV en VIGS, stres, finansiële bestuur, verhoudings, regs- en gesinskwessies, en middelmisbruik fokus. Ten einde vertroulikheid te verseker, word hierdie dienste deur private diensverskaffers voorsien. Hierdie program gee ook aandag aan welsynkwessies van werknemers, en daartoe word Gesondheid- en Welsynbewustheidsdae gehou. Die doel met hierdie dae is om gesonde leefwyses te bevorder en bewustheid op te skerp van dienste wat die WKOD aan sy werknemers bied. Daarbenewens vind Gesondheidsbevorderingsdae plaas op dae wat in die Gesondheidsalmanak van die Departement van Gesondheid aangeteken is.
4. Het die Departement ('n) komitee(s) daargestel soos in Deel VI E.5 (e) van Hoofstuk 1 van die Staatsdiensregulasies, 2001 in die vooruitsig gestel? Indien wel, voorsien asseblief die name van lede van die komitee en die deelhebber(s) wat hulle verteenwoordig.	X		Met die herstrukturering van die WKOD is die komitee na 'n Advieskomitee vir Werknemergesondheid en Welsyn verander, bestaande uit WKOD-vertegenwoordigers en vakbonde van die WKOD.
5. Het die Departement sy indiensnemingsbeleid en -praktyke hersien om te verseker dat hulle nie onbillik teen werknemers op grond van hul MIV-status diskrimineer nie? Indien wel, lys die indiensnemingsbeleid / -praktyke aldus hersien.	X		Die WKOD het sy eie MIV- en VIGS-beleid in die Werkplek, gebaseer op die raamwerk wat deur die Provinsiale Regering voorsien is.
6. Het die Departement maatreëls ingestel om MIV-positiewe werknemers, of dié wat as MIV-positief beskou word, teen diskriminasie te beskerm? Indien wel, lys die sleutelemente van hierdie maatreëls.	X		Verhoog deurlopend bewustheid van die regte konteks waarbinne MIV en VIGS gesien moet word. Unieke kwessies aangaande MIV en VIGS, bv. vertroulikheid, onthulling, VBT, ens. Die Menseregteprogramme van die WKOD dra ook hierdie boodskap oor nediskriminerende gedrag oor.

Vraag	Ja	Nee	Besonderhede, indien Ja
7. Spoor die departement sy werknemers aan om Vrywillige Berading en Toetsing te ondergaan? Indien wel, lys die resultate wat u behaal het.	X		VBT word by Werknemergesondheid en Welsynbesustheidsdae vir personeel beskikbaar gemaak.
8. Het die Departement maatreëls/aanwysers ontwikkel om die impak van sy gesondheidsbevorderingsprogram te monitor en evalueer? Indien wel, lys die maatreëls/aanwysers.	X		Maandelikse verslae van die verskillende diensverskaffers, wat die gebruik van die dienste weerspieël, sowel as verslae van die Werknemergesondheid en Welsynbesustheidsdae.

Let wel:

1. Die PEAP waaraan die WKOD integraal verbonde is, gee konstruktiewe rigting m.b.t. die volgende elemente / dienste:
2. Onderrig en bewustheid in die werkplek
3. Die uitvoer van 'n MIV/VIGS-oudit in die werkplek om die behoeftes binne die struktuur te bepaal, bv. Noodhulpkissies, ens.
4. Voorkomende programme, bv. verspreiding van kondome
5. Bevordering van universele voorsorg, bv. veiligheidsmaatreëls wat nagekom moet word wanneer daar met bloed en liggaamsvloeistowwe van beseerde persone gewerk word.
6. Vrywillige Berading en Toetsing
7. Bevorder steun vir MIV/VIGS-besmette werknemers

11. Arbeidsverhoudinge

Die volgende gesamentlike ooreenkomste is met vakbonde binne die departement aangegaan:

Tabel 11.1 – Gesamentlike Ooreenkomste, 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Daar is vir hierdie tydperk geen provinsiale gesamentlike ooreenkomste in die Arbeidsverhoudingeraad vir Provinsiale Onderwys onderteken nie.

Tabel 11.2.1 – Wangedrag en dissiplinêre verhore gefinaliseer, 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Uitkomst van dissiplinêre verhore	Aantal
Korrektiewe berading	4
Mondelinge waarskuwing	0
Skriftelike waarskuwing	0
Finale skriftelike waarskuwing	103
Sonder betaling geskors (as 'n strafmaatreël)	28
Boete	70
Demosie	0
Ontslag	54
Nie skuldig nie	11
Geval teruggetrek	2
Totaal	272

Tabel 11.2.2 - Dissiplinêre optrede, met inbegrip van Progressiewe Dissipline, vir die tydperk 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Dissiplinêre optrede	Manlik				Vroulik				Totaal
	Swart	Bruin	Indiër	Wit	Swart	Bruin	Indiër	Wit	
Totaal	30	128	0	10	37	30	0	3	238

Tabel 11.3 – Tipes wangedrag wat by dissiplinêre verhore behandel is

TIPE WANGEDRAG	AANTAL
Diefstal, omkoperij, bedrog, of korrupte optrede met betrekking tot eksamens	5
Seksuele aanranding van 'n leerder	17
Seksuele aanranding van 'n ander werknemer	0
Seksuele verhouding met 'n leerder van dieselfde skool	0
Voorbedagte aanranding om ernstige liggaamlike leed aan 'n leerder of student te berokken	0
Voorbedagte aanranding om ernstige liggaamlike leed aan 'n ander werknemer te berokken	0
Onwettige besit van 'n bedwelmende onwettige of benewelende middel	0
Laat na om 'n wet of enige ander statuut, regulasie of wetlike verpligting na te kom, of oortree wette, statute, en regulasies.	1
Wanbestuur die finansies van die Staat opsetlik of weens nalatigheid	12
Misbruik van staatseiendom	1
Bring die administrasie, dissipline of doeltreffendheid van die Departement onregverdig in die gedrang	0
Misbruik sy of haar posisie in die Onderwysdepartement om die belange van enige persoon te bevorder of in die gedrang te bring	0
Aanvaar tweede indiensneming en/of vergoeding sonder skriftelike goedkeuring van die werkgewer	0
Laat na om 'n wettige opdrag en/of 'n roetine-instruksie uit te voer	1
Wegblyery	19
Diskriminasie	0
Swak prestasie, om ander redes as onvermoë	1
Onder die invloed van alkohol of bedwelmende middels terwyl aan diens	1
Gedra hom of haar op onbehoorlike, skandalige, of onaanvaarbare wyse terwyl aan diens	26
Rand aan, of poog of dreig om aan te rand	56
Viktimisering en/of intimidering	0
Valse bewerings of getuienis in die uitvoering van pligte, en/of die vervalsing van rekords	0
Onwettige stakings	0
Gemeenregtelike of statutêre oortreding (diefstal, bedrog en korrupsie)	13
Ooneerlikheid	0
Drosterij	21
Totaal	174

Tabel 11.4 – Griewe aanhangig gemaak vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

	Aantal
Aantal griewe bygelê	213
Aantal griewe nie bygelê nie	228
Totale aantal griewe aanhangig gemaak	441

Tabel 11.5 – Geskille by Rade aanhangig gemaak vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

	Aantal
Aantal dispute bekragtig	23
Aantal dispute afgewys	69
Aantal dispute hangende	175
Totale aantal dispute aanhangig gemaak	267

Tabel 11.6 – Staakaksies vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Totale aantal persoonwerksdae wat verloor is	120 762
Totale koste (R) van persoonwerksdae wat verloor is	R 37 137 852.05
Bedrag (R) wat verhaal is weens geen werk geen betaling	R 37 137 852.05

Tabel 11.7 – Voorkomende skorsings vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Aantal persone wat geskors is	23
Aantal persone wie se skorsing langer as 30 dae geduur het	21
Gemiddelde aantal dae geskors	134
Koste van skorsings	R1 190 140.20

12. Vaardigheidsontwikkeling

Hierdie afdeling belig die departement se pogings met betrekking tot vaardigheidsontwikkeling.

Tabel 12.1: Vaardigheidsbehoefes wat volgens die WKOD se Werkplekvaardigheidsplan vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008 geïdentifiseer is

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers soos op 1 April 2007	Opleidingsbehoefes aan begin van verslagperiode geïdentifiseer			
			Leerling skappe*	Vaardigheids-programme en ander kort kursusse	Ander vorms van opleiding	Totaal
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders	Vroulik	6	0	13	6	19
	Manlik	34	0	45	16	51
Beroepslui	Vroulik	47	0	76	0	76
	Manlik	72	0	151	0	151
Arbeiders en Verwante Werkers / Opvoeders	Vroulik	20 773	0	10 483	747	11 236
	Manlik	12 708	0	6 425	190	6 630
Tegnici en mede-vaklui	Vroulik	121	0	242	0	242
	Manlik	135	0	291	0	291
Klerke	Vroulik	2 042	0	5 122	0	5 122
	Manlik	425	0	1 281	0	1 281
Diens- en verkoopwerkers	Vroulik	8	0	0	0	0
	Manlik	37	0	0	0	0

Tabel 12.1: Vaardigheidsbehoefes wat volgens die WKOD se Werkplekvaardigheidsplan vir die periode 1 April 2007 tot 31 Maart 2008 geïdentifiseer is (vervolg)

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers soos op 1 April 2007	Opleidingsbehoefes aan begin van verslagperiode geïdentifiseer			
			Leerling-skappe*	Vaardigheids-programme en ander kort kursusse	Ander vorms van opleiding	Totaal
Handewerkers en verwante ambagslui	Vroulik	0	0	0	0	0
	Manlik	14	0	26	0	26
Aanleg- en masjienoperateurs en -monteurs	Vroulik	1	0	3	0	3
	Manlik	22	0	27	0	27
Subtotaal	Vroulik	22 998	0	15 939	753	16 698
	Manlik	13 447	0	8 246	206	8 457
Totaal		36 445	0	24 185	959	25 155

Let wel:

* Aantal werknemers soos op 1 April 2007, nie 31 Maart 2007 nie

** Totaal wat tot WVP 2007 opgelei moet word.

4

Tabel 12.2: Opleiding voorsien 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Beroepskategorieë	Geslag	Aantal werknemers soos op 1 April 2007	Opleiding gebied binne die verslagperiode			
			Leerling-skappe*	Vaardigheids-programme en ander kort kursusse	Ander vorms van opleiding	Totaal
Wetgewers, senior beamptes en bestuurders	Vroulik	15	0	82	0	82
	Manlik	34	0	174	0	174
Ambagslui en Verwante Werkers / Opvoeders	Vroulik	22381	0	14408	1209	15617
	Manlik	13496	0	7116	793	7909
Beroepslui	Vroulik	43	0	232	0	232
	Manlik	66	0	132	0	132
Tegnici en mede-vaklui	Vroulik	162	0	286	44	330
	Manlik	159	0	206	32	238
Klerke	Vroulik	2326	0	1572	0	1572
	Manlik	493	0	792	0	792
Diens- en verkoopwerkers	Vroulik	9	0	0	0	0
	Manlik	36	0	12	0	12
Handewerkers en verwante ambagslui	Vroulik	0	0	0	0	0
	Manlik	12	0	2	0	2
Aanleg- en masjienoperateurs en -monteurs	Vroulik	2	0	1	0	1
	Manlik	23	0	1	0	1
Totaal		39257	0	25016	2078	27094

Let wel:

Finansiële en tydbeperkings is daarvoor verantwoordelik dat nie alle geteikende werknemers uiteindelik opleiding ontvang nie.

'n Kursus of opleiding wat deur 'n werknemer bygewoon word, word as een werknemer getel om te verhoed dat die syfer die aantal werknemers op die diensstaat oortref.

Vir opleidingrekorddoelindes sluit Senior Beamptes en Bestuurders SBD in.

Ander vorms van opleiding sluit Beurse en BLG-kursusse in

Die totaal omvat of weerspieël nie 2 500 persone wat in BOOV opgelei is nie

Die WKOD het 10 werklose jeugdige (18.2 leerders) in Administratiewe en Finansiële leierskap in diens geneem. Nie in tabel ingesluit nie

13. Besering aan diens

Die volgende tabelle bied basiese inligting oor besering aan diens.

Tabel 13.1: Besering aan diens, 1 April 2007 tot 31 Maart 2008

Personeel-groep	Aard van besering aan diens	Aantal	% van totaal
Opvoeders	Het slegs basiese mediese aandag benodig	44	64
	Tydlike algehele ongeskiktheid	25	36
	Permanente ongeskiktheid	0	0
	Fataal	0	0
	Totaal	69	100
Staatsdienspersoneel	Het slegs basiese mediese aandag benodig	126	92
	Tydlike algehele ongeskiktheid	11	8
	Permanente ongeskiktheid	0	0
	Fataal	0	0
	Totaal	137	100

Let wel:

Die betekenis van basiese mediese aandag is dat 'n werknemer vir 'n kort tydperk (tot enkele dae) van die werk wegbly. Tydelike algehele ongeskiktheid is vir langer periodes, byvoorbeeld meer as 'n week.

14. Benutting van Konsultante

Tabel 14.1: Verslag van konsultantaanstellings met gebruikmaking van toepaslike fondse

Projektitel	Totale aantal konsultante wat aan die projek gewerk het	Duur: Werksdae	Kontrakwaarde in Rand
NVT	0	0	0

Totale aantal projekte	Totale aantal individuele konsultante	Totale tydsduur: Werksdae	Totale kontrakwaarde in Rand
NVT	0	0	0

Tabel 14.2: Ontleding van konsultantaanstelling met gebruikmaking van toepaslike fondse, in terme van Histories Benadeelde Indiwidue (HBI's)

Projektitel	Persentasie eienaarskap deur HBI-groepe	Persentasie bestuur deur HBI-groepe	Aantal konsultante uit HBI-groepe wat aan die projek werk
NVT	0	0	0

Tabel 14.3: Verslag oor konsultantaanstellings met gebruikmaking van Donateursfondse

Die WKOD het nie enige konsultante uit donateursfondse aangestel om projekte te doen nie.

15. Organogram

Die WKOD se organisatoriese struktuur word in die organogram op die volgende bladsy weerspieël.

Organogram van die Wes-Kaap Onderwysdepartement

